

flacăra

anul XXXIII
24 (1513)
VINERI
15 Iunie
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

Tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, a participat la Constătuirea economică la nivel înalt a țărilor membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc de la Moscova

Reportaje despre libertate la
**Motru, Constanța,
Rovinari**
(paginile 2, 4, 5)

În cimpia parcă de cînd lumea
Jurnal de campanie
(paginile 6, 7)

Istoria noastră, viața noastră
Totul pentru libertatea țării
(pagina 8)

*Astăzi chiar
de m-aș întoarce*

*A-nțelege
n-o mai pot...*

*Unde ești,
copilărie,*

*Cu pădurea ta
cu tot?*

OMAGIU

(La 95 de ani de la moartea
lui Mihai Eminescu)

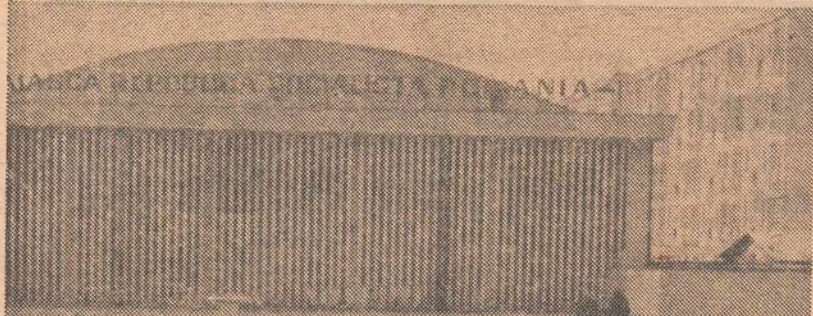
**Correspondențe
de la
trimișii
noștri
speciali
la
PARIS**

(pagina 29)

Sub ploii uncori
torențiale
**CENACLUL FLACĂRA
AL TINERETULUI
REVOLUȚIONAR**
și-a reluat activitatea
(Citiți cronicile turneului în
Moldova, în pag. 16-17)

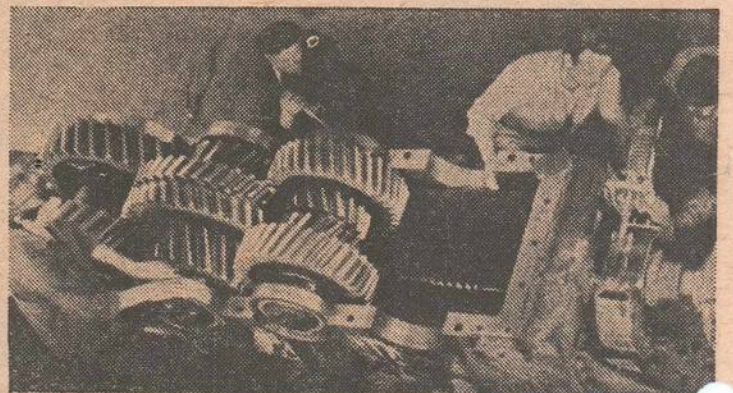
Un oraș ca o laudă a oamenilor

Un oraș fără vechime. 21 de ani de tinerețe! 23 500 de locuitori, 21 de ani — vîrsta medie, 20 de milioane de tone de cărbune dat țării în fiecare an, iată numai câteva ipostaze ale cifrei „20” înălțate de semnificații.

Un oraș cu foc continuu și totuși fără patina Lupeșniului și Petroșaniului, în care, după ieșirea din șut, mînerii devin oamenii obișnuiți, eleganți și fi-reștii ce împinzesc arterele moderne. În '82 Motrul a fost decorat cu Ordinul Muncii clasa III-a, atât pentru rezultatele în producție cit și pentru buna gospodărire și înfrumusețarea orașului. 20 de milioane tone de cărbune și 10 hectare de trandafiri! Alei înflorite, în vecinătatea cărora parchează nesfîrșite șiruri de Dacii multicolore. Și totuși, aici, în Motru, orgoliul nu are nimic ostentativ: la ora șapte dimineața, în fața restaurantului Mine-rul, ospătarul Ion Mirună tragea la coasă; după-amiază mecanicul Roland Iorlănescu, de la mina Lupoaia, ieșise cu chitara în fața blocului; la ora nouă seara încă se mai putea cumpăra legume și mult mai tîrziu, după ora 11, s'ab lumina lunii, Dana Galbenu, elevă la clasa de pian, cînta Beethoven,

Fotoreportaj de ELENA GHERA

Sub semnul conlucrării prietenești

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a participat la Consfătuirea economică la nivel înalt a țărilor membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc

În perioada 12-14 iunie a.c. tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a participat la Moscova la lucrările Consfătuirii economice la nivel înalt a țărilor membre ale Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. Conducătorul partidului și statului nostru a fost însoțit de tovarășii: Constantin Dăscălescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România; Emil Bobu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.; Ilie Verdeț, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.; Ion Stoian, membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.; Ioan Totu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., viceprim-ministru al guvernului, reprezentantul permanent al Republicii Socialiste România la C.A.E.R.; Ștefan Birlea, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Comitetului de Stat al Planificării; din delegația română la lucrările Consfătuirii a făcut parte, de asemenea, Traian Dudaș, membru al C.C. al P.C.R., ambasadorul Republicii Socialiste România în U.R.S.S.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost solutat, la plecarea, pe aeroportul Otopeni, de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Iosif Banc, Lina Ciobanu, Ion Coman, Nicolae Constantin, Ion Dineă, Ludovic Fazekas, Alexandrina Găinușe, Manea Mănescu, Paul Niculescu, Constantin Olteanu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană, Ion Păfan, Dumitru Popescu, Gheorghe Radulescu, Ștefan Andrei, Miu Dobrescu, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Suzana Gădea, Ana Mureșan, Elena Nae, Ion Rađu, Ion Ursu, Richard Winter, Silviu Curticeanu, Constantin Radu, Gheorghe Stoica, Nicu Ceaușescu, precum și de Ion Avram și Ion M. Nicolae, viceprim-miniștri ai guvernului. Erau prezenți membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători de instituții centrale și organizații de masă și obștești. Au fost de față E. M. Tiajelnikov, ambasadorul U.R.S.S. la București, membri ai ambasadei.

La Consfătuire au participat, de asemenea: delegația Republicii Populare Bulgaria, condusă de tovarășul Teodor Jivkov, secretar general al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria; delegația Republicii Socialiste Cehoslovace, condusă de tovarășul Gustav Husak, secretar general al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace; delegația Republicii Cuba, condusă de tovarășul Carlos Rafael Rodriguez, membru al Biroului Politic al C.C., al Partidului Comunist din Cuba, reprezentantul permanent al Cubei la C.A.E.R.; delegația Republicii Democratice Germane, condusă de tovarășul Erich Honecker, secretar general al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democratice Germane; delegația Republicii Populare Mongole, condusă de tovarășul Yumjaaghiin Tedenbal, secretar general al C.C. al Partidului Popular Revoluționar Mongol, președintele Prezidiului Marelui Hural Popular al Republicii Populare Mongole; delegația Republicii Populare Polone, condusă de tovarășul Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Polone; delegația Republicii Populare Ungare, condusă de tovarășul Janos Kadar, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar; delegația Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, condusă de tovarășul K. U. Cernenko, secretar general al C.C. al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste; delegația Republicii Socialiste Vietnam, condusă de tovarășul Le Duan, secretar general al C.C. al Partidului Comunist din Vietnam.

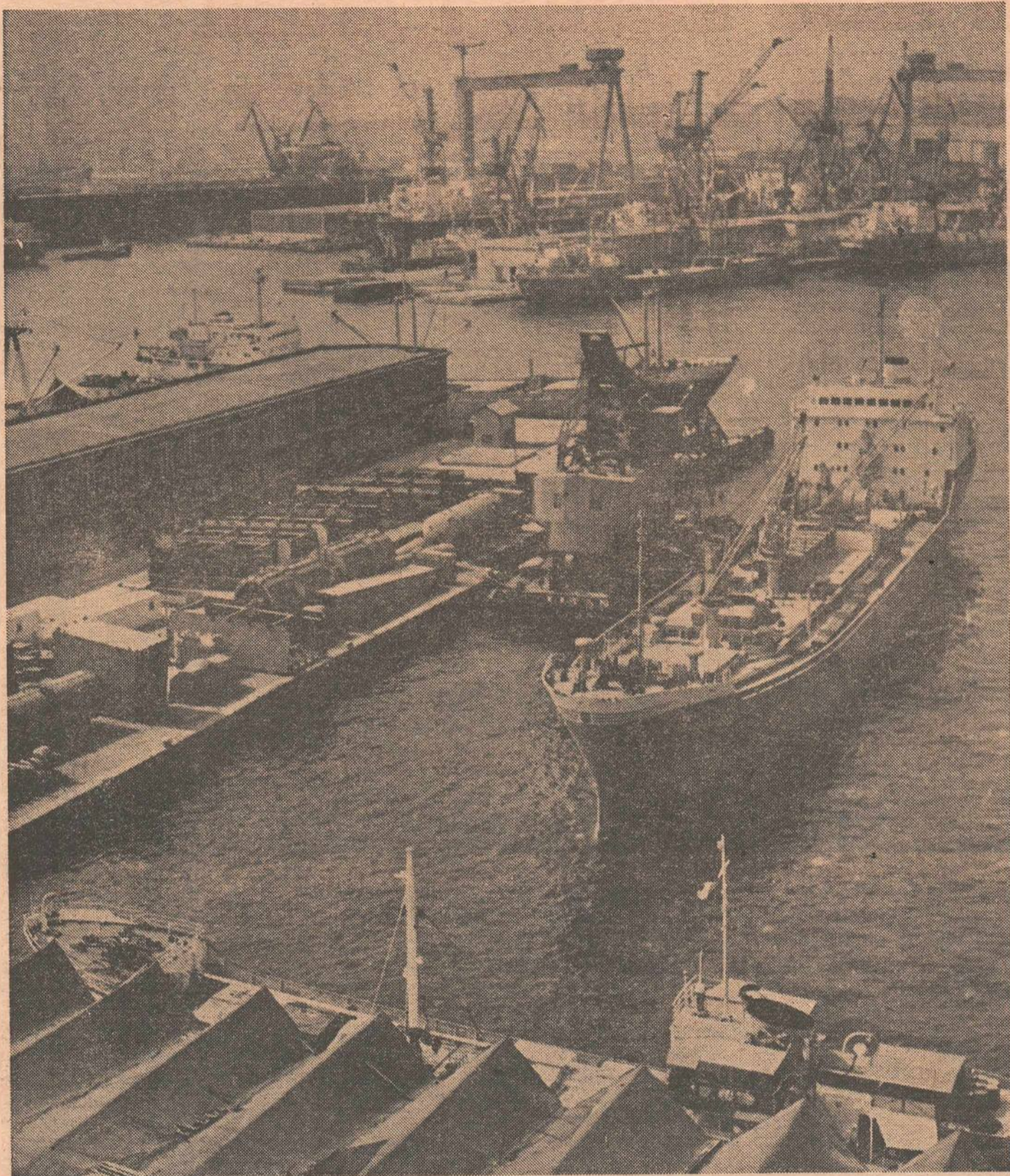
În cadrul consfătuirii s-au dezbătut cele mai importante probleme ale dezvoltării economice și ale colaborării țărilor membre ale C.A.E.R.

În ședința de miercuri dimineață a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Portul nostru cel tânăr

● Călători la Pontul Euxin ● Orașul de luptă și speranță... ● Cine vrea să știe viitorul...

Constanța — o operă de civilizație

„Trufaș și tânăr se ridică orașul cel renăscut, cu clădiri mari și sprintene, cu lumină multă și năzuință nouă”, așa vedea un scriitor Constanța în primii ani ai secolului acestuia, când la o privire în urmă se spusese, cu oarecare mulțumire, că toate fuseseră de făcut, de când „obligați a lua și a menține în mijlocul statelor europene rangul la care evenimentele ultimelor decenii ne-au chemat, am căutat să recâștigăm timpul pierdut în lungile epoci de asuprire”. Cînd, prin 1912, un francez a vizitat noile instalații din portul Constanța, a rămas uimit. „Colosalul” doc al portului nou ar fi fost, după opinia sa, „o capodoperă” pe care românii erau pe punctul de a o termina. Capodopera se făurise după planurile lui Anghel Saligny, „un adevărat tip reprezentativ al acestei epoci constructive, optimiste și încălzită de razele făgăduielii”, după cum reține cu obiectivitate istoricului.

La începutul celui de-al doilea război mondial, la Constanța se instalează Comandamentul flotei navale germane. Principalul port maritim al țării are înfățișarea unui oraș sub ocupație. Cînd Regionala Dobrogea a partidului comunist hotărâse să răspundească în locurile unde se concentrează soldații germani manifeste antirăzboinice, în care se spunea deschis că ei sînt carne de tun pentru Hitler și compania, câteva zile au defilat pe străzile Constanței zeci de tancuri și patrulile germane. Din 1941 pînă în august 1944 au avut loc, în Dobrogea, 145 de conflicte de muncă, din care 14 s-au transformat în greve la care au partici-

pat peste 26 000 de muncitori. Aproape în tot anul 1942 macaralele electrice din portul Constanța n-au putut fi folosite la randamentul lor integral. La Șantierul naval, intirzierile și absențele, executarea pieselor și montarea lor cu intirziere și defectuos, refuzul de a executa ore suplimentare erau lucruri obișnuite. În 1943, peste 80 de comuniști și antifasciști din comitetele patriotice ale Regionalei P.C.R. sînt deferiți Curții Marțiale. Sînt pronunțate sentințe de condamnare la ani grei de temniță și trei condamnați la moarte. În 1944, Comandamentul Diviziei de Mare adresa Direcției Porturilor Maritime o plîngere în legătură cu lucrările considerate sub orice critică, pentru repararea navelor de război. În urma probelor de marș ale submarinului Delfinul și distrugătoarelor Mărăști, Mărășești, Ferdinand, se constatașeră defecțiuni care impuneau readucerea pe docuri a navelor, acestea fiind sustrate de la operațiunile militare. În memoriile sale, generalul Costin Ionașcu, comandantul Diviziei a 9-a Infanterie, scrie că ofițerul de serviciu îi raporta noi și noi incidente între militarii români și germani: „un ofițer german n-a salutat pe un ofițer român mai mare în grad”, „o patrulă românească s-a încăierat cu una nemțească”, „un ofițer de grăniceri român l-a palmuit pe un neamț care îl insultase soția”, „un comandant de companie, fiind pe cîmpul de instrucție, n-a acceptat să dea raportul unui ofițer superior german”.

În noaptea de 23 spre 24 august, forțele române din Dobrogea li se ordona

dezarmarea, capturarea sau alungarea trupelor germane din zonă și zădărnicierea trecerii lor înspre Muntenia, în această privință un rol important avînd și flota românească de pe Dunăre, în cadrul căreia gruparea de monitoare cu tunuri navale de calibrul 120 mm în tunurile blindate constituia o forță redutabilă, fără egal pe fluviu la acea dată, cînd nici forțele aliate și nici cele germano nu dispuneau de nave comparabile cu monitoarele românești ca tonaj, blindaj, armament, viteză și autonomie operativă. În cursul ofensivei generale militarii români împreună cu formațiunile de luptă muncitorești au ocupat punctele de importanță tactică și operativă din oraș și din port, oficiile telefonice și telegrafice, instituțiile publice, nodurile de comunicație rutieră și feroviară. Cu aceeași rapiditate este luat în stăpînire aeroportul Constanța și sînt încercute bateriile de coastă, îndeosebi nodul fortificat Tirpitz, aflat la sud de oraș, deservit de aproape 700 de militari și dotat cu piese de artilerie de calibrul 280 mm. cu o rază de distrugere de aproape 40 de kilometri. În port, navele românești și cele germane stau îndreptate cu tunurile unele împotriva altora. Generalul Costin Ionașcu cere viceamiralului Brinkmann să părăsească regiunea și să lase intacte instalațiile portuare. O tentativă de distrugere a silozurilor este reprimată fulgerător însă insuccesul este raportat, peșemne, așa cum ar fi urmat să fie succesul, altfel nu se explică de ce în memoriile sale generalul Hans Friessner, comandantul Grupului de armate Ucraina

Sud, a făcut afirmația că militarii germani au aruncat în aer „marile silozuri” care pot fi văzute și azi, tefere și nevătămate. La 25 august, în urma unui al doilea ultimatum, de data aceasta de două ore și cu alternativa nimicirii complete a trupelor germane din Dobrogea, viceamiralul Drinkmann ordonă retragerea generală. Insubordonări, încercări de nerespectare a ultimatumului au drept urmare creșterea pînă la 10 500 a numărului militarilor germani luați prizonieri. Pe 26 august, Dobrogea era eliberată.

Dragostea cade pe oameni

Avea 16 ani cînd a venit la Constanța, în '49. Știa să inoate și vroia să se facă marinar. Gara se afla deasupra portului, cam pe unde e acum statuia Victoriei. Se aștepta să găsească o gară mai arătoasă decît cea de la Buzău, dar n-a găsit-o. Cea de la Buzău e vestită, zice el. Acolo lucra și taică-său, Nicolae, mecanic de locomotivă la depou. Chiar dacă vroia să se facă marinar, Iosef Stoian ținea să calce pe urma tatălui lui, de fapt. Între cei 700 de candidați la Școala medie tehnică de marină a reușit și el, pe unul din cele 50 de locuri. Erau două secții, punte și mașini sau navigație și mecanici, fiecare cu cîte 25 de elevi. Școala a durat patru ani și el a absolvit ca șef de promoție. Învătau chiar aici, în port, în clădirea Navromului. Alături, cele mai impunătoare clădiri erau silozurile, bursa, gara maritimă. Transportul se făcea cu căruțele cu cai. Încă mai erau vătafi peste docheri. Elevii aveau bursă dar mai lucrau și ei la încărcatul sacilor, ca să cîștige un ban în plus. Dar erau peșemne prea mulți pentru navele pe care le aveau. După trei promoții, școala s-a desființat. A fost reînființată după o vreme și a mai scos două promoții. Abia mai tirziu s-a deschis Institutul de marină.

Iosef Stoian s-a imbarcat mai întîi pe o vechitură care funcționa cu cărbuni și consuma 28 de tone în 24 de ore. Vai de mama ei de viață de marinar, că ea nu prea avea nimic comun cu povești fabuloase despre lupi de mare, biruințe peste furtuni și aventuri la țărături exotice. Dar dacă asta era situația din punct de vedere tehnic, să spunem așa, cu venerație se pomenește astăzi despre marinarii și ofițerii mai bătrîni, din acea vreme, cum îi învățau ei pe tineri arta meseriei și se străduiau cu eforturi dușe pînă la epulzare să dea o înfățișare demnă fiecărei nave aflate sub pavilion românesc. Acela se numeau Stănică Dobre, Victor Paraschiu, Savin Boros, Dumitru Iancu, Tudor Mihăilă, erau mulți zice Iosef Stoian și erau foarte buni meseriași, nu că ar fi fost cine știe ce școlii dar știau de toate, și electricitate, și sudură, și strungărie, tot ce era nevoie ca să nu prea ceară la alții un ajutor care se știe bine că trebuie plătit. Cu ce învățase la școală și cu ce a mai învățat de la ei, lui Iosef Stoian nu i-a fost teamă că o să se prezinte fără să reușească la prima sesiune de examene pentru obținerea brevetului de ofițer organizat după război. Asta se petrecea prin '58. Începeau să apară nave moderne și el a lucrat pe Oradea, Bacău, Timișoara, Oltul și, bineînțeles, pe Buzău. În '70 a devenit șef mecanic instructor, fiind primul cu această funcție în istoria flotei comerciale românești. Acum mai sînt încă patru, Ion și Miu Vasilescu, Stanciu Lipan, Ion Enescu. Ei sînt un fel de profesori la care mecanicii de pe navele noastre află întotdeauna un sfat și o soluție, fie cît umblă pe drumurile de apă ale lumii, fie acasă, în portul Constanței, despre a căru creștere accelerată de vreo 15—20 de ani încoace Iosef Stoian spune: „E ceva fantastic, e ceva de neînchipuit”.

Portul vechi dă impresia pe care trebuie s-o aibă orice om în toată firea privind o fotografie de pe vremea cînd abia ridicase capul și mergea de-a bușlea.

Și dacă în vremea cînd Iosef Stoian s-a imbarcat prima oară aveau 6 nave ce însumau vreo 25 000 tdw, azi avem 214 iar capacitatea lor se ridică la peste 3 milioane de tone. Multe sînt făcute chiar aici, la Constanța, în cel mai mare șantier naval din țară, „comparabil cu tot ce e mai bun în lume”. Iar pe una din aceste nave, Baia de Criș, un mineralier de 65 000 de tone, lucrează și băiatul lui cel mare, Laurențiu, care are 24 de ani și-a absolvit promoția de ofițer de marină din '83. Celălalt băiat, Marius, e student la Conservator la Iași. Studiază vioara. Oricum, zice Iosef Stoian, nu ne putem face toți marinari. Fiecare are dragostea lui. Și dragostea, mai zice el, cade pe oameni, nu cade pe bolovani. Iosef Stoian este și secretar adjunct al comitetului de partid al flotei noastre comerciale care numără vreo 8000 de oameni. Și, după cîte știe el, nu e altă întreprindere în țară ale cărei mijloace fixe să aibă o valoare mai mare decît ale Navromului, de peste 26 de miliarde de lei. Asta e răspunderea marinarilor noștri. Fiecare răspunde de mai bine de 3 milioane de lei.

Acasă după 33 de ani

E o zi caldă. În dreptul unei ferestre deschise prin care răzbate lîpătul răgu-

Pământul — dragostea noastră

REPORTAJE
DESPRE LIBERTATE

● Când între planurile oamenilor și faptele lor nu se interpune închipuire ●

Și al pescărușilor până aici, în acest apartament de pe strada Remus Opreanu, răsfoim un album, o parte din recolta de vreo 3000 de fotografii pe care Manole Bulboacă a adunat-o într-o viață. Aici este el, cu miinile-n șold, la Piramide, dincoace e la Luxor, acolo e comandantul Coteț în piața Trafalgar din Londra, aici e tot el printre porumbei din piața San Marco sau în ricșă prin Indonezia, băiatul asta a dispărut în Atlantic, n-a mai putut fi salvat, iar poza astălaltă e din Ceylon, să vezi cum arată românul cățărât sus de tot, într-un cocotier, după nuci de cocos. Manole Bulboacă este conștăntean și neam de marinari. Un frate al lui, Iosif, a fost timonier iar celălalt frate, Mircea, a fost motorist. Iar tatăl lor, Constantin, care a murit în '54, la 74 de ani, s-a imbarcat prima oară la 1901, pe nava Barbu Știrbei, și-a lucrat în cele din urmă mai mult pe Dacia, tot ca timonier. Ca timonier șef, zice Manole Bulboacă, taică-său a lucrat și cu vestitul comandant Gheorghe Bădescu, de care își aduce aminte și el, cum zice, cu deosebit respect. Acest comandant, căruia i s-a ridicat și un bust, în portul Constanța, a navigat până la 74 de ani și după ce împlinise 80 și rămăsese tot drept ca bradul, un om care atunci când apărea se făcea liniște în jur, a murit dintr-un accident nenorocit, a călcat pe baretă de la sanda, a căzut și s-a lovit. El găisese niște greșeli în tabelele de logaritmi din Brown-Almanah, un fel de ghid, o carte de căpății a tuturor marinarilor și în anul următor s-au făcut corecturile necesare iar numele lui a fost trecut în cartea de aur a amiralității britanice. Experiența și rangul pe care știa să-l dea profesiei de marinari o pleiadă de comandanți printre al căror nume oricând vor fi de amintit și cele ale lui Liviu Neguț, George Popescu, Victor Velicicu, Constantin Coteț, s-au alăturat disciplinei moștenite de la Serviciul Maritim Român și aveau să-i dovedească însemnătatea mari ales atunci când, marinarii fiind desuți de mulți iar navele mai puțin, ei trebuiau să se imbarce pe rind, prin rotație, pentru a reuși să-și întroțină cu toții familiile. Manole Bulboacă s-a înscris în sindicatul marinarilor prin '46, abia venise din armată, dintr-un regiment de cavalerie. Sindicatul era în clădirea unde e acum restaurantul Pescarilor, acolo veneau unii și spuneau că vom avea și nave mari, de 10000—15000 de tone, și marinarii își dădeau coate, nu prea le venea să creadă. În noiembrie '47 s-a înscris în partid și în martie, în '48, a plecat la Bumbăștii-Livezeni cu brigada a 3-a, Constanța, de 107 oameni, care a fost frunțășă pe întreg șantierul și în muncă și în activitatea culturală. A fost comandantul acelei brigăzi. Comandantul unei grupe era actorul Jean Constantin și-a muncit, n-a glumit. Când s-a întors acasă, în iunie, Manole Bulboacă s-a imbarcat pe Transilvania, „lebadă Mării Negre”, intrată în dotarea flotei în '38 și lansată pe liniile S.M.R.-ului ca navă „de mare lux, amonajată cu confort ultramodern”. Era cea mai rapidă și mai căutătată navă de pasageri din Mediterană, deținuse panglica albastră, ca navă de mare viteză și atunci mai avea arborat la catarg acel însemn, „nu ne lua nimeni”, zice Manole Bulboacă, Transilvania putea să se aștearnă la drum cu 24 de mile pe oră dar viteza ei obișnuită de croazieră era de 22, „mergea mai ceva ca trenul, fără întirzire, chiar dacă o întirzia vreo furtună rezerva de viteză o ajuta să recupereze”. În afară de Transilvania, marinarii puteau să mai lucreze, cu schimbul, pe nava Ardealul, până în august '49, când numărul vaselor a crescut cu încă patru, Plehanov, Dimitrov, Berezina și Friedrich Engels și el a trecut pe primul dintre acestea, unde a rămas până în '52. A urmat după aceea o școală de partid și-a fost comandant politic pe Dimitrov. Plehanov și pe Dobrogea care în '61 era cea mai mare navă a noastră, de 12500 tone; apoi s-a desființat, din '65, funcția pe care o deținuse și-a rămas șef de echipaj pe mineralierul Dunărea, de 25000 de tone, până a ieșit la pensie, în urmă cu câteva luni, de pe cargoul de 12500 de tone, București, a cărui elice cîntărește, a reținut fără să vrea, exact 2540 de kilograme. Acum, ca pensionar, i se pare că asta e cea mai grea meserie, parcă ar fi căzut prizonier nevestei, noroc doar că de vreun an a fost înființat un post telefonic de informații, 023, gest foarte frumos pentru familiile marinarilor, la care poți afla unde e oricare navă. Acum, zice el, București se apropie de canalul Panama, în drum spre Columbia, iar Dumbrăveni se află în marș spre Anglia. Pe Dumbrăveni, cargou de 4500 de tone, comandant este Tudor, băiatul lui Manole Bulboacă. În dreptul aceleiași ferestre prin care atunci când vede că marea e liniștită soția lui recunoaște că se simte mai bine, de parcă toate mărele ar fi liniștite, Manole Bulboacă își spune că ar vrea să plece și prin țară, să vadă neapărat Maramureșul și Bucovina și să întirze și-n alte locuri, fiindcă în vreme ce el a umblat de colo până colo prin lume, vreo 35 de ani, țara și-a schimbat înfățișarea, s-a construit peste tot și s-a construit enorm și la Constanța, unde orașul a crescut, față de orașul vechi, așa cum a crescut și portul, cit nu și-ar fi putut închipui

în tinerețe. Ai zice că în țara asta sînt milioane de constructori.

Șiguri de viitor

— Sunt convins, tovarășe primar Gheorghe Popa, că nu vom uita nici o clipă că despre oameni vorbim, de aceea vă propun să nu ne stîmăm să amintim cîteva cifre necesare. Bunăoară, am aflat, capacitatea flotei maritime comerciale românești a crescut de 25 de ori față de 1965!

— E drept să luăm ca reper anul 1965, pentru că al IX-lea Congres, eveniment care a însemnat alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și, mai apoi, a statului, a constituit o piatră de hotar, a inaugurat o epocă în dezvoltarea, înflorirea, progresul acestui vechi ținut românesc de la mare. Inițiativa trecerii la un stadiu superior al dezvoltării industriei românești de construcții navale a aparținut secretarului general al partidului. Și e de mult dovedit că la Șantierul naval Constanța, cel mai mare din țară, se lucrează la parametri mondiali.

— Dar portul? Cite nave intră și ies, în fiecare an, din portul Constanța?

— 3600, deocamdată. Și este un fapt cunoscut că extinderea și modernizarea lui au stat în permanentă în atenția tovarășului Nicolae Ceaușescu. În anii '70, portul Constanța a crescut de 3 ori. Prin cîștigarea de teren în largul mării, suprafața lui a crescut cu mai bine de 500 de hectare. Iar la Constanța-sud se află în construcție unul din marile porturi ale lumii. Ar trebui să amintim și de porturile din Mangalia și Năvodari, alte două localități care intră, administrativ, în componența municipiului Constanța, ca și zona cuprinsă între ele, bineînțeles. În această zonă au apărut, de asemenea, puternice unități ale industriei petrochimice, de construcții de mașini, textile sau alimentare. Acest colț de țară românească reprezintă, fără îndoială, o zonă dintre cele mai propice, imediat și de perspectivă, dezvoltării forțelor de producție. Ritmurile înregistrate aici sînt, de altfel, mai mari decît cele înregistrate, în medie, la nivel de țară.

— Un calcul făcut de curînd arată că, în urma investițiilor realizate aici, județul Constanța deține cel mai mare volum de fonduri fixe între județele țării, la sfîrșitul anului 1981 el se ridică la 94,3 miliarde și dacă adăugăm că pe durata actualului cincinal investițiile alocate municipiului Constanța însumează aproximativ 60 de miliarde, avem imaginea unei creșteri fabuloase, ale cărei ritmuri, tocmai datorită proporțiilor lor, sînt pe cale să se sustragă înțelegerii comune. Tocmai de aceea ele se cuvîna a fi precizate, prin cifre.

— Aici, unde în 1946 tovarășul Nicolae Ceaușescu a condus Regionala de partid Dobrogea, a prins contur ceea ce în programul politic al comunistilor se afla formulat, pe-atunci, ca proiect de viitor. Iar după 1965 acest proces de dezvoltare a fost inițiat și urmărit de către secretarul general al partidului cu consecvență, astfel încît putem spune că progresul s-a înfăptuit aici în Dobrogea, la Constanța, cu participarea personală a domniei sale.

— Cîți locuitori mai are Constanța?

— Împreună cu localitățile componente, peste 400 000. Pentru ei am construit, numai în ultimii 15 ani, vreo 65 000 de apartamente. Construim și acum, cîte 6 000 pe an. Problema locuințelor este pe cale să fie soluționată în cîteva ani.

— Unii spun, iar eu sînt de acord cu ei, că intrarea în orașul Constanța, cum vii dinspre București, prin comuna Ovidiu, este cea mai frumoasă intrare într-un oraș din țară. Cîți turiști vă vizitează?

— Din mai puțin în septembrie, cam 2,5 milioane pe an. Mulți vin însă și din septembrie în mai, pentru a-și refăce sănătatea. Tot ce s-a cheltuit, tot ce s-a construit pentru primirea acestor oaspeți știu astăzi și copiii. Și pentru că veni vorba de ei, un gînd al nostru ar fi să construim în Constanța, în Parcul Tineretului, un Disneyland.

— Am umblat prin cartierele noi, am umblat și prin zona vechi, din peninsula, a orașului, și impresia mea ar fi că am întîlnit o lume sprintenă, cu ochii limpezi, oameni optimiști.

— Ei au posibilitatea de a compara ce e acasă cu ce e prin alte părți ale lumii iar starea lor de spirit, într-adevăr optimistă, vine din faptul că ei sînt, ca să spun așa, siguri de viitor. Și ea o dovedă că au dreptate așa amînti și de o remodelare a orașului în viitor, deocamdată este un proiect, pe cîte 15 kilometri de o parte și de alta a cazinoului, de la Mamaia pînă la Constanța-sud, se va întinde o faleză nouă iar de-a lungul ei construcțiile vor coborî în trepte spre mare.

— Spre marea care unui reporter numit Dolavrancea, venit din București la Constanța în urmă cu o sută de ani, la dezvelirea statuii lui Ovidiu, i se părea „purement et simplement de toată frumusețea”.

— Ea este de toată frumusețea în primul rînd pentru că s-a ridicat aici, și se împlinesc acum, o operă de civilizație.

DUMITRU ELIADE
Fotografii de MIHAI ȘERBANESCU

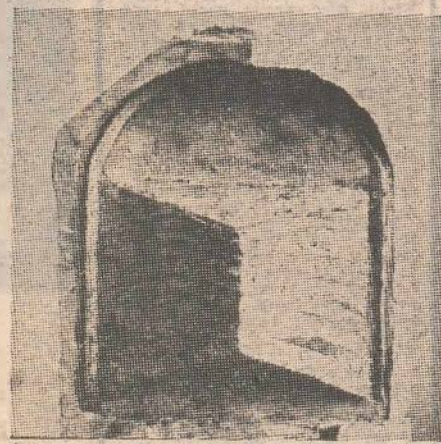
Orarul înțelept al Rovinarilor

În cariera de lignit a Rovinarilor, zilele și nopțile vin subit, prin surprindere, ca prin răsucirea unui comutator electric gigant. Într-un peisaj în care orice curbură a scoarței a dispărut, căci dealușele din zonă au fost de mult dislocate ca să facă loc acestei gigantice cariere-crater întinsă pe nu mai puțin de 30 de kilometri pătrați, soarele, dimineața, se suprapune violent pe întreaga întindere, dinamind noaptea, ca printr-un contact sumar de fitil aprins. L-a aprins un miner și s-a făcut ziua. Seara, la fel: a suflat un miner în uriașa lui lampă de carbid, care altmîntri luminează întreg universul, și s-a făcut noapte. Totul incremeneste, într-o tăcere de univers care se regenerează. Așa trebuie să fie ziua și noaptea în Cosmos.

În afara acestui grandios al rotației și revoluției universale, niciodată, schimbat, mereu egal sîns, cea mai mare „mină la zi” a Gorjului și a țării resimte din plin toate fluctuațiile anotimpurilor, toate întipăriile vremii, toate capriciile cerului. Ultima iarnă și primăvară abia încheiată, cu aspirinile lor, au marcat adine viața locului. Cei 65 kilometri de benzi transportoare, care leagă excavatoarele și mașinile de haldă (18 mari excavatoare-uzină, așa-numitele „excavatoare cu rotor”, și 10 mașini de haldă, și ele de proporții și complexitatea unor uzine) de bun-cărele termocentralelor, s-au încovoiet mai departe sub greutatea cărbunelui, și a nămeților și a ploilor. Iar o seamă de operații de primă însemnătate, precum mutarea acestor benzi în funcție de cerințele procesului tehnologic, nu s-au făcut ori s-au făcut mai greu. Cei 3800 de lucrători ai I.M. Rovinari au înțeles, săpătîmîni la rînd, prin zăpezi cit casa ori prin noroiaie parcă fără sfîrșit, cînd cu spinarea materiale și utilaje, în locul mașinilor devenite nepuțincoase. N-a fost, desigur, prima oară cînd vitregiile vremii s-au interpus între planurile și fapta oamenilor, dar sarcinile de producție ale anului, mai înalte ca niciodată, reclamau o cursă a muncii cu ochii pe ceas, o cursă contracronometru, dușmană a oricărui întîrzier. Întreprinderea minieră Rovinari, distînsă cu Ordinul Muncii clasa I pentru locul frunțos pe țară cucerit în întrecerea pe '83, va trebui să livreze anul acesta o cantitate de lignit energetic echivalînd întreaga producție de cărbune a Gorjului de acum zece ani și mai mare decît cea obținută, la scara țării, în 1965.

Se dă deci aici, în aceste zile, o bătălie înversunată pentru intrarea „în ritm”, în graficul la zi al producției. O bătălie înversunată, nu însă și disperată, căci, zice ing. Nicolae Bercea, tînărul director al întreprinderii, o bătălie disperată nu e o fericire. În calitate de comandant, el preferă una organizată, cu lecția de strategie și de tactică în mină. Și rezultatele se văd. Planul pe luna iunie, după toate semnele, va fi împlinit, poate chiar dopășit. Apți să facă față unor împrejurări excepționale, cum au fost cele din iarnă și primăvară, oamenii Rovinarilor au dovedit și priererea de a nu transforma excepționalul în permanentă, de a regăsi, cu alte cuvinte, suflul normal, orarul înțelept al efortului, acel ritm statornic și continuu de înaintare, singurul înăuntrul căruia se află cheia succesului durabile. Iar lupta pentru cărbune, pentru independența energetică națională, de asemenea succese are nevoie. Oamenii aceștia se numesc Grigore Cotan, brigadier la Cariera Gîrla, Ion Cucu, brigadier la Rovinari-est, Constantin Căldărușe, brigadier la Tismana II, ei se mai numesc în multe alte feluri. Unii sînt mai cunoscuți, alții mai puțin. N-am prea avut posibilitatea, adaugă Nicolae Bercea, să-i cităm pe toți pe ordine de zi, fiindcă într-o asemenea aprigă bătălie cum e cea a cărbunelui nu e timp de ordine de zi, nu e timp de numit eroismul, cînd totul se sprijină pe eroism. Acești oameni sînt mai toți localnici și, din 1968, de cînd a devenit inginer electrotomecanic minier în Gorj, Nicolae Bercea a învățat să-i cunoască. Deși încă se mai minunează de iuțea lui care plugarii de pînă mai ieri au devenit ași ai tehnicii, stăpînind excavatoare care cîntărește mii de tone și costă zece de milioane de lei, Nicolae Bercea (el însuși un ins care a perforat cu iuțea, prin muncă și studiu, treptele unei ierarhii dintre cele mai exigente, dacă nu chiar draconice, ajungînd, la vîrsta de 35 de ani, conducătorul unei întreprinderi de proporții și pretențiile Rovinarilor) pare voșnic nemulțumit, cerîndu-le celor cu care lucrează mereu mai mult alit sub raportul calificării cit și sub cel al răspunderii și al disciplinei. Secretarul Comitetului de partid, Mihai Pasere (azi om cu două licențe, de economist și de jurist, ieri minier, alaltăieri plugar pe dealurile Bălăceștilor, sat pe a cărui vatră se află acum cariera Gîrla, aparținătoare de Rovinari), procedează la fel. Cei doi alcătuisce, se pare, un cuplu de muncă perfect, sudat la cea mai înaltă temperatură. Cineva, și nu un profan în materie, ci directorul minci de la Cîmpu lui Neag, din Valea Jiului, a spus despre ei, într-o anume împrejurare, o vorbă care a făcut ochul Gorjului, primită cu risul

datorat unei glume bune dar și foarte adevărate. Întîmplarea a fost un schimb de experiență, petrecut în luna ianuarie la I.M. Rovinari și avîndu-i ca invitați pe reprezentanții carierelor de cărbune din Gorj și din țară, iar vorba a sunat cam așa: „Oamenii ăștia doi ar trebui cumpărați, cum sînt cumpărați fotbalisții, ori răpiți, ca în Italia”, vorba însoțită de un prea pofitor oftat, cu țile limpede pentru cei ce au auzit-o. Contribuția celor doi, ca și a altora din preajma lor, la bunul mers al treburilor Rovinarilor se măsoară în importante modernizări ale proceselor tehnologice (toate circuitele de benzi ale carierelor, de exemplu, sînt răcordate unui sistem de interfonie grație căruia orice problemă a muncii e prompt semnalată și prompt rezolvată), multe din ele cu statut de inovații. Dar contribuția cea mai importantă a constat și constă în munca cu oamenii. O carieră-gigant cum este cea a I.M. Rovinari, zice Mihai Pasere, nu e o hală industrială din ușa căreia inginerul ori meșterul să observe imediat cine lucrează și cine fumează. Aici oamenii, cu mașinile lor, sînt răsîndiți, pe zece de kilometri pătrați, mulți dintre ei n-au în jur, cit vezi cu ochii, decît pămînt, cărbune și cer. Și sînt lor înșile paznici ai muncii. Dacă, să zicem, nu un excavatorist, ci un simplu muncitor necalificat, străjer la punctul de deversare al benzii, se lasă furat de somn într-o zi toridă, se poate întîmola ca banda să se sfîșie, deci ca excavatorul să incremenescă iar în golul producției, să dispară milioane de lei. Oamenii Rovinarilor țin în miinile lor fonduri fixe de peste 5 miliarde de lei. Drept care toți cei care bat la poarta minei, toți, absolut toți candidații la munca bine remunerată a Rovinarilor, sînt priviți în ochi de Nicolae Bercea și supuși unor teste profesionale, dar și morale, de cea mai mare severitate. Cit privește obligația perfecționării continue a cunoștințelor, ea îi privește pe toți, inclusiv pe cadrele tehnice și ingineresții. Clasele și catego-

În acest număr reproducerii după lucrările sculptorului Narcis Teodorescu

rile se acordă de o comisie de examinare a cărei asprime îi face pe mulți să tremure. Toți oamenii, nu numai începătorii în meserie, dar și cei dedați la ea de multă vreme, trec, periodic, printr-un „filtru total” al științei și iscusinței de a munci. Unii, acum citva timp, s-au supărat, este vorba, nu se spune, despre niște „corifei”, de ei înșiși decretați ca atare, dar și de alții, într-o vreme în care frunțașii întrecerii treceau prin site cu găuri mari. Acești inși, „obisnuți mai mult să stea în prezidii decît să se inhame la greu”, au privit acel filtru ca pe-o ofensă, au reclamat în dreapta și-n stînga, dar nu le-a mers, au fost silii să pună mina pe carte și să ia loc în băncile examenului, ca să-și recucerească niște epoleți cu cucerii prea ușor. O bază modernă a pregătirii profesionale, cu atelier-scoală, laboratoare, săli de cursuri dotate cu aparatură și material didactic de ținută, create de specialiștii întreprinderii, ajută la pregătirea sigură, eficace a celor ce vor să se pregătească.

În întrecerea închinată celor 40 de ani de libertate și Congresului al XIII-lea al partidului, I.M. Rovinari a mai marcat un punct. La sfîrșitul lunii februarie celor de-aici li s-au înminat Drapelul de întreprindere frunțășă pe ramură și Diploma de onoare pentru locul I pe țară. Ca și în fotbal, un punct marcat, nu-i totuși decît un punct. O luptă cîștigată, nu și victoria într-un război. În războiul lor greu, de uzură, extenuant la culme, solicitînd mușchi și nervi, inteligență și rezistență fizică, solicitînd peste toate știința organizării, știința de a munci în acest aprig și nobil război pentru independența energetică națională, oamenii Rovinarilor sînt încă — și ei o știu — la început. Dar cucerind punct cu punct, poziție cu poziție, organizîndu-și asalturile, nu și retragerile din fața greutăților, ei se apropie cu temeinicie de ceasul dorit.

ILIE PURCARU

INCEPUT
DE CAMPANII

În cîmpia parcă de cînd lumea...

● În vechea Baltă a Dunării ● Pe șesul Dimboviței ●

Un S. O. S. receptionat la timp

În toamna trecută, pe vremea culesului, revista noastră a publicat un articol în care era vorba despre un spital dintr-o comună prahoveană, aflat în pragul desființării sale. Înfațișăm atunci, pe scurt, istoria acestui așezământ și, mai pe larg, implicarea lui în viața de fiecare zi a comunei Bălțești și a satorilor aparținătoare. De atunci, s-a scurs o bună bucată de vreme lipsită de vești legate de soarta spitalului. Lucrări cu treburi fiecărei zile cei care stătușem de vorbă și care nu convinseră să facem un apel pentru „salvarea” lăcomului de sănătate amintit, au uitat să ne informeze dacă intervenția „Flacării” a fost ori nu eficientă. Un proverb zice că lipsa de vești înseamnă vești bune.

Zilele trecute, ne-am oprit în Bălțești. Primăvara, deși înfrizată, era prezentă cu înțregul ei cortozu de căldură, așa încât frumusețea acestor nu era departe de cea care ne impresionase în toamnă. Pe o curte, surorile grădinarilor aleile, copiii se jucau în soare, pe bănci se așezau citiva păcălenți, alții se îndreptau spre cabinete. Din urmăre, activitatea era în toi, ca în orice zi a săptămânii, probabil.

Ce se întâmplase în aceste luni de tăcere?

Avea să ne spună primarul comunei Ion German, cu care vorbisem și anul trecut. În prima sesiune a Consiliului popular, din luna ianuarie, citiva cetățeni ca: Ion Căminu, șeful secției medicale nr. 8 Bălțești a S.M.A. Măgurele, tată a patru copii, Cherchez Constantin, mecanic instalator de gaze, avînd 5 copii, Rodica Vasile, membră a C.A.P.-ului local mamă a trei copii, profesora Pașta Viciu, directoarea școlii din Podenii Vechi, Teodora Geigle, Elena Vieru, și ea medic, la C.A.P., deputată și vicepreședinta onorifică a Consiliului popular, au cerut reînființarea secției de pediatrie, ca amănunțit cu dispoziția șefilor la Vălenii de Munte. Justificările acestor dorințe erau totemul celei expuse și în articolul publicat în „Flacără” și pe care nu le mai reluăm.

În prezent, pe lângă directoarea spitalului, dr. Elena Vieru, medic specialist radiolog, mai lucrează aici dr. Corneliu Drăgulescu, medic specialist pediatrie. Înlocuitorul celui detașat în formă, dr. Urlat, Școala locală internă, districul fiziologic de 20, în pediatria de 20, în total 121. Reale. Deci, cu puțin sub cifra din trecut (129) când funcționa și un cabinet de chirurgie.

Îndată după sesiunea din ianuarie, pe 16 în prima decadă a lunii februarie, s-a reînființat cabinetul de pediatrie cu cele 20 de paturi dintre care 14 pentru însoțitori. Să notăm că în această perioadă, spre a ne da seama dacă, într-adevăr, măsura reînființării secției s-a justificat, între 6 februarie și 31 martie, la decontarea personalului ei a fost de 75 de internări plătite și-au reînființat de 195: la fol în sala de zilelor de spitalizare 500 prevăzute în proiect, în medie de 15 zile și fost de 19,04, cel al duratei de spitalizare 6,91, iar mortalitatea este notată cu cifra zero!

Noul medic pediatriu, dr. Corneliu Drăgulescu, în colaborare cu cele două surorile medicului, s-a reînființat, local, în luna aprilie, au fost internati 68 de copii, totalizînd 633 zile de spitalizare.

S-a părea că totul a revenit în normal în Bălțești, întrucît de bucurosi sînt cetățenii comunei că-și pot duce copiii la medic în chiar locuințele lor. Totuși, dorința mai multă: măsura actualului număr de paturi la pediatrie, decerare mai mulți copii bolnavi necesită înțelegere și tratament specializat, deși, deocamdată secția actuală, deînființarea transferului dr. Corneliu Drăgulescu de la Cîmpina la Bălțești și, cea din urmă, dar importantă, reînființarea unui laborator de analize, care ar însemna rapiditate de diagnostic, economie de combustibil, eficacitate în tratamente.

Nu ni se pare prea mult pentru un spital trezit la o nouă viață.

MANOLE CĂRȚAN ■

Recoltele de fin, spune doctorul Mihai Petcu — șeful fermei Pantilimon, reprezintă bazele producției zootehnice ale anului acesta și cel viitor. Nu trebuie să se piardă absolut nimic — iar depozitarea și păstrarea finului trebuie să se facă cu mare atenție cu grijă și cu tot sufletul.

Fotografie de SORIN POSTOLACHE ■

Pietroșani, cota neliniștii

Pe drumul dintre Zimnicea și Giurgiu ne întîlnim cu o Dunăre largă și tulbure ca un estuar marin. Ne însoțește directorul I.A.S. Zimnicele, ing. Eugen Matei, într-o mașină de campanie, la volanul căreia se află un șofer taciturn. E taciturn și directorul, abia îi smulgem câte-o vorbă.

Pietroșani, cota neliniștii. Dincolo de un pîlc de sălcii bătrîne, cu plete carnite, minjite de nămol, surpriza năucește. De sub coroașele lor începe Valea Amazoanelor. Cît vezi cu ochii, din șosea și pînă în zarea fluviului, e numai apă. Pe aici curge Vedea, dar albia riului nu se mai vede, s-a transformat într-o mare. Apele umflate de ploii și de zăpezile torite în munți n-au mai fost primite de fluviu, fluviu — umflat și el — le-a aruncat înapoi peste cîmp, luîndu-se apoi după ele, sporînd dezastrul. 650 de hectare de porumb și 150 de soia ale I.A.S. Zimnicele, alte vreo 600 ale Intreprinderii „Viticola” din Zimnicea zac sub ape. Un cimitir vegetal care, paradoxal, s-a și inserat în ordinea priveliștii, constituind o altă ordine, care pare firească. E liniște, o liniște indiferentă peste această mare de apă scaldată de soarele cinic. Cîtiva copii desculți din satul Pietroșani, citeva femei cu palma la gură privesc valea dezastrului fără urmărire, fără să tresară măcar. Nici nu mai e un spectacol, e un dat. O apă înecînd o cîmpie parcă de cînd lumea. Sintem în vechea Baltă a Dunării, într-o incintă de citeva mii de

hectare, cîndva fîntînă de pește, azi tipse pentru recolte, dar care, neocrotită de diguri, atrage regulat catastrofa. În fiecare an, prin mai-iunie, apele cotropesc cîmpia. Lucrările de regularizare a Vedei, preambul la îndiguirea incintei, sînt în curs, dar nu s-ar zice că se disting printr-un ritm prea energic, pe măsura energiei revărsărilor.

O luăm pe un drumeag de pămînt, înălțat și consolidat, spre linia cîmpiei înecate. Încercăm o senzație stranie de nesiguranță și de siguranță, căci apele pe lângă care calcă roata mașinii sînt turburi, dar calme, calme ca și cerul de iunie, placide ca și apele unui lac. Ici-colo, sub apă, se văd fierbinte a soarelui, apele se retrag, vaste întinderi de porumb putred, ondulînd prin undele turburi ca firele de mătasea broaștei, încep să iasă la lumină. Insulele acestea sînt pline de oameni și de mașini. Pe măsură ce apele se retrag, oamenii I.A.S.-ului, ieri alungați din aceste locuri, se regrupează, își reorganizează asalturile, pregătesc în grabă terenul, ca să-l însămînțeze cu plante pentru furaje. Deci ca să smulgă din ape tot ce se mai poate smulge, astfel ca pagubele să fie reduse la minimum.

Întreaga campanie a primăverii a fost, ni se povestește, o luptă, o perpetuă luptă pentru reorganizarea în rost a temelurilor risipite ale recoltei. Și nu atît apele, cît lipsa lor a provocat cele mai mari necazuri. Apele și-au făcut de cap doar aici, în incinta neapărată de diguri, dar pe celelalte 5 000 de hectare ale I.A.S.-ului a bîntuit și bîntuie încă o uscăciune ca de cărbune. N-a plouat mai deloc, a mai fost și frig, uneori chiar aspru (pe 10 aprilie, un îngheț de minus 3 grade a ucis în fașă piercicile și vișinele livezii), după care s-a instăpînit canicula, încercînd din greu toate culturile. Pe mii de

hectare muncite cu iscusință și trudă, arate din timp și însămînțate cu tot dichisul, apoi erbicidate, fertilizate, stimulate din plin în zelul de a produce, aduse la pragul cel mai de sus al exigențelor agrotehnice, bătălia pentru salvarea recoltei n-a conținut nici noaptea. Nici noaptea, căci întreprinderile de energie electrică (preedese!), zic cei ai locului) i-au silit pe oameni să irige mai mult sub stela, mai puțin sub soare, ceea ce, desigur, într-un fel a fost bine. Căci udatul plantelor, al legumelor mai ales, sub canicula zilei aduce primejdia opăririi acestora, dar într-alt fel n-a fost chiar bine, fiindcă noaptea, orice s-ar zice, o irigare destoinică e mai dificil de făcut. Cele mai prielnice irigații ar fi ceasurile de zori și de seară, dar atunci, spre necazul oamenilor, robinetele energiei, deci ale apei, se închideau, lăsîndu-i cu buza friptă. Drept care s-au silit să irige cu cit mai mare folos și încaptea, la lumina stelelor și a fecurilor aprinse în cîmp, trudind fără pauze, ori cu pauze sumare, cît să-și usuce hainele năclăite de apă și de sudoare, cît să mînce în pripă, înainte, de a se avînta din nou în luptă. Griul și orzul ieșite slăbite din încercările primăverii, au primit supliment de hrană, de îngrășămint azotic, și acum cele două culturi arată bine. Se speră de la fiecare din ele recolte de cel puțin 4 000 kg. la hectar. Ceea ce, în condițiile unui an ca acesta, nu-i chiar un fleac. Arată frumos și porumbul, și soia. Sapa rotativă le-a vizitat toate lanurile, prașila I mecanică s-a încheiat, prașila a II-a e-n toi, iar pe insulele dintre grindurile vechii bălți s-a prășit și manual, cu bătrîneștile sape, fără pereche în distrugerea stufului și costreului. Grădinarii, de luni și luni, n-au mai ieșit din grădini, ajutînd legumele să se cocă la timp, la

timpul prescripș, nu după calendarul anapoda al primăverii acesteia, iar pe cele 300 de hectare de pășune și de lucernă, pe cele 40 de ha sfeclă furajeră, pe pășunile artificiale ale fermelor zootehnice (trei ferme, cu 2 000 de vaci și 10 000 de oi), fertilizări masive cu bălegar și irigații de zi și noapte încep să-și aducă dobinda. Peste pășune și lucernă a și trecut coasa a II-a. Între timp, adică într-un timp în care atîtea munci și zile au trebuit prinse din urmă, în care atîtea lucrări ale cîmpului s-au aglomerat, s-au încălecat, nelăsîndu-le oamenilor nici o clipă de respirație, s-au pus la punct și armele recoltării. Cele 25 de combine ale I.A.S.-ului sînt reparate și pregătite pentru asaltul orzului. Asaltul va începe, ni se spune, în jur de 20—22 iunie, și apropierea acestei date dă un frison tuturor. Îi citim pe fețele lui Ion Surupăceanu, Valeriu Cerveceanu, Senică Minda, Marin Enescu, Gheorghe Mare, ingineri și șefi de ferme și de sectoare, ni-l dezvăluie, poate și mai pregnant, fețele mecanizatorilor, ochii lor, ațîțarea din vorbe și gesturi ale unor înși care nu-și găsesc astîmpărul și care se numesc Florea Miu, Gh. Ivănuș, Ion Logofătu, Ștefan Păun, Ion Flămînzeanu, Gheorghe Brașoveanu, Florea Barbu sau Marin Brătu. Par toți obosiți, teribili de obosiți, dar și teribili de treji. Toți au parcurs, pînă azi, o lungă și eouizantă cursă cu obstacole, o cursă care acum, în răsărea cosmică a acestui iunie înmuat de soare, a ajuns, iată, la capăt. Dar la pînă capăt unde-i așteaptă nu relaxarea, nu somnul, ci efortul suprem, agerimea maximă. Efortul recoltării, efortul de cumpănă și de împlinire a anului.

Între incinta cîtopită de ape, dar gata să fie recuperată pentru recoltă, și pămîntul cel greu încercat de secetă, dar înflorit cu lenuri înalte, oamenii sînt gata pentru acest efort. Sînt gata să-l facă din plin, astfel ca rodul anului — al unui an dramatic, umplut cu trudă pînă la refuz — să fie pe măsura dreptății a trudei. A trudei lor și a așteptărilor țării.

ILIE PURCARU ■

Uneori, fericirea, la Lungulețu

Nu toate zilele seamănă, nici toate orele zilei. În ziua aceea de pe la sfîrșitul anului trebuie să fi fost o oră mai adîmbriată și cu gust de simbare nițel amar, nu pentru că muncile cîmpului nu se sfîrșiseră cu bine la Lungulețu, în șesul Dimboviței, nici pentru că președintele C.A.P.-ului, Constantin Radu, împlinise vârsta de pensionare, 62 de ani, sau că începuse să vorbească despre medicamente ca de niște prieteni buni, ci mai cu seamă pentru că părea frate cu o întrebare din adîncul căreia nu știa cu ce răspuns să iasă la mal. Bogăția celor din Lungulețu s-a adunat, întotdeauna, de pe urma cerealelor și vitelor, dar parcă tot de pe urma legumelor, înainte de toate, atunci cînd a fost nevoie ca ei să cîștige banul, mai repede și mai mult, printr-asta ei și-au cîștigat și-o ccareare faimă ce trece mult mai departe de satele din jur și e într-adevăr, destul de veche de vreme ce despre ea se auzise încă înainte de-a se duce Constantin Radu să-și facă datoria în rîndurile Regimentului 22 infanterie, pe front, străbătînd jumătate de continent. După aceea fostul sergent a putut să răspundă oricînd, scurt și limpede, că la îndeplinirea unui ordin, că faima consătenilor lui s-a păstrat pînă astăzi, cartofii timpurii de Lungulețu fiind, căuțați, la începutul verii, prin piețele Bucureștiului, pînă unde nu sînt decît 40 de kilometri pe șosea asfaltată. Ori la capătul unor drumuri ceva mai lungi, la Conștanța, la Suceava, Galați, Brașov sau Cluj. Însă pe pămîntul acesta nisipos oamenii mai puneau altădată și pepeni iar de la o vreme s-a întîmplat ca locul să fie destinat întotdeauna pentru altceva, cu toate că știința de-a crește această plantă aromată și răcoroasă a verii n-a dispărut la Lungulețu, dovadă că unii, vreo 20 sau 30 cu toții, și-au păstrat această îndeletnicire și-au pus pepeni, dar mai departe de sat, pe lângă magistrala București — Pietroști sau prin păduri, adică tot pe pămînturi străine. Și întrebarea cu care Constantin Radu mi se păruse

Unul din evenimentele decisive

Argument

Aniversările marilor evenimente ale istoriei poporului român constituie de fiecare dată un excelent prilej nu numai de rememorare, ci și de aprofundare a cunoștințelor despre ele, de descoperire a unor noi semnificații, valențe și învățăminte. Actul de la 23 August 1944, „inceputul unei noi ere în istoria poporului român”, după cum l-a caracterizat tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a aflat permanent în centrul de atenție al istoriografiei românești, dar abia după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, deschizător de noi orizonturi în toate sferile de activitate ale societății românești, acest moment de excepțională însemnată din trecutul național a făcut obiectul unor cercetări călăuzite exclusiv de stabilirea și afirmarea adevărului istoric. Lărgirea bazei documentare prin explorarea sistematică a arhivelor din țară și străinătate a adus în circuitul științific surse noi, care au pus în lumină aspecte noi. Ca și în cazul altor probleme fundamentale ale istoriei naționale sau universale, investigația nu a epuizat încă filioanele ineditului; arhivele din străinătate nu au livrat încă — în funcție de legislațiile din diversele țări — toate fondurile documentare în care se găsește informații despre evenimentele din august 1944.

Informația documentară aflată acum la dispoziția istoricilor permite reconstituirea corectă a cadrului intern și internațional în care s-a declanșat și desfășurat revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din România. În lumina acestor surse istorice, ea apare, pentru a relua formula unuia dintre cei mai buni cunoscători ai istoriei Europei de sud-est, profesorul britanic Hugh Seton-Watson, drept „unul din evenimentele decisive ale celui de-al doilea război mondial”. În ciclul de articole inaugurat prin cel de față, intenționăm să punem la dispoziția cititorilor o suită de concluzii ale cercetărilor întreprinse de istoriografia noastră consacrată Actului de la 23 August 1944, precum și extrase dintr-o sumă de documente inedite sau recent intrate sub reflectorul istoricilor, care ilustrează, toate, că marele eveniment, a cărui a 40-a aniversare ne pregătim să o celebrăm, a fost opera întregului popor român, care a găsit în Partidul Comunist Român un organizator și conducător pe cât de curajos, pe atât de inteligent, care l-a dus la o victorie, începătoare de nou ev în istoria neamului nostru, și, în același timp, eveniment cu un impact hotărâtor în accelerarea prăbușirii Reichului hitlerist și, deci, a încheierii marilor conflictații mondiale din anii 1939—1945.

România, o țintă vulnerabilă?

Ca orice mare eveniment istoric, actul de la 23 August 1944 nu a fost rezultatul unei conjuncturi imediate, ci s-a plămădit în timp, rădăcinile sale coborând cu mult în trecutul poporului nostru. Permanență a istoriei românești, lupta pentru independența națională și progres social a găsit, acum patru decenii, una dintre cele mai strălucite manifestări, a cărei biruință s-a datorat participării întregului popor român la efortul de alungare a ocupației hitleriste, care încălcaseră suveranitatea națională, de răsturnare a regimului de dictatură militarofascistă și de redobândire a Transilvaniei de nord, smulșă din trupul țării, prin dictatul de la Viena. Inițiatorul, organizatorul și conducătorul acestui efort a fost Partidul Comunist Român, care a înscris performanța istorică a realizării celei mai largi coaliții de forțe social-politice din istoria noastră.

23 August 1944 a unit două mari curente care s-au manifestat viguros în perioada interbelică: lupta României pentru a-și apăra independența națională și integritatea teritorială, amenințată de politica de expansiune și agresiune a Reichului nazist, și lupta forțelor antifasciste din țară, în frunte cu comuniștii, împotriva primejdiei fasciste și a agenturii din țară a fascismului internațional, în general, și a celui german, în special.

La sfârșitul primului război mondial, România își văzuse împlinită, prin propriile mijloace, aspirația de vechime multiseclară de a-și regăsi pe toți fiii ei reuniți în frontierele aceluiași stat. Politica de revizuire a tratatelor de pace, care dăduseră recunoașterea internațională a desăvârșirii statului național unitar român, constituia, evident, o amenințare pentru marea înfăptuire românească din anul 1918. După instaurarea regimului nazist în Germania (30 ianuarie 1933), această politică a găsit în Reichul nazist un instrument dinamic și agresiv. Continuând tradițiile Germaniei imperiale de expansiune economică în sud-estul Europei, Germania hitleristă, călăuzită de ideologia fîhrerului, al cărui obiectiv era dobândirea prin forță a „spațiului vital” (Lebensraum), a văzut în această parte a continentului un complement economic — așa-numitul „Wirtschaftsraum” (spațiu economic) — al celui dintii, pentru al cărui control era hotărât să recurgă la toate mijloacele: economice, diplomatice și militare.

La 3 februarie 1933, adică la câteva zile după luarea puterii, Hitler a făcut o amplă expunere în fața cadrelor de conducere ale armatei consacrată obiectivelor politice ale noului regim. Conștient de slăbiciunea mijloacelor sale militare, în acel moment — ca de altminteri și în perioada imediat următoare, cînd politica de reinarmare avea să fie abia în fața ei de debut — Hitler era hotărât să acționeze în Europa central-răsăriteană și de sud-est, vestul continentului fiindu-i „blocat” de puterea militară a Franței și Marii Britanii. Principalul mijloc de presiune și acțiune urma să fie comerțul exterior. Potrivit lui Alfred Rosenberg, unul din ideologii partidului nazist și șeful Oficiului de relații externe al acestui partid: „comerțul exterior într-un stat național-socialist trebuie să fie în primul rînd un mijloc al politicii externe”.

Din perspectiva Berlinului, țara noastră apărea ca o țintă vulnerabilă a ace-

tei politice. Zguduită de marea criză mondială din anii 1929—1933, economia românească, preponderent agricolă, găsea în Germania un partener important pentru desfacerea produselor ei cerealiere și petroliere, și pentru achiziționarea de produse industriale. Complementaritatea celor două economii avea să devină pentru liderii nazisti un mijloc de șantaj împotriva țării noastre; România a fost prima țară care a devenit obiectul presiunilor și amenințărilor celui de-al treilea Reich. La 26 mai 1933, Hitler l-a primit pe ministrul României, la Berlin, N. Petrescu-Comnen, cărui, după însăși mărturia ministrului de externe german, K. von Neurath, i-a vorbit pe un ton foarte „aspru” cerindu-i în fond, ca o condiție a desfășurării schimburilor economice, modificarea orientării politice a României, ostilă telurilor revizioniste și expansioniste ale Germaniei hitleriste. „Cum putem avea bune raporturi economice cu țările care pe plan politic sint permanent în contra noastră?” a întrebat retoric fîhrerul pe diplomatul român.

În ciuda presiunilor și a dificultăților economice — sechelele crizei se resimțeau încă puternic — România a preferat să-și sacrifice interesele economice, decît să abdice de la politica de apărare a independenței și integrității. Atunci, ca și în anii următori, s-a manifestat o perfectă continuitate a politicii externe românești, care a făcut din țara noastră unul din cei mai importanți factori ai eforturilor de zăgazuire a revizionismului teritorial și de instituire a unui sistem de securitate colectivă, sub scutul cărui popoarele greu încercatului continent să-și poată dezvolta, liber și sigur, forțele creatoare. Nicolae Titulescu a fost exponentul cel mai strălucit al acestei politici, dar el nu a fost singurul, ci s-a integrat unei orientări fundamentale, devenite, prin continuitatea ei, tradiționale.

Control asupra petrolului

De la sfârșitul anului 1937, adică din momentul în care a devenit evident că planul german de a asigura prin carburant sintetic necesitatea economiei de război nu a dat rezultatele scontate, Hitler a luat decizia de a-și impune prin mijloace economice sau militare controlul asupra petrolului românesc. A început atunci o fază nouă în relațiile dintre cele două țări, caracterizate prin intensificarea tentativelor germane de a include România în „spațiul ei economic”. Într-un document inedit, redactat în martie 1939 sub titlul **Insemnătatea Europei de sud-est din punctul de vedere al materiilor prime pentru economia de război german**, cu caracter strict secret, redactat de Oficiul Reichului pentru planificarea economică de război, se atrăgea încă o dată atenția asupra însemnătății militare a petrolului românesc, subliniindu-se necesitatea preintimpinării căderii lui în minile unor forțe ostile Reichului. În noul context internațional, creat prin actele de forță ale Germaniei hitleriste — remilitarizarea Renaniei (7 martie 1936), anexarea Austriei (12 martie 1938), dezmembrarea Cehoslovaciei (29 septembrie 1939) — poziția României devenea tot mai dificilă, pînă la pragul critic. În ciuda condițiilor defavorabile, România a rămas fidelă orientării ei tradiționale. Cercetările recente ale unor istorici străini, precum Philippe Marguerat, au relevat rezistența opusă de țara noastră tuturor încercărilor Berlinului de

a o transforma într-o anexă de materii prime necesare pregătirii și declanșării celui de-al doilea război mondial. Consecvența politicii românești a fost recunoscută de Hitler însuși, care, într-o scrisoare adresată în 1940 lui Carol al II-lea, arăta: „România a fost, timp de cîteva decenii, aliatul ac” și hotărît al oponentilor Reichului german”.

Soluția politică a comuniștilor

Partidul Comunist Român are meritul istoric de a fi fost cel dintii și cel mai hotărît adversar al fascismului. După instaurarea dictaturii militarofasciste în Ungaria în 1920 și înainte de „marșul asupra Romei”, adică instaurarea regimului fascist în Italia (30 octombrie 1922), ziarul „Socialismul”, organul Partidului Comunist Român, în numărul din 25 septembrie 1922, avertiza asupra primejdiei ca fascistii, în cămăși negre, din Italia, să găsească imitatori și în România. După luarea puterii de către nazisti, luptele muncitorimii române din ianuarie-februarie 1933 au fost printre primele acțiuni ale proletariatului mondial împotriva fascismului. Partidul Comunist Român a fost, așadar, primul partid politic din țara noastră care a înțeles corect amenințarea fascistă și revizionistă. **„Independența poporului român — se spunea în scrisoarea adresată de Partidul Comunist Român delegației permanente a Partidului Național Tărănesc, în ianuarie 1936 — este amenințată de statele din blocul fascist central-european, zis blocul revizionist, format sub hegemonia imperialismului german, care se inarmează în goană nemaivăzută pentru cotoplirea, în primul rînd a Orientului european. Încercarea României este un fapt. În caz de victorie, blocul fascist imperialist va șterge țara noastră de pe harta Europei, va distruge bazele ineseși ale existenței naționale a unui popor care a luptat 700 de ani pentru ființa, unitatea și libertatea sa”.** Pentru a face față acestei primejdii, Partidul Comunist Român a elaborat un amplu program de acțiune, menit să bareze calea fascismului în România și să apere țara noastră de a deveni un obiect al cotoplirii hitleriste. La baza programului s-a aflat ideea cooperării tuturor forțelor politice, ostile fascismului, într-un larg front popular antifascist, întemeiat pe unitatea de acțiune a clasii muncitoare. Solidaritatea națională, deci, în fața amenințărilor reprezentate de „Drang nach Süd-Osten” (Marșul spre sud-est) al Reichului nazist, pentru existența liberă a poporului român, a fost soluția politică propusă de comuniștii celorlalte partide politice din țară.

În întreaga societate românească s-a manifestat atunci un puternic curent antifascist care a unit tot ceea ce reprezintă autentică valoare în viața culturală a țării. Din marea pleiadă a luptătorilor antifascisti se detașează numele lui Nicolae Iorga și Mihail Sadoveanu, care au dovedit că spiritualitatea românească respinge ferm și total ideologia noilor barbari al secolului al XX-lea.

Pe măsură ce puterea Germaniei naziste se apropia de frontierele României, comuniștii români au exprimat ferm voința de a „organiza rezistența față de un atac posibil din partea fascismului german și ungar, asupra României”, după cum se sublinia în hotărîrea plenarei largite a C.C. al P.C.R. din iulie 1936. La 17 martie 1939, după „Jovitura de la Praga” (anexarea Cehiei la Reich), Partidul Comunist Român a lansat întregului popor un apel în care se spunea: „Trupele de asalt ale lui Hitler au invadat Cehoslovacia și se găsesc la granița țării noastre. Întreg poporul să se pună în stare de alarmă. [...] P.C.R. declară: comuniștii vor lupta cu arma în mînă în primele rînduri. Uniți-vă cu toții într-un singur front puternic contra lui Hitler și aliașilor săi revizionisti”.

Cîteva luni mai tîrziu, la 1 mai 1939, a avut loc marea demonstrație antifascistă, la a cărei organizare un rol decisiv a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu; ea a constituit, după cum arăta secretarul general al partidului „prima și poate printre cele mai importante demonstrații din Europa în acea perioadă, după invadarea de către hitleristi a Cehoslovaciei”. Organizată pe baza Frontului Unic de către Partidul Comunist Român și Partidul Social Democrat, ea a demonstrat, într-un moment cînd în alte țări expectativa sau chiar descurajarea își făceau loc, voința muncitorimii române, condusă de comuniști, de a rezista fascismului.

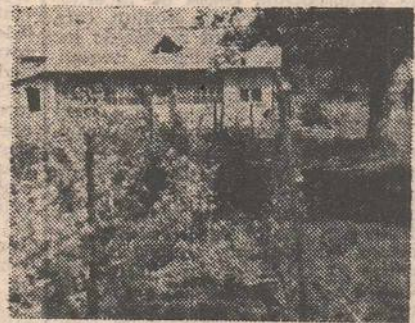
Cînd furtuna războiului s-a declanșat, la 1 septembrie 1939, România și comuniștii ei acumulasă o prețioasă experiență în lupta antifascistă pe plan intern și internațional. În împrejurările dramatice din anii imediat următori, ea avea să fie valorificată și dezvoltată în lupta împotriva ocupantului hitlerist, pentru salvarea națiunii române.

(Va urma)

Dr. IOAN CHIPER

Supunem atenției

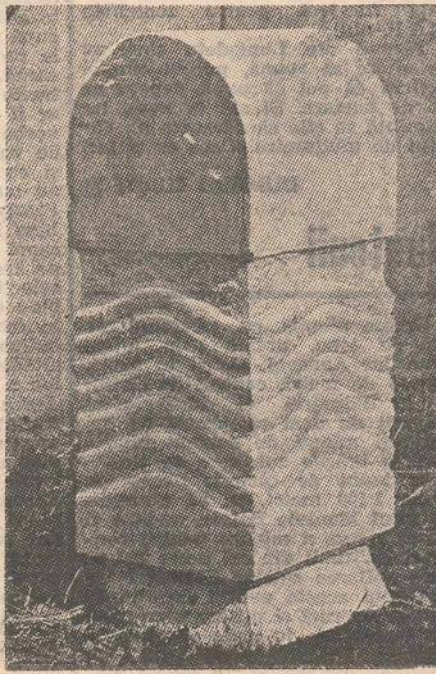
În comuna Ștefănești de Jos, sectorul agricol Ilfov, se află casa din imagine cu dependențele ei gospodărești din care, în zilele de 23—24 august 1944 au fost conduse practic operațiile militare de cucerire a aeroporturilor din jurul Bucureștilor și de barare a accesului unor mari unități hitleriste care se îndreptau pe șoseaua Ploiești—București spre Capitală în speranța de a o cucerii. Ostași și ofițeri conduși de generalul Ciurea Tudorancea, din Corpul Construcții, format în majoritate din muncitori în uniformă militară, s-au acoperit de glorie nepieritoare. O caracterizare succintă dar competentă a acestor lupte eroice și victorioase o dă, într-un document aflat în arhivele Institutului de Istorie al C.C. al P.C.R., generalul Mihail, șeful Statului Major al armatei din acea perioadă, din care cităm: „Corpul de Construcții de sub comanda generalului Ciurea Tudorancea, între 23—24 august, concură la curățirea Capitalei de trupele germane; în dimineața de 24 august organizează cu o parte din unitățile Corpului un detașament operativ cu care cucerește zona Pădurea

Vulpache, Pădurea Becheanului, satul și fortul Ștefănești. La 25 august respinge atacurile inamice pe lizierele Ștefănești, Pădurea Becheanului, cucerește aeroportul Ștefănești făcînd 75 prizonieri și capturînd 8 avioane intacte; cucerește zona Pădurea Plum-buita, cazărțile Otopeni, aeroportul Otopeni, bulevardul Dumitrescu, satul Otopeni, făcînd 500 prizonieri și o bogată captură de război constînd în 300 autovehicule, material de aviație și alt material de război. Generalul Ciurea subordonează detașamentul 4 intervenție Timișoara, Divizia I-a și detașamentului nr. 2 intervenție din zona Brașov, Corpului Vinători de Munte. Ambele detașamente concură cu mare aport la lichidarea trupelor germane de pe teritoriul țării”.

Recent, autoritățile locale au dispus, fără să aștepte avizul specialiștilor, demolarea respectivei case. Începînd cu dependențele gospodărești, a acestor ziduri ce și-au cucerit pe deplin dreptul de a intra în componența relicvariului întregii națiuni. În speranța că va fi găsită de urgență soluția cea mai potrivită închei scurta mea intervenție publică.

Florian Avramescu
Centrul de producție cinematografică
„BUCUREȘTI”

Am observat că înainte de a cobori în pasaj, ca într-un efemer adăpost anticarian, oamenii mai ridică o dată privirea, cu un aer de nostalgie grăbită, să mai doborâie o clipă, să mai respire o dată cerul curat de deasupra, după care se ansează în ritmul sacadat al treptelor și dispar indiferenți. Cerul la orele dinărite pare că se revărsa deasupra Bucureștilor precum marea trandafirică și răg poluată, o mare în care soarele alucește deocamdată mai mult prelinș, de-a unghiul clădirilor și bulevardelor. E deja un vuet în intersecție ca de termocentrală sub presiune, de organism hipertensiv și cu electrocardiogramă de seismograf într-un cutremur de gradul doi pe scara Richter. Senzația este că oamenii coboară într-o stație de metrou. Rostul pasajului este de a elimina din intersecție „paradisul pietonilor” de altădată. Locul în care ne aflăm se apropie de kilomtrul zero al orașului. Rondul de lori care se înalță deasupra noastră derine o centrifugă inimăsmată și colorată pentru fluviul circular de automobile, troleibuze, autobuze ce se scurg în oate sensurile prin cele patru mari bulevarde deschise într-o perspectivă de aeroport cu piste lungi străluite de spuma verde a copacilor. O lume întreagă se evarșă cu suflitul la gură, în primele ore ale dimineții, în acest pasaj care se ncarcă de foșnete și de ecouri, de soapșale de clinchete, de miroșurile apetite ale plâcintelor calde, ale cornurilor cu mere, ale cremvurșilor zemoși cu muștar abundent, ale înghețatelor înșe la repezeală cu gust de vanilie și corșioșoară, de ceai aromat, de cafea purată, aburind. Ascultind pentru citeva ore dintr-o dimineată senină de vară ritmul pașilor prin această intersecție otundă, am avut senzația acută că se lansează samba. O samba fără muzică, fără feccille de la Rio de Janeiro, o samba discretă, de protest împotriva turovorchestrelor cu amplificatoarele eglate la maximum. Un singur pieton trecut odată cu un tranzistor și am avut impresia că asist la un concert cu orchestra și cu pian chiar în pasaj. În est, pași grăbiți, percutind pardoseala unatică a pasajului subteran, cu tocure nailte și nervoase, cu pantofi șlefuți, pe âlpile cărora sint imprimare, ca în plâcile patefon, tăcerile cele mai călceate în picioare ale orașului sau melancolie de braț și de pulbere. Dimineată oamenii coboară în valuri, lăsați prin stații de autobuze sau de troleibuze, scăpați din orșetul îngheșuit al călătorilor sufocante, eliberați de constrângerea echilibrului precar dintre scaune și minere, pagaje, serviete, ăgniri mărunte, lecturi male de ziar, peisaje rulante de la ecranre cu ecran lat. Și oamenii coboară repede pasajului prin cele patru amuscade de beton și gresie, cu balustrade rigide de metal aluminizat, scăpați ca într-un tun cu vrăbii, confetii, fluturi, lire de țigar, smotociți și dintr-o dată, leștnși, atletici, eliberați de prejudecăți leganți, distincți, dar grăbiți la întîlnirea cu ora exactă după meridianul de la Greenwich, ora la care se semnează conflictul de prezentă și respect față de ine însuși. După unele statistici, în unele zile prin acest pasaj trec aproximativ patru sute, cinci sute, de mii de oameni, statistici de buzunar. Statistici aparținând bărbaților și femeilor care semnează ondică în pasajul subteran, care lucrează fecțiv în pasaj, de la măturător de tradă, la gestionar, de la lustragiu, la epătar, de la farmacist la cofetar, de la înzător de loz în plic la fotograf. O ambă delirantă și ritmul circular al truerurilor și pașilor prin acest pasaj care eprezintă placa turnantă a celor mai multe întîlniri și despărțiri din București, loc de reer pentru solștiții măunte, de „afaceri”, pentru provincialii lerutați sau familiarizați cu intrările și eșirile spre cele patru puncte cardinale ale orașului, spre Spitalul Colțea, spre Centrul Național, spre Universitate sau spre Muzeul de Istorie al municipiului. Și lăta-î trecind: citiva muncitori în alopete decolorate, cu maiouri albe, cu irectoraliți scoși la defilare ca niște crucișătoare, sub caschete albe, de protecție, nușcînd din sandwichuri cu cremvurști; în revizor contabil cu părul lins duos este chelic, o secretară vivace, cu pantofi cui, rochie largă de parașută tehnică, cu unghiile de la picioare în-

tr-un roșu exploziv; un bărbat și o femeie, la braț, nedormiți, plutoitori, care strică ritmul și se opresc la cîntarul automat să verifice cit de greu e pămîntul cu trupurile lor; o „amazooană” cu dantelute și pâlăriuță roz, atacînd cu impertinență pardoseala de gresie luminată pieșis. Revine obsedant refrenul flasnetar al vinzătorului dintr-o gherotă I.T.B.: Tichete, vă rog! Un bărbat grav, cu fruntea aplecată înainte, mare, bombată, cu părul vilvoi, fumind țigară de foi; un zugrav pătat de var ca leșit proaspăt dintr-o constelație necunoscută, cu scara de cătărat pe pereți sub braț și bidinelele ciorchine în cealaltă mină; o femeie prelungă, în dollu, purîndu-si tristetea cu demnitate, aproape solemnă, dacă nu s-ar privi din cînd în cînd cochet în vitrine, o cohortă de elevi în uniforme care sparg brusc în tândări liniștea foșnită a pasajului și se reped la toneta cu înghețată visind cu cerul gurii, desigur o croazieră la Polul Nord. Tichete, vă rog! Protecțanți cu suluri de hirtie sub braț și cu cearcăne afumate sub ochi; studenți în convalescență după o noapte plonjată printre literele cursurii de examen; funcționari exacti, meticuloși, rapizi, care se intersecțiază întimpător, indiferenți la aceste micile traectorii de dimineată, indiferenți la spectacolul carnavalesc al pasajului consultîndu-si ceasurile de mină și de consum, dispărind spre gurile de ieșire din acest dulce infern de culori și miresme ca și cum nici n-ar fi fost. Scinteiaaaaaa, a apărut Scinteia, România liberă! Și cum vinzătorii de ziare se află chiar la intrările în pasaj, oamenii se așază la rînd ca și cum ar astepta să declanșeze cineva odată treptele rulante care zac sub lacăt și pe care copiii le urcă dintr-un non-conformism al lor de secol douăzeci

portochelari, ilustrate, blocuri de desen cerneală, gumă (mai puțin gumă de mestecat), Franz Kafka, microscop, loz în plic, ceai chinezesc, sacoșe, geamantane gigant, țigări Carpați fără filtru, săpun de ras, deodorant, cămăși din pinză topită. Liviu Rebreanu, tichete de autobuz, inele, cercei, ceasuri de buzunar și ceasuri de bucătărie, gladiole, asparagus. Este absolut sigur că nu vei găsi tutun de pipă, merdenele cu carne sau plăcintă cu carne, aer condiționat, conserve de elefant, clepsidre cu nisip de Sahara, Coca-Cola (ah, ce băutură reacționară era pe vremuri!), nuci de cocos, bere Radeberger (dar nici Grivița!), whisky, Campari, țigări Kent, șampon, deodorant, Rudotel, televizor și muzică de dans pentru cele citeva minute în care îți bei cafeaua. Oamenii care vind sint amabili. Mariana Frincu de la Tutungerie a făcut pe vremuri dactilografia dar n-a suportat o muncă de birou cu hirtie de indigo, preferă să „lucreze cu oamenii”, adică să servească oamenii care îi cer țigări, mașini de ras, caiete de aritmetică, plicuri de corespondență și spune că din cauza locului de muncă miroase toată ziua ca „o fabrică de tutun”, ceea ce nu o deranjează pentru că soțul ei e fumător. Petrică Stela de la Magazinul de cadouri e fericită că a scăpat dintr-un magazin îngheșuit din Piața Unirii și a „fost promovată” aici, în pasaj. „La munca de jos” pentru că „munca e mai grea, planul mai mare dar și leafa mai corespunzătoare”. Care e marfa care se cere mai mult și mai mult în pasaj? Gerovital? La barul din pasaj am fost serviți de un „lord”, barmanul Gheorghe Dumitru. Am servit un ceai simplu și am admirat faptul că nu și-a pierdut răbdarea cu un client afit de... scoțian. Responsabilul Ilie Gheorghe tocmai suferea de o cimplită

têsc. Nu sint deocamdată gloaburi pămîntestii, ce să facem? Și așa mai departe. Iată de ce ne lăsam pantofii lustruiți frumos la singura Lustragerie din București, și stăm pe bancă, cu picioarele relaxate, ca și cum ni s-ar lua măsura pașilor pentru trecerea noastră prin istorie. Omul din fața mea e la rîndul lui lustruit de istorie. Are una dintre cele mai strălucitoare chelii din cite am văzut. Îl cheamă Ilie Paraschiv și-mi spune că face de 32 de ani meseria asta pe care a învățat-o la patron, că suferă de lumbago din cauză că a lustruit ghete și pantofi, ani de zile, pe orice vreme, pe Calea Griviței, dar că din lustruit și vopsit pantofi a crescut cinci copii, are treisprezece nepoți și și-a făcut o căsută în Cringăși. De ce s-o fi desființat lustrageria din Gara de Nord că asta e meserie cu tradiție veche în București, se întreabă Ilie Paraschiv. Și totuși, în pasaj e curent. Cerem o aspirină la Punctul farmaceutic din pasaj. Ne servește Paula Trifan. Ce medicament se cere mai mult și mai mult în pasaj? Antinevralgic! Multe dureri de cap mai avem.

Și din nou privim prin vitrinele barului de zi — servim un café frapé plin de cacao — fluxul și refluxul oamenilor. E o bucurie să-i vezi, să-i simți, să le ghicești expresiile, gândurile, obsesiile, amintirile, reproșurile, înfringerile, viitorul. Tinărul cu blugi, în tricou colorat pe care scrie Singapore, tine în amîndouă mînile vreo cinci colivii cu păsări exotice care cîntă că se cutremură de emoție întreg pămîntul. Fata frumoasă, cu trup subțire și păr blond care-i curge pînă în dreptul genunchilor ca o cortină de aur, un păr lung pe care l-ar privi lacomi toți peruchierii de operă din lume pentru personajul Margareta din „Faust” de Gounod. Tichete, vă rog. Și femeia frumoasă, dar intens fardată care vrea să placă, într-o rochie largă, vapo-roasă, cu picioarele fine, bronzate, cu sandale de lemn care acuză strident da-tele de gresie. Și cei doi bărbați demni, universitari, care-si aprind țigările la o brichetă, doi oameni care se salută politicos, mulțumindu-si că s-au întîlnit și care se despart fără să fi schimbat măcar o carte de vizită. Nu se vor mai întîlni niciodată! Un bărbat plictisit, cocirjat, care pare terorizat acasă de nevastă. Un bunic care-si aduce nepoata de la grădiniță iar nepoata privește în jur cu ochii plini de toate licorile mirărilor din lume. O altă femeie strident fardată despre care cineva, de la masa vecină din bar, spune că „seamănă cu o mașină de pompieri”. Un tinăr care-si potriveste mereu cravata la gît, pe căldura asta, cu mustăcioară vagă, un tinăr care precis cîntă în baie și visează un harem. Un grup de turisti afabili care fotografiază tot ce vîd. Rid și fotografiază cu flash. Și de cite ori fotografiază am impresia că se oprește pentru o clipă pămîntul din mișcarea lui de rotație. Toți vor să oprească pentru o clipă pămîntul din mișcarea lui de rotație cînd fotografiază pentru albumul lor de familie. În sfîrșit, un mire și o mireasă îmbrăcați în alb, însoții de un acordeon și de un tambal, de nași grași, congeționați și transpirați, de cunoscuți euforici, plini de cutii cu bomboane fondante și de ciocolată, invadează pasajul. O procesiune care-mi amintește că sintem printre primele țări din lume, în ce privește numărul de căsătorii în raport cu populația. O procesiune ca o cometă care a lăsat pe toată lumea în stop cadru, într-un suris și fericit dar și neîncredător. Unul din acele surisuri misterioase ale oamenilor noștri care știi să trăiască mai multe stări deodată. Uneori contradictorii. Vîzîndu-i pe toți acești oameni întimplători cum trec prin fața noastră care am rîmas privitori ca la teatru, ne amintim de Picasso: „Toate astea ar trebui pictate. Dar cum? Cum să ajungi să le pictezi pe toate așa cum sint? Fără să uțiți nici călușul doamneli, nici marinarul care se uită cruciș? Toate deodată, întocmai cum se află aici. Și noi, deopotrivă, de vreme ce și noi ne aflăm aici. Dar cum s-o faci? Cu neputință...” Și tot el adaugă la adresa unei alte imagini, a „...” așe mulțimi a existenței: „Ce păcat că nu sintem pictori! Dacă am fi pictori i-am face portretul!” Ei, dacă am fi și noi ziaristi....

ADRIAN DOHOTARU ■

Oameni buni, oameni grăbiți, oameni...

aminat pentru secolul douăzeci și unu. Tichete, vă rog. Chiar dacă scările rulante nu merg, oamenii vin în această intersecție subterană pe bandă rulantă. Nu am trăit nici o clipă în intersecție, un moment de respiro, de retragere din cotidian, de ieșire din uz. Pasajul subteran de la universitate e în permanență un vulcan în erupție, un vulcan calm, previzibil în erupție. România liberă, România liberă! Cum părăși România liberă! Scinteia, vă rog! Știm că acolo se află ultimele stiri. Magazinele se deschid treptat. La șapte se deschide barul de zi care e, de fapt, un bar de noapte, pentru că aici se trăiește numai cu lumina aprinsă. Apoi, se deschide cofetăria, cu tonetele pline de delicatete aproximative din fața vitrinelor. Se mîncă din goană, se bea din goană, se privește în vitrine din goană, se salută din goană, se apostrofează din goană, se ride din goană. Mă simt în pasaj ca pe un peron. Aștept să plece un tren care nu mă pleacă. Și ce oameni delicați servesc această intersecție! Intersecție care trebuie să fie o vitrină a orașului, pentru că din orice parte a metropolei ar veni (fără să folosești metrul) ca să schimbi direcția de mers, tot la Universitate oprești și traversezi prin pasaj, sigur că nu vei fi tamponat de un pahiderm al transportului în comun, sigur că nu vei fi fluierat de milițianul tranzistorizat pentru că ai trecut pe roșu, sigur că vei găsi un buchet de flori la țigăncile cu autorizație care vind grădini publice întregi învelite în hirtie zdrențuită, sigur că vei găsi un corn, o amandină, un cremvurști, o cafea și un ziar de dimineată sau de seară sau de luna trecută, sigur că pentru citeva clipe, dacă nu cumva va mînuși, treci printr-un tunel aflat cu cinci grade sub temperatura violentă de caniculă a verii de azi. Pasajul e într-un fel o vitrină dar nu neapărat dintre cele mai elegante și luxoase. Oricum, curată, promptă, cu serviciu distins, calm, cu oameni care servesc civilizată orice își poate inchipui un om între lame de ras, papuci de casă, umbrelă de soare și de ploaie, batiste, ciorapi, combinezoane, aparate de fotografiat, strudel cu brînză, plăcintă cu brînză, sucuri și răcoritoare, portmonee,

durere de măsea dar, atent, s-a oferit să ne spună că lucrează în acest bar de la deschidere adică din ziua în care s-a dat în folosință pasajul, mai exact, pe 12 aprilie 1971! Atît de mult timp să fi trecut de cînd am pășit prima oară, din curiozitate, prin acest pasaj? Cum mai trec anii, domnule. Și ce plină de pasaje de trecere mai e și viața asta! În acest moment în bar miroase apetisant a pizza, mesele se umplu aproape pe nesimțite și ospătarul alunecă prin aburi și fum de țigară ca pe un vapor în tangaș. E plăcut în bar pentru că vitrinele au perspectivă și dacă nu așcuti muzică, măcar poți privi calm spectacolul tulburător al oamenilor care vin, care coboară treptele pasajului, care ies, care se întînesc și nu se cunosc, șau care se întînesc și se cunosc. Trece o femeie cu o maimuță pe umăr. O maimuță?! O femeie fardată, cu o maimuță pe umăr, demnă de o grădiniță zoologică și de teoria lui Darwin! Mă mir că pînă la ora aceasta nu am întîlnit nici un bărbat cu ciine în lesă. În schimb coboară prin pasaj, tînîndu-se de mină, un șir de bărbați cu ochelari negri, care pipăle treptele cu picioarele și ating nesiguri pardoseala de gresie bună pentru o noapte de bal. Ce frumos ar fi un revelion în barul din pasaj! Sint un grup de orbi care au venit din Cluj-Napoca la o consfătuire. Sint poate singurii pelerini prin intersecția de umbră și răcoare a pasajului care nu-si pot da seama ce frumos e cerul orașului și ce plăcută această lumină de acvariu continuu în care plutim. Cineva strigă de la o măsuță ambulantă: Cea mai mare reducere de prețuri din sud-estul Europei: zece lei Trabantul! E Ion Livadaru, vinzător de loz în plic, jovial, pus pe glume, păcălind militari, civili și, vorba lui studentul, care e ultima mașină cîștigată în pasaj de un trecător fericit prin dreptul lui Ion Livadaru? Ultima mașină a fost tot un Trabant, dar... acum o lună și jumătate. La Librărie, Margareta Ionescu răspunde politicos unei ceățean agitat, transpirat, alergat prin tot Bucureștiul după pioaneze. E formidabil, domnule, niște pioaneze!... Cineva cere „mag-net” pentru o lecție de fizică. I se răspunde la fel de politicos că „magneți” nu se găsesc. Altcineva cere un glob pămîn-

Fotografiile de PAUL AGARICI ■

Sub semnul răspunderii colective

● 700 de lucrători ai „Jiului” ● O mare rachetă după pensionare ●

Mestesuguri și mesesugari de milioane

700 de lucrători, care-și împart nu mai puțin de 90 de activități diferite, de pe urma cărora se cîștigă milioane: aceasta este, redusă la expresia ei cea mai simplă, dar emblematică, deci, cum s-ar zice, cu valoare de „carte de vizită”. Cooperativa meșesugărească „Jiul” din capitala Gorjului.

Cei 700 fac frizerie, coafură, cosmetică, dactilografie, operații (nu todeauna simple) de autoservice, repară și recondiționează fel de fel de obiecte și instrumente (ceasuri, radiouri, televizoare, magnetofone, aparate de fotografiat, ustensile optice etc.), mai fabrică și o întreagă gamă de obiecte de mică industrie, ba chiar și de industrie răsărită, singuri sau în cooperare cu case industriale mari. Colaboratorii lor se numesc Combinatul siderurgic Hunedoara, importante întreprinderi miniere din Gorj ș.a. Materia primă este extrasă, de regulă, din ograda proprie, dar și din ceea ce alții azvirie ca nețrebuincios sau nerentabil. Uncori, cooperarea este, cum s-ar spune, univocă, gorjenii dînd totul, de la materie primă și pînă la muncă, și încă la una de înaltă calificare, dovadă produsele care ies din minile lor. Cei 47 de meșteri din atelierul de prelucrări mecanice al „Jiului”, conduși de Ion Trepăduș, toarnă, strunjesc și finisează — cu materie primă locală — role pentru benzi transportoare necesare Hunedoarei, în valoare de 3 milioane de lei pe lună. O altă unitate a cooperativei, cea de prelucrare a cauciucului, avîndu-l în frunte pe lăcătușul mecanic Tudor Nicolae, culege de la Combinatul de prelucrare a cauciucului din Tg. Jiu „ce cade din valțuri”, adică deșeurile ignobile, din care, grație unor rețete ingenioase, fabrică bandaje de cauciuc pentru benzile transportoare ale minelor Gorjului și aparatori de noroi pentru automobilele „Dacia 1300” și „Lada”. O unitate a Jiului se consacră expres automobilului, recondiționînd planșete, tobe de esapament și multe altele. O altă unitate, cea de confecții metalice, face saivane, finare și boxe de animale pentru — ni se spune — „întreaga zootehnie a Gorjului”. Această unitate, ca și cele amintite mai sus, pune poansonul „Jiului” pe felurite obiecte de uz casnic, de la cuiere la mășute de telefon, de la suporturi de vase cu flori la cărucioare de transportat alimente, toate confecționate din deșeuri.

Însoțiți de președintele cooperativei, Ing. Nicolae Chiochină, și de vicepreședinta Ștefania Prună, oamenii tineri, dornici să se afirme și să afirme puterea de muncă și de fantezie a unui colectiv de oameni îndeobște tineri, am făcut rondul unităților de mai sus (numai al celor din Tg. Jiu, timpul nu ne-a permis să vizităm și filialele „Jiului” din Motru și Rovinari, din Bilteni și Bumbesti Jiu), după ce un alt rond, cel al cifrelor din cartea întrecerii, cu principalii indicatori ai producției și ai prestărilor de servicii îndepliniți și depășiiți, ne-a asigurat că vom avea ce vedea. Ne-am oprit mai îndeung în sectoarele bunurilor de larg consum, capitol la care industria noastră e deseori în restanță, mai cu seamă sub raportul calității. Mărturisim că preocuparea pentru estetica industrială, despre care ni s-a vorbit în drum spre aceste sectoare, ne-a cam speriat un pic. Avem și noi, ca toți oamenii gospodari, o experiență a noastră, nu tocmai veselă, în legătură cu obiectele zise „frumoase”, dar cu funcționalitatea în suferință. Furculițe împodobite cu tot soiul de bibiluri, dar care ruginesc instantaneu în atingere cu acritura, străchini care-ți oferă decorativ bucăți de smalt printre boabele de fasole, dimpreună cu un binecunoscut gust metalic (acel sublim gust metallic, atât de ferm și de tonifiant!), strălucitoare flotoare și alte anexe ale unui anume aparat sanitar, care supurează ori împușcă și inundă apartamentul, sînt „bunuri gospodărești” pentru descoperirea cărora nu-i nevoie să te angajezi în expediții obositoare, e de ajuns să deschizi ușa oricărui magazin de profil. Aici însă, la Tg. Jiu, am văzut mășute de telefon care, deși frumoase și zvelte, erau chiar mășute de telefon, am văzut elegant cărucioare de tîrguiești care, închipuiți-vă, nu-s grele ca plumbul, ci ușoare și ușor de manevrat, am văzut suporturi de flori în care s-ar putea simți bine nu numai florile artificiale (rod al eforturilor altor branșe cooperatiste...), dar chiar și florile adevărate. Am mai văzut și dopuri de sticlă care nu mușcă nici gura sticlei, nici degetul care le manevrează, am mai văzut și alte obiecte în care frumosul și funcționalul se conjugau, să te miri! în chip strict. Păcat că „Jiul” n-are încă (poate că va avea într-o bună zi, speră cei ai locului) un magazin propriu de prezentare și de desfășurare, care să prezente toate aceste mărfuri.

Cei ai locului mai speră și altele. Un colectiv de cercetare-proiectare, alcătuit din trei specialiști, dar beneficiind de ideile tuturor lucrătorilor, a pus ori e pe cale de a pune la punct o serie de produse de real interes. Între ele se află osciloscopia didactică și alte aparate de uz școlar, ustensile cosmetice (vaporoare, aparate de ionizat tenul ș.a.), instrumente de tehnică medicală, toate din deșeuri sau din materiale pe care industria mare nu le vizează. Între proiectele „Jiului” figurează și un așa-numit „atelier de optică rapidă”, care să-l cruțe pe cel ce și-a spart ochelarii de trambalări pe la oftalmologi și de lungile așteptări la magazinele „Optica”. Un alt proiect asupra căruiu au insistat interlocutorii noștri este amenajarea unor studiori pentru înregistrat benzi magnetice. Sondarea pietei, a bileturilor din Gorj și din județele limitrofe, dă siguranța unei desfășurări masive de astfel de benzi. Electronistul Voinea Savin, de la secția de reparatii RTV, creatură unor aparate care așteaptă verdictul omologării și al intrării în producția de serie (între altele, un generator de semnal, un aparat de sudură prin puncte, un ministruing pentru confecționarea pieselor de magnetofon care azi se importă), e gata să ia pe seama lui funcționarea respectivelor studiori.

Așadar, cei 700 de lucrători ai „Jiului” își contemplă munca — și realizările ei — de sus, de la nivelul unor maxime exigențe și al unor mereu relansate speranțe de viitor. Ceea ce, în cartea întrecerii dedicate marilor evenimente ale acestui an, se traduce prin cifre de aur.

ILIE PURCARU ■

Un oraș de confort I

Dinu Nicu, șeful Secției gospodărie comunală locală Slobozia, e născut și crescut în oraș. A lucrat în secție de la început chiar dacă înainte i se spunea IGO și nu SGCL. Lucrînd într-un asemenea loc, ajungi să cunoști bine nu numai casele cu instalațiile aferente, ci și oamenii care locuiesc în ele. În primul rînd pe ei. Prin specificul meseriei participi la tot ce se construiește în oraș. Toate construcțiile îți trec prin mină și ajungi să le cunoști ca pe propriul buzunar. În 1968, anul în care s-a înființat județul, în Slobozia erau 120 de apartamente. Astăzi sînt peste 11 000. În 1968, viața lui Dinu Nicu și a colegilor lui trebuie să fi fost mai ușoară. Astăzi e mai grea dar mai interesantă.

De opt ani, Dinu Nicu e deputat. La început a avut parte de circumscripții electorale în centrul orașului. Problemele erau mai mici și se rezolvau parcă de la sine. De doi ani răspunde de circumscripția electorală 29, cartier Zona 580.

Iată câteva din principiile și metodele pe care le folosește deputatul Dinu Nicu.

— Am considerat de datoria mea să încerc să vin cu o idee nouă. Fiind și de meserie, am încercat în primul rînd să punem, împreună cu cetățenii, în aplicare unele îmbunătățiri care vizează aspectul exterior al cartierului și confortul. Nu trebuie să te limitezi la planurile de măsuri pe care ți-l înaintează Consiliul popular. Ele au un caracter mai mult sau mai puțin general. Dacă te limitezi la sarcina „clasică” de a sădi pomi e bine, dar nu e foarte bine. Ești obligat să te implicii în activitatea de zi cu zi a cetățenilor din circumscripție, să ai idei pe care să le valorifici. Cînd te deplasezi în alte orașe, cînd vezi ceva frumos, vîi acasă și încerci după o discuție cu Comitetul de cetățeni să adaptezi la condițiile tale. Inițiativele popularizate în presă, la televiziune sînt și ele o sursă de idei. Să vă spun drept și cînd mă uit la un film străin trag cu ochiul cum sînt străzile, spațiile comerciale. Secția noastră este o combinație între ICRAL, apă canal, termoficare, salubritate, gaze, Admipstratia domeniului public și o unitate de construcții locuințe și drumuri. Planul nostru depășește 100 milioane. O astfel de organizare e bună pentru că te poți gospodări singur dar e și foarte greu să răspunzi de toate. Slobozia are o climă uscată, secetoasă. Primăvara punem mii de flori. Am construit fîntini arteziene, care sînt o necesitate pentru orașul nostru. Bineînțeles fîntinile recirculă apa gravitațional, fără consum de energie și apă. Cine a trecut în urmă cu cîțiva ani prin Slobozia își aduce aminte că era un tîrg înecat vara în praf și iarna bătut de vînturi.

Și cum lui Dinu Nicu îi place pe unde se duce să se inspire din realizările altora, să ia ce e mai bun din ele, îl solicităm să ne împărtășească una din experiențele gospodărilor din Slobozia, care ar putea fi preluate și de alții.

— În urmă cu 13-14 ani, M.C. Ind. și T.C.I. București au construit în cadrul organizării de șantier pentru Combinatul chimic 580 de apartamente confort 3 și 4. Inițial au fost semifinisate. Pe parcurs s-au finisat. Odată cu terminarea lucrărilor la combinat, ele au fost preluate de Consiliul popular și contractate cu locuitorii. Cerințele oamenilor au crescut, cartierul ajunsese să fie locuit doar de noii veniți. Cu timpul se mutau și aceștia. Cartierul era o problemă. I se spu-

nea Catanga și, cum vă spuneam, era locuit de oameni care se gîndeau mai mult la plecare decît cum să facă din cartier unul cu adevărat frumos. Sintem primii cărora ne-a venit ideea să transformăm apartamentele din confort 3 și 4 în confort 1 și care am demarat transformarea. Am găsit înțelegere la Consiliul popular județean, care a alocat fonduri pentru lucrare. În primăvara acestuia am început sistematizarea pe verticală: aici pictonale și carosabile, parcări, zone verzi, locuri de joacă pentru copii. Ne-am întocmit un plan de măsuri în adunarea generală a Asociației locatarilor 4. Zona e aproape de centru. În cartierul vecin din nord s-au construit blocuri cu magazine la parter, autoservire, bufet, alimentară, unități de prestări servicii, pe care le pot foarte bine folosi și cei din cartierul nostru. În cartier s-au amenajat chișcure de legume și zarzavat. Cred că am făcut un lucru înțelept. Pentru impulsivitatea lucrărilor am cooptat și alți constructori: Cooperativa Constructorilor, I.J.T.L. Spuneam că am îmbunătățit sistemul de încălzire introducînd și aici termoficarea. De altfel, fără să ne lăudăm prea mult, în doi ani am reușit să termoficăm tot municipiul. În cartier s-au construit o școală generală, magazine. E rău să fii ambițios? Nu cred. Noi avem ambiția ca din Catanga să facem un cartier model, al tineretului, care să rivalizeze cu cele mai frumoase ale municipiului.

Nu, tovarășe Dinu Nicu, nu e rău să fii ambițios. E chiar foarte bine.

G. OPREA ■

Utilul nu este totdeauna spectaculos

De cînd Gheorghe Cobzuc era una din cele mai redutabile rachete ale țării au trecut cîțiva ani buni. Cei tineri nu și-l mai amintesc pe terenurile de sport. Cei mai în vîrstă n-au uitat disputele dintre așii generației '40-'50, Tache Caralulis, frații Marin și Gogu Viziru, Gheorghe Cobzuc. Tenisul n-a început cu Țiriac și Năstase. Maestru al sportului și antrenor, emerit, Gheorghe Cobzuc se poate mîndri cu o lungă și rodnică activitate sportivă de performanță, între anii 1935, cînd a jucat fotbal la Concordia din divizia B și pînă în 1969, anul în care și-a adjucecat titlurile de campion de tenis al Asiei la veterani, simplu și dublu. 15 ani component al echipei naționale, multiple titluri de campion național și internațional la tenis, antrenor al echipelor de Cupa Galea și Cupa Davis, profesor și antrenor pînă în 1977, membru în Biroul federal de tenis, președintele Colegiului de antrenori și al Comisiei de tenis București, iată cîteva din jaloanele unei cariere sportive, didactice și obștești de marcă. Activ, prin temperament și educație, obișnuit cu riguroasa regulamentele sportive, din 1977, anul cînd a ieșit la pensie, Gheorghe Cobzuc își continuă activitatea pe tîrim obștească ca președinte al Comitetului de cetățeni din Circumscripția 11 electorală a Capitalei. Din discuția avută cu interlocutorul nostru, din cele văzute la fata locului, ne-am dat seama încă o dată de eficiența organismelor democrației noastre. Important este ca cetățenii să se implice cu adevărat în problemele care-i interesează și a căror rezolvare depinde, în ultimă instanță, de ei înșiși. De data aceasta, să-i dăm cuvîntul nu maestrului sportului și antrenorului emerit, ci cetățeanului Gheorghe Cobzuc.

— De la bun început trebuie spus că ceea ce am realizat este rezultatul eforturilor, al participării tuturor cetățenilor. Comitetul de cetățeni este format din 15 membri, bărbați și femei. Fiecare din noi răspunde de o stradă sau de o

problemă anume. Avem în grijă străzi din Sectorul 1: Calea Griviței 1-199, Semicercului, Sf. Voievozi, Piața Sf. Voievozi, Moxa, Lt. Lemnea, Ecaterina Teodoroiu, Occidentului 1-28, Intrarea Lemnea și Intrarea Ecaterina Teodoroiu. Urmarim curățenia și gospodăria străzilor, întreținerea fatadelor clădirilor și a spațiilor verzi, plantarea pomilor, repararea trotuarelor și a rigolelor. În perimetrul nostru de activitate avem cîteva terenuri virane pe care se arunca gunoii. Am curățat cu ajutorul ICRAL de la Cuza Vodă — ne-a sorzînit inginerul Rîzescu, nu i-am reținut prenumele — 11 asemenea spații. Am ridicat gunoii și din curțile oamenilor. În anumite puncte se adunase gunoii cu tonele. Din Sf. Voievozi 27 am ridicat 4 tone. Am încercat să nu ne oprim aici. Terenurile virane au fost amenajate și cultivate cu zarzavaturi. Numai în Occidentului 1 și 35 am cultivat 740 metri pătrați. Pe străzile Moxa și Occidentului am amenajat două locuri de joacă pentru copii. Tot la noi se ajunge și pentru aplanarea conflictelor dintre cetățeni. Am rezolvat, în fază incipientă, 30-40 de cazuri. În iarna care a trecut, cetățenii au înțeles că curăte la timp zapada de pe trotuare. E mai greu cu unitățile socialiste. La depozitele care nu sînt deservite de personal permanent. Avem și o echipă de control muncitorească. La Centrul de lapte de pe Grivița 47, erau gestionari doi soți. Unt și brînză dosite, programul nerespectat, servicii preferențiale. Doi ani am luptat să-i schimbăm. Am strîns material, l-am prezentat la Tribuna Democrației și din noiembrie anul trecut am reușit. Nu intenționăm să ne facem un merit deosebit din realizările noastre, de altfel nu foarte spectaculoase. Activitatea comitetelor de cetățeni se desășoară într-un cadru legalizat, care, la rândul său, este suficient loc inițiativelor. Total e să fii bun gospodar. Bani strînsi din contribuția benevolă a cetățenilor au fost folosiți pentru repararea străzilor. Am mers din casă în casă și am dus muncă de lămurire. Inovata noastră a fost că nu am preluat banii cu chitanță, ci i-am convins pe cetățeni să-i depună la C.E.C. În anul trecut, s-a pavat strada Lemnea, din Calea Victoriei pînă la Liceul de muzică și o parte din Calea Griviței. Oarecare greutatea întîmpinăm cînd se infundă rigolele. Cei de la ICAB nu răspund, întotdeauna, cu promptitudine la apelul nostru. Pe Calea Griviței 91 apa bîlăstește. Mașinile stropesc pietoni, fațadele clădirilor. De multe ori ședințele Organizației de bază sînt deschise și invităm cetățeni sau președinți de asociații. Avem 19 blocuri în care trăiesc aproximativ 2 000 de oameni. La adunările generale participă ca delegați membrii comitetului: colonelul Constantin Ciuncan, Angela Sneider, Ludovic Lucaci, Preda Zaharia. Mai sînt necazuri, probleme vechi și incurabile, oameni care profită de poziția lor în conducerea unei asociații de locatari pentru a-și crea avantaje la repartizarea suprafețelor comune sau a cheltuielilor. Cu sprijinul Consiliului popular am reușit să facem ordine în anumite asociații, să determinăm comisiile de cenzori să-și respecte datoria. Problemele pe care încercăm să le rezolve comitetul nostru nu sînt deosebite. Probabil sînt asemănătoare cu cele ivite și prin alte părți. Important este ca odată ivită o inițiativă valoroasă s-o „pui cit mai repede în aplicare. Și, la fel de important, este să respecti legea. Tribuna Democrației reprezintă una din modalitățile cele mai operative de rezolvare a păsurilor cetățenilor. Participa delegați cu putere de decizie din partea întreprinderilor furnizoare de apă și căldură, ICAB, ICRAL și ai Consiliului popular care hotărăsc pe loc modul de rezolvare. Dacă apar neregulile ele se datorează neparticipării cetățenilor la treburile obștești. Mai există, la unii dintre noi, mentalitatea păgubitoare că problemele se rezolvă singure. Nu e așa. La acțiunea amplă de înfrumusețare a orașelor, la crearea unor condiții cit mai civilizate de trai trebuie să participe fiecare după puterile sale. N-am spus o nouătată, ci un adevăr.

OPREA GEORGESCU ■

Spiritul naște spirit

TOT FELUL

● Lucrurile se desfășoară normal, deși primăvara n-a fost tocmai ușoară ● Lumina din interiorul poeziei ●

Urma scapă turma

Balta Ialomiței s-a civilizat. Porțiuni întinse de teren au fost scoase de sub tiranția milului și-a apei, fiind redede agriculturii. Nu mai găsești, ca odinioară, cirezi de vaci, turme de oi și de porci lăsate în voia soartei. Acum, animalele pasc în mod organizat. Evident, nu întreaga suprafață a putut fi cultivată. Au rămas numeroase grinduri, sărături, păduri în care animalele încă se simt bine și ar fi și păcat să nu profite de împărțită bălții unde, alfel, mistreții și-ar face de cap. Tocmai de aceea, ani de-a rândul, diferiți crescători de animale închiriau teren cu sprijinul organelor locale, încheiau contracte cu statul și toată lumea era mulțumită.

Nu altfel s-a întâmplat anul acesta, când oamenii și-au continuat bunele intenții. După ce s-a repartizat teren de pășunat pentru I.A.S. și C.A.P., aceste unități având prioritate, au venit la rând crescătorii particulari. În urma adresei nr. 2375/20 04 1984, Consiliul Popular Județean Ialomița aprobă 100 ha pășune, pentru particulari, în pădurea Vlădeni și 320 ha în pădurea Săltava. Repartiția a fost trimisă prin adresa nr. 1147/23 04 1984. Urma ca acest teren să fie repartizat, de către comisiile populare ale comunelor aflate în zona menționată, diferiților crescători de animale iar aceștia să încheie apoi contractele de rigoare. Comitetul executiv al comunei Făcăeni, de pildă, repartizează cetățeanului Turcu Iancu 41,6 ha pășune în pădurea Săltava, conform adresei nr. 439/24 04 1984, pentru 400 de oi. Cetățeanul nostru încheie contractul nr. 22/26 04 1984 cu Ocolul silvic Fețești, plătește taxa de 2 000 lei, încheie contracte cu statul pentru lapte, lină și carne și se prezintă la fața locului pentru a se apuca de treabă. La fel procedeză și Șeitan Aurel, tot din Făcăeni. I se repartizează 39,5 ha de pășune în pădurea Zătoaca, pentru 500 de oi, conform adresei nr. 439/24 04 1984, și încheie, la rându-i, contractul nr. 10/25 04 1984 cu ocolul silvic amintit, față de care se achită prin bonul nr. 0011222/25 04 1984. Plătește adică 2 500 lei. Urmează să încheie contracte cu statul pentru produse, ceea ce și face. Ca și ceilalți cetățean, își ia oile și pleacă în baltă. Pentru a întregi argumentația trebuie să mai spunem că atât Șeitan Aurel cât și Turcu Iancu au declarat toate animalele la recensământ iar între situația de fapt și registrul agricol al comunei nu există nici o inadverență. Lucrurile se desfășoară normal, deși primăvara n-a fost tocmai ușoară iar apa le-a dat mult de furcă.

În a doua jumătate a lunii mai, cam prin 22 05, în baltă se prezintă o comisie alcătuită din reprezentanți ai organelor locale și județene, ale Inspectoratului silvic, ale ocolului și miliției, pentru a face verificări. Înregistrează animalele, confruntă fișele de recensământ, contractele, bonurile de plată și le sugerează celor aflați aici să părăsască locul, întrucât particularilor le este interzis să pășuneze pe acest teren. Aceștia nu înțeleg mare lucru. Comisia revine, comunică oamenilor că n-au voie să dețină mai multe animale decât cele prevăzute în statutul C.A.P., zona fiind cooperativizată în întregime, și le cere să predea surplusul. Oamenii se încăpățânează dar

comisia este fermă, încheie procese verbale, încarcă oile, vacile și porcii în mașini și trece apa cu ele la Consiliul popular. Oamenii știu că animalele au fost confiscate. Nici de astă dată nu înțeleg mai nimic, întrucât explicațiile sînt confuze și neconvingătoare. Lui Șeitan Aurel i se cere contractul de pășunat și nu i se mai restituie. Au existat două situații: ori să predea surplusul, ori să-și ia turmele și să plece unde găsesc de cuviință. Important era să părăsască balta, adică județul. Oamenii sînt derutați. Unii aleg calea dintelii, alții pleacă fără să știe încotro, precum Șeitan Aurel.

La Consiliul popular al comunei Făcăeni, primarul Nicolae Tîrcă imi arată un maldăr de acte. Intr-unul din dosare găsește un „Centralizator cu animalele confiscate la Decretul 70/1984, în zilele de 22 și 23 mai 1984“. Un lucru confiscat, va să zică deținut ilegal, este pierdut definitiv, fără nici o altă compensație. Răsfotesc decretul invocat și nu găsesc nicăieri un astfel de paragraf. Mă gîndesc la o confuzie, la o interpretare greșită și altminterea nu e. Comisia a confundat baremul minimal (fiecare gospodărie trebuie să crească cel puțin...) cu unul maximal (tot ce depășește numărul...). ceea ce e departe de a fi menționat în decret. Primarul are altă explicație: statutul C.A.P. limitează numărul de animale care pot fi deținute de crescătorii individuali. Așadar, după aproape un sfert de secol, statutul C.A.P. a fost redescoperit! Pentru animalele ridicate s-au încheiat procese verbale, în care scrie, negru pe alb, că cele „găsite în plus la Decretul 70/1984 trec în proprietatea statului“. Cîțiva dintre cei cărora li s-au întocmit astfel de procese verbale sînt Turcu Iancu, Panghe Dinu, Petroalca Năstase, Turlui Marinel. Un caz aparte e cel al lui Petroalca Năstase, cioban care a împrumutat de la Banca de credit suma de 42 000 lei, prin Consiliul popular al comunei Făcăeni, și a cumpărat de la IRIC un număr de oi pentru a le contracta cu statul, cu obligația de a restitui suma în produse. A achitat cam jumătate iar acum 15 oi i-au fost luate.

O a doua categorie de animale ridicate e cea deținută de cantonierii care lucrează în cadrul Ocolului silvic ori în cadrul sistemului IELIF (întreținerea digului de apărare). Panghe Dinu, Maravala Răducanu și Cocargeanu Dănilă, în afara animalelor crescute pentru gospodăria proprie, au primit și ei de la IRIC, prin Consiliul popular, un număr diferit de taurasi ori vaci, în vederea contractării, pe care le creșteau în zona cantonului. O parte din animale au fost ridicate, deoarece ordinul 341/1983 al Ministerului Silviculturii și un altul al M.A.I.A. limitează numărul de animale care pot fi crescute la cantoane. Ordinul e ordin, dar nu organele locale i-au ajutat pe acești oameni să calce cu stîngul? Necunoșterea legii nu e o scuză pentru omul de rînd dar e o acuză pentru organele administrative. Ciudat e că în procesele verbale încheiate acestor cantonieri nu sînt invocate ordinele respective, ci tot Decretul 70. Confuzii peste confuzii, Izvorite din grabă, probabil, ca să nu zicem din ignoranță. Spre a fi dreți, trebuie să spunem că din cazurile cercetate de noi un singur crescător a căzut sub incidența

legii din propria-i greșală și acesta este Maravala Răducanu care n-a înregistrat în registrul agricol toți porcii. Rimătorii găsiți în plus au fost confiscați, fără drept de apel. Eroarea se plătește. Ceilalți însă au toate motivele să fie nemulțumiți.

Animalele ridicate au intrat, deocamdată, în proprietatea Consiliului popular Făcăeni și ele se află la fermele 5, 6 și 10 ale I.A.S. E vorba de vaci. Oile au fost reținute și se află la C.P.A.D.M. Aici, un om repartizat anume se îngrijește să le dea de mincare, în timp ce balta a intrat în stăpînire mistreților iar ciobanii caută să afle adevărul. Animalele ridicate, care de fapt n-au fost cîntărite, nu pot fi înstrăinate. Deocamdată, se așteaptă hotărîrea conducerii Consiliului popular județean, întreprinzătoare acțiunii.

Întrucît multe din cele constatate sînt contradictorii și, de ce să n-o spunem, ilegale, am încercat să stau de vorbă la consiliul popular județean. Aici, află cu totul altceva, adică argumente logice și coerente. Aflu, așadar, că particularii n-au voie să pășuneze pe baltă și n-au nici dreptul să dețină mai multe animale decât le permit lotul individual și statutul C.A.P., zona fiind cooperativizată și neexistînd izlaz comunal. Se recunoaște o primă greșală, aceea a emiterii repartiției de pășunat de către chiar organele județene. Apoi, mi se confirmă că nici un animal nu e confiscat, acestea aflîndu-se în custodie. O a doua greșală, de care se face răspundătoare comisia de preluare. În fine, mai află că se va proceda legal, în funcție de caz, transferîndu-se contracte, reziliîndu-se, evaluîndu-se animalele și repartizîndu-se spre creșterea unităților de stat și cooperatiste sau producătorilor individuali cu animale puține, astfel încît crescătorii în cauză să nu rămîna cu datorii față de stat și să nu iasă în pagubă. Mai precis, urmează o sesiune de analiză în care se vor lua cele mai corecte hotărîri, desigur în spiritul legii. Ne întrebăm însă dacă nu ar fi fost mai drept ca întii să se analizeze situația și abia apoi să se treacă la acțiune, cum s-a întimplat în comuna Vlădeni, unde animalele au fost înregistrate și lăsate în custodia crescătorilor respectivi, în așteptarea miraculoasei hotărîri. Și tot o nedumerire este de ce nu s-a întreprins această acțiune drastică în primăvară, înainte de încheierea contractelor, ori în toamnă, când oamenii urmau să sfîrșească un sezon, iar nu la mijlocul verii, când totul se bulversează și creează dezordine. Nu e drept ca respectivii crescători să tragă consecințele unor decizii greșite și nu e normal ca astfel de acțiuni să fie întreprinse tocmai acum, cînd au fost încheiate contracte, au fost repartizate terenurile, au fost plătite taxe. Nu este exclus ca pînă să se reglementeze lucrurile, să treacă vara și în locul bilanțului așteptat să se constate numeroase pagube. Și nici nu poate fi altfel, fiindcă a investi atîta falsă abnegație, cînd altele sînt probleme de fond, înseamnă a vedea paiful din ochiul vecinului și a ignora birna din ochiul tăi. Dacă tot există o greșală de care nu crescătorii cu pricina se fac vinovați, bine ar fi ca aceasta să fie îndreptată încet, fără pripă, cînd vor expira contractele, căci urma scapă turma.

RADU G. ȚEPOȘU ■

Fapte de viață

La un festival

Recent a avut loc, la Satu Mare, cea de-a VI-a ediție a Festivalului interjudețean de creație literară „Afirmarea“, reușită manifestare literar-artistică și de creație, la care au participat creatorii din județele Argeș, Botoșani, Bistrița-Năsăud, Caraș-Severin, Iași, Sălaj, Sibiu, Satu Mare, Vâlcea, Vrancea etc. Juriul a acordat următoarele distincții: **Marele Premiu** al festivalului și al revistei „Luceafărul“ — Gheorghe Achim (Carei, Satu Mare); **premiul revistei „Transilvania“** — Gavril Moldovan (Bistrița-Năsăud); **Jacobffy Tamas** (Satu Mare); **premiul revistei „Steaua“** — Ioan Nistor (Orășu Nou, Satu Mare); **premiul revistei „Familia“** — Rodica Soreanu (Focșani); **premiul revistei „Flacăra“** — Ioan Bran (Birsăul de Jos, Satu Mare). **Proză:** **Premiul I** și al revistei „Convorbiri literare“ — George Voica (Friccești, Vâlcea); **premiul revistei „Vatra“** — Dumitru Munteanu (Bistrița-Năsăud); **premiul revistei „Tribuna“** pentru reportaj — Ioan Ardeleanu (Zalău, Sălaj).

Premiul revistei „Flacăra“ i-a revenit, așadar, lui Ioan Bran, din Birsăul de Jos nr. 82, județul Satu Mare. Din 3 iulie 1965 un accident grav, în care i s-a fracturat coloana vertebrală, cu paralizia picioarelor, îl ținut în nemilos la pat. De aproape 20 de ani, Ioan Bran este definitiv immobilizat și n-a ieșit din casă, în acest răstimp, decît o singură dată, să vadă merii în floare. În universul său închis de 2 (doi) metri pătrați, singura lumină care-i vine este aceea din interiorul poeziei. Citește și scrie. Scrie și citește neînterupt. E tot ce i-a mai rămas, dacă putem spune astfel. Publică din nefericire sporadic și nu neapărat din vina sa. A publicat în revistele „Tribuna“, „Transilvania“, „Familia“, „Flacăra“, „Steaua“, „Viața Românească“ etc.

Revista noastră l-a publicat în cîteva rânduri. În urmă cu cîteva ani, în articolul „Un poet cu aripile frînțite... se descifra biografia poetică și civilă a acestui caz unic, a acestui poet care, deși cu aripile frînțite, se lasă înfrînt, dar nu învins, pentru a parafraza pe cineva. Este ținut pe un pat de lemn, iar mama-sa, paralizată și ea, este ținută pe alt pat de lemn. Doar bătrînul său tată taie cite un mînunchi de lemne, dă un braț de fin la vacă, aprinde un muc de luminare, iar lor le servește, la pat, cite ceva din imputinatele bucate. Din păcate, ajutorul social pentru care pleada revista la vremea respectivă nu s-a permanentizat, nici pînă azi. Poezia sa se recomandă, cît lucru, singură. Scrisă din rană deschisă — poezia este un strigăt cutremurat dar izbînditor asupra morții, asupra a tot ce este pieritor. Minunat ar fi ca vreo editură să-l ia imediat în atenție pe acest poet, pentru că realmente o merită cu prisosință.

DORIN SĂLAJAN ■

Cutremurele, previzibile?

Ne vom ocupa în cele ce urmează de descoperirea unui fenomen gravitațional de către un fizician brașovean, cu posibile utilizări într-o direcție de maximă importanță: **prevăderea cutremurelor.** Din păcate, în calea desăvîririi acestei cercetări s-au ivit unele dificultăți, relativ lesne de înlăturat, și vom face unele sugestii în acest sens. Dar mai întii să lămurim esența fenomenului.

Am descoperit — ne spune profesorul de fizică Vergil Hăncu — faptul că în particulele solide aflate într-o suspensie lichidă se produce o mișcare ordonată, total necunoscută pînă acum.

Nu este vorba de mișcarea evidențiată încă în secolul trecut de botanistul englez Robert Brown? Astăzi, orice elev a auzit despre mișcarea browniană...

— Aceasta este încă o mișcare dezordonată, pe cînd eu am pus în evidență o mișcare ordonată preferențială spre est — în contradicție cu reprezentările noastre intuitive: ne așteptăm ca un mare număr de particule în suspensie lichidă să se miște haotic, la întimplare. Am observat însă că viteza și direcția de mișcare estică sînt influențate doar de temperatură, de prezența în apropiere a masivelor muntoase și de trepidatiile cele mai fine. Aceasta m-a dus și la ideea de a se folosi fenomenul pentru detectarea mișcărilor tectonice prevestitoare ale cutremurelor.

Experiența care evidențiază mișcarea preferențială, ordonată a particulelor — ne spune interlocutorul nostru — o poa-

te realiza oricînd, dacă respectă anumite condiții: locul ales nu trebuie să sufere trepidatii, deci să fie situat departe de fabrici și de traficul rutier (chiar trecerea unui automobil în depărtare influențează sensibil direcționarea particulelor); insuși fasciculul de lumină al unui microscop obișnuit poate vicia rezultatele. O nouă confirmare deci a fineței metodei, pledînd pentru aplicarea în practică. Detaliile tehnice, asupra cărora nu insistăm, au fost comunicate în „Revista de fizică și chimie“, „Buletinul științific al Universității din Brașov“ și „Buletinul de fizică și chimie al Societății de Științe Fizice și Chimice din R.S.R.“

Deși, pentru efectuarea experienței, localitățile în cîmp deschis, departe de masivele muntoase, sînt cele mai indicate, ele se pot realiza și în orașe, mai ales noaptea, cînd circulația rutieră și activitatea uzinelor scad.

— Colectivul cu care am colaborat la Universitatea din Brașov, condus de conferențiarul doctor Ioan Ința — spune interlocutorul nostru — a constatat cu îmmirare, la un moment dat, că, deși fusese luate toate măsurile de precauție, nu totdeauna particulele se orientau pe direcția așteptată, de la vest la est. Abia ulterior am aflat că, fără ca noi să bănuim, în același corp al clădirii funcționa un alternator...

Deși explicația dată de unii fizicieni fenomenului orientării preferențiale a particulelor face apel la legile mecanicii clasice, profesorul Hăncu este de altă părere: „Eu consider că fenomenul se

datorează forțelor determinate de undele gravitaționale prevăzute de Einstein și pe care se străduiesc să le pună în evidență cele mai prestigioase centre de cercetări fizice din lume. Este posibil ca fenomenul descoperit de mine să ofere răspunsuri și în această direcție“. Să revenim însă la aspectele practice.

— Cum decurge cercetarea, tovarășe profesor Hăncu?

— Ea s-a oprit în loc, și aceasta nu din cauza lipsei de interes sau de fundament științific. Ținînd un referat la Centrul de Fizică a Pămîntului și Seismologie din București, centrul a propus încheierea unui contract de cercetare cu oricare universitate din țară, în colectiv urmînd să fie și eu inclus. Ceea ce s-a și întimplat. Între universitatea brașoveană și sus-menționatul centru au fost semnate succesiv două contracte. Deși comisia care a recepționat ultima lucrare (din partea colectivului brașovean, conferențiar doctor Ioan Ința, șef de lucrări Constantin Șoitu, asistenți universitari Dorin Ursuțiu și Sorin Zamfir, iar din partea centrului, deci a beneficiarului, doctor inginer Ion Cornea și doctor în fizică Corneliu Radu) a propus continuarea cercetării, un nou contract nu s-a mai încheiat.

Să recapitulăm. O cercetare și o idee românească de interes practic potențial riscă „să se piardă pe drum“. Posibilitățile de aplicare sînt evidențiate de specialiști competenți. Pentru a nu cita decît un exemplu, iată ce se scrie în articolul închinat acestui fenomen de Buletinul Universității din Brașov, vol. XIII, pag. 174: observația lui Vergil Hăncu „deschide unele perspective de prognoză seismică, ceea ce poate constitui subiect de cercetare ulterioară“. (De notat că fe-

LIONEL NIȚESCU ■

nomenul în cauză poate contribui la prognoza seismică independent de explicația fizică, bazată fie pe mecanica relativistă fie pe cea clasică). În adevăr, cum am arătat, mișcarea direcțională a particulelor în suspensie lichidă s-a dovedit extrem de sensibilă la orice perturbații externe, deci și la mișcările tectonice ale scoarței terestre.

Nu există nici o dificultate legată de brevetare, fiind vorba de o observație științifică fundamentală, nebrevetabilă. Contractul de cercetare nu s-a prelungit din cauza depășirii fondurilor planificate la centrul bucurestean, ceea ce putem înțelege foarte bine. Dar există poate în țară alte colective de cercetare, alte institute dispuse să încheie un contract și să faciliteze finalizarea cercetării impotmolite, cu atât mai mult cu cît suma necesară ar fi derizorie, iar echipamentul în cauză (foarte simplu de altfel) există, este de concepție pur românească și se află, se pare nefolosit, în vreun ungher al Universității din Brașov.

Informații suplimentare cu caracter tehnic, asupra cărora noi nu am stăruit, se pot obține de la profesorul de fizică Vergil Hăncu, Liceul din Codlea, județul Brașov, sau la telefon 922—50 421. Fie rește, nimeni nu poate garanta succesul, dar credem că am argumentat suficient, cu ajutorul unor surse competente, că merită încercat! Noul implică prin definiție necunoșutul, deci o anumită doză de risc, fără asumarea căruia știința nu ar mai progresa, ci ar redescoperi mereu ceea ce s-a inventat de mult.

LIONEL NIȚESCU ■

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

La marginea drumurilor noastre

Vremea plantării de pomi a trecut. Dar, revăzând cu atenție efectivele noilor plantații edilitare, vom constata cu surprindere că ponderea încă o dețin, în prea multe locuri, arborii și arbuștii fără prea mari virtuți calitative. Ba, dimpotrivă, sint speciile care aduc chiar unele deservicii edilelor și gospodăriilor. Este și motivul pentru care propun să se revizuiască opțiunile ce stă la baza acestor plantații publice, ca să le zic așa, care se efectuează mai în fie-

care an. În locul lor să plantăm, treptat, arbori utili și valoroși, cum ar fi stejarul, teiul, frasinul, pomi fructiferi, precum nucul, mărul, cireșul etc., așa cum s-a pomenit din străbuni. De ce tocmai acum o astfel de propunere? Pentru simplul motiv că omul prevăzător își face iarna car și vara sanie... (Economist **Darie Pavel**, Bacău, str. Eliberării nr. 57).

Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități

■ Trenul automotor cursă de persoane nr. 2619, de pe linia Arad — Nădlac, circula conform graficului de mers. De la pupitrul de comandă din bordul locomotivei, mecanicul Traian Sigheti și ajutorul său Vasile Babuța scrutau întinderea. Deodată, pe linia din față, la circa patru sute de metri distanță, ei au observat limbi mari de foc. Prudenti, au încetinit mersul și au constatat că ardeau traversele de lemn ale terasamentului. Au oprit și, cu extincătoarele din dotare, au stins imediat focul. Calea a fost din nou liberă. Un semnal scurt și automotorul și-a reluat nestințit mersul, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. (Ion Coțoi, com. Botești, județul Arad).

■ Ca răspuns la scrisoarea cetățeanului Ene Tudorache din comuna Voluntari, sectorul agricol Ilfov, Administrația Asigurărilor de Stat, Sucursala municipiului București precizează: „(...) constatarea pagubelor și adoptarea soluțiilor tehnice pentru operațiunile de reparații sau înlocuiri de piese la autovehiculele avariate și pentru care se datorează despăgubiri de asigurare — conform legii — se stabilesc, în comisie, la atelierul de specialitate care efectuează reparația. Având în vedere că în sarcina ADAS intră numai acoperirea din punct de vedere financiar a prejudiciului, iar nu și repararea efectivă a bunurilor avariate, problemele legate de calitatea serviciilor prestate, care să asigure respectarea întocmai a soluțiilor tehnice stabilite la modul prezentat mai sus, intră în competența unităților reparatoare“.

■ Lucrând la Cooperativa „Miorița“, într-o muncă direct productivă (confectioneră), tinăra Mihaela Botezatu din Bacău, str. Vasile Alecsandri nr. 4, este în același timp și studentă la secția informatică a Universității din Iași, anul I, curs seral, unde a intrat cu media 9,33. Intrucât — așa cum ne scrie — nu are masină de cusut în dotare și nici posibilitate să-si cumpere, ne roagă s-o sprijinim să se încadreze la Școala specială de copii hipocuzici din localitate unde a găsit un loc și crede că are înclinații să lucreze, deoarece s-a născut și a crescut într-o familie de surdo-muți.

■ Rugăm forurile în drept să dea o mină de ajutor acestei fete care își câștigă prin muncă onestă existența și învață în același timp cu sîrg.

■ Intreprinderea „Antrefrig“ București, referitor la sesizarea Anei Hagiopol, apărută în nota din nr. 7/1984 al revistei noastre, răspunde că neajunsul semnalat nu s-a produs din cauza unității. Cu toate acestea, s-au dispus măsuri imediate de preluare a cazului respectiv cu întregul colectiv de muncă al secției de preparare culinară. S-au reformulat instrucțiunile de folosire a preparatului „sote de fasole cu carne de porc“, spre a evita orice dubiu de interpretare, și totodată a fost atenționată Direcția comercială a municipiului București în sensul desfacerii produselor culinare conservate prin frig numai prin unități care dispun de dotări corespunzătoare menținerii calității.

■ Gheorghe Achimescu din Alba Iulia, str. Progresului nr. 10 A, propune fabricilor producătoare de sape și hiriele să confectioneze astfel de unelte cu gabarit și greutate mai mici, deoarece acelea care se găsesc în prezent prin magazinele de specialitate sînt prea mari, prea grele și omul anevoie poate să lucreze cu ele. Fiindcă — zice el — nu toți trătorii cu sape sînt întotdeauna voinici ca în poveste, ci adesea sînt femei sau bărbați cu o constituție fizică mai delicată care, minuiind continuu kilogramele de fier, obosesc mai repede.

■ Excelentă propunere. În plus cu aceeași cantitate de metal în loc de două se pot face trei hiriețe.

■ Consiliul județean al sindicatelor Buzău ne informează că scrisoarea Luxitei Pirvulescu din Rm. Sărat a fost rezolvată

favorabil. Având în vedere situația ei specială, consiliul oamenilor muncii a reanalizat cazul și a hotărît reincadrarea începînd cu data de 7 05 1984.

■ Ar fi un act de pioasă aducere aminte dacă pe casa eminentului luptător pentru unire, Vasile Goldiș, situată în Arad, pe strada 6 Martie, nr. 3, s-ar așeza o placă memorială. (Prof. Iuliu Lăcaci din Arad, str. 6 Martie nr. 1).

■ Susținem propunerea. Marele om politic și patriot, fostul președinte al ASTREI, merită cu prisosință gestul nostru de recunoștință.

■ Uniunea județeană a cooperativei agricole de producție Teleorman: Petitionarul Veliscovici Dumitru reclamă că C.A.P. Gălețeni nu i-a plătit soției sale retributia pe lunile mai, iunie și iulie 1982 iar lui nu i s-a restituit reținerea de plan pentru anul 1981. În urma verificărilor efectuate, s-a constatat că, prin stălele semnate și anexate la dispoziția de plată nr. 48/30 03 1984, celor doi li s-au plătit banii cuveniti. La data verificării, banii fuseseră deja ridicați de către petent și soția acestuia, astfel că sesizarea nu mai are obiect.

■ Corect ar fi fost ca răspunsul să arate și cauzele care au condus la această întârziere; eventual, cine-s vinovații.

■ Din Gura Humorului ne trimite o depesă Ludovic Hodeniu prin care ne roagă să intervenim pe lângă Centrala LOTO-PRONOSPORT și RADIODOTELEVIUNEA ROMÂNĂ cu propunerea de a proceda la anunțarea rezultatelor tragerilor loto la radio și televiziune chiar în ziua efectuării lor, așa cum se proceda cu un an și ceva în urmă, spre a da astfel posibilitate participanților să cunoască precis orele de difuzare și a-si rezerva timpul necesar de audiere sau vizionare. Aceasta, deoarece în prezent anunțul este împins deseori prea tîrziu în noaptea și nu are loc stabil în programul Radio-tv. De preferat ar fi să se difuzeze în prima parte a emisiunilor.

■ Cu privire la scrisoarea noastră nr. 326/1984, Intreprinderea de morărit, panificație și produse făinoase Galați ne informează că tovarășea Doina Păsat, care solicita schimbarea locului de muncă, i-a fost soluționată favorabil cererea, dîndu-i-se un post corespunzător pregătirii și dorinței sale.

■ Ministerul Justiției, privind sesizarea Valeriei Lăpădatu din București, str. Poienii nr. 26: În urma verificărilor efectuate s-a constatat că debitoarea în cauză nu posedă bunuri sechestrabile însă, datorită străduințelor depuse de executorul judecătoresc și conducerea Judecătoriei Cluj-Napoca, ea a depeș în contul debitului suma de 3500 lei ce v-a fost expediată prin mandat postal la data de 8 mai 1984. Debitoarea s-a angajat să plătească și restul de 2000 lei în vederea acoperirii în întregime a sumei datorate.

■ Ilie Băcescu din Focșani, str. Constructorului nr. 8, sc. 2, ap. 27, ne scrie în numele mai multor cetățeni că, în urmă cu citeva luni, a citit în revista noastră un articol despre folioasele unei plante cucurbitacee denumită Lufa din ale cărei semințe se extrage un valoros ulei comestibil. Am încercat — zice — să procur o oarecare cantitate de sămînță dar n-am izbutit și nu știu din ce motive nu se găsește pe piață.

■ Precis nici noi nu știm motivul, poate îl vom afla acum. Pînă una, alta, însă rugați-i pe cei de la I.A.S. Sere din Bercești; e unul din puținele locuri de unde o puteți procura.

■ Din nou Ministerul Justiției, Direcția instanțelor civile, notariatelor, avocatarii și juriscenșilor, care de această dată răspunde la problema ridicată de petenta Eugenia Bichilic din Birlad: Potrivit art. 52 din Legea nr. 4/1973, familiile care dobîndesc a doua locuință au obligația să înstrăineze una dintre ele în termen de un an de la data dobîndirii. În cazul dvs., termenul de un an curge de la data căsătoriei fiicei. Ur-

mează să vă adresați consiliului popular al municipiului Birlad pentru obținerea autorizăției de înstrăinare, apoi să vă prezentați împreună cu cumpărătorii la notariatul de stat local pentru redactarea și autentificarea contractului de vânzare-cumpărare.

■ Iată un caz de hapsinie relatat de invățatul Ion Diaconu din Craiova, str. Vulturii, bl. 4 A: Prin contribuție în muncă și bănească, obștea satului Diaconesti din Dăncușlești Gorjului a construit o fințină în dreptul casei lui Niță Ghelmegeanu. Cu mici reparații, fințina s-a păstrat în bune condițiuni din 1935, cînd s-a construit, și pînă mai acum, oferind tuturor apă limpede și rece. De puțin timp însă, consăteanul nostru Soceanu, cu de la sine putere, a inclus fințina în proprietatea lui și a închis-o cu gard de beton, interzicînd accesul unui sat întreg la apă. Totuși, ce are de zis consiliul popular local?

■ Direcția generală comercială București: În legătură cu sesizarea tov. Ionescu Ecaterina, înregistrată la dvs. la nr. 3597, vă facem cunoscut că s-a dispus conducerii I.C.L. Alimentara 3 să-i acorde concediul legal de odihnă pentru anul 1982, deoarece neefectuarea lui s-a datorat unor cauze dependente de întreprindere.

■ Din căcate răspunsul nu arată concret care-s acele cauze și nici ce măsuri s-au luat cu cei ce nesocotesc prevederile în vigoare.

■ Locatarii blocurilor C-6A1 din București, str. Soldat Iosif Ion nr. 10, în frunte cu președintele asociației și cu administratorul de bloc, somneză o scrisoare prin care dezmiat răspunsul I.C.V.L. publicat în nr. 1/1984 al revistei noastre, considerîndu-l lipsit de bună credință, mincinos, deoarece încălcă realitatea și încercă să ascundă greșelile și ilegalitățile săvîrșite. Concret — se spune în scrisoare — nu s-a făcut nici una din reparațiile pretinse; nu s-a înlocuit nici un geam spart, chepengul nu a fost remediat, iar de celelalte deficiențe de construcție menționate în nota de constatare întocmită de comisia tehnică a C.P.M.B., la 11 ianuarie 1984, nimeni nu s-a atins.

■ Sufăr încă din fragedă tinerețe de comitalitate pe fond nervos și la ieșirea din spital medicii mi-au prescris că, paralel cu efectuarea în continuare a tratamentului, pot lucra dar să evit pe cit posibil munca în ture, poluarea fonică, traumele psihice și efortul la înălțime. Întelegători, cei de la oficiul județean al forțelor de muncă mi-au dat repartiție fie la I.C.P.L., I.J.G.C.L., fie la Cooperativa „Prestarea“ Focșani, unde erau locuri libere, dar de fiecare dată, cînd m-am prezentat efectiv pentru încadrare, am fost refuzat categoric. Vreau să-mi câștig singur și cinstit existența. Ce vină am eu că la cei nici 26 de ani nimplinți sufar de o asemenea boală greu vindecabilă? Am solicitat doar un post de muncitor necalificat. (Verdes Nicu, Focșani, str. Pictor Grigorescu nr. 14, bl. 14. ap. 80.) Rugăm organele municipale să intervină pentru ca Nicu Verdes să fie ajutat efectiv.

■ Fuzul C.A.P.-ului din Bibirești Bacăului — așa precum ne scriu Elena Buga, Maria Cerbu și Viorica Bobose din localitate — a avut dintotdeauna pește. Dar, cu vreo șapte-opt ani în urmă, cooperatorii harnici l-au populat din belșug cu puiet, iar crăpălații mari de citeva kilograme ajunseseră deunăzi să zburde ca la ei acasă și să fie pozaiți chiar și în ziarul județean. Se poate spune au zburdat, pentru că acum nu mai sînt. Nu mai sînt pentru că s-au prăjit cu toții de astă-toamnă și pînă-n această primăvară. Nu atît în folosul obștii sătenilor truditori, așa cum s-ar fi convenit, ci în țigăile unui întreg sir de inși, de șefi și sefulți, mulți veniți direct de la Bacău. Sub privirile blinde sau indiferente ale celor din conducerea C.A.P.,

cu permis sau fără, în perioada prohibiției sau în afara ei, își umpleau doldora sacosele și portbagaiele autoturismelor personale, ca apoi s-o tulească subtil, fără să lase nici un șfanț în visteria unității. Și iată cum se face că, din neglijența unora sau din lăcomia altora, balta Bibirești nu mai are azi nici coadă de peștean, iar „ceapoul“ din localitate, în privința dezvoltării, se zbate amaric în... coada unui întreg județ.

■ E o problemă care nu poate fi lăsată baltă...

■ Exprimăm călduroasele noastre mulțumiri Consiliului popular al sectorului 5, tovarășului președinte Constantin Velea, pentru sollicitudinea manifestată față de cererea noastră cu privire la redarea terenului solicitat. Totodată, adresăm pe această cale rugămîntea ca I.C.R.A.L. Cotroceni să-si onoreze datoriile în privința ridicării molozului, iar A.D.P. din sector să ne sprijine în amenajarea acestui teren agricol școlar în ideea plantării lui cu arbori și arbuști medicinali, așa cum prevăd indicațiile în vigoare.

■ Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, privitor la sesizarea numitului Moldovan Octavian din Mediaș, ne înștiințază că aspectele negative vizînd casa de odihnă și tratament a sindicatelor din stațiunea Singeorz au fost analizate cu toată obiectivitatea, atît în prezenta persoanelor în cauză, cit și a celor din compartimentele respective (cazare, bază de tratament etc.), problemele de ordin gospodăresc inclusiv revizuirea instalațiilor și aprovizionarea cu combustibil, au fost soluționate, iar altele sînt în curs de rezolvare. Dată fiind multitudinea învinuirilor aduse conducerii unității, este necesară o verificare mai îndelungată care s-a declanșat încă de la primirea scrisorii.

■ Lipsită de omenie, ni se pare atitudinea Moniei și a lui Costin Nicolae care au închis abuziv apa aferentă apartamentului coproprietarei Olga Cirlova din București, str. Popa Tatu nr. 58. Așa cum ni se plînge într-o recentă scrisoare descendentă regretatului poet, inhumat la Craiova, deși există o hotărîre a Tribunalului Suprem în favoarea sa (ca să vedeți pînă unde se poate ajunge!), cei doi Nicolae continuă s-o șicaneze, să mențină închis robinetul, sfidînd astfel hotărîrea Justiției.

■ Șantierul Naval „2 Mai“ Mangalia, ca răspuns la nota apărută în nr. 18 (4 mai 1984) al revistei „Flacăra“: Tinăra Nastian Gh. Doina din Costești, jud. Vaslui, a fost repartizată la noi pentru efectuarea stagiului de practică în meseria de lăcătuș. La data de 10 04 1984 s-a prezentat la unitate și a solicitat, cu cererea nr. 1365 din 11 04 1984, negație pentru a se putea încadra într-o altă întreprindere, motivînd că are părinți bătrîni și bolnavi și nu are cine să-i îngrijească. Cererea a fost avizată de conducerea întreprinderii și, cu toate că avem deficit de forță de muncă, s-a aprobat eliberarea negației. Menționăm că, anterior datei de 10 04, tinăra Nastian Doina nu a solicitat încadrarea în unitatea noastră, așa că am fost criticați pe nedrept și vă rugăm, în spiritul legii, să faceți convenita revenire. Ceea ce am și făcut.

■ Mă numesc Pavel Ion, subinginer electronist la I.R.N.E. Pitești, cu domiciliul stabil în București, și doresc să mă stabilesc definitiv în Pitești. Menționez că am venit la institut prin transfer în interesul serviciului, începînd cu data de 1.02.1983, că mi-a fost reparti-

zată și locuință, însă nu pot locui în ea deoarece E.G.C.L. Argeș nu vrea să-mi întocmească formalitățile fără mutație. Sincer să fiu, am epuizat toate posibilitățile, nu știu la cine să mă duc, cui să mă adresez. Am intrat într-un cerc vicios din care nu mai pot ieși și, de aceea, vă rog, ajutați-mă.

■ Credem că este doar o chestiune de bunăvoință, și nimic mai mult din partea autorităților pitestene.

■ Vă scriu în numele locatariilor unicului bloc de locuințe din comuna noastră pentru a vă ruga să ne ajutați într-o problemă care a devenit acută, făcîndu-ne viața amară. Noi am fost nevoiți să preluăm apartamentele de la vremelnicii lui beneficiari într-o stare jalnică, lipsindu-i pînă și grurile de scurgere la canalizare, geamurile, intrerupătoarele, dușurile și incuitorile. Dar necazul cel mai mare e că, de cînd ne-am mutat, plătîm lunar la întreținere, îndeosebi pentru apă caldă și rece, sume de-a dreptul incredibile (1300 și chiar 1500 lei pentru un apartament cu trei camere!), dar apă la băi dacă am avut 6 ore pe săptămîină. (Mazilu Ioan, comuna Vama, bl. 1, ap. 12, județul Suceava).

Pacîină realizată de MIHAI STĂNESCU ■

Poșta redacției

■ Zaharia Țurcan — București: Pentru menținerea autorizației de exercitarea meseriei (confecții din materiale nepretoase) este necesar să aveți avizul Centrului de îndrumare activității artistice de masă și artei populare din str. Cosmonauților nr. 7 ■ Eugenia Ionescu — Brăila: În statutul propriu al casei de ajutor reciproc a pensionarilor este prevăzut: pensionarii care nu achită cotizația timp de 3 luni de zile își pierd calitatea de membri ■ Ioana Berbeci — Umbrărești (Galați): Drepturile asupra casei vi le puteți obține numai prin instanța de judecată ■ Penciu Stoica — Băbiciu (Olt): Fiind pensionar de stat nu aveți drept la lot în folosință ■ Velina Babici — Timișoara: Nu dăm sfaturi medicale ■ Gheorghe Dobrotă — Birghis (Arad): Perioada la care v-ați referit nu poate fi luată în calculul vechimii în muncă pentru că ați lucrat fără contract de muncă, fără aprobarea organelor județene agricole și nu a fost virată contribuția C.A.S. ■ Ion Dragne — București: În situația dvs., la noua unitate, beneficiați numai de vechime neîntreruptă în muncă nu și de vechime neîntreruptă în aceeași unitate ■ Niculina Vasiliu — Brașov: După terminarea stagiaturii ■ Ștefan Roșu — Vlad Țepeș (Călărași): Nu puteți primi două pensii, opțiți pentru aceea care vă avantajează ■ Dumitru Avram — Cornu Luncii (Suceava): Interesați-vă la Inspectoratul școlar județean ■ Ana Tupita — Sarasău (Maramureș): Dacă sinteți proprietar, trebuie să vă adresați judecătoriei cu acțiune în revendicare ■ Elisabeta Orzaru — Balta Albă (Buzău): Nu se întregesc ani lucrați în C.A.P. în care nu s-a realizat volumul de muncă stabilit de adunarea generală ■ Elena Barbuță — Tulcea: Perioada la care vă referiți se consideră vechime în meserie înrudite cu aceea de laborant pentru menținerea categoriei a 3-a de calificare pe care ați avut-o și de asemenea pentru promovare în continuare.

MARGA NEDELEA ■

● „Flacăra“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Poezii frumoase

MIHAI EMINESCU

Mai am un singur dor

Mai am un singur dor :
In liniștea serii
Să mă lăsați să mor
La marginea mării ;
Să-mi fie somnul lin
Și codrul aproape,
Pe-nțesele ape
Să am un cer senin.
Nu-mi trebuie flămuri,
Nu voi sicriu bogat,
Ci-mi împletiiți un pat
Din tinere ramuri.

Și nime-n urma mea
Nu-mi plingă la creștet,
Doar toamna glas să dea
Frunzișului vested.
Pe cind cu zgomot cad
Izvoarele-ntr-una,
Alunece luna
Prin virfuri lungi de brad.
Pătrunză talanga
Al serii rece vînt,
Deasupra-mi teiul sfînt
Să-și scuture creanga.

Cum n-oi mai fi pribeag
De-atunci înainte,
M-or troieni cu drag
Aduceri amînte.
Luceferi, ce răsar
Din umbră de cetini,
Fiindu-mi prieteni,
O să-mi zimbească iar.
Va geme de patemi
Al mării aspru cînt...
Ci eu voi fi pămînt
In singurătate-mi.

Delimitări

Ne aducem aminte...

De fiecare 15 ianuarie ne aducem aminte că s-a născut, la Botoșani sau la Ipo-tești, marele și nefericitul Mihai Eminescu, și că la 15 iunie a răposat cu mintea rătăcită, într-o casă de sănătate, ca să nu-i spunem altfel, cea mai înaltă intrupare a inteligenței române, după justa formulare a lui Titu Maiorescu. Aș observa chiar că-l sărbătorim de cele două ori pe an, cu douăsprezece zile mai înainte, dacă socotim decalajul dintre „stilul vechi“ iulian, și „cel nou“, gregorian, cînd 15 ale lunii din secolul trecut echivalau cu 27 ale veacului. Dar ce-are a face ?

Să reținem că s-a îndătinat în obștea românească indolța sărbătorire a celui mai reprezentativ geniu al națiunii, și că, dacă în anii existenței sale, nu totdeauna asigurată, n-a fost recunoscut decît de o mină de oameni, dreptatea postumă n-a întîrziat, ca la alte genii, decenii, lungi decenii de-a rîndul.

Să nu recriminăm însă asupra trecutului și să nu-l învinuim de orbire. Și în alte părți ale lumii, prin beneficiul istoriei, mai luminate decît ale noastre, fenomenul s-a înregistrat, ba chiar în mod grav. Pe cînd la noi de a doua zi după încetarea din viață a lui Eminescu, s-a trezit conștiința contemporanilor, care l-au dus cu mare alai de tineret și de seniori ai vieții publice la lăcașul din urmă, în Germania, de pildă, moartea genialilor Hölderlin (1770—1843) și Kleist (1777—1811), aceasta din urmă, voluntară, a trecut neobservată, iar opera lor a fost reconsiderată abia în pragul întîiului război mondial. În persoana primului, națiunea germană cinstește astăzi pe cel mai mare al ei poet, iar în cel de al doilea, cel mai de seamă dramaturg. Hölderlin își petrecuse aproape jumătate din viață, alienat, în „turnul“ casei unui timplar din Tübingen, rareori vizitat de cîte un admirator, mai ales din rîndul tineretului șvab, pentru că mesajul autorului lui Hyperion (1797—1799) trecea drept acela al unui poet regional. Elenistul nu reușise să obțină o catedră universitară, silit fiind să rătăcească pînă și în străinătate, după lecții particulare. Nici lui Kleist nu i-a izbutit nimic în viață, esecurile, succesive împingîndu-l la gestul final, al „eliberării“.

(Continuare în pagina 18)

ȘERBAN CIOCULESCU ■

trezi la viață pe cei ce și-au dat viața pentru păstrarea integrității spirituale și teritoriale a neamului lor, cum sunt acești părinți voievozi sfinți ai neamului nostru, sfinți și nobili indeletnicirea iar unde deșteptarea celor duși dintre noi se întâmplă cu forță de convingere cum este în cazul de față cu Constantin Brâncoveanu și copiii săi cu istoria națională prin acest smerit artist adevărat Octav Grigorescu ziua este de sărbătoare și cîntec trebuie să ne fie cuvîntul cîntec înflăcărat cum sunt cîntărele ce ni le aducem aminte pentru națiunea mea dragă de la Bălcescu și Eminescu încoace cum sunt acele imne triumfale ale celor ce erau gata să spună șterge-mă stăpîne pe mine din cartea vietii numai neamul meu să se izbăvească să rămînă nu din altă simțire ci din datorie de-a iubi grădina ce ni s-a dat ca oameni s-o facem roditoare și care este îngăduit să fie prin delimitare nu lumea întreagă ca să nu cădem în superbie și nerodire ci această vatră care vine de la Pater, valer Patrie Părinte care este Patria neamul națiunea.

Iată-l așadar pe Brâncoveanu după două sute șaptezeci de ani de odihnă aici în inima Capitalei adus în taină de soata sa Maria cum își duce-n gură lupoanca puii săi adus în spate de bună seamă într-o năframă trainică din cinepă țărănească tras pe jos din Bizanțul stîns de acolo din apele slinoase ale Bosforului purpuriu de unde fuseseră culese trupurile cinci ale bărbatului ei și ale pruncilor ei cîci într-adevăr ea fusese junghiată de cinci ori prin cele cinci decapitări și toți a rămas în viață ca să fie cine-i stringe din uitare să fie cine-i boci pină la capăt căci așa e îngăduit de veacuri mama să fie străpunsă pe dealul Căpățînilor să vadă tragerea pe roată a fiului junghierea lui să poată alerga pe toate colinele pămîntului de totîntregbind cine mi-a văzut cine-a cunoscut fetișoara lui, așa trebuia ca și Maria Brâncoveanu să rămînă vie întreagă poate mai toarsă poate mai puțină poate mai multă poate mai căruntă poate mai trecută prin flăcările plînsului mistuitor dar rămasă întreagă bocitoarea maica mîlelor nenumărate căci trebuia ca Maria după anii exilului să-i dezgroape să le strîngă osemintele moastele lor ale propriei sale vietii să le aducă în Patrie să le aducă acasă. Căci poruncă avea sfînta de ea să

pruncie pe țărani bătrîni ai satului meu bocindu-l pe Brâncoveanu cu pruncii săi. Martorul cel mai împăcat al împămîntenirii al inhumării este mama, mama noastră care de acum va putea să-și poarte în pace văduvia. Și-a împlinit menirea a adus acasă averea neamului osemintele părintelui martir au ajuns cu bine acasă de acum ea este obrazul patriei ea este una cu fiinta neamului care are o misiune de împlinit o rînduială de păstrat o cruce izbăvitoare de dus.

Iar în acest ceas solemn se mai întîmplă ceva profund semnificativ pictorul a trecut prin toată această țesătură de idei și sentimente cînd în final ca după oda Bucuriei lasă precum vulturul ce străbate la Patmos printre oseminte în sunetele trîmbițelor și aici vulturul basarabic se intrupează pe pieptul voievozului încă o dată. Brâncoveanu devine voievod al Țării Românești pentru eternitate. Vulturul nu-și află odihnă decît pe crucea pieptului său asezat răscruce la poalele Carpaților.

Ceea ce istoria brută n-a consemnat au voie s-o facă poezii și zugravii. Avem dreptul să-l plîngem cu Miorița cu toate buciumele și năuirile și flujerile noastre cu totîntregul și toate păsările cu tot neamul nostru pe Constantin Brâncoveanu și pe fiii săi pe acest părinte al neamului ce ne-a lăsat o țară și o temelie să ne-o creștem pe care astăzi cîntă și plîng și există și se bucură alte cinci milioane de copii, moștenirea pruncilor lui Brâncoveanu.

Dar odată cu împămîntenirea din tabloul prezentat încă misiunea lui Brâncoveanu nu s-a terminat. Mai sunt încă vîmi de trecut evenimentul sacrificiului din Asia începe să se limpezească într-o străvezime. Timpul nu-i altea decît străvezimea aceasta ce petrece fațetele bune, prundul care alege aurul, evenimentul îl preface în sărbătoare și din altă perspectivă Octav Grigorescu revine asupra lui Brâncoveanu în cel de-al doilea tablou aflat la milloc în sala de expoziție între celelalte două imagini asupra voievozului.

În tradiția noastră medievală din care se revendică Octav Grigorescu mai precis din Părușu Muthu al cărui nume îl pomenește, faptele lumii sunt cuprinse de o măreție a lumii taborice îngăduită să o poarte de aici, în istorie și natură fiind.

tru pruncii săi.

Trebuia să-și treacă pe cei patru copii dincolo, trebuia să-i convingă că aceasta este calea: este momentul cînd Brâncoveanu le spune copiilor: fiii mei am pierdut totul, să nu ne pierdem și sufletele, aveți curaj, vin și eu cu voi, este clipa cînd s-au hotărît cu toții pentru jertfă, este momentul cînd ochii lor vîd altea decît ochii lumii, cînd vîd lumina transfigurată care cuprinde cosmosul, este momentul cînd ochii lor devin de foc aprins din jarul izbucnit în ardere mistuitoare în părintele lor care îi grăbește ca ingerul Sodomei pe Lot să iasă, copiii vîd pe tatăl lor în straiul de foc al nunții, în veșminte de mire și prind curaj să pășească în moarte pentru că nu se mai tem de ea, au biruit frica de moarte prin iubire, vîd slava cerurilor deschise și se îndreaptă cu bucurie neistovită într-acolo.

Octav Grigorescu prezintă acest moment cu maximă economie dar ferm și precis cînd Brâncoveanu în flăcări aici pe pămîntul sfințit și de jertfelă lui Ștefan cel Mare, își întoarce privirea întoarsă, ochiul treaz lăuntric al lui Eminescu și vede astfel pe copiii săi, îi vede cuprinși în lumina cea neapropiată, îi vede cum transpar turmele de aur de pe vîi în zori cînd se ridică cefurile înrouate în Carpați îi vede de la Hurezii îmbrăcați în coconi cum ies în pridvoarele de lemn ale neamului nostru la lucrarea lor de dimineață pînă seara, îi vede cuprinși de slava aceea blindă și bună.

Ce-l face să înțeleagă cu toată fiinta că este pe drumul cel bun, că jertfa copiilor săi este curată și bine primită: începe să-i vadă cu ochii salvați, începe să-i vadă copiii înșiruiți unul după altul, cuprinși în lumina de aur a sfînteniei, începe să-i vadă ajunși să ia lumina cea fără amurg, începe să-i vadă întemeietorii de neam, începe să audă corurile uriașe de copii ai Țării Românești pe pămîntul nostru zbuciumat, învesmintăți în stralele luminii începe să știe bătrînul tată Brâncoveanu, că iată, sunt cu toții în pridvoarele paradisului, pe-o gură de rai, încep să audă flujerile aprinse la căpățîniul păstorului, a flujerelor de foc cîntătoare din care au fost picurate Carpații în sufletele noastre și acum iată-i acești copii cu fețe blinde, împacate fiecare înaintînd precum cetele ingerilor din ierarhia lui Dionisie Areopagitul de pe obrazul Sucevitei, iată-i înaintînd după vîrstă cu eonul de aur pătrunzînd în lumină, devenind una cu lumina epifanică lăsînd în urmă golu mormînt al Hurezului, înaintînd către eternitate, deveniți iată nepieritori! Cel din urmă Mateias cel mic mic pentru că era mult prea mic el pentru o asemenea jertfă el singurul este de-a dreptul încoronat, ajutat de forța aureolei ce-i încinge creștetul de pe acum.

Dar convoiului îi lipsește ceva, este acolo Brâncoveanu, sunt copiii, mai lipsește acestui ceas fericit Mama, mama lor Maria, care în acea zi era acolo în ziua numelui ei de sintă Marie Mare cînd ard cărările Maramureșului străbătute de pelerini și turme ce se întorc grele de roadă către sălășele pămîntenilor.

Octav Grigorescu știe că și Mama Maria Mama lui Constantin Ștefan Radu și Mateias soata celor unsprezece copii rămasă văduvă trebuie să fie acolo, trebuie să se împărtășească de această slavă. Cu o intuiție de inspirat ca adevărat iat-o pe mamă însufletind convoiul pruncilor, grăbindu-l cu brațele întinse ea însăși dobîndindu-și feciorelnicia ca mama Pietei lui Michelangelo, iat-o devenind sufletul Anima întregului tablou cu brațele, cu degetele, aripelor devenite flăcări ca în stilpnicii lui Teofan Grecul, iat-o cuprinzînd între aripile ei de vulturoaică inger întregul convoi al pruncilor însufletindu-l, grăbindu-l, luțîndu-i pașii, împingîndu-l din spațiile ca mama macabeilor ropotîndu-le din spate să nu se lase, să nu slăbească duhul din ei într-o mărturisire, țîniuindu-le Duhul ocupat întru fericirea căii pe care au pornit astăzi 15 August 1714 fiii săi și soțul ei Constantin de pe ulitele Bizanțului. Dar imaginea mamei cu brațele întinse mai deplănează o scenă memorabilă anume din stînga inimii din aripa întinsă a mamei din degetele ei în flăcări devenite rădăcini începe să crească urias să se extindă uriasul stejar din visul scrisorii a treia a lui Eminescu de data asta stejarul Carpaților visat de basarabi stejarul neamului nostru care umbrește tot pămîntul românesc peste ruinuri printre zidurile albastre se extinde, se îndreaptă, se îndrează vînjos, crește, se desfoliază, se încheagă, pătîrînd de trînzete și furtunii liniștindu-se întreg și drept pe linia de aur Pomul vietii centrul planetei omfalosul lumii, arborele cunoașterii, pomul vietii.

A trecut și prin noi acum, prin neamul meu, axa lumii, am fost odată în centrul lumii în inima paradisului subpămîntenile au devenit cosmice cele mai umile au devenit postament de aur prin jertfă care păstrează vie, hrănesc viața pomului aducător de roade, iar cei patru fii jertfici devin cele patru izvoare care scaldă, irigă și fericesc paradisul.

Ce elogiu mai profund putea fi adus celor patru fii ai lui Brâncoveanu decît să devină izvoare care hrănesc paradisul cele patru riuri care desfată rodnicia pomului vietii, ale cărui rădăcini devin osemintele lor de martiri. Tatăl stîlp de foc înainte mergător, maica lor stîlp de nor, încheind convoiul celor patru potirașe de aur sanctuar simbolic străbătînd arzătoarea pustie către Patria făgăduită.

Că este așa o spune dreapta lui Brâncoveanu ce mingie pe creștet în scena finală umbrele înzăpezite devenite mai albe ca zăpada immaculate cu desăvîrsire ale copiilor care au trecut dincolo cu bine. Iar mina lui Brâncoveanu albă desăvîrșită și ea stropită cu isop și curățită, spălata și mai albă decît zăpada făcînd
(Continuare în pag. 18)

Brâncoveanu în pictură

Să implinesc în vara aceasta trei sute treizeci de ani de la nașterea lui Constantin Brâncoveanu și două sute șaptezeci de la moartea lui de martir împreună cu cei patru feciorasi ai săi Constantin Ștefan Radu și Mateias.

Sunt dintre cei care l-au închinat o carte acestui domn martir și fiilor săi pe jertfa cărora spune Nicolae Iorga „stau temelile României moderne: și este firească bucuria de a descoperi într-o expoziție retrospectivă a unuia dintre cei mai profunzi pictori români contemporani Octav Grigorescu mai multe tablouri de o mare valoare artistică expoziție deschisă de curînd la Muzeul Național de artă în sălile din apropierea clasicilor noștri.

Am fost onorat să spun un cuvînt cu prilejul vernisajului: revin aici în amănunt asupra acestui eveniment în pictura românească de astăzi: căci avem tot dreptul dacă nu datorica ca poezii să dăm glas celorlor tăcute să exprimăm în grai delusit Logosul luminii intrupat pe pinză în haina de sărbătoare a celorlor.

Într-o imagine clasică străbătînd Evul mediu pînă adînc în Transilvania pe lemnul și sticla zugravilor colorie curcubeului devin tron pe care sade Logosul transfigurată. Culorile, spunem, nu rabdă decît fiinta transfigurată, nu putem rămîne în Țaria lor în altă hiostază decît cea lucrată de bucuria virtuților pistis eldis si agape a legilor morale care sunt averea moștenită prin lupta de zi cu zi a omului îmbunătățit.

Doi sint factorii exprimați chiar de pictor într-un cuvînt din catalogul expoziției care îndrăgătește adîncirea prin cuvînt a imaginii dependenta ei de Logos, anume, spune Octav Grigorescu „Îmi place să-mi concep lucrările ca un fruct al unei meditații literare adică poetice... după ce au trecut prin filtrul cuvîntelor care îl definește” și mai departe: „Consider astăzi că acei factori ai subiectivității mele care se găseau în mod constant solicitată la realizarea lucrărilor dintii au căpătat o mai mare certitudine de cînd m-am simțit atras de tematica istoriei și cînd... am încercat să evoc în imagini fapte și oameni de mare semnificație pentru destinul poporului nostru.”

Sunt acestea mărturie de mare importanță provenind de la un om ce are acoperirea în operă a souselor sale dar care corespund prin vîrsta vocațiilor adevărate ce s-au știut datorica Cuvîntului Logosului care au fost în sluierea lui și a fiintei Logosului care este istoria națională. Suntem datorici Logosului intrupat iar Logos intrupat înseamnă intrupare în istoria care este de două milenii de cînd soiriul vorbește pe limbi de foc despărțit în limbi naționale, sunem asadar istoria este și trebuie să fie a națiunilor egale dar existente, este istoria națională singura ei sansă de a fi universală.

Așa cum o făcea Eminescu vorbind despre nuvelele lui Slavici ori Iorga ori de cite ori se arodia de o valoare Națiunea era cea dintii neamul egal celorlalte neamuri dar existent și el neamul românesc era cel căutat admirat descifrat în opera de artă.

Da, este frumoș să te ocupi de natura plantelor și animalelor de frumusetea celor ce există în starea naturală dar de cei sporți de frumusetea spiritului cum sunt aceste fete ce ne surid din fresca medievală este și mai important iar a

nu-și afle odihna să nu poată sfirtea păienjenisul hotarelor patriei fără de ei fără pruncii ei fără copirseele lor fără scîncetul lor fără sceptorul voievozului soț fără osemintele lor așa cum primiseră porunci cu milenii să nu iesiti de aici din robia egiptelor fără oasele mele cînd fi-veți cercetați nu plecați fără oasele mele căci cu voi vreau să fiu în pămîntul patriei al făgăduintei căci acolo este locul meu și maica Maria asculta stia că i se vorbeste că osemintele sunt averea cea mai de pret că fără ele pe umeri zadarnic va porni nu va putea un pas să urnească intrucit greu mult prea uriașă povară este propriul trup retras înaripat de zborul trecutului de duhul strămosilor. Ea fără el fără Constantin fără Constantin fără Constantin de trei ori cu nepot cu tot fără Ștefan și Radu și Mateiasul de zece anisori zadarnic va porni să treacă peste Istrosul înghețat al hiperboreei pîndarice în tărîmul linei de aur unde la Hurezii asteaptă gol mormîntul.

Cu ei pe umeri cu duhul lor cu osemintele lor maica Maria Brâncoveanu soata și mama care a luat parte la toată durerea lumii acesteia vîzînd cu ochii ei de cinci ori străpunsă de sabie pe malul Bosforului în acea zi sfîntă de 15 august de Sfîntă Marie Mare cînd oile pogor la vale din stinele Carpaților, ea Maria mama noastră a trebuit să rămînă să-i poată aduce acasă să-i știe aduși la temeliiile României să-i adauge ca izvoare și puteri de foc la rădăcinile neamului căci plecaseră de aici cu bruma de avut lumesc era mult mai ușor de dus tot ce aveau din averile acestei lumi dar acum era mult mai greu de adus atîta amar de aur aceste turloaie acești drugi aceste grînji acești goruni de aur de-ai trase în vîutele pădurilor Carpaților.

Exact acest moment al întoarcerii acasă al ajungerii în sfîrsit în Patrie îl pictează marele nostru zugrav Octav Grigorescu cu exact momentul cînd trunchiul urias de marmură de gorun de aur începe să fie astrucat împămîntenit cînd începe să devină piatră de hofar uriașă cînd devine una cu Pămîntul Patriei. Uități-vă la truoul său întîns pentru Pogorbanie pentru ciptarea de pe urmă cum a crescut cit a crescut cum este însăși conturul hărții patriei noastre junghiate de atîtea ori sfîrțecate, ologite dar trunchiul rămîne cu brațele întinse pe piept pînă la urmă.

Fluviul de singe care despărțise sfîntul Cap precum al lui Mihai Viteazul de moastele truoului începe să se aronie de întregul organism ca o înșulă ca un arhibelag ce tine de întregul unei Patrii. Canul lui Brâncoveanu se ridică uriaș albăstrind blind cu ochii închiși se întoarce ca o provincie românească la trupu Patriei.

Momentul este unic în pictura românească pînă acum căci se întîmplă ceva răscolitor în acest ceas înalt escatologic dar istoric. De jur împrejur începe să se trezească toată națiunea la o nouă viață din flăcările Ardealului încep să se ridice buciumele lui Horia din Moldova Mioriței apar mamele de mai tîrziu de la Măraștii în jurul truoului voievozului mort pentru țară devenit vatră pater Patrie vater părinte începe să renaască fiinta Patriei a neamului întreg din lămpi în lămpi din pridvor în pridvor Brâncoveanu Constantin Boier vechi și domn creștin așa cum am auzit din cea mai timpurie

Un realism transfigurat pînă la a fi recunoscut de modelul Logosului ce îl intruchipează între realitatea lui naturală și Logos faptura se află la milloc transfigurată purtînd povara slavei amîndorura, în istorie fiind, ești și în afara ei transfigurat.

Controversa celebră în vremea renașterii între Palamiti și occidentali în ce privește lumina taborică a rămas pînă astăzi un adevăr fată de care zugravii din tradiții diferite sunt chemați să mediteze.

Octav Grigorescu profesorul de la Institutul Grigorescu de artă o știe teoretic această neistovită luptă fată de Lumină care s-a răsfrînt în toată arta noastră în pictura frescelor Moldovei apărută în aceste vremi.

Acest tablou asupra lui Brâncoveanu este muiat în Lumina de care vorbeam. Ne aflăm la Constantinopolul veacului al 18-lea în 1714 la 15 august cînd se săvîrșeste cel mai zguduitor martiriu din epoca modernă din această parte de lume care pecelulește practic prăbușirea imperiului otoman și semnarea independenței României.

Acum aici se depune o mărturie care se anunță în toată lumea de cea mai mare importantă. Țările Române, rămasă solidare spiritualității europene, nu putem deveni pasalic, făclia cămasa mortii ce o va îmbrăca Tudor Vladimirescu peste numai un veac este avrînsă de pe umerele în flăcări ale lui Constantin Brâncoveanu.

Octav Grigorescu astfel îl și intruchipează pe Brâncoveanu ca un arbore uriaș în flăcări cu un trunchi aprins ca un incendiu, ca o scorbură de jar, ca o căruță rostogolindu-se în flăcări, ca o căbită de griu auriu roșcat înflăcărat ca un bou înjunghiat, ca un taur în flăcări, ca rugul încins ce arde nemaiștiindu-se în millocul Constantinopolului dislocat ale cărui ziduri vechi latine au fost dislocate printre care sernuie ruina și simboale frînte sultînd minarete peste ruînurile cetății sfîntului Constantin cel Mare în acest spațiu albastru rece de islam de mozaic îndesat asiat peste aceste poleiri în pripă așezate pe pămîntul bizantin în acest spațiu care a prins înfățisare străină irube ca iarba printre copirsee, izbucneste, arde și macină, dislocînd piramide începe să vuisască, să se ridice încă o dată flăcări de aur a luminii line fose ilaron începe să se poașcească aripa fluturelui miraculos cu colbul de aur al doxei strămoșesti a aurei care ne-a născut în acest spațiu latin al Bizanțului de după Bizanț.

În acest spațiu începe să crească, să tot ia proporții să se tot extindă, să devină uriaș, să-l stăpînească și transfigureze Constantin Brâncoveanu. Este statura lui uriașă crescută dintr-o dată aici, cum a fost scos în dimineața cînd împlinea șazeci de ani acum 270 de ani, cu barba smulsă, desculț, cu pruncii după el, în cămăși albe pe ulitele sfînte și tras pe butuc este momentul cînd în cea mai mare umilintă purtată cu demnitatea celui ce i-a însușit toată lucrarea în Țara Românească este această clipă de foc sfîntă cînd moartea începe să cedeze să fie biruită printre moartea de bună voie și faptura lui de oseminte a voievozului începe să ia proporții cosmice devine puncte, devine arbore, devine semîntie, devine salvator al neamului, devine vama transfigurată, devine podul de aur, devine pasăre de aur și foc salvatoare pen-

Cronica literară**Un studiu asupra Luceafărului**

Metamorfozele lui Hyperion de Virgil Cucițaru este aportul colecției „Eminesciană” (35, „Junimea”, 1983), la centenarul celebrei poeme. Autorul afirmă că „operele desăvârșite au pentru fiecare ins și pentru fiecare timp o altă forță”, căci „orice interpretare, exactă fiind, fatal, ea nu poate fi în acord total și deplin cu subiectivitatea altor interpretări”. Virgil Cucițaru pretinde că are interpretarea sa. Să vedem în ce constă.

Studiul se ocupă întâi de geneza operei, făcând considerații asupra izvoarelor. Autorul nu coboară Luceafărul din basmul cules de Kunisch, versificat în poemul „Fata în grădina de aur, crede totuși greșit că Luceafărul a fost elaborat între 1873 și 1882 (aproape într-un deceniu), cind se știe că n-a fost început mai înainte de 1880 și a fost încheiat în 1882. Exprimările lasă uneori de dorit. E adevărat că personajul feminin nu e chiar fată de împărat, ci doar „din rude mari împărătești”, dar nu se spune că „nu are tentația absolutului”, e doar „o neconformistă” care se lasă prinsă în „corsetul strimț” întins de „vicleanul paj”. Ca „fiică reprezentativă a pământului” nu-și delinge soarta sa de muritoare, dimpotrivă, cu ocazia celor două coboriri ale Luceafărului, poate „să-și facă în fața nemuririi astrului întreg numărul de femeie care a reușit, prin farmecele ei, să revoluționeze până și ursuza superioritate cosmică a ființei hyperionice”. Mai departe exegetul nu ține seama că Hyperion nu poate obține să fie muritor de la Demiurg, fiindcă totul nu și-ar putea nega partea, decît cu condiția de a se nimici pe el însuși, și crede că Demiurgul se comportă „glacial” din cauză că nu aderă la treptele creației sale pe care se situează „simbolul triumviratului (Hyperion, Cătălina, Cătălin)” compus din doi bărbați și o femeie. Cunoașterea lui Hyperion, e de părere Cucițaru, este limitată, „nu poate trece dincolo de hotarul din urmă al infățșării totemice” (probabil „a toțului”, Demiurgului) în vreme ce Cătălin „știe ce Cătălin (viața) îi poate oferi, fără a-i și pretinde ceva”. Așadar poetul nu are în vedere antinomia Hyperion (nemuritor

care aspiră la viața terestră, efemeră) și Cătălina (muritoare aspirind la viața celestă, veșnică), ci antinomia Demiurg (creator increat, arbitru universal inflexibil) și Cătălin (creație care urmează indiferent legile firii). Ideea ultimă pe care ne-o propune Eminescu în structura poemei are fi prin urmare „simbolul dramatic al inaderenței creatorului (Demiurgului) la propria lui creație. În această viziune, Hyperion se subsumează mai mult condiției pămîntene, intrucît are „incertitudinea, îndoiala și tentația renunțării la propria idealitate”, pină cind Demiurgul îi „împlinește justițiar imperativul astral”. „El pendulează, scrie Virgil Cucițaru, între cunoașterea absolută a neantului demiurgic și haos, fiind de două ori nefericit, întâi pentru faptul că prin trădarea Cătălinei, fericierea de-o clipă a haosului îi este interzisă, iar, în al doilea rind, pentru că la cunoașterea demiurgică și, în consecință, la posibilitatea de a se fi putut detașa de întreg spectacolul lumii, nu are acces”.

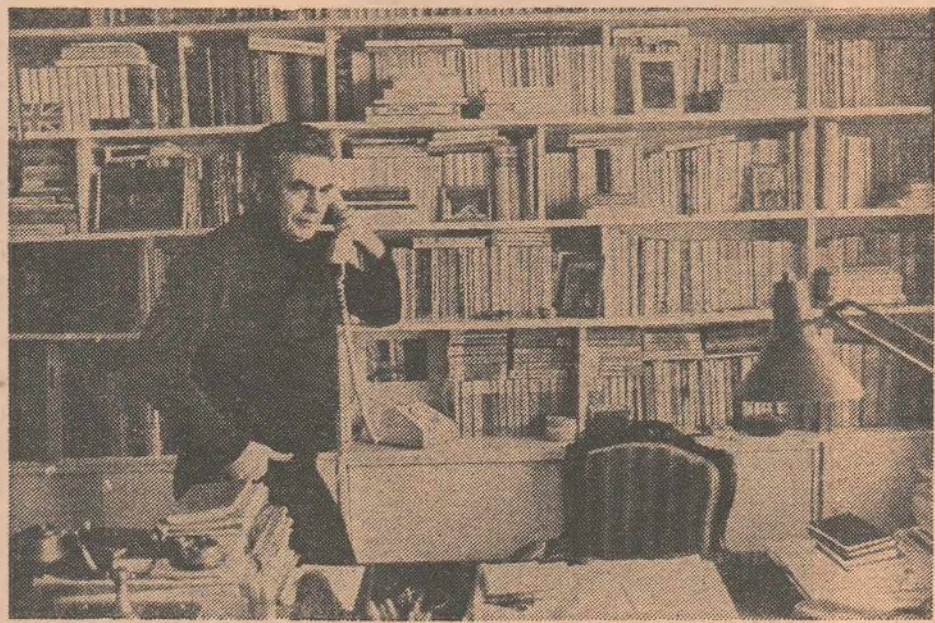
În altă parte ni se spune că Demiurgul (nu Hyperion) este un alter ego al lui Eminescu și că Luceafărul ca și toată opera poetului are o singură temă: ireconcilierea absolută între cer și pămînt. Eminescu ar fi deci al alt Byron, un revoltat împotriva cercului strimț al lumii de jos și nu un contempletor rece al ei. Deși undeva Virgil Cucițaru notează cu justețe că Eminescu „pogoară asupra lumii doar ochiul scrutător al cugetării și mai puțin, sau deloc, voința de acțiune” exact ca în poezia „E împărțită omenirea...” („E împărțită omenirea / În cei ce vor și cei ce știu. / În cei dinții trăiește firea, / Ceilalți o cumpănesc și-o scriu...”), nu observă că poetul distinge, după Schopenhauer (vezi Vom Genie in Die Welt als Wille und Vorstellung, supliment la cartea de III-a, capitolul XXXI) între oamenii geniali (la care predomină cunoașterea) și oamenii comuni (călăuziți de voință). Perfecta obiectivitate a spiritului aduce omului de geniu seninătatea care-l încornează luminos fruntea mindră: e surizător în tristete și trist în bucurie. Sint fraze în concepția lui Schopenhauer despre geniu care se apropie foarte mult de gândirea lui Eminescu însuși, de exemplu: „Numai oamenii cu totul ieșiți din comun, foarte puțini la număr, al căror fond sufletesc serios și adevărat nu se reduce la urmărirea intereselor personale și la lucrurile practice, ci sint preocupați de scopuri obiective, avind o valoare teoretică, numai aceștia sint în stare să conceapă esența lucrurilor și a

lumii, deci adevărurile ultime ale existenței, și să le exprime într-un anumit fel”. De unde și classicismul lui Eminescu în ultima fază de creație, vag întrevăzut de Virgil Cucițaru cind vorbește de un lirism obiectiv, gnomic, „în straturile căruia subiectul discursului nu mai este poetul, ci implacabilul Timp”. S-ar putea spune că eșuat în ordinea practică, geniuul triumfă în ordinea ideală, convertește perisabilul în sempitern. E ceea ce pare a spune și exegetul nostru cind e de acord că „victoria finală asupra timpului aparține omului superior, creatorului de geniu, adică lui Eminescu”. De aici nu trebuie să tragem însă concluzia, ca Gherea, că Eminescu a avut o structură optimistă și că în finalul Luceafărului trebuie să vedem „o explozie critică la adresa contemporanilor”. Se uită admirabila caracterizare a lui Maiorescu: „Seninătatea abstractă, iacă nota caracteristică (a lui Eminescu), în melancolie ca și în veselie...”. Kant și Schopenhauer, filosofii scriitorilor romantici? Virgil Cucițaru ignoră că tocmai Schopenhauer recomandă arta clasică drept remediu împotriva suferințelor provocate de voința de a trăi.

G. Călinescu aplică greșit în perimetrul visului eminescian o expresie hiperbolică (maladivă): Das starke, titanische Weib a germanului O. Walzel? Expresia reprezintă o generalizare a tipului femeii titanice observat de Oscar Walzel în Deutsche Romantik între alții în Titan de Jean Paul unde apare tânărul spaniol Graf von Cesara care are și o soră cu același nume.

E inutil a căuta în opera lui Eminescu eroi care ar seamăna cu Hyperion. Nici Sărmanul Dionis, nici Toma Nour nu sint „arhetipuri” ale Luceafărului, intrucît Hyperion însuși e un arhetip, „din forma cea dintîi”. Cit despre poezia Peste codri sta cetatea, ea nu a fost „culeasă” de Eminescu în 1868, ci compusă de el în stil popular în 1862. Sint greșite titlurile poeziilor O, te-nseamnă (insenină!) întinerile rece... și O, stringă-se (stringă-se) a vieții... La pagina 110 citim această definiție a umorului eminescian (transcriere exact): „Humorul este nelipsit în pedagogia eminesciană, ceea ce constituie o excelentă captio binevolentia, izbutind astfel să strecoare ideile cele mai complicate prin cele mai aplicabile și lesnicioase metode”. Aferim definiție și aferim latinescă la Virgil Cucițaru!

AL. PIRU

DINU CERNESCU:**„Regizorul este un creator care lansează semnale”**

După ce telefonul sună de trei ori, cineva răspunde la capătul celălalt al firului.

— Alo! Dinu Cernescu?

— Da. Ce mai faci?

— Mulțumesc, bine. Aș vrea să vă iau un interviu.

— Din păcate, acum nu se poate. Sint cam bolnav. Dar ce doreai să mă-ntrebi?

— Ați pus în scenă, de-a lungul a doisprezece ani, nouă spectacole Shakespeare: Măsură pentru măsură la Teatrul Giulești și la Teatrul Național al Belgiei, Coriolan la Teatrul Național al Olandei și la Teatrul Nottara, Timon din Atena la Teatrul Nottara, Pericle la Teatrul Giulești, Hamlet la Teatrul Nottara și la Teatrul Național din Tel Aviv și opera Falstaff de Verdi la Cluj-Napoca. Dacă nu greșesc, nici un alt regizor român n-a realizat atîtea montări Shakespeare...

— Cred că nu sint lipsit de modestie, dacă o să-ți spun că puțini regizori străini au un asemenea palmares shakespearean — de care, de ce să mă feresc s-o zic — sint foarte mindru.

— Păcat că n-aveți cum să mă primiți pentru o discuție. Dar e adevărat că vă pregătiți pentru al zecelea Shakespeare? Ași fi fost tare curios să afl cum vă simțiți într-o astfel de situație.

— Ce ușor e de pus o asemenea întrebare și ce greu e să răspunzi la ea! Primul meu Shakespeare l-am început cu o inconștiență demnă de invidiat...

— Chiar așa?!

— Chiar așa! Pentru că de-abia pe parcursul elaborării părții teoretice a spectacolului am început să înțeleg de ce Shakespeare este un autor atât de important. „Marele Shakespeare” îl găsești în înăuntrul cuvintelor, între ele; întotdeauna într-un plan secund. Cind am început să lucrez cu actorii, frica paralizantă po care o aveau la primele repetiții și pe care am regăsit-o de multe ori chiar după mulți ani de experiență a dispărut și a rămas doar o imensă bucurie. Bucurie care și ea imi apare de fiecare dată cind mă pregătesc pentru o nouă piesă a marelui autor.

— Totuși, cum vă simțiți?

— Mă simt preocupat. Ingrijorat. Cel de-al zecelea Shakespeare va fi Regele Lear la Teatrul Național din Tel Aviv unde, în decembrie 1983, am terminat Hamlet. Sint îngrijorat pentru că spec-

tacolul respectiv a produs o mică revoluție teatrală și un enorm interes de public. Sper că nu-mi ceri să mă laud singur.

— La noi nu s-a auzit nimic de toate astea.

— Sint și eu puțin surprins. Într-adevăr, cu excepția revistei dumneavoastră, care și-a găsit timp să mă-ntrebe ce mai fac profesional, nici un alt ziar sau revistă n-a avut această curiozitate. Nu mi se pare normal, dar nici nu am de gînd să nu dorm noaptea din cauza asta.

— Ați vorbi la fel dacă mi-ați da un interviu?

— De ce nu? Ba chiar aș putea să-ți dau elemente de comparație ridicole. Dar mai bine să revenim la Shakespeare. Nu vreau să ai senzația că mă tragi ușor de limbă. Mai bine să-ți povestesc o întâmplare care seamănă foarte mult cu ce m-ai întregat.

— Sint numai urechi. De fapt, numai o ureche: cea la care țin receptorul.

— Așa să fie.

— Aștept povestea.

— Eram la Trafford cu George Harag, extraordinarul regizor Harag și, așteptind să intrăm la un spectacol, ne-am pomenit aproape fără să ne dăm seama, sprijiniți de o balustradă deasupra riului Avon. Nu știu cum, dar aveam fiecare cite un corn în mină și am început să aruncăm bucățele de corn în apă. Erau citeva lebede cărora vroiam să le arătăm simpatia noastră. Lebedele, plutind lin ca lebedele, se apropiau de noi, deci, simpatia era reciprocă. Liniște, asfințitul, riul, lebedele totul părea un sonet, poate chiar de Shakespeare; cind deodată ieșind de nu știu unde, au apărut niște rațe corcice care, măcîind îngrozitor, au gonit lebedele și au însăfăcat piinea. Păcat că n-am talentul lui Bogza pentru că sint sigur că domnia-sa ar ști să transforme întâmplarea într-o bijuterie de literatură.

— O poveste cu miez. Și asta nu numai pentru că e vorba de piine în ea.

— E vorba totuși și de lebede și te rog să rămîni între noi.

— Așa va fi. Doar mi-ați spus că nu puteți să-mi acordați un interviu. Dar tare curios aș fi să afl cum se montează un spectacol Shakespeare?

— Nimic mai ușor: citești piesa de 50 sau de 100 de ori, cauți o idee bună, dai

ideile proaste deoparte, ții minte că spectacolul trebuie să fie pentru spectatorii anului 1984 și... gata.

— Doar atît?

— Scuză-mă, am glumit. Ba nu, n-am glumit de tot. Pentru că, simplificînd, de fapt, așa se-ntîmplă. Pictorul Douanier Rousseau a fost întregat o dată cum se face un tablou. Și el a explicat: „începi să pictezi în colțul din stinga sus, continui mai departe pină ajungi în colțul din dreapta jos unde te iscălești”. Ca să ne-ntoarcem la Shakespeare și ca să fiu serios, orice spectacol, și în special o montare Shakespeare, este o mare răspundere. Cu atît mai mult cind il montezi în străinătate. Nu este numai numele tău în joc. În străinătate, cind pui în scenă un spectacol, alături de munca ta este reprezentată și cultura românească. Mă simt foarte implicat în tot ce se numește cultură românească, indiferent unde montezi. Știu că putem să facem foarte mult, mult mai mult decît facem acum cind ne lășăm furaiți de oboseală sau rutină. Și, ca să fim sinceri, de multe ori ne lășăm furaiți de oboseală și rutină. Nu vreau să par lipsit de modestie, dar pe umerii noștri apasă marea tradiție a teatrului românesc. Această răspundere este covirșitoare. Dacă n-aș crede în valoarea reală, de necontestat a teatrului românesc, nu m-ar dura cind văd neîmpliniri sau neînțelegeri frapante ale fenomenului teatral firesc.

— La ce vă referiți?

— Cind aud de un succes real al unui coleg de-al meu în străinătate, consider că acest lucru este foarte important și pentru mine, pentru că orice succes al unui coleg de-al meu se răfrînge și asupra mea, așa cum realizările mele inevitabil se răfrîng și asupra colegilor mei. Cel puțin asta ar fi situația ideală.

În clipa asta, în receptor se aude vocea unei telefoniste: Alo! Inchideți! Vă caută provincia.

Dinu Cernescu: Te sun eu mai tirziu.

După citeva minute reluăm convorbirea.

— O admiratoare din provincie?

— Nu.

— Care este spectacolul Shakespeare montat de dumneavoastră de care vă simțiți cel mai legat?

— Mi-e foarte greu să-ți răspund. Fiecare dintre ele mi-a adus foarte mari mulțumiri și a însemnat cite o etapă în cariera mea. Însă spectacolul care cred că este foarte important pentru mine — dar numai pentru mine — este Pericle.

— Pericle? Chiar doream să vă-ntreb cum de v-ați oprit la această piesă.

— Imi parte foarte bine că discutăm despre Pericle. Este copilul care-a fost cel mai puțin mingiat, cel mai puțin băgat în seamă, cel mai lovit. După părerea mea, pe nedrept, sau dintr-o neatență analiză. În cei douăzeci și șapte de ani de meserie, m-am dezis de multe dintre spectacolele mele. Chiar de unele considerate mari succese. De Pericle n-am să mă dezic niciodată. Iată de ce: piesa lui Shakespeare — sau mai exact ceea ce credem că este piesa lui Shakespeare — este un text aparent haotic, dar cu un filon extraordinar în text. Este o piesă despre drum și singurătate. Este un Peer Gynt scris cu citeva sute de ani înainte. Spectacolul urmărește foarte precis acest drum și pune în valoare singurătatea lui Pericle. Este adevărat, nu există marile monologhe, celebrele desfășurări conflictuale, atît de caracterizante pentru „Marele Shakespeare”. Pericle este un alt tip de Shakespeare. Și acest lucru nimeni nu a vrut să-l vadă sau nu a știut. Munca de laborator în timpul creării spectacolului a contat enorm în cariera mea. Structurarea și restructurarea textului, căutarea conținutului, pină în ziua premierei, de noi soluții actoricești, regizorale, scenografice mă face să consider acest spectacol un moment școala. Repet, cel puțin pentru mine. După ce am montat Hamlet la Teatrul Nottara, ani de zile am fost închistat într-o formulă aproape fixă. „Formula” succesului, cum credeam eu

atunci. După Hamlet, am repetat de ne-numărate ori mijloacele descoperite în timpul repetițiilor și ani de zile n-am mai căutat nimic nou. Știu că nu se pot compara ca valoare cele două spectacole dar după Pericle mi-am renouit mijloacele teatrale. Spectacolul meu cel mai riguros — mă refer la Shakespeare — este Timon din Atena, însă Pericle este spectacolul care m-a făcut să descopăr lucruri noi în ultimul timp.

— Mai precis?

— Mi s-a reproșat lipsă de stil. Era voință și necesară această lipsă. Păcat că acest spectacol nu este imprimat pe o bandă video pentru că, peste citeva ani, să se vadă, cit de bogat în trimeri era. Poate că ideile erau „inghesuite” și multe dintre ele neduse pină la capăt. Păcat însă că nu s-a găsit un „fanatic” care să analizeze toată cantitatea de idei potențiale conținute în acest spectacol.

— Cu care dintre colaboratorii dumneavoastră ați lucrat cel mai bine?

— Actorul prin care m-am exprimat cel mai bine este fără îndoială extraordinarul Ștefan Iordache. Nu vreau să-l pomenesc pe George Constantin — pentru că uită că a jucat Timon. Nu vreau să pomenesc nici un alt nume pentru că ar însemna să nedreptățesc — din lipsă de spațiu — pe foarte mulți actori, scenografi, compozitori. Însă vreau să mă opresc asupra unui partener nou care a apărut în cariera mea cu ocazia montării primului meu spectacol de operă. Este vorba de dirijorul Cristian Măndea. El mi-a deschis niște orizonturi care poate zăceau latent în mine, însă el este fără îndoială creatorul cel mai important pe care l-am cunoscut în ultimii ani. Și dacă voi mai monta odată un spectacol de operă, lucru pe care mi-l doresc, acest lucru se va datorarea lui și numai lui.

— Există o idee călăuzitoare după care îl montați pe Shakespeare? O idee ce poate fi întîlnită în toate spectacolele pe care le-ați realizat?

— În Măsură... puneam în discuție abuzul, spectacolul pledind pentru adevăr și puritate. În Hamlet, Timon și Coriolan am fost preocupat de trădare și singurătatea eroului. În Pericle mi-am dorit o însumare a acestor experiențe. Pe scurt, cred că ideea călăuzitoare a spectacolelor mele — și nu mă refer numai la Shakespeare, ci și la Sorescu sau Blaga este: condiția umană — individ și societate. Regizorul implicat în viața contemporanilor săl este un creator care lansează semnale. Cred că numai așa poate fi făcut teatrul ca o artă politică. Evenimentele care nu te ating, nu te îmbogățesc cu nimic. Nu sint un negativist, dar cred că un optimism timp, adică acel optimism fals care concepte viața ca o horă cu strigături de la naștere pină la moarte, este un optimism ridicol. Trăim o epocă profundă, cu mutații importante pe toate meridianele și, din păcate, de fiecare dată cind există un zimbet el este dublat și de-o îngrijorare. Dacă sintem artiști autentici, cred că trebuie să căutăm în înăuntrul cuvintelor și al întâmplărilor, să ne ferim de superficialitate. Ca să-l parafrfazez pe Hamlet, restul sint palvare.

— Înțeleg, încă o dată, că în teatru se munceste din greu.

— Greu, dar pasionant. Fără suferință, n-ai nici un fel de bucurie. Acum citeva ani lucram pentru prima oară cu un mare actor al teatrului românesc și știam că săptămînal viața lui personală este lovită nedrept de fel și fel de întâmplări. Uimit de seninătatea și plăcerea cu care repeta, ca și cum nimic nu i s-ar fi întimplat, l-am întregat: „măestre, cum puteți să rezistați la tot ce vi se întimplă acasă?” „Dragul meu, mi-a răspuns, singurul lucru care ne menține pe noi, artiștii, este bucuria muncii noastre”.

— Discuțăm cam de mult. Mai ales că spuneți că nu vă simțiți bine. O să vină însă cind o să-mi dați totuși un interviu. O să-mi spuneți atunc și cum îl cheamă pe actorul respectiv. De acord?

— Cum să nu? Atunci, la revedere.

— La revedere!

GEORGE ARION

Sub semnul evenimentelor istorice din acest an: 40 de ani

Cenacul Flacăra al Tineretului Revolu-

Preludiu

Localitatea: Breaza, 7 iunie 1984, orele 20 și 30 de minute, sala Casei de cultură.

Număr de spectatori: 1.000.

Atmosfera: bună, sală primitoare, receptivă ca întotdeauna la Breaza.

Calitatea spectacolului: bună, momentele excepționale au existat cu precădere în partea a doua a serii.

Noutăți: inexplicabilă și demnă de dispreț absența a doi dintre membrii de bază, oameni în care s-a investit mult, inclusiv încredere — Vasile Șeicaru și Ștefan Hrușcă. Au revenit, în schimb, Gil Ioniță, Pro Musica, Constantin Dragomir, Dinu Olărașu. Trupa „Totuși” are în ea un chitarist, alături de Andrei Păunescu, Dan Cărăbaș, și două cintece noi — „Noul val” și „Marile iubiri”.

La Breaza, în 8 aprilie, după un regal de poezie susținut de poetul Adrian Păunescu, recital care a lăsat întreaga sală fără suflare, aflăm că activitatea Cenacului Flacăra se oprește aici. Eram cu toții în sală, printre spectatori, și senzația că vom rămâne numai acolo și niciodată pe scena cenacului era mai apăsătoare decât faptul în sine. Dar la Breaza am sărbătorit cu cenacul Anul Nou 1984! Era un paradox ca în același oraș să se încheie, în același an, activitatea sa. Cenacul Flacăra își reia activitatea de unde pusese punct. Aici ne-am întors să punem virgula alături de punct. Cei ce purtau trîmbițe strălucitoare, în diferite ocazii, au lipsit acum de la Breaza, unde puteau consemna reluarea cenacului. Firul întrerupt s-a reînnoțat aici, spre bucuria celor mai mulți.

„La Breaza s-a frînt și la Breaza s-a reluat Cenacul Flacăra. Aici renaște deci Cenacul Flacăra!”

Mutăm scena cînd în sală, cînd afară, dar primii stropi de ploaie și norii care se zăreau ne-au convins că e mai bine să suportăm căldura infernală din sală decât dezlănțuirea naturii. „Ultimul mohican” al cenacului, Mihail Stan, va deschide spectacolul. În formula care a consacrat-o, a revenit trupa Pro Musica, formația timișoreană pîrînd într-un ascendent de formă. Cu cit atmosfera în sală e mai plăcută, cu atît mai puternică e furtuna de afară. Natura a adunat deasupra orașului întreg „arsenalul”. De la o idee de moment, pornită de la conducătorul cenacului, vom cînta „Iancu la Tebea” la lumina fulgerelor.

E drept, o pauză de două luni e totuși o pauză. Și asta se simte printre unii dintre membrii cenacului. Cea mai în formă, la această oră, ni s-a părut trupa „Totuși”. Cintece noi, coeziunea dintre membrii trupei, asiduitatea cu care au repetat și s-au pregătit în această pauză spun totul. Au tras tare și dintr-o primă ochire îți dai seama că sînt la vîrf de formă.

Intr-o atmosferă propice vor veni cintecele de pace, de față. Între ele, „Trăiască România” vine să completeze pledoaria poetului A. P. despre excepționalul curaj, despre înțeleapta politică externă a președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Miine vom pleca spre Moldova. Miine vom lua drumul Ipoteștilor trecînd prin Iași. Afară furtuna a lăsat în urmă „copaci ingenuncheați”. La Iași vom găsi același tei, al Poetului, în ciuda tuturor furtunilor vremii.

Așa a fost la Breaza. A fost ca într-o casă de oameni buni, unde au sosit niște oaspeți îndelung așteptați. Venirea lor a declanșat noi energii, tineri din întreaga Prahova au ținut să fie prezenți la acest moment. Cînd tineretul își găsește reprezentare într-un fenomen cultural național, e nemaipomenit. De aceea gîndurile noastre se îndreaptă cu mulțumire și recunoștință spre cei care au făcut ca Flacăra să nu lipsească din marele act cultural al României de azi, el reprezentînd de fapt tinerii, cu tot ce au mai bun în ei, el urmînd în fapt indemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu spre o mai profundă cunoaștere a valorilor naționale, fără a pierde din vedere deschiderea spre lume. O lume în care azi actul artistic își dovedește mesajul său de pace mai mult ca oricînd.

■ DUCU BERTZI ■

Magnificul Iași!

Localitatea: Iași, 8 iunie 1984, orele 18, stadionul din dealul Copoului.

Număr de spectatori: 25.000.

Atmosfera: ca o oglindă răsturnată cerului ce-și dezlănțuie furia, oamenii și-au eliberat din suflete bucuria într-o manifestare de o frumusețe aparte.

Calitatea spectacolului: foarte bună.

Noutăți: s-au cîntat pentru prima oară pe scena cenacului piesele „Trăsura” (Emilian Onciu), versuri A.P., și „Aripi” (Pro Musica), versuri Marian Odangiu. Fetita de 6 ani Ana Maria Ibănișteanu a interpretat un cîntec grecesc.

Aportul organizatorilor: excelent. Ca și altădată, în județul Iași, am fost înconjurăți cu o ospitalitate, pentru noi,

proverbială. Tinerii organizatori locali au făcut și acum eforturi deosebite ca în ciuda condițiilor grele în care s-au realizat manifestările noastre să ne putem desfășura activitatea normal. Remarcabil aportul tovarășilor Dumitru Nagă, prim-secretar al Comitetului județean Iași U.T.C., Ioan Toma, secretar, și Constantin Călianu, activist al aceleiași organizații, la buna desfășurare a manifestărilor noastre prin grija atentă, competența în rezolvarea problemelor imediate, reală cunoaștere a nevoilor oamenilor tineri. Emoționantă deschiderea spre treburile tinerilor dovedită de tov. Nicolae Rătoi, primarul municipiului Pașcani. Considerînd cultura ca una din problemele mari ale orașului, acest inteligent activist a făcut tot ce a depins de el ca ziua de muncă desfășurată de noi la Pașcani să fie și în folosul nostru și al spectatorilor, așa încît a doua zi la un meci important de divizia B, deși stadionul era plin, față de seara precedentă părea gol. Subliniem, totodată, buna coordonare a activității lucrătorilor de la I.J.M. Iași, conduși de maior Marian Vasile, cu nevoile impuse de desfășurarea manifestărilor noastre.

Muncă începută dis-de-dimineată. Parcurgem drumul între Breaza și Iași în aproape 8 ore și găsim vechea capitală a Moldovei cu visătoarele-i statui decupînd perdeaua albastră a unei ploii torrențiale. Privim cu îngrîjorare spre această premieră ce avea să fie consemnată pentru Iașii spirituali, o manifestare a Cenacului Flacăra în aer liber. Între o respirație și alta a ploii instalăm și exact la ora propusă intrăm în scenă. Pro Musica, apoi Dinu Olărașu își strocoară primii cîntecele prin plasa ploii care se indeasă parcă și mai mult. Stadionul din Copou, spre care hieratică tramvai nu conțeneau să care vesele mulțimi este acum o pasăre cu două aripi arcuite de zbor. Nimeni nu se îndură să plece și cădem de acord să rămînem depășind neșansa unei vremi mai puțin favorabile. Imediat, la cîntecele lui Valeriu Penișoară notăm primul moment excepțional al serii, realizat prin contribuția a două nuclee distincte aflate în cele două tribune ce se vor întrece de aici înainte pe toată durata manifestării noastre. Și nu doar entuziasmul, bucuria vulcanică sînt impresionante aici și în aceste condiții, dar mai ales profunzimea sentimentelor prin care ființa lor vibrează la mesajele noastre. Și iată o altă dovadă de profunzime și atașament față de cultură este și faptul, surprinzător pentru unii, firesc pentru aceia care ascultă din interior bătaia inimii tinere a oamenilor țării, că deși timpul continuă să se mențină nefavorabil, cu cit înaintăm în desfășurarea spectacolului tot mai multă lume umple stadionul. „Ar fi fost cu totul neîncăpător dacă n-ar fi plouat atît” ne spun minunații noștri organizatori. Pe scenă, Gil Ioniță, fost student al uneia din cele mai ilustre universități europene, Universitatea din Iași, trece încă un examen în fața acestor merituosi profesori de tinerete. Vremea parcă și-a mai liniștit furia și atmosfera este din ce în ce mai frumoasă. Steaguri tricolore, pancarte cu inscripția „Pace”, făclii în locul stelelor serii dar mai ales miinile ridicate ce aplaudă ritmic sînt curebeul acestui minunat vis de vară. După mara-mureșeanul Ducu Bertzi, la formidabila inițiativă a tribunelor, sîntem nevoiți să schimbăm programul și Carmen Antal dă glas dorinței tuturor: „Să fie pace în lume!” Succesul este răsunător, astfel încît reluăm: „Să fie pace în lume, să fie pace, pace pe Pămînt!” Simțim că „am făcut un drum de 500 de kilometri pentru a demonstra că spiritul românesc este acasă aici la Iași, cea mai emblematică dintre toate cetățile românești ce-și merită oamenii care-o populează”. Răsună în noapte, „ca un bici de foc”, „O șansă păcii și glorie ei”. Au urmat alte momente la fel de emoționante și între ele le subliniem pe acelea începute cu „Dor de Eminescu” al lui Alexandru Zărnescu și continuate de Emilian Onciu, „prevestind drumul nostru în județul Botoșani, în patruleterul genial unde s-a născut Mihai Eminescu, cel mai mare poet român.”

A. P. cîntă „Cîntecul lui Ștefan cel Mare”.

Recitarea poeziei „Pacient” de către însuși autorul ei, contribuția tinerei trupei „Totuși” cu elevii Ioana și Andrei Păunescu abia sosiți din București pe calea aerului și integrați spectacolului, sfidînd acest efort cu puterea virstei lor, au rotunjit conturul unei întîmplări aflate de pe acum între cele mai frumoase din cite am petrecut la Iași.

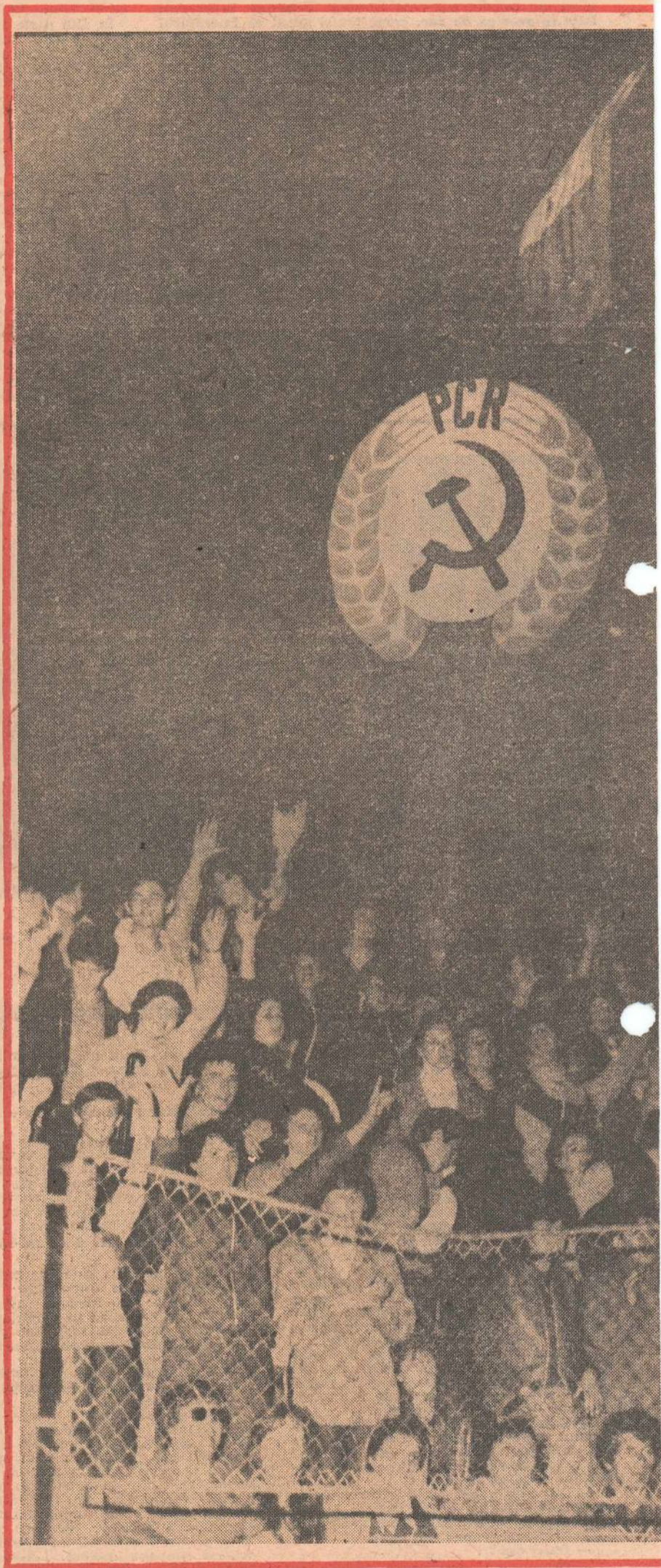
La superlativ!

Localitatea: Pașcani, 9 iunie 1984, orele 18, Stadionul C.F.R. din localitate.

Număr de spectatori: 15.000.

Atmosfera: distanța față de scenă (la propriu și la figurat) a fost redusă simțitor pe timpul desfășurării spectacolului, ajungînd în final o tandră comuniune.

Calitatea spectacolului: excepțională. Noutăți: Pro Musica a cîntat pentru prima oară pe scena cenacului „Și dacă”

(Mihai Eminescu) și „Antistress” (Ștefan Dăndu), Gil Ioniță a prezentat o nouă piesă a sa: „Drum neterminat”. Au debutat: Cornelia Sava (26 ani, educatoare), grupul Preludiu (Manuela Savin, 12 ani, surorile Silvia și Lăcrimioara Bran, de 12 și 13 ani), Mariana Filip din Tg. Frumos (17 ani, elevă), grupul Gramofon (Constantin Grigoriu, profesor de limba română, Valentin Cantorici și Mihai Sipo-teanu, 17 ani, elevi), Daniel Iordăchioaia (17 ani, elev), Cristina Covrig (17 ani, elevă).

Ca un făcut, la intrarea noastră în Pașcani a început să plouă iar. Coincidență aceasta, ne convingem, a fost una pasă-

geră, căci soarele și-a făcut din nou apariția. Vreme capricioasă, ce mai! La puțin timp după ce începem primim această urare din partea elevului soldat Dumitru Păpușoiu din Tirgu Frumos: „Vă dorim ca focul ce-n inimă îl purtați să-i lumineză-n cale pe ai Moldovei frați”. Desigur, localitatea aceasta sintetizează prin numele ce-l poartă fizionomia și sufletul oamenilor ei. Sub un soare fierbinte, Pro Musica aduce în recitalul ei noi piese făcînd o dată în plus dovada înaltelor calități interpretative și a bunului-gust, inspirației componistice. Oh, totuși, citiți departe ni se par oamenii cărora ne adresăm, așa, risipiți în tribunele acestui sta-

la eliberarea Patriei și Congresul al XIII-lea al partidului

Revoluționar la începutul unui nou turneu

de ploaie spun astfel : „Trăiască Pacea ! Trăiască România ! Trăiască Cănaclul Flacăra !” Cîntecele de pace desfac uesupra tuturor imensa umorea a marii noastre speranțe. Dacă va fi pace vom putea fi mai puternici în fața naturii. Nu, hotarit lucru, nu ploile au darul să ne sperie. Atmosfera este fantastica. Spectacolul nu poate decît să continue cînd dacă plouă torențial, chiar dacă fulgera. Și buna dispoziție nu ne părăsește. Cineva vine în fugă cu un bilet și pînjonjează pe scenă ca-nur-un patinoar. Duceu Bertzi precizează : „Nu e ploaie pe Fămint / Să oprească acești cînt”. La insistențe rugăminți ajunse din public sintem de acord să-i lăsăm pe oameni să vină lîngă scenă, în terenul de joc. Abia acum îi simțim aproape. Se fac din nou auzite cu și mai mare forță scandările celor de față : „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească”. Pe scenă se produc unele schimbări pentru a putea permite pe rînd membrilor cînaclului să ia masa. Ud din cap și pînă-n picioare, cu sentimentul datoriei împlinite : A.P. În fine, după atita ploaie vedem aici și acum stelele verii și profilul de argint al lunii. Un decor peste care „Cîntecele lui Ștefan cel Mare” interpretat de A.P. se suprapune emoționant. Cîntecele noastre de țară, de identitate națională, cîntecele libertății noastre, cîntecele de pace în interpretarea tinerei Carmen Antal și a celorlalți membri ai cînaclului aveau să înalte seara aceasta pînă la superlativ, impresie generală lăsată de trecerea prin acest județ, parcă prea scurtă față de frumusețea oamenilor.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Inimă lîngă inimă

Localitatea : Piatra Neamț, 10 iunie 1983, orele 18, Stadionul „Ceahlăul”. Număr de spectatori : 25 000. Atmosfera : în creștere în cea de-a doua jumătate a manifestării, cînd publicul nemțean și-a dovedit din plin competența și înaltul spirit revoluționar. Calitatea spectacolului : foarte bună. Noutăți : trupa „Totuși” a cîntat în premieră absolută piesa „Șapte văi și șapte țări” (versuri A.P.) ; Nica Zaharia a cîntat prima oară pe scena cînaclului compoziția sa „Miros de coasă” (versuri A.P.). Au debutat Cecilia Balș (elevă, 17 ani), Ioan Bucur, la drimbă (ocasornicar din Săvinești, 32 ani), Letiția Dragomir (elevă, 16 ani), Oana Hanganu (elevă, 15 ani).

Ora 18. Stropi. „Dacă va ploua vreți să intrerupem spectacolul ?” „Nuuuu !” „La Iași a nins (?) patru ore din cinci...”. Păi da, vorba poetului : „pe aici cînd plouă, plouă nu se-ncurcă”.

Actorii sint toți pe scena neacoperită. Plouă emblematic, dar puțin. Așa, ca un avertisment. De altfel, tot restul serii, cerul ne-a tot bodogănit dar nu ne-a certat. Deschide Reșița (Dinu Olărașu), fond sonor pe care sosesc și tot sosesc pilcuri. Peluza zgomotește.

Iubita mea și-am cumpărat un munte. „Aici, la Piatra Neamț, fiecare puteți da-rui iubitei cite un munte”. A. P. îi cheamă pe toți cei ce vor să fie audiați.

Un semn magic și lacătele au căzut. Ciorchini de curiosi pe toate părțile plasei protectoare. Masa curiosilor nu cedează. Soliștii care nu sint ocupați au coborît în spatele scenei și zburdă o minge. În tribune se dansează, se mîncîncă înghețată, se cîntă.

Au sosit selecțiile, nu și selecționarul. Letiția Dragomir ni-l redă pe Omar Khayyam în semnal morse, căci de emoție a uitat textul. Grupul „Partaj” o preia imediat și o ajută colegial. Oana Hanganu zburdă în ritm de rock.

Cu repertoriul Mariei Tânase începe mai întîi o horă, apoi o sîrbă. De fapt, niște. Spectacolul a început de trei ore așa că acum porțile stadionului sint larg deschise și vin, și tot vin, stoluri de tineri.

Se aprind luminile. A. P. cîntă : „Asta-i țara noastră / Noi nu stăm în gazdă...”

Sînt de cinci ore pe stadion. Cred că spectacolul se apropie de sfîrșit. N-ar strica să mă apropiu de ieșire. Încă mai vin tineri. S-ar părea că spectacolul abia începe. Plec încet. Aud distinct fiecare cuvînt, fiecare notă. Cînaclul mă ajunge din urmă cu „Niciodată să nu uităm de cei mai triști ca noi”.

Locuiesc la mai bine de un kilometru de stadion. Din balcon aud : „Mi-aș face casă de piatră”. Beznă. Parfumul salcîmilor și cînaclul ca un curcubeu peste orașul treaz dar liniștit. Ce-a fost asta ?

Ascult des cînaclul și în condiții mai bune, acum însă am văzut.

MĂDALINA CANURĂ

Între urmașii plăieșilor Cetații Neamțului

Localitatea : Tîrgu Neamț, 11 iunie 1983, orele 18, stadionul din localitate. Număr de spectatori : 10 000.

Atmosfera : bună. Calitatea spectacolului : foarte bună. Noutăți : Camelia Daj, revenită aici pe scena cînaclului, a cîntat în premieră „Jerfa” (versuri A. P.). Au debutat : Doina Ilieș (muncitoare, 21 ani) și elevele Diana Bourceanu (16 ani), Mariuț Marinela, recitatoare (17 ani), Mariana Munteanu (17 ani).

La poalele vechii Cetații a Neamțului, cu duhul lui Ștefan în ea, începem invocînd figura legendarului apărător de țară și neam. „Jurămîntul” nostru, ne leagă ființa trecătoare de ființa eternă a patriei. Nerăbdarea urmașilor foștilor plăieși de-a ne avea în mijlocul lor nu se concretizează însă deocîndă decît în tendința de-a veni mai aproape de scenă. Dăm curs unei rugăminți a muncitorilor de la U.F.E.T. exprimată prin telefonul aflat la scenă. Se află undeva în pădurile din preajmă, ne aud și dorim să li se dedice „Puștoaica”. Gheața timidității e spartă. Dinu Olărașu crede în continuare în flori. Infiltrat în textura intimă a cîntecelor, stringul lui George Ivanov, o prezență discretă, pe toată lungimea spectacolului, pe care o facem remarcată aici. Atmosfera își recîștigă curînd atributele vîii ale receptivității. Mihail Stan recită poezii ale limbii române. Ascultă parcă și muntii într-o comuniune firească. După alte citeva momente de spectacol bun, avem din nou probleme. Reușim într-o oarecare măsură. Atmosfera stadionului începe să se încălzească din nou, deși afară e tot mai frig. Grupuri compacte preiau inițiativa. Vîntul e o sabie din ce în ce mai tăioasă. Improvizăm scenei — pridvor dezlipit unei case din vis — un perete lateral pentru a mai domoli cumva furia aceasta pornită asupra-ne. Ploaia este aproape și nu ne va ocoli nici de această dată. Pînă acum condițiile de desfășurare a manifestărilor noastre în Moldova au fost deosebit de grele, ridicînd mari probleme de ordin tehnic și presupunînd mult efort și din partea celor aflați pe scenă și din partea oamenilor veniți să vadă și să se bucure. Ca și aici, la Tîrgu Neamț, unde, deși condițiile meteo se deterioraseră vizibil, participarea oamenilor a fost compensatoare. Cel mai frumos moment : „Iancu la Tebea”. Dar și ceea ce a urmat, de la cîntecele de țară la cele de pace, a fost impresionant. Din adîncul sufletelor s-a scandat „O șansă păcii și glorie ei”, ca un ultimatum. „În numele tatălui, al fiului și al sfîntei familii a Planetei — o șansă păcii și glorie ei ! În numele copiilor care se nasc și au dreptul la această șansă — o șansă păcii și glorie ei ! În numele oamenilor care fac poli-

tică planetară — o șansă păcii și glorie ei !” Atmosfera este într-adevăr minunată și chiar dacă bicul de argint al ploii lovește intruna, nu vom pleca pînă nu vom termina ce avem de spus. Au mai urmat, de aceea, Onciu, Bud, Pro Musica, Buică, Partaj și Bertzi cu lucrările lor esențiale. Cristian Minculescu, rîmas fără ceilalți membri ai trupei „Totuși” pleacă la școală, își cîntă parcă de singurătate : „Cosi piccolă e fragile”. De sub umbrele glasurilor oamenilor cîntă împotriva ploii : „Și totuși există iubire”. Venit direct din armată, Majay Gyöző e și aici un soldat aflat la datorie.

Nostalgia iernii

Localitatea : Roman, 12 iunie 1984, orele 18, stadionul din localitate.

Număr de spectatori : 20 000. Atmosfera : în general bună, chiar foarte bună o dată cu venirea serii.

Calitatea spectacolului : bună. Noutăți : au debutat trupa „Junior” (Gaby Monoranu, Anca Monoranu, Gabriela Zisu, Ionuț, Florică Ciprian), grupul folk „Phyllos” (Adrian Popa, Anca Mărtinaș, Emilia Mărtinaș, Emu Mărtinaș, Florin Fabian), „Remember” (Mona Ulea, Marian Costache, Puiu Costea), grupul folk al Școlii generale nr. 3 (Cristina Dascălu, Cristina Varvara, Roman Bălău, Gabriela Cimpoșu, Mirela Cimpoșu, Gelu Cimpoșu, Lili Zaharia, Lăcrămioara Toloiu, Laura Preda), grupul de dans modern „Smirodava” (Georgeta Gurgu, Ion Cherecheș, Mariana Fraga, Sorin Toma, Maricica Nețedu, Dan Murariu, Camelia Năstase, Valentin Murariu), Gabriela Tranciuc, Iulian Teșaru.

Aportul organizatorilor : mulțumim prietenilor din organizația de tineri, tovarășilor Maria Ojică — prim-secretar al Comitetului județean Neamț al U.T.C., Gheorghe Popescu — șef secție gospodărie, și Ioan Ioniță — secretar cu probleme de propagandă, pentru modul în care au pregătit și organizat stagiunea de 3 zile în județ, timp în care au fost nelipsiți din mijlocul nostru. Mulțumim, de asemenea, organizației de partid a județului Neamț pentru sprijinul acordat unei organizații ce s-a ridicat la cea mai înaltă cotă a exigenței.

Am deschis cu un cîntec scris de poetul A.P. și de Octavian Bud aici la Roman, în iarnă, „Niciodată”. Cîntec frumos, intrat deja în conștiința publicului, excelenta compoziție a lui Bud așteptînd o interpretare pe măsura cîntecului. La propunerea cuiva, încercăm cu Penișoară „Cîntec pentru tricolori”, dar publicul e încă neîncălzit. Lăsăm cîntecul pentru o zi următoare cînd va fi nevoie să-l cîntăm de să se audă pînă departe...

E frig și aici la Roman, bate un vînt parcă din altă lună, nu de iunie, sperăm să nu plouă și cîntăm. Lucrurile se vor aranja o dată cu lăsarea serii în sensul că norii vor permite apariția lunii, atmosfera va crește sensibil spre cote înalte precum și numărul spectatorilor. Acum e plin, arhiplin pînă la peluze ! Constantin Dragomir mai vinde un munte și aici, în „Drumul” său, să vedem pînă la urmă cine îl va lua, întreg stadionul dansează „Șapte văi și-o vale adîncă” împreună cu Maria Tânase, la chitară electrică Bațu îl mai înlocuiește pe Zărnescu, portar la fotbal în timpul liber, care a simțit azi riscurile jocului, atmosferă excelentă. Ar urma Partaj, dar aripa stingă începe să cînte „Să fie pace în lume”. Inițiativa părții stîngi a stadionului este repede preluată de cei din dreapta. A.P. modifică programul, stinge luminile scenei lăsînd vînta publicului să se manifeste. Tinerii din Roman cîntă pacea. Au făcii care întrețin focurile istoriei și noi vom cînta cîntece de țară, cîntece de pace. „Mereu trebuie să fie în noi o șansă a păcii”. Partaj își face numărul de tînută. E și plictisitor să le auzi lar pe Magda Puskaș și Tatiana Filipoiu cîntînd fără greșală, că oameni sintem ! Dar cu cit înaintăm în spectacol și noaptea se lasă, ceva se strică în atmosfera întregului. Cei buni nu știu să-și apere valorile și astfel indivizi certati cu regulile impuse de actul cultural și de civilizația umană, mai intră cu pretenții de circiumă peste program și deteriorază spectacolul. Ca un făcut, chiar la începutul spectacolului era o precizare : „În fiecare noapte dărimăm și în fiecare zi o luăm de la capăt”. Aceste gînduri de la 18 și 30 de minute s-au adevărat citeva ore mai tîrziu. Încheiem într-o atmosferă bună, totuși. Romanul din sală nu s-a regăsit chiar în totalitate pe stadion. Stîngem luminile de pe noi și-i privim. Învățăm tot cite ceva din lecția de viață de azi ! Apele Moldovei scîldate de lună ne spun că miine va fi sigur o zi mai frumoasă. Așa e întotdeauna miine.

UCU BERTZI

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

(Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele : 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279)

Programul Cînaclului Flacăra

Cînaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, își continuă turneuul său prin țară după următorul program : Botoșani — 15 iunie, Dorohoi — 16 iunie, Ipo-tești și Suceava — 17 iunie, Fălticeni — 18 iunie, Rădăuți — 19 iunie ; în aceeași zi, la orele prînzului, membrii cînaclului se vor afla la Putna, pentru a marca în acest drum, cu puțină vreme înainte, împlinirea a 430 de ani de la moartea domnitorului Ștefan cel Mare ; Năsăud — 21 iunie, Bistrița — 22 iunie, Baia Mare — 23 iunie, Satu Mare — 24 iunie, Zalău — 25 iunie, Oradea — 26 iunie, Arad — 27 iunie, județul Timiș — 28, 29 și 30 iunie, Reșița — 1 iulie, Caransebeș — 2 iulie, Tîrgu Jiu — 3 iulie, Rimnicu Vilcea — 4 iulie, Pitești — 5 iulie, Cîmpulung — 6 iulie, București — 7, 8, 9, 10 și 11 iulie, Stadionul Republicii. Toate spectacolele, cu excepția celor de la Ipo-tești, care va avea loc la Casa memorială de la orele 10, și de la Suceava, stadion la orele 20,30, se vor desfășura pe stadioane de la orele 18.

Cînaclul urmează să se afle, începînd cu 15 iulie 1984, printre minunații săi prieteni de pe litoralul Mării Negre.

— un înel prea mare parcă, alunecînd pe un deget subțire ! Se face o primă notivă de-a apropia oamenii, inventînd tinerele talente locale. Vîntul ră neobosit baloturi mari, plumburii, ta să se răstoarne asupra-ne. „Amemntarea ploii este un pic de exercițiu de ață”. Stringem rîndurile. Tribunele urcă jau foc. „Vivat Flacăra !” „Trăscă, trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara Românească”. ouă, plouă, plouă, nu ne pasă nouă, ci acum ne simțim bine. De la elevii asei a VIII-a B a Școlii generale nr. 3, rigintă Geta Horvath, primim un pombel și un bilet ale cărui litere întinate

Fragmente critice

Moartea unui mit

M-am gândit mult la următoarele propoziții ale lui Barthes din lecția inaugurală a cursului de semiologie, ținută la Collège de France și apărută în 1978 la Editions du Seuil: „de la eliberare, mitul marelui scriitor francez, depozitar sacru al tuturor valorilor superioare, se fărâmițează, se istovește și moare treptat cu fiecare din ultimii supraviețuitori ai epocii dintre cele două războaie; un nou tip intră în scenă, un tip pe care nu știm sau nu știm încă să-l numim: scriitor? intelectual? scriitor?...“ Nu este o idee izolată în gândirea lui Barthes și, în genere, în critica franceză din ultimele decenii. Mulți cred că și marele semiotician că, dispărând interesul pentru creator, dispăre puțin câte puțin și mitul care l-a propulsat, timp de secole, în fruntea ierarhiei spirituale. Lumea există ca să justifice apariția Cărtii, zicea într-o propoziție profetică Mallarmé. Cultura produce texte, nu creatorii, spun teoreticienii literaturii de azi. Autorii sunt sistematic în-

ghișiți de textele pe care le produc și, dacă în timpul lecturii, creatorul revine în text, acest creator nu poate fi decât o **ființă gramaticală, un om de hirtie**. El nu are propriu-zis biografie ci, la nevoie, o ergografie.

Am discutat altădată (în **Întoarcerea autorului**) logica acestui proces și consecințele lui în critica modernă. Revin acum la ideea lui Barthes din lecția de deschidere. Dispare, așadar, ireversibil din orizontul literaturii actuale mitul marelui scriitor. Locul lui în **logosferă** (lumea limbajurilor în care trăim) este luat de scriitor, ca să folosesc o vorbă a lui Slavici, adică producătorul de texte. În altă parte (într-o discuție avută cu Maurice Nadeau și publicată în 1980: **Sur la littérature**, Presses universitaires de Grenoble), semioticianul crede că fenomenul sociologic cel mai important care s-a petrecut în casta scriitoricească în ultimii treizeci de ani este „sosirea masivă a profesorilor”.

Unele fapte par a veni în sprijinul ideii lui Barthes. Dintr-o anchetă publicată cu oarecare vreme în urmă de revista **Lire**, am putut constata că primele locuri în ierarhia vieții spirituale sunt ocupate de profesori (Claude Lévi-Strauss, Raymond Aron...) scriitorii (Simone de Beauvoir, Marguerite Yourcenar, Eugène Ionesco...) vin mult mai târziu. Publicul de azi este

mai interesat față de ceea ce scriu oamenii învățați, creatorii de metode, politologii, filozofii vieții sociale decât față de scrierile de ficțiune... Se mai întâmplă că, după moartea lui Malraux și Sartre, Franța nu mai are „un depozitar sacru al tuturor valorilor supreme” sau nu-l mai recunoaște. E de vină literatura care nu mai are forțele necesare pentru a produce un mare scriitor și, deci, un mit al marelui scriitor? E de vină istoria care și-a schimbat criteriile și preferințele? Orice ar fi, îmi pare curioasă mulțumirea scriitorului Roland Barthes în fața acestei dispariții. Mă resemnez în ideea că profeciile lui nu se vor împlini și că literatura care a produs atâtea mari mituri va mai produce încă.

Paradoxul e că despre moartea mitului intruchipat de marele scriitor vorbește chiar un mare scriitor, venit, e drept, din tagma **oamenilor cu sistem** (profesorii), aceia pe care nu-i putea suferi Nietzsche. Barthes este el însuși un creator și, încă în viață fiind, devenise un mit al legiului-torului în cimpul literaturii. L-a uzurpat el însuși, introducând în texte o libertate de creație, o fantezie în lumea conceptelor care transformă interpretarea într-un spectacol al spiritului, bazat pe un **romanesc al ideilor**. Este formula spre care se îndreaptă, crede Barthes, romanul la sfârșitul acestui secol...

Moare mitul marelui scriitor? N-aș putea accepta acest deces și, la drept vorbind, nu cred că este posibilă această tragedie a spiritului. A coborât, e adevărat, prestigiul genialității în literatură. Geniul ține de mentalitatea și sensibilitatea romantică. Marele scriitor nu mai e azi nici sfânt, nici profet. În noile structuri sociale și intelectuale ale secolului nostru, el este un **model**. Sub această înfățișare trăiește cred mitul marelui scriitor, fără de care literatura nu poate să funcționeze. Cind **modelele** nu există, literatura le inventează. Redescoperă marii scriitori din trecut și-i aduce în actualitate. Cazul frapant este Flaubert, de care s-au servit, ca de un model ilustru, **noul și noul nou roman**, adică toți cel care vioau să demoleze mitul creatorului și mitul romanului ca scriitura unei aventuri. O literatură nu poate trăi însă numai din gloriile (modelele) ei vechi. Trebuie să-și inventeze propriile mituri ca să poată supraviețui. Vă dați seama ce posomorită ar fi viața într-o literatură fără mari scriitori?! Ar mai merita, atunci, să trăiești în **logosferă**? Sper din toată inima ca profetul Roland Barthes este un profet mincinos.

EUGEN SIMION

„Patima roșie”

la Paris (IV)

Prin misteriosul oraș adormit, reîntors acasă, Iancovescu n-are somn. Se instalează la birou. Din atmosfera ce-i trebuiește, nu lipsește nimic... Stivele pieselor, anotate de caligrafia-i impetuoașă delimitându-i masa de lucru, îl inconjoară ca la o cină de taină. Demult i-au imprumutat respirația, năvala gândurilor... Vibrează liniștea — sorb al pămintului — pe noaptea lui de veghe, incu-

scriindu-l cu toate misterele, neîndoios secrete ale teatrului. De pe peretele din față, hrisovul strămoșesc, al lui Nicolăiță Iancu von Cocora-Smeurăt, i se oglindește în ochii vii. Patalamaua cu peceti, animată între fotografia mesterului Nottara — „**incă o dragoste**” declarată de magistrul, cind Puiu a absolvit la el Conservatorul — și chipul Marioarei Ventura, se vede că e de-acolo, la largul ei, între histrioni, prin filiație. Mare Nottara, mare Ventura, mare și Iancovescu, axați pe nemărginire, suspendați de steaua polară în noaptea adormită... Cu rafinamentul Venturii, Puiu se iubea, ferebinte. Și autoritatea ei parisiană ar putea contribui, cât de cât, la promovarea piesei lui Sorbul la Paris. Dar divină n-o inghite pe Elvira; o socotește mediocritate. Iancovescu schimbă de gind. Se zborșise către Mihalescu, la „Elysée”, cind acesta îl întrebasese de unde bani pentru voiajul lui și al Elvirei pînă la Philadelphia, umflindu-se în pene ca îl privește. Acum, numai la câteva ore, în palida singurătate a zoriilor de zi, căzut din euforie, se dumereste că n-are franc, gata să piardă spadasi-najul cu Parisul... Se ridică de la birou. Într-un filtru de Boemia, identic cu cele câteva pe care le mai posedă Casa Capșa, își „mitocosește” o cafea puternică — a 12-a în cele douăzeci și patru de ore scurse. Revine în jilt, tot cu banii în gind; fără ca fumul țigării franțuzești, atit de ispititor pentru herculeanu-i torace, să-i ducă în vreun fel, pe pustii, necazul. Dar, privirea-i îndreptată — întocmai unei implorări — hrisovului din părete și celor doi corifei, plecându-se, cade din nou în plasă. În fața lui, pe birou, deschisă „**Patima roșie**”... Tocmai la stanțele lui Rudy, din actul întâi. Uitînd de bani și de oboseală, Puiu se agăță de ele; nonșalant, mai abiticr ca la teatru le aruncă luminii dimineții, ca o salvare:

„Cind lumea mă vede spre zori
Grăbit că mă duc uneori,
Își spune, la sigur, prostește:
„Sărmanul băiat, cit muncește!”
Eu însă pe cimpu-nflorit,
Pe cimpul cu boare stropit,
Aleg, să culeg dragii mele
Buchete cu roua pe ele!”

...Și adoarme împăcat, ca un prunc, fericit de noianul aplauzelor parisiene...
Ajunge la teatru la prinz. În raptul capului nu găsește modalitatea, de unde să procure costul transportului celor doi. Cătrănit, se îndreaptă spre cafeana, aliata lui dintotdeauna. Poate ea — adorata! — și fumul ei, astrale să-l scoată din ambara. A făcut-o de-atîtea ori... Abia după cițiva pași, revine la teatru. A găsit: e salvat! Si-a adus aminte că în sertarul biroului directorial are depozitată o sumă importantă, **impozitul pe spectacolele teatrului**, pe care urmează să-l verse Ministerului de Finanțe. Într-adevăr: la deschiderea sertarului, bancnotele somnolează, una peste alta. Le înviorează directorul, trecindu-și-le, chită, în buzunarul de la piept. Nu mai incuie sertarul. Aha! ministerul poate să mai aștepte; Parisul, nul întirzie la birou și completează o scri-soare, desteață și inflăcărâtă, către Maurice Ghetst, reamintindu-i cuvintul dat și hiritisindu-l pentru fericita ocazie ce i se ivește.

La două zile — sfîrșit de săptămînă — cheamă pe Elvira și Mihalescu la teatru. — Potțiți banii de călătorie și scrisorica pentru miliardarul american. (I-o întinde Elvirei).

Perplecși, cel doi își arată curiozitatea:

— Cum ai făcut?...
— Nu vă privește! Ar fi trebuit să mă știți pe de rost pînă acum... Că atunci cind îmi intră ceva în cap, sunt catir!

Și vine ziua despărțirii...
Elvira, tentantă, pempanță, mirobolantă! Elegantișimă, superbissimă, serenissimă... Mihalescu, lingă ea, sfrijit, pirpiriu, imbrăcat de chermesă. Citeva pete de venin îi marchează descărnaarea... Intre ei, Iancovescu face **grand-écart** pe două secole!

După pupăturile de adio, Puiu le subliniază o ultimă oară:

— Elvirico, boier Mieluş, merg la sigur. Cum sunteți în posesia dolarilor, îmi telegrafiați. Ca eu să iau restul trupei și să ne întilnim la Paris.

Dind plicul cu sigiliu domnesc tot Elvirei, cel rămas la cele opt neveste ale lui Barbă-Albastră, incheie recomandările:

— Dacă cumva sosiți înaintea mea la Paris, predați această epistolă celebrei dansatoare căreia îi este îndreptată. Fără doar și poate relația ne va fi de folos. (Chițibușară pauză a ochilor accelerat roțiți...) Și-acum, la drum, pelerinii ai despărțirilor... Apele Atlanticului să fie cu voi!

Sideful dinților Elvirei mai mușcă o dată gura lui Iancovescu în vreme ce Mihalescu se închide în ceata despărțirii...

GABY MICHAILESCU

Brâncoveanu în pictură

(Urmare din pagina 14)

du-se precum a craiului poet această mină nu mai indeamnă acum ci mulțumeste binecuvîntată din mină de tată, a devenit mină Paternă a devenit potirul Patriei.

A mai rămas de văzut cel de-al treilea tablou ultimul din tripticul ce ne-am propus să-l citim mai din aproape.

De astă dată Brâncoveanu nu este el nici copiii săi în centrul atenției ci faptele sale. Liniă de aur a pinzei este ocupată în adîncuri ca în judecata din urmă a Voroneștii de ochiul sever și blind al vestitorului inger ce deschide cărțile și este dată pe „a” fapta fiecăruia.

Epoca lui Brâncoveanu care ne-a lăsat cea mai mare bibliotecă din sud-estul Europei și cel mai mare număr de documente scrise peste 13.000 treisprezece mii încă nepublicate decit în mică parte este una a cărtii.

Acest Brâncoveanu care a tipărit pentru georgieni, arabi, acest părinte al întregului răsărit creștin care trimitea pe banii țării noastre la studii în Italia pe lîngă studenții români și studenții străini cum va fi și un viitor patriarh al Ierusalimului, acest Brâncoveanu ctitor pînă la Muntele Sinai și Athos, ctitorul Academiei române, al unui stii românesc care

s-a jertfit în cele din urmă cu tot ce-a avut mai sfînt, cei patru fii ai săi, pentru spiritualitatea neamului nostru, acesta acum transpune în pinza lui Octav Grigorescu în așa nemesisului cu ochii legați a anghelosului care cumpăneste fiecare cuvint, căci după cuvinte, după fiecare cuvint se întâmplă krinosul, judecata.

Acest tablou coresponde scenei din pridvoarele brâncovenesti de la Hurezi sau Simbăta. Că este vorba de judecată o spune masa venețiană din colțul infernal al pinzei iar că balanta atîrnă salvatoare de partea faptelor lui Brâncoveanu o spune pasărea paradisului și fructele de aur ce prind contur în preajma cărților.

Este opțiunea pictorului, este revelarea buneii lucrări săvîrșită în neamul nostru de acest voievod părinte printre cele mai luminoase sfinte intruchipări din întreaga noastră istorie.

Ar mai fi de spus multe despre această expoziție căreia i-am descifrat în parte doar trei din zecile de lucrări, anume cele legate de Brâncoveanu. De acum îl credem pe Octav Grigorescu ce a spus în catalogul expoziției, anume „lucrările mele au căpătat o mai mare certitudine de cind m-am simțit atras de tematica istoriei, ...de oameni de mare semnificație pentru destinul poporului nostru”. Cuvinte cu acoperire în aur.

Nc aducem aminte...

(Urmare din pagina 13)

Oricît, societatea noastră nu a fost atît de inovată față de Eminescu, ca aceea ce se putea făli cu o cultură mult superioară, în cadrul căreia străluceau Goethe și Schiller, ambii de altfel condescendenți față de Hölderlin, fără a-l fi intuit genialitatea. Primul îl sfătua pe cel ce avea să-și uimească posteritatea îndepărtată tocmai prin vasele lui poeme, să-și dedice eforturile celor scurte, adică să-și limiteze posibilitățile, iar cel de-al doilea i-a lăsat fără răspuns cererea de a interveni să i se facă și lui la Jena, unde profesia Schiller, o catedră.

Din acest unghi de privire mai este nevoie să amintim stăruințele lui Maiorescu, de a-l face pe Eminescu să-și treacă doctoratul la Berlin sau oriunde în Germania, ca să i se acrediteze de îndată o catedră la Universitatea din Iași? Aceiași mentor al Junimii avea să-i ofere și găzduirea gratuită, pe care însă, din mîndrie, Eminescu n-a acceptat-o. Cite a făcut Maiorescu pentru căpătuirea acestuia se știu prea bine, cind timpurile nu veniseră, ca poeții sau gazetarii să poată trăi confortabil din munca lor.

De ce am ascunde însă tot adevărul? Dacă Eminescu ar fi fost inzezestrat de la natură cu un cit de mic spirit practic, dacă s-ar fi strecurat cu dibăcia ce-i lipsea, și care pe numele ei s-ar cherna oportunist, printre Scyllae și Caribdele accidentatei vieți publice a epocii, dacă poetul n-ar fi fost atit de exigent față de propria lui artă și de nepăsător față de ecoul ei public, dacă publicistul, omul de caracter și de convingeri ireductibile, n-ar fi fost polemistul și pamfletarul ne-

cruțator, poate că și-ar fi croit o altă existență, pînă în pragul fatal, al aceluiași deznodămint, pe atunci de neînlaturat.

Dacă, dacă, dacă! Se știe că nici Istoria popoarelor, nici aceea a oamenilor, nu se scrie cu această conjuncție, care regisează propoziții condiționale. „Cu condiția ca” Eminescu să fi fost altul, mai asemănător mediei ce-și cirpește viața, peticind-o, el și-ar fi putut găsi un **alt modus vivendi**. Oricum însă, viața sa intelectuală, incheiată în al treizeci și patru de ani al existenței, i-a fost bine umplută și tot atit de rodnică. Poetul, suspectat de boemă, stătea ore întregi pe zi, deasupra cărții, însusindu-și o vastă cultură, și tot atitea, peste manuscisele sale, în care, cu „ductul” ordonat al transcrierii, dar și cu acela aproape indescifrabil, al improvizației, a înnegrit peste zece mii de pagini (afară de cele ziaristice, aruncate la coș, după ce fuseseră culese pentru tipar). N-a existat desigur, în toată lumea noastră literară, o inteligență mai pătrunzătoare, în toate direcțiile cugetării, nici mai disciplinată și mai divinatorie.

Se implinesc așadar la 15/27 iunie nouăzeci și cinci de ani de la tragedia lui dispariție. În interval, glorios au crescut, an cu an, edițiile operelor lui, s-au înmulțit progresiv, studiile biografice și critice, zeci de volume de comentarii monografice apărînd în zilele noastre, într-un fel de tacită concurență între editurile marilor noastre centre.

Fie ca centenarul care bate la ușă să ne găsească cu fruntea sus, după ce se va fi dus la bun sfîrșit editarea operelor sale, de către colectivul Muzeului de Literatură, în colaborare cu Editura Academiei Republicii Socialiste România. Fie ca, în acest scop, birocrația să abdice de la prerogativele ei!

Desene pe asfalt

Ore cu Nichita

Descuț

Cindva... „Stabiliiment” de băuturi, caragialesc. Fum, larmă, podea unsă cu bra-dolină. Lipsa de parale ne-a alun-gat aici. Facem planuri „din cuțite și pahare”.

Apare un intrus:
— Ce mai faci, bă, Nichita?
N: Stimate do... domnule... dum-neavoastră... excelență... vă rog să nu vă trageți de șireturi cu mine intrucit eu mă port descuț!

Noi, N.S.

O amintire de... demult. E o sedintă „tare”. Se zic multe lucruri neplăcute despre junii (cindva, generația '60) plini de lip-suri care nu... care... deși... cu toate că... însă... etc...
Se ridică în picioare N. vorbind nu doar în numele său ci și în nume-l colegilor blasfemiați.

Cineva din prezidiu îl oprește din vorbire:

— „Care noi, Nichita Stănescu, care noi?”
N: Noi, Nichita Stănescu!

Altăcindva, interpelat de altcineva:
— „Vorbii în numele prietenilor dumneavoastră ori doar în numele dumneavoastră?”

N: Vorbesc în numele numelui meu!

De Eminescu

După o sezătoare literară, oineva, un „cultural”, un „mastrapont” îl inghesuie pe N. cu întrebările unui interviu.

„Grevă”

N. citește jurnalul, pe care-l des-face larg, ca jupin Dumitrache, și amuzat de o știre bombăne:

N: Ai văzut?
— Ce să văd?

N: Cutărică se dă sensibil, se dă suferind. Ia ascultă. (Urmează lec-tura.)

N: Asta face greva foamei min-cind!

Toată viața, toată moartea...

...Cineva l-a supărat. Un scriitor care nu e chiar scriitor ci mai de-grabă un trăitor în... Mercedes, somptuos automobil despre care N. pretinde, căcînd proverbul precum că ulciorul nu Mercedes la apă.

— Lasă-l, bre, zic.

N: Il las.

N: Vai de capul lui, zic.

N: Ascultă-ncoa bătrîne: asta o să fie toată viața ministru da' noi o să fim poeți toată moartea!

GHEORGHE TOMOZEI

Început de dezbatere

Doi tineri dirijori despre problemele profesiei lor

RĂZVAN CERNAT:

„Fiecare lucrare mi se pare extrem de importantă, frumoasă și adevărată”

— Cine-ai fi, stimat Răzvan Cernat, pentru marele public, chiar și pentru cei care n-a apucat să vă vadă dirijind, Răzvan Cernat?

— Cu alte cuvinte cine-aș fi eu, da? Pe scurt, foarte pe scurt, am terminat conservatorul în 1967. Precizez că în această primă parte a studiilor mele nu se înființase încă o secție de dirijat orchestră. Dar pentru că eu chiar asta voiam să fac, chiar pentru asta am urmat conservatorul, am făcut, în cadrul secției de compoziție, și câteva zeci de ore de dirijat cor academic. Terminam, deci, conservatorul și în același an, adică în 1967, se înființează o secție de dirijat orchestră. După cinci ani de studii muzicale, m-am reînscris, pentru alți șase ani, la această nou înființată secție

— Deci, în mod cu totul și cu totul excepțional, unsprezece ani pentru a vi se încredina conducerea unui concert, a unui spectacol.

— Dacă e să-mi etalez studiile, și o voi face cu plăcere de a roști numele unor mari muzicieni ce au lucrat la temelia ființei mele artistice, mai adaug că, după acești ani de conservator am studiat, două veri la rând, în Italia, cu Franco Ferarra, o veritabilă somitate europeană a artei și-a pedagogiei dirijorale. Au urmat, apoi, alte două veri, la

Bologna și la Paris, cu Sergiu Celibidache.

— Mărturisesc că drumul spre pupitrul primului concert a fost extrem de lung și, de bună seamă, foarte greu. Cînd a avut loc primul concert? Ce anume ați dirijat? Sper că nu l-ați uitat?

— Cum aş putea să uit prima mare emoție, cea clipă atât de îndelung prelungită! Acea clipă a fost să se intimpla la Oradea, în stagiunea 1975-76, cînd am dirijat un concert de Schumann, câteva piese românești și, firește, Beethoven. Au urmat zeci și zeci de concerte, în toată tara, cu absolut toate orchestrele simfonice, inclusiv cele din București, Iași, Cluj-Napoca.

— Putem spune că din 1976 a început consacrarea tînărului dirijor Răzvan Cernat?

— Nu. Consacrarea unui dirijor, inclusiv a mea, se desfășoară de-a lungul întregii sale vieți. Eu nu sînt un dirijor consacrat. Eu sînt, cum ați spus cu exactitate, un tînăr dirijor, la fel de tînăr ca și Horia Andreescu, sau Cristian Mandeal. Dar pentru a se înțelege și mai exact spusese mele, voi mai preciza că, după studiile enumerate, au urmat alți ani de studiu, cinci, cei mai hotărîtori pentru mine, cinci ani în care am avut privilegiul să studiez cu maestrul Con-

stantin Bugeanu, un dirijor proeminent și un excelent pedagog, inclusiv un om de o vastă cultură. Cititorul va fi surprins poate că, după Franco Ferarra și Sergiu Celibidache, declar că, totuși, maestrul Constantin Bugeanu îi sînt atît de îndatorat și, după puterea mea, rostesc la adresa dînsului aceste cuvinte care nu pot spune tot ceea ce sînt. Trebuie să-i spunem adevărului pe nume, adică trebuie să precizez că, spre deosebire de primii doi, maestrul Constantin Bugeanu s-a aplecat asupra mea cu o înfîntă răbdare și, aș vrea să cred eu, cu o dragoste, severă și profesională, dar dragoste, totuși, oferindu-mi unul din cele mai prețioase daruri, o anume rigoare a tehnicii dirijorale.

— Am notat, cuvînt cu cuvînt această căldă mîrturisire la adresa maestrului iubit, dar voi reveni la ideea că, totuși, sînteți un tînăr dirijor deja consacrat. Firește, termenul nu este, poate, cel mai potrivit, dar sînteți în posesia unui foarte rîvnit premiu al Uniunii Compozitorilor, premiul „Ionel Perlea” pe anul 1980. Sînteți, totodată, membru al Societății Europene de Cultură, calitate pe care doar puțini oameni de știință și cultură din România o dețin. Dar dacă nu cădem de acord asupra termenului de consacrat, vom folosi o formulare mai modestă, aceea de tînăr dirijor român aflat în plină afirmare.

— Mi se pare mai real, pentru că a te afla în plină afirmare înseamnă a munci, a studia continuu.

— Firește, munca și studiul continuu concură la afirmarea, în variate domenii, a tuturor celor ce se iau la întrecere cu ei înșiși, a tuturor celor ce vor să impingă, mai departe, hotarele atît de vremelnice ale unui domeniu oarecare, artistic sau științific. Și totuși, dincolo de

muncă și studiu, ce anume contribuie la succesul, la împlinirea unui tînăr dirijor.

— Un lucru foarte cunoscut este acela că, în meseria noastră, sînt două feluri de succese. Succesul la public și succesul la specialiști, la muzicieni. Desigur, amîndouă sînt la fel de importante, dar unul fără altul nu se prea poate. Aș opina că există o anume ordine, adică, mai întii și-ntii, trebuie să te afirmi în fața specialiștilor și-abia mai apoi în fața publicului. Arareori este invers. În ceea ce mă privește, am încercat, să fiu convins, eu însumi, în primul rînd, că ceea ce produc, ceea ce fac este bine, este trăit, este simțit.

— Pînă în clipa de față, spun specialiștii și, după ei, spune marele public, mai ales melomanii din Brașov, unde sînteți, de numai un an, dirijorul adjuncț al orchestrei din acest oraș, ați reușit să fiți dumneavoastră înșivă. Și-cum o întrebare, zicem noi, firească: ce anume ați dirijat mai cu plăcere, mai cu bucurie, mai cu fervoare?

— Fiecare lucrare, atunci cînd o fac, mi se pare extrem de importantă și de frumoasă și de adevărată. Ultimul concert, aici la București, a fost o simfonie de Scriabin, compozitor foarte puțin cîntat, dar mie mi se pare o culme a muzicii. Apoi, tot la București, anul trecut, am dirijat simfonia Faust, de Liszt, apoi Stravinsky, Richard Strauss. Am enumerat, iată, cîțiva compozitori de care mă simt mai apropiat afectiv, dar asta nu înseamnă că nu-i iubesc pe Beethoven, pe Bach. Dificultățile sînt, în cazul ultimilor doi, de altă natură, dar bucuria interpretării muzicii lor este la fel de mare.

— Ce-ați dirijat la Brașov?

— Brahms, ultima dată, apoi din prezent spre trecut, Scriabin, Rimski-Korsakov, Beethoven, Schubert, și-au urmat. Am dirijat, totodată, multe forme multă, și foarte, foarte bună muzică românească, adică Theodor Grigoriu, Ștefan Niculescu, Wilhelm Berger, Tiberiu O'ah, Anatol Vieru, Miriam Barbe și Annel Stroe.

— Dar unde sînt compozitorii din chiar generația dumneavoastră?

— Nu i-aș fi uitat. Doar aș vrea să spun, din capul locului, că tinerii compozitori români, cum ar fi Ioan Alexandru, Dan Buciu, Fred Popovici, Dinu Petrescu și Șerban Nichifor sînt, fiecare în parte, de o valoare cu nimic mai prejos decît cea a marilor compozitori români contemporani. Am dirijat multe din lucrările lor, cu excepția lucrărilor lui Șerban Nichifor care a scris mai mult muzică camerală. Abia aștept să dirijez, de exemplu, cea operă a sa, Domnișoara Cristina, după o năvălă a lui Mircea Eliade.

— Ce pregătiți acum, în aceste zile?

— Avem o stagiune foarte încărcată. Punem în scenă, în primă audiere absolută, o piesă de Doina Rotaru, Odă partidului, pentru cor de copii și orchestră, apoi, pentru viitorul imediat, pregătim un concert de Schumann la care vom avea ca invitată o pianistă din Japonia. Apoi un concert de Mozart, simfonia nr. 39, plus că m-am angajat să fac muzica pentru un film, Emisia continuă, în regia lui Dinu Tănase. Este această muzică de film, o treabă destul de dificilă, am mai lucrat la alte trei filme, și regret că, în general, în comentariile despre film nu se vorbește și despre ceea ce facem noi, compozitorii.

— Iată-vă, deci, și compozitor.

— Da, pentru că, în primii mei ani de conservator, am urmat secția de compoziție, dar, cum v-am spus, eu voiam să fac o secție de dirijor.

— Și-ați făcut-o, după cum s-a văzut, foarte greu dar bine. Ce-ar fi să punem punct acestei convorbiri printr-o părere despre atmosfera muzicală a Brașovului?

— Cu cea mai mare plăcere. Brașovul este, fără doar și poate, unul din cele mai muzicale orașe ale țării. Un argument: fiecare concert umele o sală de 1000 de locuri, iar luna, la matineu, cele 1000 de locuri sînt din nou ocupate. Un alt argument: orchestra brașoveană este, după aprecierile tuturor dirijorilor invitați la pupitrul ei, o excelentă echipă și eu personal o consider la ora actuală drept una din cele mai bune din țară. Cu alte cuvinte, Brașovul a avut o tradiție muzicală, a păstrat-o, grație unor oameni care iubesc muzica mai presus decît orice, și-aș zice că a dezvoltat-o chiar, iar meritul acestei fericite situații revine tuturor celor care, de ani și ani, reprezintă fenomenul muzical brașovean, fenomen în milocul căruia, o spun cu toată sinceritatea, mă simt excelent.

CRISTIAN BRÂNCUȘI:

„Există la noi o foarte serioasă școală dirijorala”

— Concertele din stagiunea Radioteleviziunii, spectacolele dirijate la Opera Română din București — dintre care ultimul a fost recent retransmis la radio —, acest turneu în Filipine, abia încheiat, imi îngăduie, Cristian Brâncuși, să apreciez la cotele unei ascensiuni artistice remarcabile activitatea tînărului muzician pe care îl cunoscusem ca student la Conservatorul bucureștean. Ar putea fi succint rememorate etapele acestei deveniri?

— Prima perioadă și cea mai importantă după părerea mea a fost cea a studiilor, deci de contact direct cu maeștrii de prestigiu, cu un anumit sistem de gîndire, un anumit sistem de înțelegere al fenomenului artistic, de formare sau mai bine-zis de clarificare a modalităților de bază în abordarea unei opere muzicale. A doua etapă importantă în ceea ce mă privește a fost momentul în care am avut posibilitatea să cunosc cîteva personalități dirijorale deosebit de puternice, ca Witold Rowitzky, Igor Markevitch și, mai ales Sergiu Celibidache, cu care din 1978 m-am întîlnit de foarte multe ori. Sper să continui aceste contacte. Bineînțeles, foarte important a fost și anul de specializare la Academia de muzică din Viena, în 1976. După acest stagiu am fost repartizat la Filarmonica din Ploiești cu care am colaborat pînă în 1983. A fost primul laborator de lucru în cadrul căruia am realizat concerte, dar și numeroase, variate, înregistrări.

— În acest răstimp au existat și contacte cu publicul bucureștean...

— Începînd din 1976 am dirijat anual Orchestra simfonică a Radioteleviziunii și, fără o anume periodicitate, Filarmonica „George Enescu”. Din 1983 sînt dirijorul Orchestrei Radioteleviziunii. În această stagiune am realizat, pe lîngă numeroase imprimări, concerte foarte bine primite de public și un turneu în R.D. Germană, cu ocazia deschiderii oficiale a „Zilelor culturii românești” și debutul ca dirijor de operă.

— Turneul din Filipine reprezintă o experiență interesantă?

— El continuă o suită de confruntări cu publicul și orchestrele de peste hotare, după concerte dirijate în Polonia, Iugoslavia, Ungaria, R.D. Germană, R.F. Germania, Italia. Programul „romantic” pe care l-am realizat în colaborare cu Societatea filarmonică din Filipine cuprindea Mozart, Bruch, Mendelssohn-Bartholdy. M-au bucurat aprecierea venită din partea muzicienilor și, în așteptarea

croniclelor, opiniile favorabile ale criticilor cu care am discutat.

— Eugenia Moldoveanu, interpreta rolului titular în spectacolul cu TRAVIATA la Opera Română, mi-a mărturisit satisfacția de a fi colaborat cu un tînăr dirijor care este receptiv la sugestiile celor cu care lucrează și, pe de altă parte, știe să ducă pînă la spectacol propriile obiective urmărite în repetiții.

— În condițiile unei distribuții de înalt nivel — Eugenia Moldoveanu, Octavian Naghiu, Nicolae Herlea — am avut satisfacția să lucrez cucerind treptat certitudinea rezultatului final urmărit, într-o foarte bună colaborare cu tot ansamblul Operei.

— „Traviata” a fost o opțiune sau alegerea a apartinut disponibilităților de stagiune?

— În mod cert o opțiune legată de prima mea experiență în acest domeniu, cu mulți ani în urmă. Maestrul Jean Bobescu mi-a dat să lucrez această partitură într-o epocă în care talentele dirijatului nu le desfcirasem încă. Totuși, opinia maestrului era că voi fi un bun dirijor de operă revenind la această partitură, am dedicat memoriei sale primul spectacol...

— Înțeleg că este un început de drum.

— După părerea mea un dirijor trebuie să practice toate genurile de interpretare. Am studiat dirijatul coral, simfonic, vocal-simfonic, am abordat însă pînă acum repertoriul liric doar în concerte. Cu Traviata experiența s-a dezvoltat bogată și incitantă, ceea ce mă îndreptățește să continui...

— Adăugînd și alte titluri?

— Urmează în curînd Rigoletto, apoi voi aborda muzica lui Puccini, Wagner...

— Repertoriul unui dirijor poate fi deschis noului sau poate urma căi deja mult umblate...

— Nu am prejudecăți în această direcție. Doresc să cunosc însă cit mai mult și să fac cunoscute cit mai multe lucrări care, deși există în repertoriul de concert, se cîntă mai puțin. Afirmăția este valabilă pentru muzica universală, dar se referă în special la muzica secolului XX. În această privință doresc să valorific, și aduc la lumină cit mai multe lucrări aparținînd compozitorilor noștri, să reamintesc unele partituri pe nedrept uitate, aparținînd mai ales generației interbelice. Munca de înregistrări de la Radioteleviziune, în colaborare cu Orchestra simfonică, imi aduce astfel satisfacții la care tîm mult și dincolo de programele de concert...

— Rețin aici nuanța unui atașament pentru creație care mi se pare firească de la un dirijor care este și compozitor.

— Deși dirijatul ocupă acum primul plan al activității mele, aveți, desigur, dreptate. Am avut șansa să lucrez în Conservator sub îndrumarea maestrului Ștefan Niculescu, cu care continui să păstrez o strînsă legătură. Dumnealui m-a îndrumat și m-a încurajat foarte mult ca să scriu. Continui să scriu, am deja cîteva lucrări care sînt intrate în repertoriul curent (muzică simfonică, vocal-simfonică, camerală). Este un tip de activitate care completează pe cea a interpretului.

— Este o activitate continuă?

— În măsura posibilului, da, cu prioritățile deja semnalate. Acum lucrez la un cvartet de coarde și la a doua piesă din ciclul „Columna”.

— Se vorbește actualmente, pe planul vieții muzicale contemporane, despre o nouă generație de dirijori. Există în România o asemenea generație?

— Sigur. Există la noi o foarte serioasă școală dirijorala, similară ca prestigiu cu cea pianistică, violonistică sau de canto. Toți muzicienii din generația mea au beneficiat de condiții deosebite pentru a-și pune în valoare personalitatea. Trebuie subliniat avantajul enorm de care ne-am bucurat prin existența contactului permanent cu orchestrele, a lucrului cu ansambluri prin care dirijorul tînăr se formează. În aceste condiții, afirmările în țară și peste hotare, ceea ce înseamnă și confruntare și verificare a valorilor de care dispunem, vin în mod firesc.

— Pentru dirijorul Cristian Brâncuși rămîne valabilă existența modelului dirijor? Ce înseamnă un asemenea model?

— În arta interpretativă modelul mi se pare extrem de important. Nu-l regăsim la majoritatea violonistilor, pianistilor, mai ales la cîntăreți! Pentru dirijor, un model înseamnă mai ales un exemplu de apropiere de opera de artă, un demers care te poate incita să te comporti însă cit mai aproape de propria sensibilitate, cunoscînd alte experiențe, dintre care unele îți sînt prețioase.

— La începutul convorbirii noastre marcam momentul actual drept un posibil bilanț al „anilor tineri”, pe planul creației și interpretării. Fără a socoti că viața se poate împărți în asemenea capitole, aș dori să știu dacă acum opțiunea pentru muzică, formulată cu multă vreme în urmă, îl satisface pe Cristian Brâncuși?

— Acuma da! Dar pentru aceasta a trebuit să dau și să cîștig multe bătălii. În primul rînd cu mine.

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Film

Epocă și interpretare

Admiînd că are și cîteva inadvertențe de ordin strict istoric (sesizate de altfel în critica de specialitate), ultimul film al lui Mircea Veroiu: SA MORI RÂNIT DIN DRAGOSTE DE VIAȚĂ, realizat după un scenariu semnat de Anghel Mora, este, în mod categoric, atît o realizare de vîrf a regizorului, cit și unul dintre filmele de referință asupra perioadei luptei ilegale, mai exact cea a anilor '30.

Film de epocă — în sens de reconstituire, pînă în cele mai mici amănunte — dar mai ales film de acțiune, gen care „il prinde” de minune pe Mircea Veroiu — SA MORI RÂNIT DIN DRAGOSTE

GOSTE DE VIAȚĂ demonstrează cu prisosință că un bun film nu numai presupune, dar chiar impune o lectură cinematografică: din acest punct de vedere, Veroiu știe cum și mai ales are ce ne oferi. Este suficient să pomenim doar cîteva secvențe — violentul și inutilul „interogatoriu” de la început; șocul vizual produs de manechinele ce se prăbușesc, din vagonul de marfă, peste agenții siguranței; salvarea celor doi tineri eroi în butoiul cu apă (secvență absolut admirabilă prin ingeniozitatea filmării, montajului și mișcării în cadrul lui); sau finalul, abrupt și dramatic, amintînd, în mod fericit, de cel din romanul Iubeste-ți aproapele tîu de Erich Maria Remarque — doar cîteva secvențe, repet, pentru a sublinia cîteva date ce compun frumusețea aspră a acestui film: o plastică impecabilă a cadrului (imaginea: Doru Mitran), un montaj deosebit

de alert (Mircea Ciočitel) susținut de o coloană sonoră de excepție (încă o dată, aplauze pentru acest ing. Silvia Camil!) și de o muzică discret-penetrantă (compozitor: Adrian Enescu). Mircea Veroiu a știut să-și compună o echipă pe măsura intențiilor sale, și întreg filmul se resimte de sudura și plăcerea de a face film a tuturor membrilor acestui colectiv. La care mai adăugăm — și nicidecum pe ultimul loc! — numele Hortensiei Georgescu, creatoarea costumelor, și al lui Nicolae Schiopu, autorul decorurilor. Rareori, scriînd o cronică de film, am avut această bucurie de a menționa, în text, autorii tuturor acestor compartimente!

Cu SA MORI RÂNIT DIN DRAGOSTE DE VIAȚĂ, Mircea Veroiu reafirmă — pe un plan evident superior — capacitățile sale de reconstituire a unei epoci (în mod paradoxal, cu atît mai greu de

făcut cu cit epoca în cauză nu e foarte îndepărtată de anii pe care îi trăim!). Filmul este, într-adevăr, „o fotografie de epocă” — iar fotografia asta își are rostul său într-un film de acțiune, cum spuneam la început: ea dă un plus de credibilitate unor întîmplări spectaculoase în sine, asigură acel fundal dramatic real, fără de care spectaculosul își pierde funcția social-politică, în favoarea „sus-pens”-ului gratuit, atît de des întîlnit în „policier”-ul de duzină. Veroiu a știut nu numai cum să evite această capcană, dar a și apăsă, a forțat nota pe acest fundal de epocă, oferindu-ne astfel, nouă, spectatorilor, un film captivant și instructiv totodată, iar celor doi tineri actori ce formează principalul cuplu al acțiunii — Claudiu Bleont și Gheorghe Visu — acel decur adecvat unei interpretări de zile mari.

VICTOR NIȚA ■

HORIA PATRAȘCU ■

Dintre sute de catarge

Însemnări

la capătul unui pod

Am să mai scriu un poem
— ultimul —
îmi tremură cuvântul în podul palmelor
ca o iluzie
(să deschizi larg ferestrele
e o rugămintă mare a mea)
cronicile de la fațtul divers
îmi adulmecă urma
nici nu știu
nici nu știu
cît de mult te-am iubit
ca să pot înțelege uitirea
proprii mele flințe
întrebat
dacă fericirea există
am răspuns da

ALEXANDRU CĂCIULA

Podul

Mai știu,
Ne îndrăgostisem de pod...
Peste genuni
Și-acum mai plutește
Ca o planetă în care
Se văd fulgerind
Visele.
Ne îndrăgostisem de pod
Dar nu l-am trecut
Niciodată,
Doar aripele —
Aripele de zăpadă.

CORNELIU CUBLEȘAN

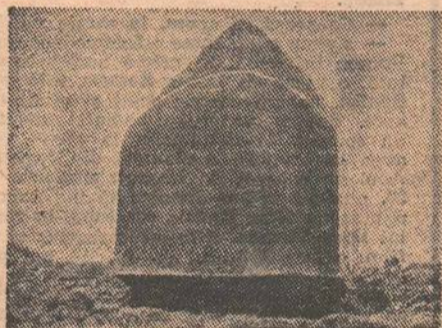
Ceața

Dintre toate
Întrebările
mi-a rămas ceața

Cuvintele terminându-se
Oarbe fiind
Dincolo de mine
Nu văd nu aud
Fără capăt
Într-un singele meu
Ca un bot de ciine flămând
Într-un gard
De sirmă ghimpată

Dintre toate
Întrebările
Ceața răsună
Înalt în auzul meu
Ca o sireună
Cînd mor trandafirul.

ION VERGU
DUMITRESCU

Oțelarii

Lumina metalelor le stă pe chip
ca un răspuns
cînd în prelungirea flăcărilor
crapă de zi
și hainele lor sint
steaguri de sare —
sub bolti de foc
își află căpătîi
netemători în secol
oțelarii.

Ca la o supremă răscrucă
linia orizontului trece
prin podul palmelor lor.

Implacabil destin al ameză
cînd lumină și sens
e meșajul matricei.

IOAN RADU IGNA

Cînd nechează caii

Caii nechează la umbre stelare
Șelle scapă în ierburile amare
Colecăie-n mine iluzii mahmure
Călăreții străpung diminețile sure
Vînturi nebune fac iară de pază
La tine în poală moare o rază

GEORGE SĂNPETREAN

În satul meu

În satul așezat sub o sorbitură de cer
Albinele mă eunose și mă salută nervos;
Viteli de lapte îmi ling părul
din creștet,

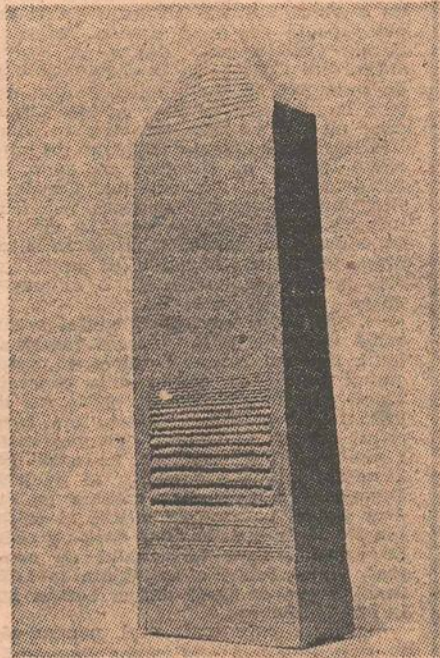
La ușa din față cobilița e jos.

Fratele meu sare pîrleazul și cîntă
Apoi ne sărutăm pe inimă direct
De parcă sintem o singură propoziție
Alcătuită numai din subiect.

De-atîtea semne bune mă dor ochii
Și dinspre cîntec mă se face cald;
Tata spune frumos de culesul porumbului
Ca despre victoria de la Podul Înalt.

Vorbim de noi și mai ales de pace
În grădina ca o cameră de curat;
Acum sintem o nouă propoziție
Formată din subiect și predicat.

NICOLAE GENGHINA

Terasa soarelui

Am împrejmuit-o cu iedură
Să simtă răcoarea
Stăpînul casei
Ciinele solar
Avea două limbi
Și un orologiu
Ce-l învăța să latre
Atunci cînd ieșeau cucii afară

ILIE ȘTEFAN
DOMAȘNEA

Elegie pentru satul

care moare

celor din Dealul Rășinarilor,
mai ales celor care, plecînd de
aici, uită să se mai întoarcă...

Vai, toate, toate mor de-acum: Fintini,
Fagi, paltini, brazi, troițe, oameni, casa
Iar amintirea lor e doar un vînt
Cu șuier slab sunînd la mine-n oase

Bătrînii noștri la Mormiști s-au dus
Susana Abrudan, tu-i știu, în parte
Pușini din cei ce-au fost au mai rămas
Suta de ani pe umeri să și-o poarte

Petruța, Păma, Onu, Natu, Jurj,
Indrei, Homvizu, Luca, rînd pe rînd,
Spre țințirim au mîncat. De-a valma
Zac crucile lor astăzi la pămînt

Tatăl meu bun muri și el de mult,
Într-un amurg cu vineți nori pe zare,
Nici bani n-avuse-afișia-n casa ei
Să-i cumpere măicuța luminare.

În culbul ei sub coama unui deal,
În doștina Homvizului retrasă,
Ileana Manii mai trăiește, vai,
Frunciile ei s-au pribegit de-acasă!

Ardeleana Ardealului de greu alec
Își poartă pașii osteniți sub soartă
Pe drumul Făgăduului în sus
Și nimeni, nimeni n-o așteaptă-n poartă...

De mult voi pribegii prin alte zări.
Ei osteniți sub cruce stau la hodină.
Venii să-ngeunchem în fața lor
Într-un amurg în mini cu o lumină.

TEOFIL RACHIȚEANU

Oraș străin

Pe strada aceasta
A acestui oraș
Străin,
Uciși nu vom fi.
Norii ce vin
Nu ne vor pune,
Post-mortem,
în miini,
Arme noi,
Totem,
În unsoare
Linsă de cîini.

Prin fum,
Sub soace,
De cireși petale,
Ego sum.
Lent, agale.

Străine baricade
Pe drum,
Cireșul, încă, petala-și cade.
Ego sum.
Pe strada aceasta
A acestui oraș
Străin,
E soare
Și nori nu mai vin.

SERGIU BALABAN

Dresorul de lei

Dresorul de lei visează stele
dar îi miros și pielea
și cuvintele
și respirația
a singe de felină
și-l simt de departe
și-l ajung prin somn
scheunări îndirjite
din constelația ciinelui.

ION PRUNOIU

Albă e noaptea poetului

Șovăitoare cădere de pleoape
ca obloanele unei vechi librării
la ora închiderii. Oare, tot ceea ce am
făcut
va fi de folos? Se întrebă poetul revoltat
căci mai sint licitații de simțuri.

La ce-o mai gîndi poetul acum
cînd se războiește cu somnul
înversînd regulile de ordine generală,
nu cedează
mai mult din principii estetice
decît din motive cu caracter biologic.

Întors cu fața spre lume
arar, mai clipește,
dornic de liniștea esențială!
Albă e noaptea poetului...

NICOLAE ROGOBETE

Brîndușa

Brîndușa
a răsărit ca o făclie albastră
întinzîndu-și petale
spre lumina cerului
seminat cu argint,
argint ca niște boabe de nuc
seminate de zeul
ce vrea liniștea ei.

ION TOMOIOAGA MARAMUREȘANU

Decembrie

Iubită, tu mă mai admiri cînd scriu
despre ninsori cum se desprind de
plasă, reci solzi eutreleră orașul,
prin razele unui magnet — ninsori
vibrînd în calea celor ce colîndă,
în încăperea dominată de brazi se va
decide acum și soarta noastră, cine și
pină cînd va duce partea mai mare
de vină?

Pe viscolul care-și tirăște lanțurile
asemeni unei herghelii enorme, tu ai
încă nădejdea că nu-i zadarnic frigul
cînd el înfige cleștii în așezarea
noastră ca într-o hrană cînd o nișoară
apasă o alta mai veche cînd după
ninsori nu știm ce va mai urma.

ROMEA CANTEMIR

Ghiozdanul de școală

Și-o să fie așa de frig
încît o să-nghete numele tău,
atunci cînd o fi să te strig.
Și-am să vin apoi pe-nserat,
cu lacrima-n geam am să bat;
tu să vii din vecini, din trecut,
ca și cum ți s-ar fi părut
că m-am întors prea tîcîut, prea sfios,
ca un trandafir cu mireasma în jos.
Să mă cerți c-am venit pe jos, de departe,
într-o lume cu miini degerate;
eu să las ghiozdanul să-mi cadă —
ghiozdanu-ndopat cu fulgi de zăpadă.

NICOLAE ALEXANDRU-VEST

Rece și fals

Întrăm timizi în curtea amintirii
prin ochiurile putrede din gard,
umbliăm minai de visul revanșard
mocnînd de-afișia ani în euta firii,

și sensuri noi dorînd să dăm iubirii
ne-ascundem bătrînețile sub fard,
mîțim că ești prințesă, că sint bard
și ridem fericii făcînd pe mirii...

...Dar basmul regisirii tot mai mut e,
se frînge dinăuntru spre afară,
sărutu-a singerat și stă să moară
prin țăndărire dragostei pierdute,

e rece cum sint iernile-absolute
și fals ca o eroare judiciară...

SANDU ȘTEFANESCU

Avram Iancu

Furtuni bintuiră
Și cuțite-au străpuns
Pînă la cădere,
Pînă la Apuseni în Apus.

Ca-ntr-un clopot iubit
Spre sufletu-ți mare
Eu ure fericit
Pe drumuri de care.

LAURENȚIU CRISTESCU

Cu flăcările lăncii

Ei vedea roata pregătită,
În ascuns, la Apulum;

Ei corecta imaginea astrilor
Și le îndrepta muzica
Cu ochiul lui ascuțit
Ca secerea;
Vedea lacrima, coasa;

Ei credeau că-i mut
Și limba lui strălucea deasupra
Stelilor
Iar ochii îi erau lucitori
Ca sorii;

Ei a ucis durerea,
Lacrima!
A spintecat nopțile și a luminat,
La Apulum
Cu flăcările lăncii!

VALERIU M. SIVAN

Sentința unei vocale

„A” din „a”, vocală interzisă,
Să-i salveze blind pe agramați;
Privilegiu sfînt la tine-n nume
Țară-noronată pe Carpați.

„A” din „a” să amintească Roma,
Că sintem latini și sintem daci,
Că păstrăm cuvintelor aroma
Și în lexic nu sintem săraci.

„A” din „a”, relicvă dureroasă,
Nu un faunistic exemplar
Străjuie cu disperare-n grații
Să-și salveze specia-n zadar.

Ci eroică retragere pe piscuri
De-unde-ncepe însăși nemurirea.
„A” din „a”, vocală fără riscuri,
României dîndu-i strălucirea.

AUREL STANCIU

Fulgul de zăpadă

Am crezut că de frig mi-a intrat
Pe fereastră. O mină albă-i lipsea.
Cealaltă, e-un deget la gură, bandajată
De Iarna-Grea.

I-am șters un seau : să-ți fac o cafea?
Dirdiind s-a rugat să nu-l trimiți
Iar în convoiul căzuților din cer,
Că dacă îl prinde cumva Soarele
Îl impușcă, simplu, ca pe orice prizonier.

I-am pregătit în grabă scurtă-mblănită
Cu gheață. De la frigider — o cafea
Cînd m-am întors, ca să-l dezbrac,
El nu mai era...

Și plîngea.

TRAIAN BALACEANU

Poetii

Ei sint mineri în creierul timpului
sfredelînd cu lumina ochilor
ei sorb răcoarea dimineților
prefăcută în cîntec
și umblă potecile istoriei
în virtul picioarelor metriche
pe așternuturi de baladă
sau de descîntec
ei eutreleră descuțli
pe covor de metafore
drumurile natale
și patria îl așteaptă pe la porțile dorului
scotîndu-le-n cale
la rîspintii de vis
piinea și sarea limbii române
poezia.

NICOLAE ROTARU

Ploile de iunie

N-am să pot avea bucuria ploilor de iunie
Niciodată bucurie,
Niciodată n-am să am puterea
de-a le aștepta
Să lăpească pământul
semănat cu grâne.
Și azi ești prezent, ca statuile verii,
In pământurile noastre întinse.
Fața ta se lumina a speranță,
Și vedeam cum crește
Porumbul pin-la coarnele boilor.
Ce scurte erau anotimpurile
la vremea vieții tale :
Semănai cu așteptarea ploilor,
Culegeai cu ochii la cer.
Umplind hambarele cu gindul
Să-ți plătești „foniciera“
Să-ți rămână pentru gurile
noastre flămânde,
Să amesteci din nou pământul
cu altă sămânță.
Ploile tale erau roțile
carului tău
Pictat cu porumbei,
Erau repaosul între muncă
și... muncă.
Primăvara era pentru tine
schimbarea la față,
Desenind pământul cu plugul ca
un nemuritor.
Ploile de iunie azi,
sint lacrimi ce-ți sărută
pașii în brazdare.

PAUL FINESCU

Echilibru

Stau între viață și moarte
rotunjit de istorie
ca o piatră de veacuri.
Un frig aprins înăuntru
face lumină și vād :
cu cit mă întunec în virstă
ea atit răsar spre afară...

CONSTANTIN OPRICA

Micii din vint

Mă fălesc printre pescăruși adormiți
cu visele mele de-o noapte
de prea multă mare, mi-s ochii albiți,
ecoul furtunij mă dă la o parte

Se leapădă mult spre amurg,
maginea mea multiplicată,
an care viețile multe își scurg
după mine fața ciudată

din toate rămin cu alt veșmînt,
care refuză să mă recunoască
e tot mai rece briza și simt
micii din vint cum încep să mă pască...

ANGELA TÎRZIU

Trandafiri în premieră

Mă uit în dreapta, mă uit în stînga :
pretutindeni sosese telegrame pe adresa
poemului.
Naufrația orașului întind spre mine

cu prefăcută mirare.
Fac de pază cu ingerul alb și ingerul
brun

și-n vreme ce citesc toate aceste scrisori
fără șir
din miezul lunii lese o lebădă de frig.
Pe urmă întemeiez o piramidă de fluturi
din toate aceste hirtii și vă răspund pe
scurt

că specialiștii au obținut de curînd
o nouă specie de trandafiri cu ghimpii
ne dinăuntru.
SIMONA VLAD

Mama

Mamă mă reîntore din peștera memoriei
Singele cernelii a alungat coloniile de
lilieci...
Numai semnul tău este curat ca un zbor
Cînd revine în patria de lut.

Aș vrea să mai dorm sub copacul
pieptului tău
Și iarba din degetele tale s-o simt,
Pe fruntea mea oboșită de ierni...
Am să vin după ce voi cobori în
adîncuri de pleoape.

Nu mai știu să inot dar sarea din lacrimi
Mă va ajuta să ucid șerpii cînd se
strecoară,
In inimi stricînd orga lui Bach
Lăsîndu-ne fără cîntece și speranțe.

Închide fereastra spre noapte, tilbarii
de ginduri
Colindă mereu cu chipul meu arătîndu-l,
Copia aceia e falsă tu știi bine
Că-mi plac pașii cînd frunzele-și foșnesc.

Anul acesta sub tîmpletele mele de lumi
Holdele-s bogate și la cetăți de ură,
Stau cerberii și Argus și gerul din
stelele polare
Îți voi aduce cartea-astru pe care o
aștepți.

Ți-e vrejul visului vestejit de vești știu
bine
Dar toreadorul timpului tot ține-n fața
mea,
Taurul verbului predestinat
Înroșîndu-l cu încă un poem.

VIORICA NANIA

Cerbul de nuntă

Nu culege față floarea ce-aduce
ceasul morții mele, cit ar fi de dulce,
scutură de rouă florile măi față,
să pornească-o apă roua scuturată,

și la apa sfîntă du-te prinde-n mrcăjă
pește rosmarin, ca să scapi de vrajă,
mai apoi, de-i vrea, din munte-n munte
să întinzi din păru-ți peste apă punte,

puntea să o treacă zine-o veșnicie,
să colinde noaptea cum mi-e drag doar
mie.

Îmi vei zice astăzi că tu m-ai iubit,
însă eu pe miine fi-voi cerb murit,

vor boli în ei fără mine munții
cînd tu vei țipa lung în patul nunții,
de aceea față cheamă cel puțin,
vîntul să imi bată, tot cu lin, cu lin:

VIOREL PARASCHIVOIU

Absolut

Cineva, cineva străin e-n mine,
Jumătate soare, jumătate lună,
Umbrile noastre ca două vecine,
Prin cîntec, florile vechi și-adună !

CONSTANTIN DASCĂLU

Triptic

„Sara pe deal“ nu s-a stîns
ochiul demiurg suride blind ;
amurguri, neîntîlnite amurguri
toamna la Iași ca nicăieri

umplu talgerul cu întrebări
și răspunsul imi inclină balanța —
încrederea că poemul nu mă va
despărți de locul unde
pașii lui Mihai, Ion și Mihail
au consfințit codul acestui grai

și ochiul demiurg suride blind
— îndepărtat, inapropiat —
amurguri, neîntîlnite amurguri
toamna la Iași ca nicăieri.

ION BORODA

Mincarea de lebădă

Vom minca la cină carne de lebădă
— o auzisem strigînd pe scumpa mea
soție
toemai din capătul celălalt al
apartamentului:
carne de lebădă dragule

și parcă nu realizam despre ce imi
vorbește
și scriam mai departe
ultimul capitol al tratatului despre
luciditate
cînd dintr-odată ca ars
am sărit în picioare dînd buzna în pragul
ușii

ochii mi s-au oprit pe gitul subțire al
păsării
care cred că încă nu murise
încă mai respira cu toate că singele
demult încetase să se prelingă
din capul retezat pe masa din bucatărie
ce-ai făcut ? ce-al făcut ! am strigat
disperat
așa ceva nu trebuia să se întîmple —
nu-i nimic ah ! nu-i nimic —
lebăda chiar tu ești lebăda darling !

MIRCEA ROSTAȘ

Așa cum

Așa cum mă vedeți cu fruntea
Lipită pe geamul dinspre noapte
Mai sint țaranul căruia
Îi incolțește lanul de porumb în priviri
Cînd trag cu urechea în ograda stației de
parcare
Unde s-aude ploaia demontînd mașini.

ION ENACHE

Contopire

Simt pocnind în mine mugurii
primăverii.
Magnolij tinere mă-nvăluie în stralul
purității.

Petalele lor se răsfrîng asupra mea,
poleindu-mă cu dulce nectar.
Sint un salcîm cu scoarța de fluier.
Crengile mele sint nai lui Eol.
Simt seva curgîndu-mi în vene, prelină
din rînilor pămîntului.
In ochi imi scapără stele culese de pe
bolta cîreșului înflorit.
Pleoapele mele sint frunze de nufăr
căzute peste diamantele flori.
Sorb în nări aroma măslinului și mirosul
dulce al bobului de griu.
Buzele sint sămînță de trandafir răsărită
în umbră.
Mi se cerne pe brațe nisipul cald al
mării,

Dăruindu-mi o adiere de mister.
Sint taina propriei mele trăiri.
Sint firul din care se naște mărgeanul.

SIMONA MARTIN

Silabe

Foaie verde, dor de-albastru,
Se strecoară peste astru
Un molatîc strop de spațiu
Cersînd milă de nesățiu.

Dor de-albastru, foaie verde,
Cîntec din tăceri și herburii,
Ne vor nînge iar din vremuri
Amintirile, poete.

Pași de vis, o umbră lină
Tremurînd aștept să vină,
Dar pe drum, de pe colină,
Doar un verde măt s-aniină.

Și de-ar fi să fie iară
O poveste din poveste,
Te-aș afla și, fără veste,
Te-aș zidi în primăvară.

Dor de-albastru, foaie verde,
Cîntec din tăceri și herburii,
Ne vor nînge iar din vremuri
Amintirile, poete !

DANA OPRÎȚA

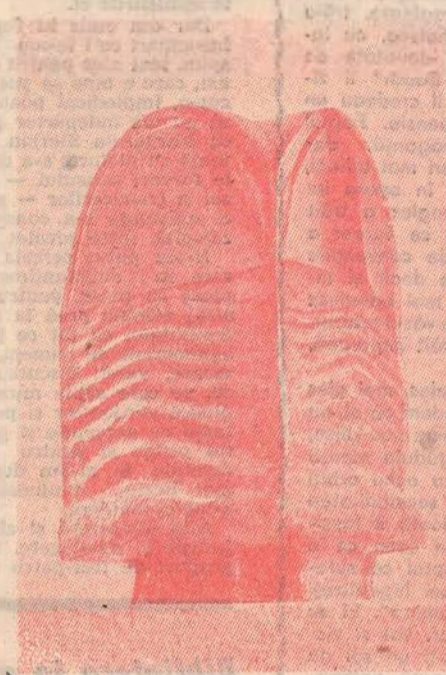
Mama

Nu, nu,
De nicăierea nu vine,
Sint însăși ea,
O port mereu în singe
Purtîndu-mă pe mine...

Nu mă loviți
Nu mă răniți
Colțul de piatră
Sub falpă,
Mi-e dur,
Aud cum geme mama.

De parcă nici n-ar fi
In inimă
Sărmana
Ci undeva prin prejur...

MARIANA ȚĂRANU-RĂȚIU

În vară...

M-acoperă o ploaie
de simburii de lumină
adorm și-mi cad pe pleoape
și-mi incolțesc în piept
sint o livadă mare
ce scutură pe prispă
ciudate roade calde
cu ginduri de copil
e vară ploaie vară
și stau descoperit
lumina mă inundă
prin mii de labirînt
de temeri și sfială
de întuneric poate
lumina mă sfîntește
chiar necerînd nimic
e ploaie de lumină
nu cred nu sint nu strig
stau mut de fericeala
de-a înțelege-o clipă
iubirea ce m-apasă
atît de larg cumplită
atita de frumoasă
chiar necerînd nimic...

VICTORIA MILESCU

Bufonul

Un admirabil bufon
Detronează prinți
Cu risete caustice
Și nesfîrșită blîndețe.
In zdronețe și-n podoabe
El însuflețește statui
Și năruie imperii
Pentru că e liber.

Dar asta s-a petrecut demult
Într-un secol al luminilor
Și nu în cel al mașinilor
Și neutronilor...

NADIA-CELLA POP

Izvorul de dor

La izvorul cu apă de liniște
vin, să mă-nfrupt...
din miezul baladei,
să simt cum imi urecă
pe miini
cîntecul vechi al tatălui meu
neschimbat ca însuși
numele pămîntului românesc.

GHEORGHE VINȚAN

Coboară carele

Coboară carele din munți,
Cad maeii fragezi pe cărare,
Deasupra sufletului ard
Grăbite fructele în zare,

In curte veselă e mama
Cu furca-n calea toamnei blind,
Noi sintem iar copii la ușă
Și-n vreme înotăm rizînd.

Și parcă lacrimi de lumină
Îmbacă bruma din livezi
E drumul tot și curtea toată
Un tropot straniu de cirezi.

Coboară carele din munți
Și cărușul pe-nnoptate
In pacea noastră ajungînd
Cu inima în poartă bate.

GH. MINCĂ

Limba română

Din cronică vechi Cuvîntul stă să crească
Lut cald și dulce ca un miez de raș,
Sămînță rară-i de ohabnic grai,
Statornică domnie pămîntească,

Doinescu-ni-se-n Dor de Eminescu
Și-n Neam ales, de două mii de ani,
Din dacii drepti și iscusiti romani
Ce-n singe și-adevăr se limpezesc.

In mierea ei Manole ne zidească
Și-n filigranul-i de argint topit,
Nimic din haru-i sfînt n-am încropit.
Veciei-i toată Limba Românească.

Din cronică vechi Cuvîntul stă să crească...

GEORGE COANDĂ

Om de zăpadă

Din ôsul meu curge un vin frumos
și-l beau în noaptea frigului poezii ;
mama mă cheamă să măsoar
gardul pe care crește nămeții

numai copilăria mea a fugit în lume
singură de tot și albastră
ploaia a șters urmele ei și totuși
mai crește-o livadă din dragostea noastră

măi mor undeva niște păsări, măi mor
mereu le-am numit să existe și-un cer
pe-această întinsă mare de foc
eu sint jertfitul corăbier

o singură șansă există : să ard
ochii lumii să nu mă mai vadă
dar nimemi nu-știe că înainte am fost
un om de zăpadă.

ELENA PLĂMADĂ

O amintire

Eram singuri în grădina cu nucel
Nu ascultam nici o povăț
Alungam fluturii galbeni prin ierburi
Și ne trezeam cu roua cerului pe față

Nu aveam viață, eram două stele
Căzute în somn de-o noapte în trifoi
Căutam un izvor în grădina cu nucel
Să curgă cu lumina lui peste noi.

Nici singurătatea nu era de ajuns
Mai trebuia un strigăt să crape
piatra-n două

Doar muntele era al nostru
Cu riul lui de rouă.

GHEORGHE PĂRJA

Prim-plan

În candel marea se resoarbe
și intră dulce în statui
furtunile sint probe oarbe
pentru o boală a nimănu.

Cînd de la far se sparge ceața
scăpată-n vară ca un stil
îmi pun sub piele dimineata
să mă arăt la geam subtil.

E prea devreme pentru jertfă.
Cu pescăruși incendiari
scăpați din țîpătul de cretă
mai fac de pază cîrturarii.

Ei mă ferese prin cite-o frază.
Pustiu-n rimă-l descumpua
și dau de ea care așază
ecoul unei vieți în pumn.

În candel marea se resoarbe
și intră dulce în statui
furtunile sint probe oarbe
pentru o boală-a nimănu.

ANA FENOGHEN

Fotonică

Se produce un schimb
de simburii orbi între stările mele.
Rod mirosul trunchiurilor,
clipa de răgaz dintre ligamente,
emoțiile și bolțarul lunii.

Și esențialul ?
Ce întrebare
sub ploaia fotonilor !
Schimbul de simburii orbi continuă
înăuntru-mi — veriși mai limpezi,
lăstuni suflați cu gura
spre apartamentele imaginației.

Cu grijă, să nu-mi învăț
erorile pe de rost !
Fiindcă obișnuința
le-ar putea găsi magnifice.
Ei !..

Unde mi-e pielea necesară,
pielea cea de toate zilele
a trupului ? Mă-mprăștiu
aversă de celule
în afara sistemului muscular
la-ntimplare, sau aproape...

IOAN BRAN

Proverb

Te drămuiesc în gînd ca pe-o avere,
De jos, de sus bat vînturi nefirești,
Acolo unde sint tu nu mai ești
Tăgadă sfîntă cu miros de mere.

Grădina e oștean sub lună plină,
Eu în oglinzi de apă te zărese,
Mișcărlle prin neguri le ghicesc
Îndepărtarea porțile-și inclină.

Aproape singur ! noapte, nemirare,
Te birui și mă birui în răstfăț
Orice învăț își are și dezvăț
Dar ce folos ? Iubeam în aiurare.

IOANA PROCA

Un muzeu in labirint

Experiența furtunii

Turner. Autoportret

Biografiile relatează mai mult de dragul anecdotei și pentru a ne sugera ciudăteniile taciturnului și celibatului Joseph Mallord Turner...

„Fostului marinar” îi plăc furtunile. Bineînțeles, mai ales furtunile pe mare. Avem toate motivele să credem că el, nu Turner, s-a legat de catarg pe vasul „Ariel”...

În schimb, „oficialul” Turner, care nu era străin nici de calendar, nici de cîntecele de sirenă ale gloriei...

Din fericire, în naufragiile lui Turner nu naufragiază decît convenționalul. Ceața lui e atît de acaparatoare încît nu mai dăm atenție siluetei convenționale din ea.

N-a trecut prea mult de cînd pinzele lui Turner erau înghesuie în magazii de la National Gallery...

OCTAVIAN PALER

Simple note

Post-scriptum la Margareta Sterian

Am scris, aici, recent, despre vernisajul de la Galeria națională a Muzeului de artă, care adăpostește într-o somptuoasă și magnifică reprezentare prodigioasă...

Dar am omis în fugarele mele însemnări ce i le-am consacrat să spun, mai ales pentru cei tineri de azi, care e bine să știe și, n-am făcut-o, împiedicat poate și de ideea...

N-am putut cerceta la inaugurare în amănunțime exponatele, piesă cu piesă, pentru că un vernisaj rămîne pînă la urmă strict o festivitate, cu tot ce implică ea...

Altă atmosferă și altă ambiantă. Liniște și reculegere. Perechi sau grupuri de trei-patru vorbind in-

cet, fermecați. Ca și în 1929, la debutul Margaretei Sterian în fața publicului de la Mozart, ca și mai apoi în celelalte manifestări pe care le-am văzut, prind în scoica urechii, cîzînd, cite un nume: Vlaminck, Matisse, Signac, Chagall, Van Dongen, Braque, Friesz, Utrillo...

Am părăsit sălile după aproape patru ore, răvășit de atîtea delectări — duicile și seraficele poveri ale splendorilor. Și am revenit a treia oară împreună cu trei prieteni vechi de generație, chiar dacă nu aparținem aceluiși leat...

Am plecat de-acolo toți patru îndestulați de frumos și vizibil emoționați, de ce ne-a putut oferi în strădanile de creație Margareta Sterian, iar discuțiile purtate, noi în de noi, pînă ne-am despărțit, referitoare la pictura ei și la

pictură în general, m-au făcut să regret că n-am avut nici unul la îndemînă un magnetofon ca să le înregistrăm.

Fiindcă la Margareta Sterian cromatica e vocabular și e sunet: în fiecă pînză stăruie parcă o strofă dintr-un poem sau o frază muzicală dintr-o partitură și ne livrează, în linii și culoare, nesfîrșite povești de oameni și de viață, desfășîndu-ne privirea, ca să ne dea, constant, stări sufletești, surprinzătoare și febrile reacții ale minții. Și pentru că am arătat că și în cea dintîi expoziție din 1929, ca și în aceasta din 1984, lucrările ei continuă să suscite încercări de variate similitudini, voi preciza din nou că Margareta Sterian nu vine din nici un pictor, oricît de mare ar fi fost el, din nici o școală, din nici o modă și din nici un curent...

Il voi relua iarăși la lectură, din mai multe puncte de vedere, și îi mulțumesc Margaretei Sterian că peste vrerile ei mi l-a sugerat.

L. KALUSTIAN

Biblioteca in aer liber

Ce mai faci?

„Ce mai faci?” O întrebare obișnuită, la care englezii și americanii răspund identic — aruncîndu-ți mingea înapoi cu o indiferență de tenismeni oboșiți — „Ce mai faci?”, iar noi, în româno-franceză, nu cu mult mai angajați suflătește decît ei, „Bine mersi.”

Nu întrebarea e de vină. Ea atinge esențialul (e vorba de starea și de lucrarea unui om în lume), ci probabil monotonia formulării. Oricum, poți să-ți vezi de drum, celălalt face bine mersi.

Am un prieten din copilărie, om extraordinar de altfel, cu care mă văd cam o dată la cinci ani. „Ce mai faci?” mă întreabă — și pare plin de curiozitate, și e grăbit să aflu cum stau lucrurile (fiind domnia-sa și puțintel actor).

El bine, cunosc un om discret, pudic, mai degrabă retracții care nu-mi pune decît extrem de rar — chiar dacă ne vedem mereu — banna întrebare. Dar la el, la marele poet, e o întrebare serioasă. Cuvintele, întoarse la izvor, au din nou o semnificație precisă. Iar el așteaptă atent, cu căldură și fraternitate atent, să-și spuie, fără să te întinzi la vorba, ce-ai mai făcut, cum te simți, la ce lucrezi, dacă ești în stare să lucrezi. Ascultă, privindu-te liniștit (și-și sticlesc ochelarii, lărgindu-și enorm ochii superbi și împiedicîndu-și, cu decisele granțe brune ale lentilelor, să-și invadeze fața), îți mai pune o întrebare sau două, apoi îți spune câteva fraze pline de bun-simț care te îmbărbătează. Momentele în care poetul Cezar Baltag se interesează ce mai faci sînt pentru mine niște pașnice și nesfîrșit de luminoase serbări ale prieteniei.

Dar Cezar Baltag ce mai face? Și-a publicat ultima carte de poezii inedite „Unicorn în oglindă” acum nouă ani. Nouă! Apoi tăcere: lumea l se înfățișa, iar el o urmărea,

să vadă ce mai face, îl asculta șoaptele. A urmat volumul selectiv Poeme (1981), cuprinzînd și douăzeci și șapte de poezii noi. Și iarăși o lungă întrerupere. Apoi, în primele luni ale acestui an, în Luceafărul și Transilvania, unsprezece poeme semnate de „apolinicul” cu aripi romantice”, cum îl definea încă de la debut Paul Georgescu. În noile versuri, Orfeu, Gea, Hecate, Casandra, Oedip, sfînxul, moirele, daiomonul, ingerul, Copacul Lumii, ursitoarele din basmul despre tineretea fără bătrînețe ce-l obsedează de mult („Basmul nostru nu e / astăzi foarte blind, / pe mine mă prinde / gheața inoțind”) populează o lume scaldată într-o lumină cînd blajină, cînd orbitoare. A soarelui? Mai degrabă nu. O lumină de început, nedefinită, așa cum a văzut-o în postume și Eminescu, zeul tutelar al admirabilei poeme Geea.

Remarc, citindu-și și recitîndu-și cele unsprezece poeme, că la acest poet, eminamente și cu strălucire liric, epicul nu lipsește aproape niciodată. E uneori doar un nucleu iradiant; alteori cotropeste spațiul poemei, și atunci povestea se spune pe sine: dincolo de cuvinte sînt alte cuvinte, iar în spatele lor foșnește marea. Sau oceanul primordial. Oedip, Orfeu („lui Nichita Stănescu, în memoriam”) și capodopera intitulată Casandra fac parte din această a doua categorie. Din prima, Pe deal, Zodie, Zbor de pescăruși: „Teșem de aur risipă, / în aer și cer în talaz, / sintem peisajul în clipă, / săgeți în perpetuu azi.” Întrebări cutremurătoare (derivînd dintr-un „ce mai faci?” adresat nu omului de pe stradă, ci universului și unei patrii de basm, cu tradiții străvechi) sînt rostite pe un ton calm, domesticitate, transformate în melodii. În această Imblînzire muzicală a unor interogații hotărîte, chiar violente, vîd una dintre notele personale ale excepționalului poet. Un poet care nu se schimbă, indiferent față de modele poetice, ci se desăvîrșește. În stilul său inimitabil. (Și lesne de imitat, ca orice stil inimitabil; ierte-mi-se acest paradox, dar numai poezii lipsiți de personalitate nu pot fi imitați; n-ai ce...)

„Egal cu sine, original prin felul în care asimilează și interpretează miturile, Cezar Baltag are un sunet care este numai al lui și o rigoare

ce trebuie admirată pentru că se manifestă din ce în ce mai rar în poezia de azi. La debut, el disprețuia firava trestie pascaliană; acum se identifică integral cu destinul ei. Poetul este lujerul fragil care își gîndește condiția și ridică pîn de demnitate ochii spre cerul care îl apasă. Cunoașterea este începutul libertății lui...” — scrie marele critic Eugen Simion în Scriitori români de azi, III (carte care e obiectul unui pamflet inteligent, publicat recent de poetul și criticul Gheorghe Griguru. Nu tot ce susține Griguru e adevărat, nici vorbă. Dar chiar dac-ar fi fost! A-tuncî cînd îl rostim cu iritare, adevărul nu e reliefat, ci se ascunde sub valul opac de venin. De multe ori a fost nedreptățit Griguru, dureros nedreptățit, și ca excelent poet, și ca autor de critică. Dar dacă la o nedreptate se răspunde cu altă nedreptate, unde se ajunge? Și o întrebare cu caracter mai general: de ce sînt mereu hărțuiți de confrăți numai scriitorii cărora chiar și cel mai pornițî dintre criticii lor le recunosc cu onestitate valoarea? Să fi dispărut nonvalorile literare în haos? Ele nu deranjează pe nimeni?)

Dar să revenim la versurile lui Cezar Baltag — și anume la acelea în care îl evocă pe Nichita Stănescu: „E om, fără îndoială, are prea multe slăbiciuni, / au murmurat oamenii — / nu știu ce să facem cu el, o prieten / cu fielele / e tot mai urit pe zi ce trece, / priviți-l, nici nu mai are / chip omnesc // Numai să nu ne intreacă, / oh, numai să nu ne intreacă — / s-au neliniștit brusca zeii, — / să-l prindem repede pînă nu ne intreacă / și să-l facem zeu // Și toți s-au năpusit să-l înșfăce / și de n-ar fi cîntat înainte / l-ar fi zeificat // Dar el cînta nepăsător / mai departe / și fielele ridicau fermecate boturi spre stele / și oamenii amuțiseră de uimire // Zeii tăceau și mureau și-nviau // Iar cînd s-au dezmeticit în sfîrșit / și s-au repezit să-l prindă / el era Stea de mult. Le scăpase.”

Pentru mine, noile poeme ale lui Cezar Baltag, strălucitoare de prospețime și de frumusețe, sînt cel mai frumos răspuns imaginabil la întrebarea „Ce mai faci?”, întrebare pe care nu-mi amintesc să i-o fi pus vreodată.

FLORIN MUGUR

Raliul Cibinului ținut la Sibiu între 8-9 iunie pe un traseu de 460 km a devenit un veritabil test. Din 90 de mașini au terminat cursa 46! Au câștigat vechii noștri cunoscuți: locul 1 pe echipe „Dacia Pitești”; locul 1 individual Petre Cojocaru și Ene Florian — „Olcit Craiova”. Pe 22 iunie, în același loc, se va da startul în competiția internațională „Raliul Dunării”!

Ne propunem să urmărim cu aparatul de fotografiat vîltoarea mare întrecere unde lupta pentru supraștie se va da între cele două mari firme constructoare de mașini „Dacia” și „Olcit”. Mai ales că la Sibiu se vor întîlni cu piloți renumiți de peste hotare. Pe curînd: „Dacia Pitești”, „Olcit Craiova”, „Unirea Tricolor București”, „IPA Sibiu” și tutuzor celor care vor vrea să fie cu noi...

PAUL AGARICI

atelier literar

G. Dumitrescu

I. Boldea : Foarte judicioase, gândurile și intențiile din scrisoare. Sperăm că ele se vor reflecta din ce în ce mai mult în viitoarele manuscrise. Deocamdată, lucrurile înclină într-o măsură spre confecție, spre soluții decorative, facile, exterioare. Ceva mai bine (mai consistent), în „Casa”, „Arta de a muri” și „oarecum, „Cochilie”.

Eliana Mar : Dincolo de toate „goangele”, descoperirea stării de „lincezeală și visătoareală acută” și a inertiei și prizonieratului primejios al celui „context interior” restrictiv e un lucru foarte important. Din el trebuie să decurgă, însă, firesc, niște schimbări (niciedecum o abandonare, și nici o pauză de 1—2—3 ani, care v-ar face să pierdeți „digitația”). Schimbări care implică, desigur, și „deschiderea abecedarului”, dar nu chiar la litera A, ci la altele (de pildă, C — **concepție, construcție**, adică nu „visătoareală”, S — **studiu sistematic**, T — **tenacitate**, etc., etc. Dacă „abecedarul” e explorat cum trebuie, nu există în lume vreo poartă care să nu se deschidă la un „papapapaam” bine intonat, bine marcat, așa cum îi stă bine unui semnal al Destinului ! Căci e vorba, fără doar și poate, de un destin, adică de un talent, despre care (pe marginea textelor trimise anterior) am mai avut o noarecă să vă înștiințăm. Deci, succes !

S. V. Adrian : Nu se poate vorbi încă de un „salt”, dar lucrurile par să evolueze totuși („Năivitate”, „Din mers”, „Paternitate”). Dealtfel, nu e nici o grabă. Așteptările noastre rămân aceleași.

F. Kăllô : Un început de limpezire și organizare, în „Necunoscuta”,

„Doar mama”, „Ploaie de primăvară”.

Em. Proșcan : Auspicii favorabile („Ereditate”, „24 de ore”, etc.), chiar dacă nu lipsesc, unele nesiguranțe, unele lungimi discursive, etc. Să vedem ce urmează.

Angela Filip : Multe pagini adevărate bune aptitudinilor lirice („Prudentă”, „Definiție”, „O clepsidră”, „Dintr-o cană”, „Despre inefabil”, etc.). Există, uneori, și tendința de a reduce lucrurile la un „montaj” metaforic (metafore cîteodată „făcute”, neconvincătoare). Dar perspectivele sînt clar favorabile.

Ioan Paul : E un punct de plecare, desigur, care denunță însuși promițătoare, mai ales în zona umorului. Că aceste crîmpele, inteligente, spirituale, satirice, vă pot servi și ca exerciții în vederea unor „expediii” narrative mai ample, acest lucru e, poate, de la sine înțeles (veți observa însă, la un moment dat). Oricum, sînt destule motive să vă continuați explorările.

I. Tătar : O poveste incilicită, confuză, inotind din greu (dar cu dubioasă sollicitudine) sub picile obscurantiste, care transformă textul, nu odată, într-un decor aberant, „de pe altă lume”, în afara credibilului.

Delia Negru : Aveți dreptate, regretăm (a fost, desigur, o confuzie de nume). Versurile aduc semne bune. Poate, nițel prea elaborate, programatice, cerebrale, cu o vibrație mai stinsă. Pe primele nu le mai avem, din păcate, dar dintre cele de-acum putem nota cu speranță mai ales „Punct de vedere”, „Culorile vieții”. Să vedem, în continuare.

A. Valoni : E un cerc închis, în care vă invir-

tiți de la o vreme, un manierism și o strungărie minoră de vorbe, în care nu mai pătrunde aer proaspăt (idei, emoții, sugestii, vocabular, etc.). Totul sugerează stagnare, penurie, inchistare, plafonare. Nu putem reține nimic. („Frig”, cel mai infiripat, ni l-ați mai trimis, parcă, și n-are trebui să vă mire că n-a apărut...). O pauză, pentru lectură și meditație, ar fi poate binevenită.

Antonella : Nu sînt semne de talent, din păcate. Sînt, în schimb, semne de agramatism, destul de grave și de jenante. Ocupați-vă de școală !

V. Baghiu : Bune gânduri, în a doua scrisoare (vă dorim să le impliniți pe toate !). Dintre versuri, ne-au plăcut mai mult cele din prima („Inviere”, „Impresii”, „Tăine”, „Interior”, „Amin-tiri”). Celelalte sînt stăpînite prea mult de imagini și obsesii cam macabre (dar nouă ni se cer aici „versuri mai luminoase”). Reținem doar „Izvorul” și „Crai nou”. Și vă dorim succes deplin în marea încercare apropiată !

G. Promu, El. Deacu, G. Băle, Daniela Voicu, Doru Stănescu, El. Șchiopu, M. Cr. Stamate, Al. Mustafă, Luke 15, Mona Zamfirescu, Marius C-tin, Daniel Cobzaru, Marius Vasiliu, V. Mustafă, Oreste, I. Ilie Marian, M. Proca, Mr. World, Alex. Deleanu, Măd. Mares, Draghina Moțiu, Fl. Orion, Don Pedro, Mar. Toda, Lum.-Al. S., Monalisa Ani, D. Corw, Anamaria Armand : Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU

N. R. Manuscrisele nu se înapoiază.

CASA MIRESMELOR

N-ar fi trebuit să deschid cutia albastră ;
imediat au început să se rostogolească
din ea
un trandafir presat,
cîteva amurguri îngîndurate,
o pană de pasăre necunoscută,
un vis dezlănțuindu-se
ca o furtună,
o hartă a unei insule neexplorate,
resturi dintr-o moară de vînt,
un bulgăre de zăpadă,
numele unui zeu din carne și sînge,
un rubin sfărîmat
și glasul copilului aceluia
spunîndu-mi
„Julietta”.

DIANA BARBU

CULORILE VIEȚII

Nu vreau cîmpii albastre și nici albastre ramuri
Îmi place frunza verde și pururea din flămuri
De ce de dragul modei să le-albăstrim pe toate
Cînd soarele-l de aur și noaptea ne e noapte ?
Purțăm pe umeri crîni și-n ochi avem vîpaie
Și nu ne creștem prunci albaștri în copăie
Ne e speranța verde și ni-e iubirea jar
Și-avem la-nchinăciune vin roșu în pahar
Chiar de-i senin albastrul tot focul ne-nălzește
Chiar de-i senin albastrul de moarte ne-amîntește

DELIA NEGRU

Senin e paradisiul și ne lipsim de el
Senin e omul care nu luptă pentru-un țel
E zbuciumată viața așa cum ne e dată
Cu roșu și cu verde și negru cîteodată
Dar mie îmi e dragă așa cum e și vin
Culorilor din lume la toate să mă-nchin
Deci eu le vreau pe toate așa cum le e firea
Albastre să ne fie doar cerul și privirea

DELIA NEGRU

AUTOPORET

Unu optzeci.
Copilăria ascunsă
sub tinuță cît mai decentă.
Costumul negru cu care
trec pe strada vieții
pășind drept pe mijloc
Nu rid, nu surid.
(prin tot ceea ce fac
caut să fiu cît mai sobru)
Cînd dorm
chipul meu e o tețghea
pe care-și sprijină coastele
un vis hoinar.

VICTOR ANTONIE

CASA

Nostalgia hîrnului
brînilă de zboruri nocturne
de ilieci,
fereastră — aproape o melodie
copilăindu-se nepermis
și ușile — cu vîzor
pentru privit
Necunoscutul...
aceasta e casa
cu cuiburi de vise
în care tăcerile
își fac culcus
de zăpadă.
Și doar cerul
ca un mușchi inocent
năpădînd acoperișul
de țigă vicleană

IULIAN BOLDEA

STRIGATI

Vorbiți ! Vă rog, strigați !
Mi-e frică de liniște.
Mi-e frică de tăcere.
Cîntați ! Rideți ! Vorbiți !
Tăcerea mă sperie, mă îngrozește,
Mă biruie cu o nemurire imensă.
Iar mie mi-e frică. Vorbiți orice,
Dar n-o lăsați să se-approie
De mine. Sînt furios. Să-mi fie rușine,
Dar lăsați critica pe altădată.
Sau nu. Criticați-mă. Căci doar
Și cînd mă criticați, vorbiți.
Iar cînd vorbiți, fuge tăcerea.
Iar cînd fuge tăcerea imi trece și frica.
Iar cînd trece frica, trece și critica.
Vorbiți ! Cîntați ! Strigați ! Vorbiți !

MARIUS CRISTEA

ORA EXACTA

Sînt limite-n aer la trecerea cărora
Filamentele cuvintelor se ard,
Ochiul lăuntric se sparge
Cu tine dacă îl împart.
Pe hirtia innegrită de spațiu pisat
Ne mai putem găsi
Doar prin telepatie.
De dor de ubicuitate
Suferim amîndoi, cititorule,
Închiși în cîmpia acestui poem

VIOREL FLOROIU

DESPRE INEFABIL

Mîinile care
împletesc
armura poemului
nu se văd
ele sînt
asemeni luminii
care desface
ca un zîmbet
floarea de cais

ANGELA FILIP

Staționar de zi

(Vindecătorul de suflete)

- I.**
- vocea ta :
- scîrșită, monotonă, înceată ca fondul inert al aerului, acolo unde totul pare a fi asemănare (vîntul străbătînd cosmelele lumii norii staționari, aureolele)
 - vocea ta bolborosită, înpumată indiferentă ca blocul naturii ; vocea ta străvezie, opacă
 - încrustată cu cochilii de melc și cu scoici strepezind ca-prundișul sub val ca nisipul sub lună
 - vocea ta : egală : Prin care tree și se vindecă bolnavele suflete
 - vocea ta ca epavele stinse în targuri ocultă ca araratul, biciuită de vîntoase și povînișuri
 - vocea ta de sahare și chiciuri prin care aș putea umbla ca-n tibet sau ca-ntr-o țară pustie
 - vocea ta care plouă, tună și / singerează
 - vocea ta de nectar
 - vocea ta ca petalele florii de piersic, de căpșun, de măcieș
 - vocea ta de ether
 - vocea ta cu gheare și dinți
 - vocea ta de memorie, vocea ta de uitare
 - vocea ta de cunoaștere și beatitudine
 - vocea ta înlănțuită, vocea ta liberă
 - vocea ta : noaptea mea instelată (fărîmul oceanului meu de lumină în care aș putea nota ca delfinii în care mă scufund ca-n sunetul om)
 - vocea ta, care trăiește sau suferă în timp ce eu scriu despre ea. acolo unde eu te părăsesc acolo unde tu vei fi fără moarte.
 - vocea ta, viața mea ; dintr-odată îndepărtîndu-se ;
 - însingurată, monotonă, absurdă

- II.**
- de ce nămol ar trebui să mă izbăvești de ce harababură, ce haos, tu doamne dacă însuși nu te-ai fi încercat între fustele îndrăcite și știrbe-ale Mayel
- un vis dement visezi, creier atrofiat din care tot curge maculatura ; cenușie, lăptoasă ; bolnav cum ești nici nu mai simți malaxorul cum te inghite, te sfîrteacă
- (Ce-ai făcut eu amiezile tale ? cu nopțile limpezi și-adînci ? cu sfinte, clarele-ți legi ?! eu aștrii, materia, eternitatea ? cu omul, oglinda-ți divină ?)
- blajîn stai și senil, potrivit-ți pe nas o sticlă afumată, ciobită ; pe dinainte-ți parcă s-ar scurge realitatea ; sari de pe scaunul, salivezi, mai țopăi nițel chicotînd, dai s-o apuci ;
- dintr-odată filmul se rupe
- ...și din nou malaxorul, nici măcar fioros ; paletă pe care un pictor nărod amestecă umbrele, culorile toate ; în centrul ei instaurîndu-te, caneros, somnolent, ca păianjenul. — secretînd o pastă subțire, incertă
- III.**
- tinăr eram în apa caldă-a memoriei acum rid și în ochi-mi sterp se inecă amiaza rid și scrișnesc, perdeaua se tulbură urechea mea nu mă mai aude gura mea nu mă mai vorbește ;
- înghesuit sînt de marionete ;
- ce gălăgie asurzitoare, ce vaer !... (o clopotniță, în crucea ei un porumbel își zbate aripiile ca-ntr-o frigare ; văzduhul se umple de funigii imaculate, în lumina trandafirică un stol de îngerci clopoțește te deum ;
- e atîta splendoare pe lume, incît te zguduie plînsul)
- IV.**
- dar cine se uită prin ochii păsărilor prin ochii păsărilor care stau față-n față cine se uită pre sine cînd prin ele se uită, ochiul eel fix

- ochiul fix întîlnindu-l și fără de teamă, și fără minie pasărea pasăre rămînînd, zborul zbor rămînînd
- prin ochii pietrelor cine privește prin ochii arborilor, prin ochiul muntelui sau al mării
- sau prin ochii înțelepților, cine ? ...cît să nu cîntine necîntirea cît freamătul frunzelor viu să rămînă cît unduirea aceeași, care curge și este cît teafăr albastrul și răcoros să ne-îngăduie norii
- sau prin ochii ciinilor, căprioarelor, cailor colorîndu-se a sfială a rugă sau prin ochii copiilor necunoscînd rușinea și pînda ; ea ai puilor abia ieșiți din găoace ; neștiutori și totuși străvechi de cînd lumea ?!
- ...te-am așteptat, cu ochi de piatră de pasăre de ciine
- cu ochi de om te-am privit fără de fard te-am privit. cum trece frunza prin anotimpuri eum trece luna prin fazele lunii eum crește discul roșu la orizont și noaptea nopții o leapadă.
- cu ochii tăi în ochii mei am privit ; cum voi privi de-acum anotimpurile, cum de acum privi-voi doar piatră, arborii, Luna
- V.**
- exiști ?... mai exiști ?... dar copacul acela vorbăreț din fața ferestrei ?... dar magnoliile liliacul sulfina și orga de vînt iasomnia glicina și buzele tale, caprifoiul și rozmarinul și pareurile al libertății al muncii al vieții prin care hoinăream în cabinetul aseptie și crud ?... dar coloana de ființe inerte sinucigașe așteptîndu-și rîndul la spovedanie și reintregire ?... între tine și ele — spațiul securizant al biroului ; ca pe o scenă privirea ta gînditoare, asistînd la spectacol, participînd ;
- legîndu-te cu un fir de subțire lumină de fiecare salt mortal la trapeze ; participînd (cu o foarfecă-alături) ; și elegant-zîmbitor, — cît să mă-ntreb dacă nu cumva mi se pare, și elegant-zîmbitor
- cît să uit de bazaconii, metafizici, salvarea materiei, cît să las să mă-nchidă — pozitivă, terestră — îndoiala.
- ...doar miinile tale
- ușor tremurînde, pâlite de mortarul cu care zideai (rezideai) temelia.

GABRIELA NEGREANU

Miracol? Nu. Știință

• Respirați de 17 ori pe minut • După a patra ședință de tratament puteam să închid ochiul •

Cu Elena Cernei despre: **Enigmele vocii umane**

— În 1974, la Tokio, după un strălucit concert susținut în capitala niponă, marea noastră artistă lirică, Elena Cernei, anunță pe neașteptate că se retrage definitiv din viața artistică. Gestul a creat stupeoare și derută. Elena Cernei părea seena în plină glorie și cu o voce care nu dădea deloc semne de oboseală. Sint zece ani de atunci și cititorii noștri — mulți dintre ei foarte tineri la ora aceea — vor fi interesați să aștepte motivele acestui surprinzător abandon profesional.

— Am luat această hotărâre fără declarații patetice și fără clasică sărbătoare de adio. Mi-am mărturisit gândurile doar unor prieteni apropiați. Îmi amintesc cum în Italia, unde am poposit după turneul din Japonia, regretatul Mario del Monaco a exclamat intrigat: „Dar e un adevărat sacrificiu, Elena! Un cântăreț n-are voie să-și părăsească vocea. Mai ales un cântăreț cu o voce ca a ta.” I-am răspuns că a sosit momentul să fiu de folos publicului larg nu numai ca solistă pe marile scene ale lumii. O datorie morală mă obliga să aștern pe hirtie cercetările și observațiile mele dedicate vocii umane, legăturii dintre laringe și presiunea subglotică, importanța pe care, toate acestea le au pentru sănătatea întregului organism. Era pentru intima orară, apreciam eu, cind lirica și medicina puteau face front comun în marea bătălie pentru sănătate, pentru prevenirea unora din cele mai grave boli ale veacului nostru. Or, viața artistică nu-mi îngăduia nici o clipă de răgaz.

— Preocupările pentru medicină reprezintă un gând mai vechi?

— Înainte de a intra în conservator, am urmat un curs de medicină în cadrul „Crucii Roșii”. Apoi în răstimpul celor 23 de ani de carieră artistică, am studiat eu asiduitate vocea cântăreților și aparatul respirator-fofonator. Mi-am dat seama că un cântăreț nu poate face cu adevărat carieră dacă nu posedă noțiuni de fiziologie și anatomie. În timpul spectacolelor, mai ales în pasajele acute, aveam senzația că presiunea aerului e atât de puternică încât e gata să-mi rupă laringele. Căutam atunci să înlătur acest fenomen controlându-mi respirația și încercând să cobor laringele, care pe măsură ce cântam devenea rigid. Fără să-mi dau seama, la ora respectivă eu mă chinuiam de fapt să rezolv intuitiv problema presiunii subglotice și a impedanței întoarse. Dar în 1952 nu cunoșteam încă aproape nimic despre cercetările întreprinse de Tarneaud, Raul Husson, André Moulouquet, Jelen Krmpotic, Philippe Fabre.

— Ce este presiunea subglotică? Expresia, după cite știu, vă aparține.

— Presiunea subglotică este produsă de coloana de aer venită din plămâni și este

un act fizic caracteristic actului fonator. Ea se formează datorită rezistenței pe care o întâmpină la nivelul celor două coarde vocale și poate fi asemănătoare cu arcușul care scoate sunete cind este plimbat pe coardele viorii. De folosirea ei corectă depinde sănătatea coardelor vocale și calitatea sunetului emis.

— Cind și cum s-au conturat observațiile dumneavoastră?

— La început am făcut multe greșeli. Ca atîția alții. Din pricina unor exerciții oboșitoare, făcute incorect, am fost nu o dată în situația de a-mi pierde vocea. Atunci am început să studiez atentă anatomia aparatului fonator. Am apelat și la câteva exemple celebre, studiind cariera lui Feodor Șaliapin și a Mariel Callas. Șaliapin, după cum se știe, a cântat pînă la sfîrșitul vieții sale, deci aproape 50 de ani, în vreme ce Maria Callas și-a pierdut posibilitățile vocale după numai 20 de ani de carieră artistică. Semnificativ din acest punct de vedere apare și cazul celebrei cântărețe Ymma Sumac, inezestrată cu un complex artistic miraculos și posedînd un ambitus vocal de 4 octave, dar care și-a pierdut glasul încercînd să studieze muzica clasică. Ei bine, cum era de așteptat, am început să studiez fenomenul presiunii subglotice pe propria mea persoană. O făceam în special după nopțile ce urmau unor spectacole și cînd în minte îmi rămîneau, obsedant, pasajele pe care nu le executasem perfect. Am început astfel să le cînt treptat fără sunet, corelînd respirația cu contracția mușchilor abdominali, rămînînd tot timpul atentă la poziția laringelui. Mi-am dat seama că poziția laringelui joacă un rol foarte important, iar poziția sfînterului glotic depinde de musculatura laringiană, combinată cu funcția mușchilor abdominali. Cu timpul am izbutit să cînt întreaga operă de citeva ori, în perfectă liniște. Găsisem cheia: puteam să cînt și fără sunet. Treptat au apărut și roadele acestor exerciții.

— Cercetările dumneavoastră se referă numai la activitatea artiștilor lirici?

— Acesta a fost doar începutul. Ulterior, fiind invitată să cînt în toate centrele muzicale ale globului, deci avînd ocazia să cunosc zeci de țări, am început să observ modul în care se desfășoară vorbirea la diverse popoare. Am putut să constat pe această cale efecte negative a avut civilizația asupra aparatului respirator. Din pricina crizei de timp și a bombardamentului informațional, omul de azi este nevoit să vorbească din ce în ce mai repede. Asta îl împiedică să respire normal. E o experiență pe care o poate încerca oricine. Rugați o persoană ca, timp de un minut, răstimp în care veți vorbi fără întrerupere, să vă înregist-

treze numărul de respirații. Veți constata că ați respirat numai de 7-8 ori, deci mai puțin de jumătate decît este necesar. Acest lucru are, evident, consecințe negative asupra laringelui (adevărata poartă de intrare a oxigenului în organism), precum și asupra metabolismului general, știut fiind faptul că anumite structuri, și în primul rînd miocardul, sînt mari consumatoare de oxigen. O defectuoasă oxigenare tisulară în metabolism are, după părerea mea, o contribuție directă în fenomenul cancerizării celulare. Desore toate acestea am vorbit pe larg în lucrarea mea „Enigme ale vocii umane”.

— Studii, însumînd 177 de pagini, a apărut în Editura Litera la sfîrșitul anului trecut. Pentru informarea cititorilor noștri, cu îngăduința dumneavoastră, vom enumera principalele subdiviziuni ale volumului: Urechea și sunetul; Aparatul respirator; Educarea aparatului fonator; Cititul fără sunet; Aparatul muscular; Gimnastica; Laringele; Sinusurile paranazale; Presiunea subglotică și impedanța; Geneza sunetului; Inima; Vocea și exercițiile vocale; Cancerul. Consultanți științifici: Nicolae Ionescu, medic primar O.R.L., doctor în științe medicale. Este o lucrare de factură științifică, care surprinde prin bogăția informației și prin cunoștințele de anatomie, fiziologie, biologie, chimie și fizică. Ea este structurată pe citeva ipoteze originale în legătură cu etiologia unor maladii și cu importanța pe care o prezintă laringele în starea de sănătate a omului. Spațiul nu ne permite să abordăm complexitatea problemelor aflate în dezbatere. Cititorul nostru va fi interesat să aștepte în primul rînd concluziile și măsurile practice la care a ajuns autoarea.

— Am spus că eu consider laringele un organ de o importanță covârșitoare. La fel de important ca alte două organe vitale: inima și plămîni. De buna lui sănătate și funcționare depinde în mare măsură sănătatea noastră și preîntîmpinarea bolilor de inimă și a maladiei canceroase. Spune-mi cum respiri ca să-ți spus ce sănătate vei avea! Eu folosesc de ani de zile o gimnastică specială consacrată sănătății laringelui și întregului aparat respirator-fofonator. Am dedicat aceste probleme un capitol special. Pentru descrierea lor ar trebui să răpim „Flacăra” o pagină întreagă. Voi prezenta totuși cititorilor un exercițiu pe care eu îl consider extrem de important: stînd comod pe scaun, dar mai bine în pat cu spatele sprijinit într-o pernă înaltă, se încearcă citirea fără sunet, deci cu gura închisă și respirîndu-se numai pe nas. În felul acesta se consideră coardele vocale ca o pereche de buze ce pronunță cuvintele. Se caută de asemenea ca laringele să fie plasat cît mai jos. În timpul cititului se plimbă limba prin gură la fel ca atunci cînd se vorbește cu glas tare. Se produce astfel un masaj al laringelui, se consolidează toată musculatura laringo-

faringiană. La un moment dat lectorul va observa că frazele citite au un înțeles mult mai clar decît atunci cînd sînt rostite cu voce tare. După o oră de exercițiu, reluînd cititul cu voce tare, vom remarca că vocea devine mai sonoră, iar modul de exprimare mai facil, mai fluent. Acest mod de a citi dă posibilitatea zonelor cortico-cerebrale să lege mai ușor ideea de cuvînt și să memoreze mai profund fiecare cuvînt în parte, fără a obosei coardele vocale a căror sănătate este atât de importantă. În același timp se mărește și spațiul sfînterului glotic, permițînd în felul acesta pătrunderea unei cantități mai mari de oxigen, deci o mai bună oxigenare a întregului organism. Recomand exercițiul tuturor persoanelor, dar mai ales celor care suferă de tulburări de pronunție, dereglări ale centrului de vorbire Paul Broca, celor care au suferit operații laringiene, timizilor, emotivilor, sau bolnavilor cărora li se recomandă repaus vocal în disfonii neuromusculare. În fond, la fel a procedat și Demostene. Pletriclele din gură îl obligau să țină gura închisă, forțînd coordonarea mișcărilor limbii cu a coardelor vocale. Cu timpul el și-a fortificat laringele, legînd perfect gîndirea de formarea sunetului articulat.

— Cititorii vor găsi desigur toate amănunțele în viitoarea ediție a lucrării dumneavoastră (prima ediție, în tiraj redus, s-a epuizat imediat, deci nimeni nu mai poate găsi la librării, la ora actuală, vreun exemplar din „Enigme ale vocii umane”). Să încercăm totuși o concluzie a concluziilor. Din cele spuse, trebuie să înțelegem că ne recomandăm să vorbim mai puțin, în tempo de andante și cu multe reapausuri vocale?

— Nu sfătuesc pe nimeni să vorbească mai puțin. Ar fi absurd. Eu vreau să atrag atenția celor nevoiți să vorbească mult că sînt datori să-și controleze respirația, că este absolut necesar să respirăm de 17 ori pe minut. Apreciez avoi că infarctul și boala canceroasă pot fi prevenite prin mai buna oxigenare a organismului. Pentru aceasta trebuie să consolidăm mușchii laringieni, să respirăm numai pe căile nazale. Întreaga mea lucrare se sprijină pe următoarea descoperire: omul posedă două tipuri de respirație. Respirația fiziologică și presiunea subglotică, aceasta din urmă fiind bioforța care ne dă posibilitatea să vorbim. Ea este creată de bioforța noastră musculară și ne ajută să învingem forța de gravitație terestră. Omul trebuie să fie conștient că posedă aceste două forte și, înainte de a le folosi, să le studieze. În legătură cu toate acestea am ținut de curînd o comunicare la Congresul național și internațional de O.R.L., desfășurat la București între 30 mai și 2 iunie.

LIVIU TIMBUS ■

Argument la o mare realizare (V)

Cazul și cazurile doctorului Florea Dinu

— Alo?! Revista „Flacăra”?

— Da, revista „Flacăra”!

— Mă numesc Silvia Gorgan, lucrez la I.P.R.S., București, am citit ultimul număr al revistei și, împreună cu soțul meu, vă rugăm să vedeți un caz tratat și vindecat de doctorul Florea Dinu. Este vorba despre o colegă și prietenă de-a noastră.

— Plecăm la I.P.R.S. Băneasa. Cazul este unanim cunoscut și o bucurie unanimă, cum ne declară președintele comitetului sindicatului „deoarece s-a recuperat un om. Pentru producție și pentru viață”. Se telefonează imediat în secția 2500-montaj tranzistori și este chemată Viorica Crăciun. În biroul comitetului de partid intră o femeie tină, într-un halat alb impecabil, cu o pieptănătură îngrijită, cu o față senină, frunte înaltă, ochi expresivi, piele transparentă, de portelan fin. Simțeam oarecum derutați, nimic de pe acest chip nu trădează o cit de vaagă sechelă a necruțătoarei boli. O surprindem totuși cînd zîmbeste, un colț al gurii se ridică parcă ceva mai mult decît ar fi normal. Și atît.

— Greșim, cumva, ați fost pacienta dr. Florea Dinu?

— Nu, nu nu greșiți deloc, am fost și o să vă povestesc totul, așa cum a fost. Mi s-a întimplat toamna, în 1979. Eram cu sotel și fetița cea mai mare în oraș, pe bulevard, lângă Cismigiu, stăteam la rînd să cumpăr lançoși; mă afluam în concediu de maternitate, mai avem încă o fetiță de citeva luni, acasă. Bătea puternic vîntul, n-aveam nimic pe cap și am simțit cum mi se împietrește un obraz iar gura o ia într-o parte. Ii zic sotului „fi atent că pînă ajungem acasă, o să mi se strimbe de tot gura”. A ris de mine, nu credea, dar eu știam de la cealaltă paralizie...

— Cum adică, ati mai avut încă una?

— Cînd, pe ce parte?

— Aceasta era a treia. Prima dată mi s-a întimplat la 15 ani, în 1966, tot dintr-un curent. Am mers într-o mașină descoperită ca a doua zi dimineață să mă tre-

zesc cu partea dreaptă a feței paralizată. Unde n-au fost părinții cu mine?! Din medic în medic și din tratament în tratament. Am avut noroc că s-a remediat, numai că, în același an, după citeva luni, am făcut-o din nou, pe partea stîngă. De data aceasta n-a mai cedat așa ușor... Eram în clasa a X-a de liceu, pe care am petrecut-o mai mult prin spitale. La Spitalul de boli contagioase și Spitalul nr. 2 din Ploiești, la Spitalul nr. 9 din București, la Spitalul C.F.R., suprasaturîndu-mă de masaje, electroterapie, vitamine, impachetări, injecții de tot felul. După spitalizare, de unde am ieșit pentru că numai aveau ce să-mi facă, am luat drumul policlinicilor; cum azeau părinții mei de un neurolog bun mă și duceau, rămînînd pînă la urmă în evidența și urmărirea Policlinicii C.F.R. de la Gara de Nord, unde am fost tratată cu multă atenție, dar fără prea mare rezultat. Rămăsesem cu sechela pronunțată — ochiul îl închideam doar pe jumătate, gura — strimbă, nu puteam să ridic fruntea.

— A treia pe ce parte s-a instalat?

— Asta era nenorocirea și disperarea mea — tot pe stînga, supraadăugată celeilalte. Am luat-o dacapo cu medici, policlinici și spitale. Știam lectia — ca și în zilele anterioare: Vitamina B6, masiv. Vitamina B6. Am înghițit atitea pastile încît numai simplul miros îmi trezea repulsie și gura, mă țineam de nas și-mi puneam palma pe ochi ca să le înghit.

— Si la dr. Dinu cum ați ajuns?

— Greu a fost nu să ajung, eram doar prahoveancă (din com. Gornet Cricov), în județ este prea binecunoscut, are atita faimă, greu a fost să intru fiind mereu atît de asaltat de pacienți din toată țara. Făcea eforturi supraomenești, stătea în cabinet de dimineață pînă noaptea țîrziu și nu-i putea birui pe toți. Se întimpla să aștept uneori 7 și 8 ceasuri, dar sfertul acela de oră de tratament, cu aparatul său avea darul să mă și odihnească, ieșeam ca după 8 ceasuri de somn. Întrebați-le pe colegele mele, cînd veneam în

schimbul doi la lucru, direct de la Cimpina, nu le venea să creadă, aveam o bună dispoziție și o disponibilitate pentru muncă de parcă veneam, după cine știe cite ore de odihnă...

— Intervine Silvia Gorgan:

— Cînd a venit prima orară la serviciu paralizată era într-un hal de depresiune nervoasă că n-o mai recunoșteam; de regulă e o fire ponderată, calmă, echilibrată. Plîngea în hohote, spunea că nu mai este, nu va mai fi om, femeie, mamă. „Nu vă închipuiți, repeta mereu, am doi copii, doi copii, cum o să mă cunoască fetele mele, cum o să se simtă, crescînd, cu o mamă așa mutilată”. Mai mult nu-și ducea gîndul dar nu era greu să bînuim că se gîndea și la soțul ei, imaginați-vă că avea doar 28 de ani. Atunci lucram în aceeași secție și i-am cunoscut mai bine decît oricine poate zbuiciumul, neliniștea, durerea — atît sufletească cît și, efectiv, fizică; avea mari dureri de cap. Degeaba mă străduiam și ne străduiam întreaga echipă să-i dăm curaj, s-o îmbărbătăm, să-și recapete speranța că o să se vindece...

— Reia Viorica Crăciun...

— M-a ajutat mult colectivul, colegii mei care mi-au fost aproape, care m-au făcut să nu mă simt singură, care m-au înțeles. Mai ales șefa de secție, ingenera Valeria Jipa, căreia îi port de-atunci și mai mult respect, un om minunat. Ori de cite ori am avut nevoie să merg la tratament sau am întîrziat venînd de la Cimpina, mi-a dat bilete de voie și a aranjat

în așa fel încît norma și producția mea să nu suferă.

— După cite ședințe de tratament ați început să simțiți o ameliorare?

— De la a treia. După a patra puteam deja să închid ochiul, să execut mișcări ale obrazului iar gura și-a revenit vizibil...

— Iarși Silvia Gorgan:

— Nouă, colegelor, nu ne venea să credem că așa, de la o zi la alta, poate să devină o alta, mai corect să revină la înfățișarea ei naturală. O chestionam în fel și chip despre tratament, despre aparat. Era ca un miracol ce se petrecea sub ochii noștri.

— Ne adresăm din nou Viorică Crăciun:

— Fiți atenți că stați în curent, e geamul deschis și aici și în biroul de-alături, nu vă e teamă? Ați mai avut vreun puseu de cînd ați sîstat tratamentul la dr. Dinu?

— Că îmi este frică de curent — îmi este, în general! mă menajez, dar nu exagerat. De la tratament se împlinesc, lată, 5 ani și n-am mai avut nimic, n-am mai simțit nimic, sint, cum mă vedeți, un om cu o înfățișare normală. Și cu o viață normală. Din ianuarie am fost chiar promovată ca șefa de echipă, acasă fetițele cresc, sint sănătoase — una are 9 ani, cealaltă 5 —, cu sotel mă înțeleg foarte bine, am o viață de familie tihnită și echilibrată. Aș zice, chiar, fericită. Fericire pe care, să fiu sinceră, i-o datorsz în mare măsură doctorului Dinu. Mulțumii-i din partea mea.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Înainte...

...și după tratament

Om - această trestie gânditoare

DEPINDE DE NOI

● Idei noi în tratamentul balnear ● Fitoterapia, ca salt de la ceai la medicament, nu se bucură încă de atenția pe care o merită ●

Nu mai multă considerație, ci interesul cuvenit

— În articolul anterior, promiteam cititorilor, stimate tovarășe dr. Virgiliu Băgu, să revenim asupra activității Centrului de medicină tradițională privind cercetarea și utilizarea unor plante medicinale din flora țării noastre. Iată, o facem, și vă rugăm să punctați ce loc ocupă în preocupările dumneavoastră?

— Utilizăm plantele medicinale din pasiune, convingere și necesitate. Pasiunea datează din perioada stagiului în rural, când cițiva farmaciști inimoși mi-au deschis ochii asupra rezervelor terapeutice ale naturii și m-au luat ca ucenic și apoi colaborator. Îmi aduc aminte de plantele dintr-o zonă de lângă Măcin — județul Tulcea, unde există un lac și un izvor (supranumit de localnici chiar „Izvorul tămăduirii”) cu proprietăți terapeutice deosebite, datorită prezenței în sol a unor elemente radioactive rare, și unde s-ar putea dezvolta o bază de tratament excepțională (cu apă, nămol și plante). De atunci, îmi transform conștient în perioade de cercetare și documentare, atât în țară cât și în străinătate. La Irkutk devenisem aproape suspect tot întrebând bătrânele despre „zalatala roșii” — rădăcina de aur —, cu efecte similare jejenului chinezesc. Am adus chiar de acolo o tinctură de eleuterococ, cu rezultate foarte bune în diverse tipuri de astenii, depresii, ca și în unele forme de diabet. (La cițiva pacienți am constatat efecte nete de tonifiere generală, de bună dispoziție psihică, după primele 20—30 de grame de tinctură.) Epuzând cantitatea adusă, la sfatul profesorului Brad Segal de la Universitatea din Galați am înlocuit aceste plante exotice, din alte țări, cu rădăcina de lemn dulce românesc, cu efecte asemănătoare într-o bună măsură...

— ...La care ne vom opri mai pe larg. Vorbeați și de NECESITATE, ce argumente aduceți în acest sens?

— Să nu sărim peste convingeri. Acestea s-au format nu numai pe baza (încă) a redusei experiențe personale ci, mai ales, din datele publicate pe plan internațional, ca și din cercetările unor personalități ale școlii românești de fitoterapie — Ovidiu Bojor, Gabriel Răcz, Honoriu Popescu, Horia Bucur, colectivele de medici și farmaciști de la Cimpulung Argeș, Drobeta-Turnu Severin, Iași, Cluj-Napoca, de la Plantavore din Piatra-Neamț, iar lista e departe de a se termina. Organizația Mondială a Sănătății, după efectuarea unor ample studii, consideră că din toate medicamentele de azi (și sint peste 300.000!) sunt necesare doar 200 și, din 1976, recomandă tot mai insistent utilizarea mai largă a preparatelor din plante medicinale și a altor mijloace tra-

diționale de tratament. În 1983, același for internațional recomandă tuturor statelor să studieze mai intens plantele cu valori terapeutice în vederea unei valorificări superioare și a înlocuirii progresive a multor preparate sintetice. Dacă, tot statisticile O.M.S. indică faptul că 50 la sută din populația adultă și peste 75 la sută din cea vîrstnică a ajuns să consume zilnic medicamente, în consecință, incidentele și chiar accidentele reacțiilor adverse sînt și ele tot mai numeroase, mergînd pînă la 18—20 la sută. Apare, astfel, foarte limpede necesitatea eforturilor pentru o terapie mai aproape de structura biologică a omului. De altfel, literatura de specialitate internațională abundă de argumentele unor savanți, cercuri medicale și centre reputeate potrivit cărora aproximativ 50 la sută din substanțele active pot fi înlocuite cu cele extrase din plante și că peste 60 la sută din bolile cronice pot fi tratate numai cu plante. Desigur, nu trebuie să fim exclusiviști, să exagerăm în această etapă în care aplicarea fitoterapiei are încă multe necunoscute. La noi în țară, cum spuneam, există multe colective de cercetare, multe încercări și chiar multe rezultate, din păcate însă, de generalizarea acestora, de aplicarea clinică pe bolnavi, de concentrarea cercetării pe cîteva direcții prioritare nu se ocupă nimeni pe plan central. Fitoterapia, ca salt de la ceaiuri la medicament, nu se bucură încă de atenția pe care o merită, avînd în vedere atît tradițiile medicinii populare românești, cît și potențialul imens al florei noastre naționale. Fitoterapia înseamnă în această etapă mai mult extracte, concentrate active și cealuri și mai puțin produse farmaceutice — cum ar fi necesar — și cu atît mai puțin integrarea acestora într-un complex de măsuri terapeutice și profilactice

— La Galați, cum se procedează?

— Dezvoltarea fitoterapiei la Galați a depins de niște șanse. În primul rînd, documentarea pe care am efectuat-o cu ocazia stagiului făcut în China, în 1978, unde am acumulat o experiență și în domeniul farmaciei verzi. Ocupă un loc de bază, după acupunctură, în medicina tradițională a acestei țări. Apoi, colaborarea cu cadre didactice de la Facultatea de chimie alimentară din localitate, de o înaltă tinută științifică și profesională, avînd mereu idei noi — în special, cu profesorii Brad Segal și Gheorghe Costin care au la dispoziție și una din cele mai moderne baze de prelucrare. Așa s-a reușit prepararea în țară a **batoanelor de moxă**, asemănătoare celor din import ca efect, utilizate de noi în acupunctură și despre care ați mai

scris, ca și a unor uleiuri esențiale, tincturi, extracte pe care le aplicăm în punctele de acupunctură, pe baza unei specificități de organ, ceea ce ne-a confirmat încă o dată teoria tradițională a meridianelor. În al treilea rînd, entuziasmul și receptivitatea unor farmaciști din cadrul farmaciei spitalului județean (Olimpiada Chiva) de la farmacia nr. 9 (Elena Avram) și nr. 74 (Diana Nicolescu), consimțind să întreprindă cercetări și să prepare o serie de extracte și tincturi dintr-un număr tot mai mare de plante.

Practic, în centrul de la Galați procedăm în felul următor. Aplicăm tincturi, extracte, uleiuri esențiale la toți bolnavii internați, — între care predomină cei cu afecțiuni reumatismale, respiratorii și renale —, în funcție de boala și de faza acesteia. Utilizăm mai mult extractele hidroalcoolice pentru că sînt mai eficiente, fără pierderi importante de substanțe active și mai ușor de administrat cantitativ. Acestea se asociază ca adjuvant acupuncturii sau moxei, ca și altor proceduri tradiționale. În funcție de intensitatea simptomelor, de tabloul clinic al afecțiunii se adaugă la începutul tratamentului și doze mici de medicamente uzuale, din terapia clasică, mai ales aspirină și indometacin, deoarece acțiunea prin intermediul prostaglandinelor se subsumează cu cea a acupuncturii. Am constatat, de pildă, că după administrarea unui preparat antinevralgic vegetal (sub formă de tinctură) efectul de scădere a durerii apare după o jumătate de oră și durează cel puțin 4—5 ore. (În afecțiunile acute e necesar să știm acest lucru pentru a ajusta tratamentul adecvat.) Costul unei doze zilnice de tinctură este de 0,30 lei, mai ieftin decît cel mai simplu ceai dintr-o ceașcă. Utilizăm preparate din circa 60 de plante iar o dată cu includerea în cadrul Centrului și a Cabinetului de fitoterapie de la Serviciul de balneofitoterapie al Spitalului municipal (de care se ocupă dr. Angelica Lungu) numărul acestora a crescut la 90.

— Dar rezultatele? Care dintre plante s-au dovedit mai eficiente și care ar putea fi incluse într-un posibil nomenclator de fitoterapie al Ministerului Sănătății?

— Rezultate bune am obținut în bolile reumatismale cu preparate din aproximativ 20 de specii, dintre care satisfacții mai mari ne-au dat coaja de salcie, crețușca, rădăcina de lemn dulce, tătăneasa, rădăcina de brusture, pirul, mugurii de pin, mugurii de plop, fructele de leupăr. O ameliorare semnificativă și rapidă am înregistrat-o asociind unele tincturi de Arnica montana, Tamus camminis — untul pămîntului — cu uleiuri de molid, de mentă și altele. În afecțiunile urinare — conurile de hamei, pirul medicinal (cu efecte nete în sedarea durerilor), coada șoricelului (un puternic antisepctic uri-

nar), ca și florile și fructele de salcim (în colibaciloză), turița mare, osul iepurei (pentru dizolvarea uraților), frunzele de mesteacăn și de fag etc. În bolile respiratorii, în afara plantelor bine cunoscute, utilizăm, după experiența a 2 ani a Spitalului TBC Galați, în speță a medicului emerit dr. Chiril Barnetchi, aerosoli cu esență de brad preparată în laboratoarele Universității. Rezultatele sînt remarcabile în multe afectări ale bronhiilor și costă numai 0,50 lei pe ședință. În unele afecțiuni cardiovasculare am abordat, în special, păducelul, talpa giștii, precum și alte specii din flora noastră medicinală spontană existente în Nomenclatorul „Plafar”. Urmărim, totodată, un lot de bolnavi pe care îi tratăm cu o rețetă pe bază de usturoi, propolis și miere de salcim, cu efecte demne de luat în seamă în ateroscleroză, în unele forme de hipertensiune arterială și mai ales în profilaxia acestora. Ne ocupăm și de anumite afecțiuni hepatice, de alergii de diferite cauze, unde plantele noastre medicinale aduc un aport important, atît în tratament cît și în profilaxie. Am încercat, într-un număr de cazuri, și **gematerapia**, cu macerate din țesuturi tinere, în plină creștere, ca și **aromopunctura** cu uleiuri esențiale (care au peste 200 de componente active), dar important este, cred, la ora actuală nu ce fac eu, colegii mei de aici, de la Galați, ce face Horia Bucur la Sebeș, dr. Caba la Călan, farmacistul Torjescu la Mizil, dr. Elthes la Oradea, ci, ca toate aceste preocupări să fie circumscrise unui plan tematic central, al Comisiei medicamentului și al Ministerului Sănătății, încît din aceste preocupări personale și disperate să se definească un număr de direcții prioritare, cum spuneam, și care să se finalizeze cu concluzii științifice sigure, asupra plantelor medicinale din bazele țării noastre, în vederea trecerii la fabricarea industrială de medicamente.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Precizare

Articolul „PLANTE MEDICINALE IMPOTRIVA CANCERULUI” apărut în pagina 8 a revistei Flacăra nr. 21, din 25 mai a.c. aparține în întregime omului de știință VIRGIL TORJESCU, doctor în chimie generală, științe toxicologice și doctor docent în farmacologie, membru activ al Societății Franceze de Biologie Clinică (S.F.B.C.) și nu farmacistului Alexandru Torjescu, fiul lui Virgil Torjescu, care este autorul gelului antiulceros TA.

O recentă inițiativă a Policlinicii balneare din Slănic-Moldova, sprijinită de organele locale, de a invita pe doctorul Constantin Băcanu și a studia împreună posibilitatea asociării autovaccinului total, deci o metodă naturală de tratament, celor deja aplicate în vestita stațiune vădește nu numai o deschidere către nou, ci și preocuparea crescîndă pentru „medicina naturistă”.

— Doctore Constantin Băcanu, ați prezentat la Policlinica balneară autovaccinul total și perspectivele sale. Despre interesul manifestat de colegii dv. am putut judeca singur. Dat fiind aflul în stațiune și al unor vizitatori străini, nu este exclus ca autovaccinul să pledeze și el pentru turismul în România. Un cunoscut specialist, consilier al președintelui Italiei în probleme de turism, ne spunea nu demult că în acest domeniu, după părerea sa, o mare „șansă” o oferă României nu numai monumentele naturale-unicat de tipul deltei, ci mai cu seamă tratamentele elaborate de medici români, deci unice în lume și competitive prin definiție. Cum credeți însă, doctore Băcanu, că ar putea fi aplicat autovaccinul într-o stațiune de cură?

— S-ar încadra perfect. În fond, balneoterapia în totalitatea ei, kineoterapia, acupunctura, gimnastica, prescripțiile dietetice nu fac decît să potențeze pe cît naturale (ocolind medicamentele!) rezistența organismului, capacitatea de a se apăra singur, cu mijloace specifice. Autovaccinul total este un biostimulator general, antiinfecțios și antialergic (această ultimă acțiune înscriindu-l și ca o metodă utilă în combaterea astmului, în asociere cu tratamentul de salină pentru care mulți bolnavi vin la Slănic-Tirgu Ocna). Producerea de anticorpi stimulată de autovaccin ar grăbi vindecarea bolilor tratate la Slănic prin mijloace naturale.

Un alt interlocutor, medicul principal balneolog Francisc Anghelus, se arată preocupat de efectele negative ale abuzului de medicamente, ade-vărată plagă a societății contempora-

ne. În multe situații medicamentele (dacă sînt străine cu atît mai bine...) exercită o nejustificată fascinație. Să luăm exemplul astmului bronșic, din păcate destul de frecvent atît la copii cît și la adulți. Se recurge prea lesne și prea rapid la cortizon, ignorîndu-se pericolul dependenței. Știu, bunăoară „Volon”-ul de import rezolvă spectaculos, pentru un timp limitat, unele cazuri, dar pacientul devine dependent de „Volon”, crizele revin. Tratamentul de lungă durată cu doze mici de cortizon favorizează infecții, oprește sau întîrzie creșterea și dă fenomene de insuficiență corticosuprarenală la intreruperea bruscă, colici abdominale, dureri epigastrice pînă la ulcer gastric. Nu am făcut decît să citez dintr-o carte apărută

fuzii de fructe de Armurerium (Fructus Carduci Mariane), ingredient de bază al unor produse de import ca Legalon.

— Și ce propuneți concret?

— Inițierea la Slănic-Moldova a unui sanatoriu de recuperare pentru hepatite cronice. Subliniez că el nu ar necesita investiții, deoarece ar putea funcționa, într-o primă perioadă, în cadrul actualului sanatoriu central „Racoviță”. Noi am avea nevoie doar de aprobarea de principiu a Institutului de balneologie din București. Un asemenea sanatoriu de recuperare pentru hepatite cronice și evolutive în fază incipientă cu evoluția moderată ar fi, cel puțin după știința mea, unicul în Europa. De remarcat că izvoarele Ciungetu și

problemă foarte serioasă: oamenii vîrstnici, cu o crescîndă pondere demografică la noi și aiurea, necesită o îngrijire specială, în cadrul căreia tratamentele naturale își găsesc locul firesc, fiind neagresive, lipsite de nocivitate, mai ales pentru un organism uzat de vreme. Este și unul din atuurile Slănicului, alături de altele pe care le-am pomenit mai sus. Iată însă o anomalie:

„Policlinica balneară Slănic-Moldova, cu aproximativ 20 de medici, depinde administrativ de spitalul Tirgu Ocna; chiar și pentru o foaie de hîrtie, un pahar, o peniță trebuie să trimitem referat la Tirgu Ocna, de care ne despart zeci de kilometri — observă medicul-sef al policlinicii, Rodica Stăiculescu. De altfel, micul spital din Tirgu Ocna ar trebui să ne îndrume pe linie profesională, desi nu numără în rândurile sale un singur balneolog. Atunci cum îi poate îndruma pe cei 20 de la Slănic? Nu punem sub nici un fel la îndoială competența profesională a colegilor noștri, ci anomalia administrativă care — în afara aspectului îndrumării, nu cel mai important — antrenează inutile tergiversări în rezolvarea unor probleme concrete, un neîncetat du-te vino al hîrtilor. Or, Slănic-Moldova satisface criteriile „legii sănătății” (Legea nr. 3), atît din punctul de vedere al personalului muncitor cît și al bazei materiale pentru a deveni unitate sanitară de sine stătătoare și a depinde astfel direct de Direcția sanitară județeană. S-ar soluționa astfel operativ multe chestiuni, în folosul bolnavilor”.

Reiese clar din cele de mai sus că nu este vorba nicidecum de „plîngeri” din partea interlocutorilor noștri, ci de nedumeriri și sugestii născute din dorința de a stimula dezvoltarea stațiunii, a tratamentelor naturale pe valesa cea strîmtă a Slănicului din Moldova, acolo unde acum două secole serdarul Mihăluță Spiridon a descoperit, la o vînaătoare de cerbi, un izvor tămăduitor.

LIONEL NIȚESCU ■

O propunere: un spital de recuperare pentru hepatite cronice

recent în Editura Medicală, „Produse farmaceutice folosite în practica medicală”. Factorii naturali, inclusiv terapia de grotă (la Tg. Ocna), sînt de preferat, cortizonul rămînd ca o ultimă armă după ce s-au încercat celelalte metode, nu înainte. Acesta este și contextul mai larg al invitării printre noi a doctorului Constantin Băcanu.

Romulus Busnea, medic balnear veterar al Slănicului, face o propunere interesantă, pornind de la constatarea că...

...în grupa bolilor digestive cronice care dau invaliditate, ponderea principală revine hepatitelor cronice. Or, bolnavilor de hepatită cronică activă tip A moderat activă li se pot aplica și proceduri balneare. Medicatiei cu produse românești care au trecut proba timpului, ca Metaspar, Aspatofort, Tropofar i s-ar alătura tratamentul cu plante medicinale, in-

Sonda II nu conține nici o urmă de sulf (fapt destul de rar), iar Sonda II dă, în plus, apă alcalină în stare pură — singurul izvor de acest fel în țară.

Și aceste argumente sprijină ideea sanatoriului de recuperare, care, repetăm, nu ar necesita noi amenajări.

După cum spuneam, arsenalul medicinei naturale atrage la Slănic și vizitatori de peste hotare, din Anglia, R.F.G., Israel, Brazilia, în special vîrstnici. Am văzut la butonierele unor britanici venerabile emblema SAGA. Strani!, la Slănic, acest cuvînt englez, cu care s-au familiarizat și românii după „Forsyte Saga”. Ce legătură, însă?! Ni s-a explicat că nu este vorba de „saga” în accepțiunea obișnuită, ci de inițialele unei renumite firme de turism specializate... în vîrstă a treia, cele patru litere semnificînd inițialele de la „Send A Grandmother Away!” trimiteți de acasă bunica. Dincolo de nota de umor, o

Prima opinie slujește drept tulpină celei de-a doua

● Cine nu-l cunoaște pe Puiu Călinescu are acum prilejul ●

a de PAUL AGARICI

Puiu Călinescu:

„În meseria noastră nu ai voie să te joci cu spectatorul”

De foarte multă vreme are statut de vedetă. Cine nu-l cunoaște, cine nu înțoarce capul după el pe stradă, sau cînd intră într-un magazin după cumpărături! De-a lungul anilor a fost confruntat cu fel de fel de opinii: ba că-i genial, ba că-i cabotin, ba că se repetă, ba că este înfatuat, ba că nu accepta nici un fel de sugestii, ba că se simte bine numai alături de valori mediocre. Dar el, actorul, și-a știut cu precizie menirea, a răbdat cu stoicism și cele bune și cele rele, urcînd sigur, dar anevoios, treptele consacării. De fapt îl cheamă Alexandru Călinescu, dar, oare, cine îl recunoaște sub acest nume? Este suficient să înlocuim prenumele Alexandru cu Puiu și putem fi siguri că nu va exista cititor care să nu știe precis că, în rîndurile de mai jos, vom vorbi de un foarte cunoscut actor de comedie, care de peste patru decenii ne descrețește frunțile. De citiva ani a ieșit la pensie, dar acest act nu a însemnat altceva decît îndeplinirea unei formalități pe care chiar marele comic a cerut-o. Continuă să joace, continuă să aibă succes, continuă să facă săli pline. Toate aceste motive ne-au determinat să-l căutăm. Și l-am găsit.

V-a surprins apelul nostru?
— Mărturisesc că da! Credeam că pentru gazetari retragerea mea, aparentă, înseamnă capitolul Puiu Călinescu închis, cu toate că, seară de seară, cînd văd că-i fac pe oameni să ridă, mă întreb: unde sint cronicarii, unde sint aprigii critici, care dintr-o simplă trăsătură de condei să te facă praf, să te bage în mormint? Mărturisesc că pentru mine o cronică răutăcioasă însemna suferință. Eu nu sint de părerea aceluia confrate care într-o discuție purtată cu cineva de la Flacăra susținea că, pentru un actor, o cronică bună sau rea nu înseamnă mare lucru. Căci, susținea interviuistul, noi ne cunoaștem singuri, și știm cu precizie cum evoluăm.

Profitați că sinteți pensionar și traageți fără milă în tagma gazetărilor?
— Nu sint pensionar decît pe statul de plată, de tras nu trag în nimeni. Dați-mi voie să spun la Flacăra cite ceva.

Cine vă oprește?
— Deci vine cronicarul X la spectacol și vezi că zice a doua zi: în zi proastă actorul Y, ni s-a părut puțin obosit, evoluînd cu un aer blazat, cu turații vocale incoerente, care deranjează din start. Așa o fi, dar mă întreb și eu, ca tot omul, cine imi poate garanta că el, gazetarul, n-a venit la spectacol prost dispus, (după o ceartă cu iubita, soția sau cu soacra), cine imi poate garanta că el, gazetarul, a fost atent și că nu a bătut cu piciorul în podea, în timp ce tu, actorul, știindu-l în sală, făceai pe dracu în patru ca să-i plăci. Din aceste motive toată viața m-am ferit de judecăți tranșante. Munca unui om, și mai ales arta unui actor, trebuie judecatede cu foarte mult calm și discernămint. Și pentru a pune punct acestui capitol vreau să amintesc că, într-o recentă lucrare, Horia Deleanu zicea că un cronicar înainte de a așterne gîndurile pe hîrtie trebuie să vadă un spectacol de citeva ori. Puteți să-mi furnizați un singur nume de cronicar, care vede de citeva ori un spectacol și apoi scrie?

Legea unui interviu este clară. Eu pun întrebările. Doresc să vă mărturisesc că în ceea ce mă privește sint subiectiv: imi place Puiu Călinescu de foarte mulți ani. Aș putea să vă zic de ce, dar sper

ca acest lucru să relaxe din acest context. Imi amintesc cu plăcere că, în urmă cu ani, un regizor, un mare regizor, susținea că vă numărați printre cei mai mari comici ai lumii, comparîndu-vă chiar cu Charlot. Nu își dorea decît un scenariu adecvat personalității dumneavoastră, fiind sigur de mare succes. Dar pentru a spune lucrurilor pe nume, se cere menționat că imprincipiatul regizor era conștient că la Puiu Călinescu se cer multe retușuri.

De vreme ce nu-i spuneți numele, nu-mi rămîne decît să înregistrez faptul ca atare.

De fapt, cine sinteți? Și de unde dragostea pentru scenă?

— Ca orice bun bucureștean m-am născut în Groapa lui Oatu. Aici am învățat de toate cele, aici mi-am petrecut copilăria. Nu știam ce este o scenă pînă în clasa a II-a cînd a trebuit să spun o poezie. Am apărut pe scenă, dar n-am scos nici un sunet. Probabil de emoție mă schimonoseam într-o hal că lumea se prăpădea de ris. Azi trebuie să recunosc că lumea ridea nu de schimonoselile mele, ci pentru că pur și simplu mi se udaseră pantalonii chiar în fața publicului. Atunci, biata mamă mi-a zis: băiatul mamei, actor să nu te faci. A avut dreptate. Nu m-am făcut.

Apoi?

— Apoi a urmat liceul și primele manifestări artistice. Eram un fel de boss. Jucam, scriam, texte, lipcam afișe. Am fost descoperit — iată și eu am fost descoperit — de regretatul profesor de canto Mihai Vulpescu, care prin '39 m-a sfătuit să intru în sindicatul artiștilor. Am dat examen. Președinte: marele Vraca.

Vă amintiți ce-ați spus?
— Cum să nu: Penes Curcanul, apoi am făcut citeva imitații, și... am fost uns actor. Fiind profesionist am jucat la Liga Culturală a lui Iorga. Prima piesă, „Procurorul Hallers”, cu marele Storin în rolul principal.

Imi amintesc pieșa, am văzut-o în adolescență. Intr-adevăr, Storin era bulmăcitor, mai ales în scenele de dedublare a personalității. Trebuie însă să recunoaștem că pe Puiu Călinescu nu l-am remarcat atunci...

— Multumesc, tocmai din aceste motive am părăsit teatrul pentru revistă, nu înainte de a trece și pe la Naționalul bucureștean.

Unde ați jucat în Egor Buliciov, alături de o distribuție de zile mari: Birlie, Calboreanu, Maria Filotti, Dina Cocea. Regizorul, Moni Ghejter, avea cuvinte bune despre Puiu Călinescu, mediatorul, cu toate că acolo jucați parca pe...

— Călugărul nebun Propotel. Era la cel de-al doilea spectacol cînd am fost confruntat cu un mare necaz: poate de emoție, poate din neatenție, mi-a căzut peruca, mai bine spus am agățat-o de un nasture. Atunci mi-am dat, poate, proba de maturitate și aplomb artistic, căci risetele în sală dar și pe scenă nu mai conțineau. Mi s-a propus imediat angajarea la Național, dar eu am refuzat spunîndu-le: mă simt mai legat de revistă, la Național aș fi prea încorsetat. A nu se uita că aveam experiența cinematografulor de cartier, care puseseră amprenta pe arta mea.

Bine că ați atins această latură a activității dv. Despre evoluția actorilor „de cartier” s-au spus multe, foarte multe lucruri. Și bune și rele. Zic eu că fiecare activitate artistică la timpul său, a avut și ceva bun, motiv pentru care vă invit să poposiți puțin pe scena, astăzi dispărută, a cinematografului de cartier.

— Eu jucam la Marna, Marconi, Nisa, Paris, Aida. Rețineți: în fiecare luni, premieră. Repetăm 5 zile, dimineața, apoi premiera. Probabil că de acolo mi se trage dragostea pentru scenă, căci pe scenă eram toată ziua. Tot acolo am învățat că în meseria noastră nu ai voie să te joci cu spectatorul. Cum nu erai pe placul publicului, cum urmau fluierăturile.

Vreau să cred că spectacolele acestea, de vreme ce se bucurau de succes, erau aprobate de cineva.

— E o chestie destul de nostimă cu acele vizionări. Înainte de premieră venea gașca cartierului cu al ei boss, care dădea „viză”. Ce nu le era pe plac trebuia scos. Patronul nu avea nici un cuvînt. Boss-ul putea cere chiar și scoaterea unui interperet. Vai de actorul care apărea în spectacol „fără viză”. Era așteptat la ieșire, cu direcția spital. Acesta era un aspect, neplăcut, dacă vreți, dar trebuie să recunoaștem că la cartier și-au început cariera și Giugaru și Antonescu Cărbuș și Iordănescu Bruno și Trestian și alții. Rulau — de regulă — două filme, după care evoluau trupa. Programul dura o oră. E bine să rețineți că în timpul rularii filmelor sala era goală. Noi făceam însă sala plină.

Era un fel de școală?

— Mai începe vorba? Eu acolo am învățat să improvizez și să prelungeș spectacolul — după interesul pe care îl suscita. Trăiam din chetă. Dacă unul mai puțin expeditiv stringea banii, mă pomeaneam că ne apropiam de final, iar el se afla la jumătatea sălii. Singura salvare era improvizarea.

Regizor nu era? Textele aveau adesea o valoare indoielnică, deci nu exista posibilitatea unui control obiectiv. După ce, crierții vă verificați evoluțiile?

— În meseria noastră, fiecare actor

exercită self-controlul. Nu există metodă universal valabilă. Am cunoscut actori, care aveau un anumit loc din sală. După cum reacționa spectatorul de pe acel loc știa exact cum merge. Eu mă uitam la mașiniștii. Ei erau barometrul meu. Nici azi nu am abandonat metoda.

Fără îndoială, mama natură v-a înzestrat. Dar talentul primar — se zice — nu e suficient. Ați avut modele în viață?

— Marii comici: Charlot, Malek, Pat și Patashon. Filmele lor le vedeam de sute de ori, le descompuneam, învățam gesturile, mimica, gagurile, tot.

Un interviu, ca să fie crezut, cere sinceritate de ambele părți. Vă întreb sincer și doresc un răspuns pe măsură: nu vă repetați, în ceea ce privește mijloacele de expresie?

— Eu zic să priviți cu atenție pe oricare mare artist și veți vedea că și el are o arie limitată. Sigur că aici intervine ingeniozitatea, dar asta-i altă poveste.

Se mai zice că Puiu Călinescu nu se simte bine alături de mari actori, preferînd compania valorilor indoielnice.

— Ce să-i faci, asta-i lumea. Mă îngrozesc cînd mă uit în jur și văd că partenerii, bunii mei parteneri de altădată m-au părăsit. Mă cutremur și nu-mi vine a crede: unde sint: Burmaz, Giovanni, Dan Demetrescu, Tomazian, Titi Botez, Antonescu Cărbuș, ca să-i cheam aici la judecata pămînteană și să spună adevărul! Cu ei am jucat peste 30 de ani. Iată, soarta a vrut să le supraviețuiesc. Cu acești oameni am format o familie, am avut un fel, dorream ceva. Și am realizat ceva, pentru că, în primul rînd, toți formam o familie. Viața particulară venea după teatru. Azi revista nu mai este o familie. Vine vedeta, își spune numărul și valea. Televiziunea, casa de cultură, turneele (bune și ele): au rupt esafodajul revistei.

Aveți dreptate. Acum 30 de ani existau la revista nume sonore care știu ce e revista, care-i sint legitime. Unde sint vedetele de ieri? Ce va fi mine?

— Bere rece! Mă bucură acest interviu, dar mă și îndispune. Mă bucură și pentru că stăm de vorbă, dar mă îndispune pentru că, fără voia dumneavoastră, discutăm lucruri care supără. Ați citit ultimul număr din „Urzița”? Știe oare răutăciosul gazetar că eu țin un spectacol fără să iau bani și că datorită lui Puiu Călinescu și nu memoriilor sale, X, salariați își fac norma? Deci, cu voia dumneavoastră, să ne întoarcem la acuza care mi se aduce: că fug de mine sonore. Revista este un gen, comedia este alt gen, cu alte legi care o guvernează. A spune bine un monolog sau un banc nu înseamnă că ești bun la revistă. Revista cere comedie bufă, bătaia cu frișcă, talc și atele. Comedia cere viteză și mai ales improvizare. Nu oricine e bun la revistă. Noi jucăm un spectacol de sute de ori. La un moment dat spectacolul devine plictisitor chiar și pentru actor. Nimic nu e mai groaznic decît atunci cînd actorul se plictisește. Și atunci, el e silit să facă și puțină improvizare. Cînd spun improvizare nu înțeleg decît niște mici intervenții pe linia textului. Însă vedeți eu am căpătat, după ani și ani, o anumită mobilitate a feței și a trupului, și...

Lumea zice că v-a strimbați.

— Zică lumea orișice, eu cred că nu mă strimb oricum, ci în funcție de personajul pe care-l interpretez. Eu cred că atunci cînd o fac pe bețivul, sint bețiv autentic.

De unde știți?
— De la spectatorii care mă opresc pe

stradă și mă felicită. Au fost cazuri cînd ei au venit în culise, să vadă dacă într-adevăr joc sau sint beat. Mai mult, în munca mea am fost confruntat cu dezno-dăminte de-a dreptul fatale.

Chiar fatale?

— Nu vă vine a crede? Noi sintem doar niște măsărcari, nu? Ei bine, rețineți că acum circa 12 ani, la un matineu, se afla în sală un spectator, un aviator, pe care l-am remarcat datorită risului său sănătos. La un moment dat a început să ridă din ce în ce mai puternic în rafale molipsitoare. Eu mă simțeam bine și supralicitat. Im-provizam, căci, spectatorul devenise partener, pînă cînd îl văd cum duce mina la inimă cersînd aer. Continuum să joc, cu toate că sesizasem pericolul. A fost scos din sală, și, prin plecarea lui, pierdeam poate cel mai bun partener. Deznodămintul l-am aflat de la un mașinist. Actorul Puiu Călinescu a continuat să joace. Lumea ridea, iar eu plingeam. Vă închipuiți ce năpraznic este să faci comedie, să plîngi; iar lumea să ridă. Cōmediantul este confruntat de multe ori și cu asemenea situații. Altă dată am fost chinuit de o cumplită criză de rinichi, m-am dus în culise pentru a mi se face o injecție. Mi s-a băgat acul, dar scena mă cerea, era rîndul meu. Credeți-mă, cu acul în mine am revenit la rampă. Mă strîmbam, de durere. Mă credeți sau nu?

N-am nici un motiv să nu vă cred, rețineți că în ceea ce-l privește pe Puiu Călinescu sint subiectiv. Să continuăm. V-am văzut în ultimul spectacol, recital aș zice, „Bălatul cu sticleți”. Talentatul regizor Bițu Fălțiceanu, cu care lucrați de-o viață, v-a supralicitat. Sinteți totuși la o vîrstă. Nu obosiți?

— Arta cere sacrificii. Eu fără scenă sint mort. Nu uitați că joc fără a fi retribuit. Acest amănunt vă spune, cred, destul. Bițu mă cunoaște bine și știe cum să mă folosească. Din păcate, nu prea avem regizori pentru genul nostru.

Poate că alții vă opoiesc, căci, repet, se spune că sinteți dificil.

— Să admitem că este așa, dar am pretenția să afirm, că nu sint capricios și cred că știu meserie. Altu-i adevărul. Nu pot accepta orice, iată, am refuzat multe roluri în filme tocmai din acest motiv.

Și la televiziune apăreți relativ puțin. De ce?

— Tot eu sint vinovat? Am creat, special pentru televiziune, pe Spirache. Cine este Spirache? Un om obișnuit, cu bucuriile și necazurile lui, pe care trebuie să le esaladeze de fiecare dată. A fost abandonat. Păcat, cu acest personaj aveam multe proiecte. Știu eu, poate acum cineva îl va scoate din nou în lume.

Cuvîntul „scenă” a revenit mereu de-a lungul discuției. Chiar o iubii atît de mult?

— Toată viața mea am fost emoționat de cite ori pășeam pe acest dreptunghi de scîndură, care devine partenerul tău de fiecare zi. Înainte de a iubi spectatorul, trebuie să jubești scena și o privești, precum un atlet, înainte unei sărituri, bara de înălțime, și să te întrebi: azi voi trece scena sau voi rămînea la rampă? Vedeți, marele și inegalabilul Tănase, animatorul și omul, ne judeca numai după acest criteriu, și știa cu precizie cine va trece de scenă și cine nu. Ca și știința, scena trebuie cucerită zilnic. Acel actor care crede că, odată trecut, scena îi aparține se înșală. Iar barometrul scenei se numește spectatorul. Iubitul nostru spectator!

DAN BIRLADEANU

Stimată redacție

În numărul 22 din 1 Iunie 1984 al onoratei dumneavoastră reviste, tovarășul Dumitru Nicolae-Nicușor, antrenor al echipei de fotbal Dinamo-București, virtuala și merituosa noastră campioană — realizatoare a atitor reputate succese internaționale din acest an și printre al cărei admiratori mă număr și eu; deci Tov. Dumitru Nicolae-Nicușor răspundînd la întrebările gazetărilor de prestigiu — Ovidiu Ioanitoaia — în interviu luat de acesta pe ultima pagină, 32, (a 3-a întrebare) face următoarea afirmație:

Întrebare:
„...Pentru că sintem la ora destăinuirilor, v-au ridicat jucătorii probleme?”

Răspuns:
Probleme speciale n-am avut dar probleme da.
Normal: O ECHIPĂ DE FOTBAL E UNA DE TEATRU ȘI NICI UNA DE DANSURI POPULARE! Seriozitatea în pregătire și aici deopotrivă meritul secției de fotbal... (sublinierea imi aparține).

Mărturisesc sincer că nu reușesc să înțeleg ori să cred că o asemenea părere despre o echipă de teatru sau dansuri (balet eventual mai sigur) poate fi a unui antrenor valoros, și nici că un gazetar reputat ca Tov. Ovidiu Ioanitoaia poate împărtăși o asemenea afirmație (ne amendată) despre munca actorilor și dansatorilor.

Nu-mi pot permite să suspectez pe nimeni de ignoranță față de fenomenul teatral, în general și nici în cazul de față în special. Cred doar; că atît actorii cit și balerinii ca și sportivii se străduiesc prin muncă, dăruire, devotament și uncori cu uriasă sacrificii să fie demni de cinstea ce le-a fost încredințată de a fi expresia talentului — forței — inteligenței și uneori geniului unui popor.

Sintem mindri cînd un sportiv ridică un stadion în picioare; dar fiii și dumneavoastră, mindri cînd un mare actor ori balerin înmărmurește o sală.

Și unii și alții dăruindu-ne, prin focul sacru al talentului, dăm certitudine și împlinire ființei umane.

La Epidaur înțelepciunea celor vechi ne-a lăsat ca moștenire trinitatea sacră a civilizației și culturii umane: Medicina — Stadionul și Teatrul.

Cer suze redacției că am abuzat de spațiul poate rezervat altor probleme de mai stringentă actualitate și închei cu speranța că scrisoarea mea nu va fi interpretată ca o punere la punct, ci doar ca o sinceră și caldă aducere de-aminte.

Cu stimă și statornică prețuire
St. Radof

(Actor — Teatru C. I. Nottara — București)

P.S. Întrucît campionatul nostru (al echipelor de teatru și dans) nu se încheie niciodată și nici noi confruntări internaționale nu ne așteaptă; invit echipe de fotbal Dinamo-București ca și pe toți sportivii la TEATRU.

Măsoară de 10 ori și taie o dată!

ONORATA INSTANȚĂ A MORALEI

● Cu intenția de a atrage atenția ● Sorocul inventat de prostie ●

Un spital nou, o veche maternitate — și ce a ieșit de aici!

Rindurile de mai jos au menirea de a atrage atenția asupra unor stări de fapt ce se manifestă în cadrul Direcției sanitare a județului Mehedinți, direcție condusă de dr. Elena Melencu, șefa secției neurologie la noul spital județean construit în municipiul Drobeta Turnu-Severin. Repet: aceste rinduri au menirea de a atrage atenția, și nu de a pune pe cineva anume la zidul oprobiului, public; pe parcursul documentării necesare realizării acestui material (documentare realizată împreună cu colega de redacție Georgeta Ștefănescu), s-a stat de vorbă cu un număr însemnat de medici, precum și cu tovarășii din conducerea județului.

Pe scurt, ancheta noastră, desfășurată timp de mai multe zile, a reușit să încheie un tablou de ansamblu ale cărui culori sînt departe de a fi vesele, liniștitoare... Sîntem de acord că activitatea unei direcții sanitare județene nu poate fi lipsită de tracasări, de accidente chiar, mai mari sau mai mici — și nu ne vom referi la așa ceva (sînt greutăți firești, inerente, fiind vorba de munca cu bolnavul, cu durerea fizică, cu — de ce nu?! — supra-viețuirea în anumite cazuri), în momentul în care însă această activitate este poluată de subiectivism, nepăsare, eroare chiar — cînd între medici apar fricțiuni nejustificate din care nu are de câștigat nimeni, dar are de pierdut bolnavul — atunci lucrurile se schimbă și a „tăcea din gură” devine o veritabilă culpă.

Intrucît materialul cules pe teren este imens, voi încerca să sintetizez principalele elemente ale situației anunțate mai sus, mărturisind din capul locului că sentimentul pe care îl am scriind aceste rinduri este cel al unei mari, cumplite amărăciuni; **asadar** :

...O scrisoare sosită la redacție și semnată de **Camelia Iman**, (medic principal epidemiolog la Centrul sanitar antiepidemic Mehedinți — fostă șefa a laboratorului județean de epidemiologie), ne sesizează o serie de grave neajunsuri survenite ca urmare a hotărîrii Direcției sanitare de a muta (la 2 august 1983) maternitatea, dintr-o clădire veche într-o altă și mai veche, afectată de două cutremure, în condiții aproape că mai proaste decît în prima; același medic mai sugerează că soluția cea mai eficientă ar fi mutarea maternității în clădirea noului spital județean, în locul secțiilor neurologie și interne (ai căror șefi sînt **Elena Melencu** și soțul acesteia, dr. **Mihai Melencu**). Lăsinnd deocamdată la o parte eficacitatea — și mai ales posibilitatea de facto a acestei mutări posibile (vom reveni însă și asupra acestui aspect!), ne-am interesat mai întâi care sînt neajunsurile sesizate de **Camelia Iman**, și care se confirmă; ele sînt, din păcate, destule. Iată numai o parte:

a) — saloanele actualei maternități sînt supraaglomerate (10—12 paturi de copii și mame, nerespectîndu-se astfel normativele Ministerului Sănătății ce prevăd cîte 6 mp pentru pat lehză și 4 mp pentru pat copil.

b) — grupuri sanitare insuficiente (există 2 W.C.-uri, folosite atît de sectorul septic cît și de cel aseptice și serviciul internări; în nici un alt spital din țară nu există așa ceva! — H.P.)

c) — în lipsa surselor de mese, masa se servește pe culoare.

d) — bucătăria — aflată în curte — a fost pînă nu de mult comună cu cea a secției boli infecțioase.

e) — uscătoria lenieriei de pat este amplasată în podul clădirii, pod ce servește și ca depozit de materiale nefolosibile, aparate ce-și așteaptă casarea, etc.

f) — sectorul de reanimare este comun pentru avorturi septice, ooperațe ginecologice septic și aseptice și canter.

g) — camera de gardă și garderoba medicilor sînt amplasate la mansardă (această trec, deci, îmbrăcați prin saloane, pînă a ajunge sus; efectele sînt lesne de bănuțit!).

h) — distanța față de secția de reanimare a spitalului județean, unde se află medicul reanimator de gardă, este de 5 kilometri; în cazul unor urgențe, se ivesc temporizări de nivelul orelor dacă se ivesc cazuri concomitente atît la maternitate cît și la chirurgie (H.P.: maternitatea dispune de 2 anesteziști, dar NUMAI între orele 8—13 !!!).

i) — transportarea zilnică cu salvarea atît a medicilor reanimatori, cît și a probelor biologice pentru examenul de laborator — laborator aflat de asemenea la spitalul cel nou — costă timp și consumă benzină.

Și etc., ...dar să ne oprim aici. Toate cele de mai sus au fost verificate atît prin vizita pe care colega mea și cu mine le-am făcut la sediu, cît și confirmate verbal de un număr de medici autorizați, printre care: dr. **Dinel Socolescu** (medic principal obstetrică-ginecologie, fost șef secție la maternitatea județeană); dr. **Elena Dragoiea** (medic principal pediatru, fostă șefa a secției de nou-născuți); dr. **Solomon Dobrescu** (medic principal obstetrică-ginecologie); dr. **Vasile Epure** (medic primar, șef secție O.R.L.); dr. **Editha Sima** (membră C.O.M., șef secție terapie intensivă la spitalul județean); dr. **Ionel Popescu** (șeful secției Chirurgie I — fost șef secție chirurgie integrală, înainte ca aceasta să fie ruptă în două).

Acestea sînt fapte concrete, sustinute de niște oameni competenți; oameni care, însă — în mod paradoxal! — au manifestat totodată un straniu scepticism, mai exact neîncrederea că ele vor ieși vreodată la iveală, că lucrurile, după amara lor experiență, în cele din urmă se vor mușamaliza. Că a trecut prea mult timp de cînd sesizările lor nu sînt luate în seamă, sau greșit interpretate (mulți medici au plătut cu postul lor „curajul” de a spune lucrurilor pe nume, de a pune degetul pe rană); că au existat indicații pe linie de partid și minister pentru ca maternitatea județeană să funcționeze în condiții cît mai bune, dar nu au fost respectate (păstrăm la redacție o serie de documente în acest sens); că se fac declarații, apar decizii ambigue (ce mostră: **ACT** — „Direcția sanitară a jud. Mehedinți, Nr. 117-30/30.XII.1982: Se confirmă că secția nou-născuți a fost unificată cu secția prematurilor rămînd o singură secție...”; nu este adevărat! — H.P.). Am încercat să descopăr de unde provin aceste temeri, de unde blazarea, neîncrederea unora. Și am ajuns, iată, la... **climat!** Pentru că, numai acestui climat — acestei rupturi produse între majoritatea medicilor și conducerea Direcției sanitare județene — climat de amenințări, suspiciuni, dezinformări, etc., i se datorează, cred, actuala situație deloc de invidiat, din lumea medicală a județului Mehedinți!

...Am intrat într-un local nou, am crezut că va fi și un spirit de muncă nou... dar nu, spiritul de colaborare e la pămînt! Într-un spital cu circuit închis, ar trebui să trăim și să muncim ca într-o familie, or — nu-i așa! — mi-a mărturisit, cu sincer regret, dr. **Editha Sima**. Și mai adaugă: „În primii doi ani de serviciu, ca director, dînsa (este vorba de dr. Elena Melencu) a pornit cu ideea de a pune lucrurile la punct; din păcate, s-a schimbat mult... mai ales de cînd secția chirurgie a fost ruptă în două. Eu sînt la reanimare — sînt, deci, la mijloc. Și între toți: chirurgie I, chirurgie II și neurologie.”

Unei mărturisiri, îi urmează alta: nu

sonal. Credeți, însă, cumva că la întoarcerea în țară și-a cheltuit economiile realizate pentru a cumpăra obiecte de uz personal sau familial? Da de unde... Încălcînd legea vamală și pe cele care reglementează relațiile noastre economice interne, V. G. a investit o bună parte din economii în țigări Kent pe care le-a introdus ilegal în țară.

Pentru cei tentați să obțină venituri mari și rapide fără muncă, desigur, o asemenea afacere poate fi ademintătoare.

Că nu este moral, că nu este legal ce mai contează? Numai că planul de „acolo” al tehnicianului Victor Guțu nu s-a potrivit cu cel din... Piața Unirii, unde a fost surprins de o echipă a Militiei sectorului nr. 3 în timp ce încerca să valorifice 300 pachete țigări Kent. Percheziția domiciliară care a urmat, a dus la confiscarea altor 657 pachete țigări Kent și iată cum s-a dus pe apa simbetel nu numai câștigul scontat, ci și suma investită. Colac peste pupăză, urmează consecințele de ordin penal, pentru că dintr-un cupa bine se știe, dar se ignoră de către unii, în societatea noastră specula este interzisă de lege.

MIHAI GROZAVU

Om — interioare de conștiință

Veronica

La cutremur, fîntina se prăbuși de tot și soțul ei care era mult mai bătrîn începu să care apa de la puțul din colțul uliței. Treptat, traiul ei redeveni comod și uită necazul de parcă nici n-ar fi fost. Bătrînul cără ce căra apă și muri. Un vecin destoinic se obligă să aducă el zilnic apa trebuincioasă în schimbul sumei de o sută de lei. Începură ploile și transportul neîntrerupt al apei i se păru bărbatului o corvoadă nemeritată și renunță. Ea se adresă altui vecin dar acesta o refuză încă de la început. Izbîndi în cele din urmă la cine se aștepta cel mai puțin: la Veronica, o femeie în vîrstă, singură ca și ea și mereu suferindă. Spre deosebire de vecinul destoinic, Veronica se opinea cu gălețile pe cobiltă de două ori pe zi, chiar și cînd apa nu era consumată, așa să fie în casă și proaspătă. Se obișnuise s-o urmărească cu privirea pe geamlicul de la bucătărie și se mira că sub povara pașii Veronicăi săltau parcă mai sprinteni și oarecum mai veseli. Curies, faptul acesta o incită și conveni în sine ea că pentru o muncă atît de ușoară plătea prea mult. Cîț puteai, atîta dați, ridică Veronica din umeri și drumurile ei la fîntină nu se răriră, ba parcă dimpotrivă erau și mai dese. Mă fură, gîndi femeia și puse la pîndă. Ca un făcut, tocmai în vremea aceea nu dispărea nimic din casă așa că în clipa cînd băgă seama de dispariția săpunului se rufe strigă ea izbăvită: Mi-ai furat săpunul și atunci Veronica duse mina la gură ca să rețină exclamația necuviincioasă. Pağaba era pağabă și Veronica cedă o parte din săpunul ei și continuă să bață cu pași ușori și oarecum veseli drumul pînă la fîntină și înapoi. Ea răspîndi atunci în sat zvzouul că Veronica „pune mina” și oamenii începură să se cam ferească și să n-o mai solicite nici la praștele lor, nici la praznice. Dar pașii Veronicăi sub povara cobiltiții nu se îngreunară și păreau la fel de veseli. Fu concediată, apoi chemată la primărie. Cum să lei bani, conchise primarul, pentru un serviciu între vecini? Veronica uitase că ea nu ceruse nimic și că ea era cea bolnavă, se rușina și ieși cu privirea în pămînt. Femeia începu să care ea însăși apa de la fîntină cu pași ușori și puțin săltăreți, dar se îmbolnăvi și muri. Veronica umplu gălețile, aprinse focul, încălzi două ligheane cu apă și făcu ce se cuvenea să faci cu un mort. Îmbracă trupul curat în veșminte noi, îi ierucăși miinile pe piept, aprinse o luminare și se așeză la căpățîi. Plînse incetșor, cu sfială.

NICOLAE CRISTACHE

există raporturi de gardă la chirurgie, sau dacă se fac se fac formal, numai cu cîțiva oameni, fără a se discuta problemele cu adevărat grave. Directoarea direcției sanitare împreună cu farmacistul spitalului (care este soția dr. **Alex. Spătaru**, șeful secției Chirurgie II), sustin că stocul de medicamente existent în spital ar fi „secret de stat” (!!), creindu-se astfel posibilități ca acestea să fie date „pe sprinteană” (cinci flacoane cu HALOTAN sînt ținute nejustificat timp de cinci zile, în timp ce suferinzii se zvîrcolau de durere; într-o bună zi, aceleiași doctorite Sima i se refuză — la ora 8 dimineața — NAR-COTAN (400 lei flaconul!), pînă la ora 10 să fie dat secției chirurgie, deci exista! Culmea, i se cere tot ei apoi să scadă medicamentul respectiv; firește că refuză).

Ce se întimplă cu chirurgia? Din relatarea dr. **Ionel Popescu** desprindem: desfacerea în două secții s-a făcut printr-un artificiu, inițial secția cuprindea 135 paturi, numărul lor a fost ridicat peste noapte la 156 — depășind, deci, cu șase paturi numărul normal al unei secții, chirurgie a fost desfacută în chirurgie I și chirurgie II, șeful chirurgie II — dr. **Alex. Spătaru** — ocupînd acest post prin atestare (este cunoscut de altfel faptul că Direcția sanitară a scos la atestare 37 de posturi specialiști — multe în specialități nedeficitare, precum obstetrică-ginecologie, chirurgie, interne, pediatrie, — dar nu a anunțat nici un post pentru concursul de secundariat pe fară, pentru specializarea medicilor, așa cum ar fi fost normal și cum s-a procedat în alte județe!) un amănunt nu lipsit de importanță: președintele comisiei de atestare a fost dr. **Mihai Melencu**, soțul directorului direcției sanitare...

Avalanșa „noutăților” continuă, scrisoarea inițială adresată redacției de către dr. **Cornelia Iman** dovădundu-se a fi, din nefericire (sau poate invers!?) pretextual, punctul de plecare al unor alte dezvățuiri, vizînd tocmai acel climat în care se munceste aici și la care ne referem mai sus: medicii **Solomon Dobrescu** și **Vasile Epure** ne sugerează să consultăm fișele de observație din care rezultă că directorul direcției sanitare, de ani de zile nu a fost la patul unui bolnav, fără a mai vorbi de acel 50% din normă pe care ar trebui să-l efectueze ca medic la patul bolnavului, conform normativelor sanitare. Secția ftizio-terapie este mutată din oraș la Gura-Văii, deci la 12 kilometri față de centru: fără medic de gardă, fără telefon (de la orele 19 în sus, telefonul este întrerupt de către centrală locală), medicul de gardă fiînțînd de fapt la secția T.B.C. adulți-municipiu! Rufeles murdare sînt duse cu salvarea (!) la spălătoria aflată în municipiu; și tot cu salvarea (!?) sînt transportate cadavrele unor decedați la maternitate sau secția contagioși, pînă la spitalul cel nou, unde se află morga (a existat o morgă la maternitate, a fost desființată în nov. 1982, cînd dr. **Vasile Epure** a întrebă-o pe dr. **Elena Melencu**: „bine dar dacă moare un om?!” Răspunsul a fost, sec.: „Îl ții în baie!...” Blocul operator al noului spital a fost descompus pe secții, s-a creat astfel un du-te-vino permanent, oamenii se schimbă (și aici se lucrează cu bandaje, singe, puroi, etc.), sala de operații rămîne murdară de seara pînă dimineața. Și apropo, iarăși, de farmacie, dr. **Ionel Popescu**: „În urma unui accident colectiv cu arsuri grave, s-au dat spitalului aproximativ 1 000 fiole hidro-

cortizon; mie nu mi s-au dat atunci cînd am cerut, s-au folosit totuși circa 200 — restul s-au dat în mod preferențial!” Dar să punem punct, deocamdată, încercînd să tragem unele concluzii:

Nu știm în ce măsură mutarea actualei maternități în sediul noului spital județean este indicată, și mai ales posibilă. Conducerea consiliului popular județean nu consideră judicioasă această idee, și are motive absolut întemeiate: urmează ca în incinta acestui spital să fie construit un bloc materno-infantil; prin mutarea, astăzi, acolo a actualei maternități, interesul celor responsabili cu finanțarea lucrării respective (adică blocul) va scădea substanțial. Pe de altă parte, construcția blocului materno-infantil ridică probleme deosebite (înșuși vicepreședintele consiliului, tovarășul **Mărieș Cojocaru**, afirma că este necesară refacerea documentației la noile prefuri, căreia îi urmează, firesc, noi aprobări, etc.). Acest aspect însă nu înlătură ci, dimpotrivă, implică luarea unor măsuri urgente pentru ca maternitatea din prezent să funcționeze în mai bune condiții, și credem că este și datoria Ministerului Sănătății să studieze și să acorde sprijinul necesar în acest sens. Asta ar fi una.

A doua problemă — și mă tem că ea este cea mai gravă, cea mai presantă — este analiza, cu cea mai mare responsabilitate, a aceluia climat nefast ce s-a instalat și continuă să afecteze activitatea cadrelor medicale din județ. Înțelegem că munca unei Direcții sanitare județene nu este deloc ușoară (dintr-un anumit punct de vedere, numărul de 54 încăperi ale noului spital afectate funcționării acestei direcții este semnificativ!). Mai înțelegem că a greși e omeneste, dar și că a înlătura greșile este tot atît de omenesc-necesar! Aceste rinduri scrise, cum spuneam la început, cu amărăciune, nu acuză competența organelor sanitare ale județului Mehedinți — departe de noi acest gînd! — ci o stare de fapt improptică, la care s-a ajuns prin suspiciuni și prin tolerarea acestora, și în urma cărora pierd bolnavii, pierd tocmai cei cărora munca unei direcții sanitare le este destinată în primul rînd! Sînt lucruri care, sîntem convinși, pot fi rezolvate numai prin atitudini deschise; nu putem fi așa, dar de acord cu scene de genul căreia directorul direcției sanitare, pusă față în față cu semnătura scriitorii trimise redacției noastre, în loc să afle care au fost resorturile ce au determinat-o să ne scrie, i se adresează, pe un ton mai puțin decît ridicat, cu epitetele: „timpită”, „incompetentă”, „proastă”, etc. asta de față — vă rog, rețineți! — cu un ziarist și cu tovarășa **Elena Drăgoiea**, vicepreședinta cu problemele sociale la consiliul popular județean! (ne întrebăm, cum se a lăsează, oare acest medic subordonaților sîi în alte condiții??).

Problema maternității, problema buneii funcționări a acesteia (cu atît mai mult cu cît, din datele pe care le avem, în ultimele luni de zile mortalitatea infantilă în județ dă de gînd!) se înleagă și sînt strins legată de indicațiile conducerii de partid și de stat în a se face totul pentru sănătatea copiilor noștri, pentru a asigura sporul de natalitate firesc și necesar al patriei. În același timp, această problemă, repetăm, incheind, nu se poate rezolva fără determinarea unui nou climat de muncă.

HORIA PĂTRAȘCU

Dincolo de aparențe

Lacomul,

mai mult păgubește

Că orice deziluzie provoacă amărăciune, este de la sine înțeles. Proporțiile unei asemenea senzații — greu suportabilă oricum — le simte, însă, cu adevărat numai cel care trăiește nefericitul prilej. Semnificativ ni se pare, în această privință, cazul pe care îl relatăm în rîndurile de față, asupra căruia ne-am oprit din dorința de a reține atenția celor expuși unor consecințe similare. Oamenii sîntem și înțelegem pînă la un punct dorința fiecăruia de prosperitate personală. Ni se pare, deci, firească preocuparea inițială a lui **Victor Guțu** tehnician la Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi, de a economisi în timpul activității prestate pe un vas maritim, o parte din diurna cuvenită, pentru a o folosi ulterior în interes per-

Ion Alexandrescu:

„Se cuvine să consolidăm ce avem“

În campionatul trecut, Steaua a folosit 21 de jucători, dar lotul ei de bază a fost alcătuit din următorii 18: Vasile IORDACHE (9 octombrie 1950, Iași, 1,82 m, 72 kg), Helmut DUCKADAM (1 aprilie 1959, Semeac, Arad, 1,88 m, 88 kg), Ștefan IOVAN (23 august 1960, Moțâței, Dolj, 1,86 m, 81 kg), Marin FLORIN (19 mai 1953, București, 1,87 m, 82 kg), Miodrag BELODEDICI (20 mai 1964, Socol, Caraș-Severin, 1,86 m, 72 kg), Ioan TĂTĂRAN (17 octombrie 1961, Baia Mare, 1,86 m, 82 kg), Augustin EDUARD (1 august 1962, Tîrgoviște, 1,76 m, 68 kg), Ianoș FODOR (2 octombrie 1957, Cristuru Secuiesc, Harghita, 1,75 m, 67 kg), Gavril BALINT (3 ianuarie 1963, Singiorz, Bistrița Năsăud, 1,80 m, 70 kg), Marcel PUȘCAS (12 octombrie 1960, Oradea, 1,80 m, 73 kg), Tudorel STOICA (7 septembrie 1954, Brăila, 1,77 m, 70 kg), Mihai MAJARU (17 iulie 1961, Galați, 1,80 m, 75 kg), Ștefan PETCU (17 martie 1957, Mirleanu, Constanța, 1,80 m, 76 kg), Marius LACATUS (5 aprilie 1964, Brașov, 1,80 m, 68 kg), Septimiu CIMPEANU (12 iulie 1957, Cluj-Napoca, 1,78 m, 69 kg), Victor PITURCĂ (12 mai 1956, Orodul, Dolj, 1,86 m, 76 kg), Nicolae LAURENTIU (13 octombrie 1957, Lugoj, 1,71 m, 74 kg), Ion DIACONESCU (26 ianuarie 1957, Tîrgoviște, 1,76 m, 69 kg). Au mai jucat Pinter (3 meciuri), Turcu (10) și Anghelini (3). Golgheterul echipei a fost Lăcășuș, cu 13 goluri, urmat fiind de Piturcă (10), Cimpeanu (9), Balint (8) ș.a. Cele mai multe partide le-au jucat Balint și Lăcășuș (cite 32). Steaua a pierdut 3 puncte acasă (două cu Sportul, 1 cu Dinamo) și a câștigat 16 în deplasare.

— Tovarășe Ion Alexandrescu, în calitate dumeavoastră de vicepreședinte al clubului Steaua și de președinte al secției de fotbal, v-aș ruga să-mi răspundeți la câteva întrebări. Se poate?

— Să vedem.

— Cum se apreciază aici, în „Ghencea“, comportarea echipei în campionatul trecut? Au mulțumit locul 2 și, totodată, intrarea în finala Cupei?

— Am mulțumit, dar numai în parte. După cîteva ani mai slabi, căci Steaua a câștigat ultima dată campionatul în 1978, echipa a revenit în prim planul fotbalului românesc. Ea a marcat, e limpede, un reviriment. Că el putea fi și mai evident, e plătura.

— Adică?

— Ne-am așteptat să câștigăm măcar un trofeu, fie campionatul, fie Cupa. N-am reușit, deși trebuie privită ca un succes, cred eu, intrarea în Cupa cupelor după ce, timp de 5 sezoane, Steaua n-a mai avut acces în competițiile europene. Am mai făcut, concret, un lucru bun: am instaurat un climat de muncă, seriozitate și disciplină. Echipa a urcat ca rezultat al acestei atmosfere, al sprijinului compe-

ten primit din partea conducerii ministerului. Care a asigurat jucătorilor cele mai bune condiții de pregătire și de viață.

— E adevărat ce spuneți, dar mă tem, și vă rog să nu mi-o luați în nume de rău, n-am nimic de împărțit cu Steaua, că înainte de toate au contat transferurile făcute, mulții, poate prea mulții, fotbaliști aduși în „Ghencea“? Ce ziceți?

— Mă indoiesc că aveți dreptate. A luat Steaua? De acord, dar a și dat! Nu vreți să facem o socoteală? Ion Ion, Ștefan Popa și Sames de la Rapid unde au fost crescuți? Dar dinamoviștii Mulțescu, Sertov și Eftimescu? Dar toți ceilalți, Munteanu II și Cazan de la Sportul, Basno și Carabagaoc de la Vilcea, Nica și Tulpan de la Pitești, chiar Ștefănescu? În „Ghencea“! Astă înseamnă nu că Steaua n-a crescut jucători, pentru că a crescut, 12 divizionare A au măcar un titular plecat de la noi, ci că Steaua n-a știut totdeauna să-i cîntărească corect, să-i prețuiască adevărata valoare! Eu consider că s-a greșit în urmă cu 4-5 ani, cînd nu s-a încercat, cum ar fi fost firesc, o primenire a generațiilor din mers. Au ieșit aproape concomitent, chiar dacă din motive diferite, Vigu, Dumitru, Zamfir,

Troi, Sames, Iordănescu, Adrian Ionescu și alții, iar pe locurile lor n-a venit nimeni! Dacă în fiecare an s-ar fi promovât, ziceți plombat, unul, doi jucători, n-am fi ajuns în situația de a fi nevoiți să schimbăm, din '82 pînă acum, mai bine de jumătate din lot. Cum să vă explic și mai clar? N-am făcut-o pentru e-am vrut, ci pentru că n-am avut altă ieșire în dorința noastră de a readuce Steaua la nivelul de altădată. Această operațiune, care s-a și încheiat, a urmărit nu doar ridicarea unei echipe, ci întărirea, prin ea, a întregului fotbal românesc.

— E și acesta, trebuie să recunoșc, un mod de a pune problema. Mă mulțumesc cu explicația dată, e în regulă, dar v-aș invita să precizați ciți jucători mai pleacă în această vară de la Steaua și ciți mai vin?

— Nu pleacă nimeni. Avînd un lot redus, de 18 jucători, și găsindu-ne în fața Cupei cupelor, vom mai face, probabil, două-trei achiziții. Dar o restructurare masivă, nu.

— La cine vă gândiți?

— La fundașul Achim, de pildă, de la Metalul, component al naționalei de juniori, și la atacantul Tirlea de la U.T.A. E pe punctul de a-și relua pregătirile Adrian Ionescu, care stă de 3 ani. A fost roperat și se simte bine.

— În ceea ce-i privește pe Turcu?

— S-a reintors. El a fost împrumutat lui Dinamo pentru cupele europene care, nu-i așa, au trecut.

— Dar Iordănescu?

— E încă în Grecia, dar i-a expirat contractul și, din cîte știm, nu i s-a mai propus prelungirea lui. Cînd va reveni, cit de curînd, vom lua o decizie. Asta e tot ce vă pot spune la această oră.

— Mă întorc și întreb: cînd a pierdut Steaua campionatul?

— Nu în partida cu Dinamo, cum se zice, ci în tot returul! Acel 0-3 de la Bacău, poate cel mai slab meci al nostru, nu-mi iese din cap! Am avut, să spunem lucrurilor pe nume, un retur dezamăgitor. Echipa parcă s-a sufocat. A contat, firește, lipsa de experiență, dar n-a fost numai atât. Personal, credeam că Balint, Pușcas și Majaru vor termina în forță și n-au terminat. Au existat însă și elemente obiective.

— Căutați seze?

— Seze la ce?! Craiova, cu un lot mai bun, mai rotund, a venit a treia și nu s-a mai lamentat nimeni?! Dar nu pot trece peste faptul că, de exemplu, lipsa de ritmicitate a campionatului ne-a afectat în mod deosebit. Dacă s-ar fi jucat „șnur“, alta ar fi fost situația: Steaua ar fi crescut mai repede. S-ar fi copt, jucătorii noștri avînd, mai mult decît alții, nevoie de cit mai multe meciuri în picioare. Nicî timpul nu ne-a ajutat. Era aprilie și noi, din cauza intemperțiilor, ne antrenam tot în sală!

— Cred că veți fi de acord cu mine că vremea a fost aceeași pentru toate echipele, nu?

— Da, dar nu toți aveau ca sarcină construirea și călirea, cit mai rapidă, a unei formații care să tragă și la titlu! În plus, ne-au dat înapoi și accidentările, care s-au finit lant. Iovan, Piturcă, Pușcas, Stoica, Diaconescu etc., etc.

— Îți socotești vinovați și pe antrenori?

— Toti am greșit, sub o formă sau alta, adică și Jenei, și Stănculescu. Dar n-aș avea ce să le reproșez în mod special.

— Cu toate astea, se zvoneste că vor fi înlocuiți!

— Vă place să vă luați după zvonuri? Jenei, ca să vă răspund, e în concediu.

— Tovarășe Alexandrescu, știți povestea aceea cu soarecele și pisica?

— Poftim?!

— Venind aici, l-am întîlnit, chiar la ușa dumneavoastră, pe Florin Halagian! El este viitorul antrenor al Stelei?

— N-am mandat să vă răspund la această întrebare. L-ați văzut pe Halagian? Foarte bine, pe aici circulă multă lume.

— Mă rog, s-o trecem pe seama coincidenței, deși mă indoiesc. Mai departe: ce va urma?

— Apărarea, eu o iau tot din urmă, a corespuns. Am primit cele mai puține goluri, 23. Linia de mijloc și-a făcut, și ea, datoria. Atacul însă ne-a tras înapoi. Fată de ocaziile create, s-a ratat înens, adesea din situații clare. Una peste alta, echipa a dobîndit un plus de experiență, antrenorii...

— O clipă, care antrenori?

— Cei care vor răspunde de echipă vor avea obligația să ducă toate aceste câștiguri mai departe. Să continue procesul. Baza există, de-acum vom consolida. Avem, repet, condiții excelente. Ce club din țară, ca să mă refer numai la asta, se poate lăuda cu 8 terenuri gazonate?!

— Nu știu.

— Nici unul, vă asigur. Totodată, C cupelor ne obligă și mai mult.

— Tovarășe Alexandrescu, l-am întrebat și pe Dumitru Nicolae-Nicusor, vă întreb și pe dumneavoastră: dacă aș avea puterea să vă ofer un jucător, oricare, pentru cine ați opta?

— Aș alege doi, un organizator și un virf. Băloni și Cămătaru, ce ziceți?

— Zic că v-ar prinde bine. De altfel n-ar fi exclus ca Băloni și Cămătaru să vină la Steaua! Cu și Clurea și Bumbescu, ambii de la F.C. Olt. De la ei la Halagian nu-i decît un pas!

— E o provocare? Mă abțin.

— Sînteți pentru propunerea de a se acorda, în campionat, 3 puncte pentru victorie?

— Dacă s-ar fi aplicat acest sistem, azi am fi fost campioni! La golaveraj, pentru că și noi, și Dinamo, am fi avut cite 68 de puncte. Steaua din 21 victorii și 5 egalități, Dinamo din 19 meciuri câștigate și 11 rezultate egale. Dar golaverajul nostru ar fi fost mai bun, +36 față de +33. Așa că sint pentru.

— Poate că anul viitor situația se va inversa.

— Nu despre asta o vorba. S-ar evita, bănuiesc, remizele de complezență.

— Aveți ceva de reproșat federației?

— Nu, dar dorim să ne ajute mai stantial. O echipă ca a noastră, care prinde cheag, are nevoie mai mult decît altele de adversari puternici, de meciuri tari, de turnee. Sperăm că federația ne va înțelege.

— Vă mai dau o ultimă șansă: cum vi s-au părut paginile de sport din „Flacăra“? În ceea ce privește Steaua, firește.

— Cred că nu totdeauna construcția noastră a fost urmărită cu încredere, cu răbdare. Numai că, tot sincer, zic că o astfel de atitudine s-a justificat în parte, în temeiul antecedentelor. Asta ca o părere.

● OVIDIU IOANIȚOIA ●

O carte de citit

„Strada“

Să fie vreo douăzeci de ani de cînd, într-o seară, înainte de a se da stîngerea în salonul acelei case boierești ce aparținuse familiei boierilor Băleanu, de care învățasem la română și la istorie, a deschis ușa ca o furtună directorul al cărui nume era Colosal, din cauza frecvenței cu care rostea acel cuvînt și cînd avea

dar și cînd nu avea rost. A intrat și ne-a fulgerat cu privirea ca pe niște vinovați. În acel salon, dormitorul inter-nutului școlii, eram patruzeci de elevi. Și-am primit ordin să rămînem fiecare, nemîșcat, lingă patul lui, în poziție de drept. Cînd Colosal ajungea în dreptul elevului, acela trebuia să tragă de sub pat valiza de lemn și să descule lacătul. Inspectia sau percheziția asta vinacără de joc sau țigări.

La unii, la elevii mai mari, cotrobăiala a dat rezultate. La noi, la elevii mai mici, de gimnaziu, prin cîteva valize au fost găsite teancuri întregi de broșuri despre felul cum se formează norii, despre deriva continentelor și tot de-aide-d-astea, primii pași de cultură generală, pe-afuși existau tot felul de astfel de broșuri, una costa 50 de bani și e limpede că, spre marea noastră rușine, față de colegii mai vîrstnici, am fost arătați cu degetul, pe un ton vociferant, ca exemple pozitive. Încă nu apăreau nici cărți și nici broșuri despre „mașini mici“ și automobilisți, căci le-am fi avut cu siguranță prin valize și pe sub perne. Astfel de țipări au început să apară mai tirziu.

România sint șoferi la urma urmel, în proporție de masă, doar de vreo 15 ani încoace. Apariția automobilului pînă pe ulițele celui mai îndepărtat sat a făcut necesară însă, de-a lungul acestui răs-timp, o muncă de educație deloc ușoară, care nu putea să însemne doar o serie de lămuriri, de avertizări și de sfaturi ci un dialog continuu, substanțial, inventiv și inteligent pe care oameni de specialitate l-au întreținut cu prima generație de șoferi de la noi. În cadrul acestui dialog, cărți precum „Kilometrul care urmează“, „Dincolo de șosea“ sau „Jurnal rutier“ au impus numele autorilor lor, Victor Băda și Gheorghe Ene, și le-au făcut fundații unui număr de cititori care depășește, fără îndoială, numărul șoferilor profesioniști ori ama-

tori. Explicația e simplă. Aceste cărți, cu temeri cert pedagogice, au dovedit că e nevoie și-n această privință de un har, de un talent, de o iscusință, fiindcă faptele relatate, de natură a stîrni prin ele inele curiozitatea și interesul cititorului și de a-l îndemna la reflecție, sint ordoneate într-o serie semnificativă, prin care își desăvîrșesc puterea moralizatoare, în condițiile în care textul propriu-zis rămîne elocvent în subtext, în sensul în care s-a și zis că elocvența înseamnă a spune tot ceea ce trebuie și, în același timp, a nu spune decît ceea ce trebuie.

Aceeași metodică, să zicem așa, este vizibilă și în noua carte semnata de Victor Băda și Gheorghe Ene, intitulată „Strada“ și apărută de curînd la Editura Albatros. Același patetism al memoriei readuce în discuție un mănunchi de „cazuri“ petrecute, să zicem cu o formulă mai veche, „acolo unde se întîmplă lumea“ iar finalitatea educativă a descifrării lor se sprijină pe o neîndoielnică știință a valorii expresiei. Și dacă educația este al doilea soare, pentru cei ce o au, o astfel de carte, prin spiritul ei cultivat și prin materia ei dramatică uneori, devine convingătoare tocmai prin faptul că ea probează că înțelepciunea se însușește prin sensibilitate iar valorile morale pentru care pledează, cu accente și virtuți literare, intruchipează scopul declarat al cărții. Iată ce spun cei doi autori în deschiderea acestei cărți: „Nu sint așa de mulți ani de cînd vorbeam despre o

explozie rutieră, căutînd prin această expresie, ce se vroia plastică, să definim o anumită condiție a existenței noastre sub aspectul creșterii vertiginose a parcului de autovehicule. Astăzi putem spune că am depășit această etapă. Pe zi ce trece ne adaptăm, tot mai mulți, rigoriilor și exigențelor reclamate de traficul de autovehicule. Sintem într-o nouă etapă, în care cerința numărului unu ține de civilizația rutieră. Pentru că, pînă la urmă, conduita noastră în circulație este o fațetă tot a civilizației, expresie a relației manierate, de bună-cuviință și ajutorare, ce trebuie să caracterizeze conviețuirea dintre oameni“.

„Strada“ e o carte de citit, în sensul că lectura ei e nu numai folositoare ci și agreabilă. De aceea ea poate să se afle, ca să zicem așa, în valiza fiecăruia dintre noi.

Fără să literaturizeze, fără să-și impo-dobească inutil textul și să-l îndepărteze de intențiile sale limpede exprimate, o astfel de carte aparține unui gen de literatură ce porneste de la documentul de viață selectat pentru a prileji prin el însuși dezvoltarea unui sclaru plin de învătăminte și convingător în autenticitatea lui printr-o bună știință a notărilor dialogului, prin îndemnarea de a realiza tensiunea unui fir epic și prin precizia și finețea cu care este întreprinsă, într-o atrăgătoare formulă estetică, cercetarea resorturilor psihologice ale personajelor adevărate din „Strada“.

● DUMITRU ELIADE ●

HAI, ROMÂNIA!

SPORT

• Iordănescu și Ștefănescu • Arbitri în culpă? • Franța a pornit poticnit •

Caravana Europeanelor a pornit la drum!

PARIS, 13 iunie (prin telefon): În mijlocul unui interes deosebit, poate chiar sufocată de acesta (se află aici peste 1 300 de ziaristi de pe toate continentele) caravana Europeanelor de fotbal a pornit la drum. Meciul inaugural, disputat aseară la Paris, a dat câștig de cauză unei echipe franceze către care par să se indrepte toate sufragiile specialiștilor. Dar Franța, deși invingătoare cu 1-0 în fața Danemarcei, n-a strălucit. Desfășurat într-o atmosferă de incendiu planetar, cu 10 000 de suporteri danezi făcând un zgomot asurzitor, meciul a fost mai degrabă egal, doar lipsa de curaj a nordicilor, mulțumiți se vede cu un 0-0, i-a împiedicat să sperie mai mult. Danezii au jucat cam cum am făcut-o noi la Stockholm, în fața Suediei, încercând să temporizeze și pasind mult. În fața acestei tactici, nu tocmai ofensive, „furia franceză” n-a găsit decit rareori soluții, dorința gazdelor fiind lipsită de ocazii de gol. Francezii au jucat și fotbal, 20 de minute într-un ritm infernal, dar și teatru. La fiecare atac mai bărbătesc (chiar regulamentar) al danezilor, ei s-au văcărțit și au protestat, cerind și citeva lovituri de la 11 metri. Într-o încălecare fizică extraordinară, „cavaleria ușoară” a gazdelor, adică Tigana, Giresse, Amoros și chiar Platini (marcat la singe de Berggreen), nu s-a descurat în mod deosebit și unicul gol al partidei a ținut mai degrabă de șansă. Chiar dacă Franța va face carieră la Europene, cum nădăjduiește antrenorul Hidalgo, nimeni nu va sta să ca ea a început destul de greu și că prima eliminare a acestei competiții l-a vizat pe fundașul Amoros, scos din joc pentru o intervenție brutală. Arbitrajul vest-germanului Roth a fost, în general, corect. Cu toate acestea, după meci, antrenorul francez Hidalgo nu s-a sfîșit să declare: „Eu nu suspectez nimic, dar cum se vorbește aici despre o posibilă finală Franța - R.F.G., găsesc destul de curioasă alegerea acestui arbitru”. S-ar putea, chiar dacă voalat, să se creadă că arbitrul le-a nedreptățit pe gazde, dar acest lucru nu s-a întimplat. Francezii, în schimb, sunt marcați de eliminarea lui Amoros, care va fi probabil suspendat, și de accidentarea lui Le Roux, cu entorsă de genunchi. Nu-i mai puțin adevărat, și cu asta am încheiat scurta noastră referire despre această partidă, că și danezii l-au pierdut pe cel mai abil dintre ata-

canții lor, Simonsen, scos de pe teren cu targa.

La ora la care veți citi această primă corespondență a noastră, veți fi știind stimate cititori rezultatul partidei de la Saint Etienne dintre România și Spania. E cu atât mai dificilă misiunea pe care ne-o asumăm, aceea de a anticipa cu numai câteva ore înaintea acestei confruntări. Ne facem însă datoria, furnizându-vă citeva date după presa pariziană și după scurtele convorbiri telefonice avute cu Mircea Lucescu, de la Chasse sur Rhône. Am înțeles că Lucescu nu mai are probleme speciale, atât Ștefănescu (cu o contuzie la arcadă) cit și Băloni (cu dureri la picior) fiind restabilibili. Zilele de marți și miercuri au fost petrecute de jucătorii români în cadrul obișnuit, cu două antrenamente pe zi și cu studii adversarilor, în primul rând al spaniolilor, pe magnetoscop. Starea de spirit a echipei este bună și mulți dintre tehnicienii adunați sub soarele acestor campionate par să acorde o atenție deosebită formației tricolore. Într-un interviu acordat ziarului „L'Equipe” decanul selecționărilor în națională, Tresor, includea echipa României pe lista favoritelor seriei a II-a. Am jucat contra majorității internaționaliilor români, în confruntările Bordeaux - Craiova, și pot să afirm, nota Tresor, că sint excelenți tehnicieni și își cunosc foarte bine meseria. Ei ar putea să se distingă la aceste campionate. În ceea ce-i privește pe spanioli, acestia și-au fixat cartierul general la Lyon, unde au sosit, surprinzător, după un zbor de 8 ore pe ruta Cadix - Madrid - Barcelona - Lyon. La debarcarea pe aeroportul „Sotolas”, ibericii au coborât nu doar cu echipa, ci și cu alți 40 de specialiști, tehnicieni, masori etc., descărcând și o tonă jumătate de bagaje! Înfrângerea în fața Iugoslaviei, petrecută la Cadix, nu l-a impresionat prea tare pe antrenorul Munoz. Asistat și de Del Villar și de ex-vedeta lui Internazionale, Luis Suarez, Munoz s-a arătat optimist în privința șanselor de la Saint Etienne, dar s-a simțit obligat și să remarce că „România constituie o foarte bună echipă, posedând în persoana lui Cămătaru un excelent centru atacant”. El a continuat cu o tonalitate mai jos, străduindu-se să dedramatizeze importanța primului meci, arătând că o eventuală înfrângere nu i-ar

scoate echipa din cursă, căci mai rămân alte patru puncte de cucerit!

Citeva cuvinte, în final, despre ceilalți adversari din grupă. Antrenamentele de marți ale vest-germanilor, în alcătuire completă, au fost intrerupte de vizita cancelarului federal Helmut Kohl, venit la Saint Germain pentru a da o ultimă incurajare elevilor lui Derwall. Pentru 27 iunie, a declarat cancelarul ziaristilor, am un program complet, dar dacă R.F.G. va ajunge în finală, voi renunța și voi fi prezent la Paris. Jucătorii vest-germani au asistat aseară la meciul Franța - Danemarca, dar n-a fost chip să-i abordăm. Am încercat, dar n-am reușit să ne apropiem de ei, serviciile de securitate fiind foarte vigilente. Cert e că fotbalistii vest-germani au plecat astăzi la prinz spre Strasbourg, unde vor juca, tot joi, cu Portugalia. Lusitanii se găsesc de citeva zile la fața locului. Nemulțumiți de terenul de antrenament de la Obernai (pe care tot ei îl aleseră!), antrenorul Cabrita și secundanții săi l-au schimbat, optind pentru unul învecinat. S-ar părea, dind curs zvonurilor care răzbat, că Diamantino n-a luat parte la ultimele sesiuni de pregătire, suferind de angină. În aceste condiții, se apreciază că portughezii vor începe cu Veloso, adăugând încă un jucător de la Benfica!

Printre suporterii echipei României la Saint Etienne se va afla, probabil, și Ilie Năstase, pe care l-am întâlnit astăzi la Paris. Indisponibil pentru mai multă vreme, din cauza unui accident la urechea dreaptă, pentru care a fost operat, super-campionul ne-a anunțat că, dacă medicii îi vor permite, se va deplasa la primul meci al echipei tricolore, ținând pumnii pentru Ștefănescu și coechibierii săi. Nu numai că voi ține pumnii strâni, a glumit Ilie, dar voi striga din toate puterile, voi face galerie. Nu ne rămâne decit să sperăm, în finalul acestei corespondente, că jucătorii noștri vor ști să treacă peste cel dintâi obstacol, luptind cu dăruire și abnegație pentru culorile țării. Meciul se anunță, firește, foarte greu, dar considerăm că tricolorii vor fi în măsură să depășească toate obstacolele și să ne aducă o primă satisfacție. Ce bine ar fi dacă la viitoarea transmisiune v-am putea da vești îmbucurătoare! Hai, România!

NICOLAE ARSENIU și OVIDIU IOANITOAIĂ

FAIR PLAY

Arbitrii au cuvîntul

Ne ducem la fotbal pentru că ne place acest joc. Îi incurajăm pe unii sau pe alții pentru că ne sint dragi, pentru că îi simțim „ai noștri”, trup din trupul nostru, suflet din sufletul nostru. Pentru asta ne îngrămădim în autobuze, pentru asta ne pierdem ore întregi din timpul nostru liber, pentru asta plătim bilete și programe, pentru asta îndurăm de multe ori ploaia, vîntul, zăpada, frigul și tot pentru asta unii dintre noi plătesc cotizații de susținători.

Ne ducem la stadion ca să vedem fotbal, dar uneori — poate de cele mai multe ori — nu vedem fotbal. Dar de fiecare dată găsim explicații, le „inventăm” circumstanțe atenuante, îi iertăm și

etapa următoare ne ducem iar la meci. Este în toate acestea o dovadă de afecțiune, de prețuire, de opțiune definitivă, de dragoste și chiar de respect față de fotbalisții și de eforturile lor.

Dar ei — ei, fotbalisții — cum întîmpină aceste dovezi neîndoielnice de atașament ale publicului? Întelegem că nu pot întodeauna să ne ofere un fotbal de calitate. Dar cum să întelegem că nu ne onorează nici măcar cu salutul lor? Cu acest act de minimă politețe convenită. Stau acolo, în tribună, mii, zeci de mii de oameni, indiferent de timpul de afară, pină în ultima clipă a jocului, uneori și după fluierul final, ca să-i conducă pină la cabine cu aplauze (nu întodeauna meritat!), îi așteaptă la leșire ca să-i vadă o dată mai de aproape... Dar ei nu găsesc „resurse” pentru a se aduna la mijlocul terenului ca să ne acorde măcar un salut!

La terminarea unui meci de cupă de la Făgăraș (și nu numai acolo), au plecat cu toții la cabine. Arbitrii au rămas singuri la centrul terenului încercind în zadar să-i adune pentru salut! Era o scenă penibilă. Pină la urmă s-au adunat vreo 7-8 jucători pe partea cea mai apropiată de cabine a cercului, parcă

pentru a face față unei pretenții absurde a arbitrilor, parcă pentru a îndeplini o sarcină grea, neplăcută, plictisitoare...

Ce frumos le-ar sta, și ce bine ne-ar cădea nouă, să se adune fără nici o chemare pe marginile aceluiași cerc, să se așeze civilizată, ordonat, să salute publicul și să răspundă amical la aplauzele acestuia, așa cum trebuie să se petreacă lucrurile între oameni care se stimează și se respectă reciproc. Nu ar fi oare așa... fair play? (Stelian Ionescu, str. Saturn 7, Brașov).

Așa ar fi frumos (și uneori este, fiindcă trebuie să ne ferim de generalizări) ca jucătorii ambelor echipe să se stringă laolaltă, unii cu obrajii arzind de febra victoriei, alții cu mihnire a întipărită pe față, dar cu toții mulțumind publicului care a venit să-i vadă și mai ales celor care l-au incurajat, inimile lor pulsind în același ritm și cu aceeași dorință — Victorie! Reconștința (ce sentiment frumos!) și politețea s-ar amesteca în acest salut final. Fericea și necazul s-ar confunda. Nici nu țî-al mai da seama că unii sint invingători iar alții învinși. Cu toții am fi INVINGĂTORI.

CRISTIAN ȚOPESCU

Rugby

Brigada de arbitri irlandezi

Turneul echipei naționale de rugby a Scoției, întreprins în România între 13 și 20 mai, cu disputarea celor trei întîlniri — în compania Selecționatului Sudului (R.C. Grivița Roșie), Selecționatului Constanței (Farul) și în sfîșit meciul test cu naționala României — a fost întovărit și condus în toate cele trei înverșunute confruntări de o brigadă de arbitri irlandezi, trecuți prin rotație la centru sau la tușă în compoziția și ordinea următoare: D. I. Burnett, M. D. Rea și O. E. Doyle.

Este regretabil faptul că Biroul Federal de Rugby al nostru nu și-a propus nici în prealabil, nici după efectuarea turneului o ședință de lucru deschisă a Comisiei de arbitri, cu participarea celor trei cavaleri ai fluierului, reprezentanți ai înaltului for britanic de specialitate!

S-ar fi înălțurat, astfel, multe stări de ululală și indecizie tactică pentru jucătorii și conducătorii echipelor noastre, precum și pentru gazetarii și suporterii

acreditați ai sportului cu balonul oval. Așa însă, dintr-o dată s-au creat premisiile surprinzătoare ale scindării „modului de arbitraj” după două mentalități diferite: cea continentală și cea britanică!

Valeriu Irimescu, antrenorul nostru federal, avea impresia că sistemul intern de arbitraj, mult prea prompt în momentele fixe și chiar în grămizile spontane, apare de-a dreptul farmaceutic, față de cel prestat de brigada irlandeză, tolerant în multe faze de ofsaid la tușă sau chiar după grămada ordonată, precum și cu obstructionismul lateral în moleni și grămizi spontane, talonări de baloane de către jucători aflați la pămînt, introducerea miinii în grămada prăbușită, balon introdus în linia a doua la grămadă, încălcarea liniei despărțitoare și obstructionarea la tușă, etc.

Antrenorul Theodor Rădulescu mărturiseste că schimbarea registrului tactic din repriza a doua din meciul-test a fost hotărîtoare, ținind cont de „condițiile unui arbitraj prea sever”. (În mod paradoxal, termenul „sever” indică aici tocmai un arbitraj „liber”, concesiv.)

„Severitatea” de care se plînge ar putea fi interpretată chiar ca un „favoritism” pentru adversari, referindu-se, probabil, la acel eseu al lui Leslie realizat în primele minute „la limita ofsaidului”, cum îl considera gazetarul D. Calimachi. Ori, cum, un arbitraj lejer, urmărind o mal-

amplă cursivitate a jocului, nu trebuie să lezeze spiritul său de echitate!

Am afirmat de multe ori în articolele și opiniile mele particulare că o echipă „inteligentă” își însușește și „punctul de vedere” al arbitrajului, incluzindu-i mentalitatea în propriile rezolvări tactice.

Un arbitru nu poate fi niciodată „convins” de către cel al căror destin competițional stă-n mina sa. Incorectitudinea sau slăbiciunea arbitrilor, ori numai mentalitatea lui neortodoxă, nu pot fi contracarate decit prin răbdare și chiar diplomație a jocului. Cu alte cuvinte, jocul cum se cîntă (fluieră), ori mai degrabă orchestrați după temperamentul dirijoral!

În jocurile cu scoțienii, s-au văzut de multe ori baloane talonate de către înaltașii noștri, peste care se azvîrleau în valuri, ca delfinii în acvariu, înaltașii adversi, construind un fals dig de recuperare, obstructionist în esență.

O asemenea clădăreala de trupuri zvrcoitoare, prilejuind și un antijoc confuz și primejdios, ar fi trebuit să ocaziona imediat o grămadă ordonată, pentru clarificarea fazelor.

Pe asemenea aglomerări și culcări exagerate de baloane ale scoțienilor au profitat tactic în repriza a doua jucătorii români, pornind atacuri hotărîtoare la mină, pe lângă aglomerările provocate, dar mai ales, în urma unei păstrări îndelungi de balon la grămadă ordonată, im-

La peluză

Destine

Puiu Iordănescu se întoarce la Steaua. Vestea nu e nouă. Nici clară. Revine ca jucător, ca antrenor?... Și băgăm de seamă, abia acum, că eternul Iordănescu, de care partea năbădăioasă a spiritului nostru dornic de schimbări cu orice preț se cam săturase după ce-am traversat împreună peste un deceniu de fotbal, a plecat la o vîrstă la care alții mai puțin talentați sint descoperiți la noi ca și aierea într-o salatoarea primenire. „Bătrînul” Iordănescu părea fotbalul intern și senioratul ie drept în echipa națională și în locul lui, în capul de listă a tricolorilor, se instala la fel de autoritar Ștefănescu, liberul Craiovei. Foarte ciudat! Ștefănescu avea atunci ca și acum și de-a nururi vîrstă lui Iordănescu, colegi de generație și de club: au debutat amîndoi la Steaua. O tinerețe începe la 28 de ani, în timp ce alți sfîrșește la 28 de ani. Un sportiv de talent ca și un scriitor sau orice alt creator de talent nu are vîrstă ci o amplitudine a fertilității care poate fi consumată la fel de intens și deplin la 20 de ani ca și la 30 de ani. Diferența pericadă de gestație. Ca să știim ce relativă este noțiunea de generație. Iordănescu face corp comorf cu timpul lui Dumitru, Vigo și Troi, iar Ștefănescu, încă tînar la vîrstă lui Iordănescu, rămîne în amintirea noastră legat de generația lui Cămătaru, Ticleanu și Geolghău.

Dar „tînarul” Ștefănescu debutează ca antrenor înaintea lui Iordănescu, în timp ce echipa națională nu se poate dispensa de serviciile „bătrînului” Ștefănescu nici chiar dacă s-ar dori acest lucru. Să fie mai avantajoasă o consacrare tîrzie? Cine poate răspunde? Ștefănescu a fost ajutor de șansă. Șansa de a fi fost reprofilat de un ochi proaspăt pe postul de libero; șansa de a se primeni echipa națională exact la vremea cînd Universitatea era o mare echipă; șansa de a prînde o națională glorioasă. Dar de ce n-am presupune că șansa a fost a Naționalității și a noului antrenor al naționalei de a fi existat un Ștefănescu?...

Ce știm este că la răsăritul „tînarului” Ștefănescu apunea „bătrînul” Iordănescu. „Grandoare și decadență! Doi colegi, doi prieteni, două destine. Pină la urmă lucrurile s-au rostuit și implinit și pentru unul și pentru celălalt. I-a despărțit timpul de rodnicie și l-au unit peste timp și peste toate talentul și munca: invincibile, eterne!

NICOLAE CRISTACHE

pingindu-și adversarul și obligindu-l să revină din ofsaid, pentru că, abia atunci, să atace decisiv. Se adeverește faptul că orice tactică obstructionistă și de antijoc e pe mîchie de cutit, aflîndu-și contra-tactica ei nimicitoare, prin orientare și angajament lucid, ceea ce poate convinge, pină la urmă, chiar și pe un arbitru magnetizat!

De altfel, nici cei trei arbitri irlandezi nu s-au comportat tocmai identic. Excluzîndu-l pe M. D. Rea, care, fiind la centru, a administrat după pauză Selecționatului Constanței (care conducea cu 15-3) o ploaie de lovituri de pedeapsă, mai adesea imaginative, pină la stabilirea detașată a victoriei scoțienilor (28-18), atît D. I. Burnett (în jocul cu Selecționata Sudului) cît și mai ales O. E. Doyle la meciul-test, au fost obligați să recunoască, în spiritul propriei mentalități, nu numai dirzenia și tehnica românilor, ci și suplețea lor tactică în abordarea partidelor.

Ceea ce pare mai de mirare este faptul că arbitrul D. I. Burnett, fiind invitat să arbitreze finala Cupei României dintre R.C. Grivița Roșie și Farul, pe care le văzuse la lucru și contra scoțienilor, n-a dovedit un comportament și un arbitraj cu totul excepțional, de o pondere impecabilă și în spiritul unei „mentalități” cvasi-continentale!

TUDOR GEORGE

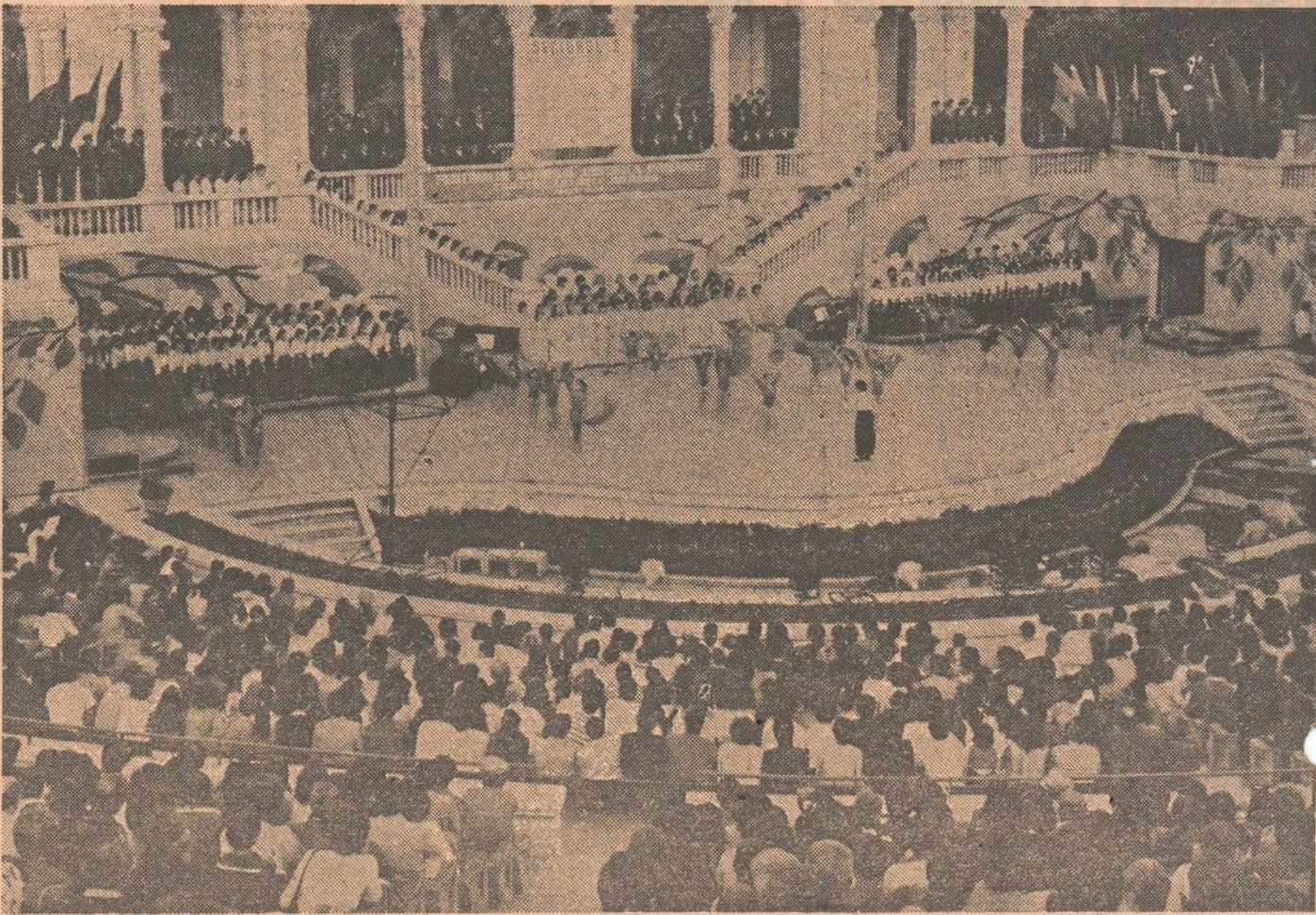
● Trofeul „Arenelor romane” ● Eminescu și Caragiale ●

„Flacăra vie”

Ocupațiile multiple din ultima perioadă ne-au curmat, momentan, posibilitatea de a avea contacte strinse cu activitatea artiștilor amatori; aceasta, evident, spre paguba noastră morală. Iată însă că, profitând de o frumoasă seară de iunie, am purces în întimpinarea invitației de a lua parte la spectacolul-mozaic al colegilor noștri, artiștii care trăiesc și muncesc în sectorul 2 al Bucureștiului, gazdă fiindu-le Teatrul de vară „23 August” spectacol care s-a înscris în cadrul Festivalului-concurs „Trofeul Arenelor Romane”. Aflat la cea de-a zecea ediție a sa, ediție jubiliară deci, acest trofeu, situat la un loc de frunte în agenda Festivalului național „Cintarea României”, grupează cele mai importante manifestări ale artei amatoare bucureștene, iar ambiția de a cuceri locul întâi este evidentă, conducerile comitetelor de cultură și educație socialistă, sub directa îndrumare a comitetelor de partid din toate sectoarele Capitalei îngrijindu-se de ținuta ireproșabilă a prezentării fiecărui spectacol teritorial.

Mare ne-a fost surprinderea, dar și bucuria, aflând în Teatrul de vară circa 4500 spectatori, veniți să-i vadă și să-i cinstească astfel pe colegii lor de muncă din harnicele întreprinderi și instituții situate pe platformele industriale ale Piperei, Ba.ului sau Oborului, toate aparținătoare geografic sectorului 2, fruntaș nu numai în încrederea socialistă productivă, dar — iată — și în întrecerea artistică, ultima ediție a confruntărilor pe plan național, Festivalul „Cintarea României” dându-i cîștig de cauză acestui sector, care a fost distins cu numeroase premii. A leziunea spectatorilor a fost evidentă pe parcursul întregului spectacol, intitulat „Flacăra vie”, iar aplauzele au avut o perfectă motivație, căci mozaicul format din momente poetice, ori teatru scurt, muzică și dans, s-a ridicat la o stăchetă valorică ce îi asigură — credem noi — participarea viitoare în cadrul Galei laureaților.

Scenariul, semnat de Cezar Tîpa, a avut ca idee centrală flacăra vie a partidului, insufletețoare de libertate și progres, purtată în inimile românilor și înainte, dar — mai ales — și după actul istoric-revoluționar, de la 23 August 1914, flacăra ce a condus la izbînzile de azi; iar peste toți și toate, scenariul a evidențiat figura luminoasă, fermă și constructivă, portretul viu al președintelui Nicolae Ceaușescu. În acest spirit s-au înscris și lucrările corale cu titlurile „Incandescența” și „Buchete de flori”, ambele fiind compuse de Florin Comișel (prime audii), „Pentru iubitul țării președinte”, de Ion Vanică, „Spre zări comuniste”, de Mircea Bădulescu, „Cintec pentru sectorul 2”, de Valențiu Grigorescu (primă audieție) și altele, prezentate cu destulă acuratețe de corurile reunite ale sindicatelor I.M.F., Pompe „Aversa”, Cadre Didactice, de elevii de la liceele Mihai Viteazul, Mecanică Fină și Filolo-

gie-Istorie nr. 1, dirijate, laolaltă, de energica Lucia Marinescu. Un „Suris de aur”, pentru momentul deosebit de emoționant, acela al reîntîririi cu profesoara Nica Valeria și cu mai vechii, sau mai proaspeții componenți ai valorosului cor al Liceului Mihai Viteazul; aici, mai ales aici, se poate afirma că pasiunea răzbată peste toate greutățile și instrucțiunile... Dar cel mai curat și mai luminos moment muzical, ni s-a părut a fi constituit din reunirea corurilor pionieresti de la școlile generale 30, 49, 51, 52, 53, 66 și 85, acompaniate de fanfara elevilor de la școala nr. 62; în total circa 500 copii, aflați sub bagheta profesoarei Crenguța Conda, căreia îi adresăm un sincer bravo! Tot copiii, soimi ai patriei din grădinițele sectorului, au alcătuit un tablou vibrant, încintindu-ne prin grația mișcării și coloritul costumelor. În rest, din tablourile coregrafice s-a detașat momentul intitulat „Pacea”, care a fost prezentat de grupul „Columna”, al Sindicatului învățămînt sector 2, interiorizarea și buna vecinătate a delicateții artistice care tre-

buie să însoțească mișcarea de dans clasic lăsînd o bună impresie. Brigada artistică de la Întreprinderea industrială electronică din Baicului (instructor Virgil Puicea), într-un text concis și la obiect, intitulat „Asta da, asta nu!”, a constituit un moment de respiro, prin „critica muzicală urzică” adresată chiulangilor, iar repriza populară, din care s-au relevat brietele, sirbele, horele și micuții călușari, a completat, fericit, un program agreabil și trepidant.

Organizatorii spectacolului și-au asigurat colaborarea citorva personalități artistice de referință. Astfel, regizorul Nicolae Frunzeț, cu binecunoscuta-i probitate profesională, a știut să minuiască și să pună în valoare o trupă imensă de artiști, în condiții scenice și de decor foarte dificile. El a profitat de fiecare arlecîn, sau chiar de balconul cu care este înzestrat Teatrul de vară, pentru a putea contura cit mai pregnant imaginile insuflete de scenariu, reușind să evite — totodată — crearea unor pauze nedorite, prin intrarea și ieșirea de pe podium a

adevăratei „armade” de coriști și dansatori; iar sprijinul său cel mai folositor l-a primit — probabil — de la prestigioșii maeștrii coregrafi Vera Proca-Ciorica și Sandu Fayer, ajutați și de colegii lor, Paul Maiorescu, Lia Bezeu, Petre Dunăcaci, Carmen Niculescu, Rodica Dunăreanu, Ion Covaci, Paul Niculescu și Teodor Căpălină. Cuvinte de laudă adresăm și dirigizorului Mircea Bădulescu, care ne-a oferit un moment instrumental, cu ajutorul unor talentați copii de la școala de muzică a sectorului, ce au dat glas citorva din celebrele teme ale rapsodiilor enesciene.

Șase mii de cetățeni din sectorul 2 al Capitalei, 1500 pe scenă și alți 4500 de colegi de-ai lor aflați în amfiteatrul Teatrului de vară „23 August”, tineri și virșnici, și-au dat întâlnire — simbatic seara — cu ARTA; aceasta este, în fine, cea mai mare bucurie și constituie, în același timp, cel mai important cîștig pentru cauza Euterpel!

CLAUDIU NEGULESCU ■

Opinii Din nou despre clasici

S-a ajuns la „o curioasă dispută: Eminescu sau Caragiale”, așa constată, într-un interviu luat acad. Șerban Cioculescu (Flacăra, 18 mai 1984, p. 9), Tania Radu, care mai adaugă că această dispută „s-a dezvoltat în timp, cu deosebire în anumite perioade”. După cum era de așteptat, Șerban Cioculescu „găsește că influența literară a lui (Eminescu) e mult mai mică decît a lui Caragiale”. Contradictoriu, după ce Șerban Cioculescu afirmă că „Eminescu s-a transformat în obiect de cult”, ceea ce nu s-a întîmplat — cu I.L. Caragiale (observația noastră!), argumentează influența literară caragialiană: „Poezia contemporană respinge muzicalitatea, claritatea mesajului, versificația clasică, socotindu-le depășite. În vreme ce umorul lui Caragiale, fără să dea tipare perisabile, ca acelea ale poeziei lui Eminescu, e încă generator măcar de imitație, mai palidă sau mai strălucită”.

Tiparele perisabile îi aparțin lui Mihai Eminescu, după acad. Șerban Cioculescu, tot așa, deși este adversar al poeziei moderniste, inclusiv Nichita Stănescu, consideră poeziile eminesciene depășite (nu se referă decît la poezii!). Sintem nedumeriți acum care fel de poezie îi place maestrului: cea clasică sau cea modernă?

Să fim bine înțeleși! Întrecerea aceasta între clasici este de la început destinată eșecului. Am încercat și eu pînă la ce margini se poate înainte pe terenul acesta instabil (și poate că eu am declanșat noua dispută Eminescu—Caragiale cu excepționalele revizii ale lui Șerban Cioculescu din România literară din 29 septembrie, 1983, p. 7 și din Ramuri din 15

noiembrie 1983, p.8. Sint excepționale, deși sint împotriva cărții mele Mihai Eminescu. Nefiind allergic la critica academică (nu la cea vulgară, tendențioasă!), am răspuns, tot în marginile adevărului, la unele observații (România literară din 20 octombrie 1983, p. 9, dar în polemica noastră a intervenit numai tangențial „disputa Eminescu—Caragiale”).

Constat din interviul recent că maestrul Șerban Cioculescu nu se deșice de monografia sa, fără cusur: *Viața și opera lui I.L. Caragiale*. După cum admir eu constanța D. Sale și nu i-o contest, să-mi fie permis a întoarce clepsidra și a demonstra cu argumente superioritatea complexă a lui Mihai Eminescu față de toți clasicii noștri, inclusiv I.L. Caragiale.

Deocamdată nu ne legăm de versificație (adică în general de poezii), ci de întreaga activitate a lui Eminescu: poezii, proză, folclor, publicistică, teatru, pedagogie, filozofie, istorie, traduceri etc. Acumularea de cunoștințe, capacitatea de sinteză, informația aproape exhaustivă în cele mai variate domenii îl propulsează ca „om total”, cum fericit l-a definit C. Noica, înaintea tuturor contemporanilor.

Nici din punct de vedere al „depășirii” poeziilor eminesciene, lucrurile nu stau așa, cum sint prezentate. Poeziile lui Eminescu se cîntă în *Cenaclul Flacăra* și entuziasmează mil de inimi. Nu trebuie să legăm de poezii modernisti neapărat respingerea lui Eminescu. Într-o discuție cu Nichita Stănescu, fiind de față Mircea Ciobanu care mi-a făcut cunoștință cu el, Dan Claudiu Tănăsescu, Vasile Zamfir și Ioan Șerb, am reținut din

scurta convorbire că poetul era obsedat de versul eminescian (de altfel ca și mine): **Nu credeam să-nvăț a muri vreodată...** Eu rețineam susurul acestor versuri de pe buzele lui și zimbetul lui inefabil... Nu cred că vreunul dintre poezii tineri, cu har, să se socolă superior lui Eminescu sau să-l socolă depășit. **Dreptatea elementară cere restabilirea adevărului.**

Disputa între clasici are capcanele ei, legate de simpatii revoluate, de muncă susținută cu textele, de convingeri subiective. Ferindu-ne ca de foc să cădem din nou în păcatul hagiografiei, socotim că Eminescu este mai actual decît I.L. Caragiale. Are și Eminescu concepții depășite din punct de vedere politic, ba mai mult noi nu insistăm asupra unor poezii cu deficiențe de versificație, asupra cărora a insistat destul alții, nici nu omitem polemica sa cu liberalii și manifestările după fatidicul an 1883, dar toate la un loc nu au putut umbri strălucirea Luceafărului, după cum asemenea manifestări, deși i-au făcut mult rău lui Caragiale, nu-i umbresc nici lui gloria perenă.

În ultimul deceniu s-au scris de o sută de ori mai multe articole, studii și cărți despre Mihai Eminescu, ca despre I.L. Caragiale. Acesta din urmă s-a bucurat, de curînd, de publicarea integrală a operelor sale. Mihai Eminescu încă așteaptă **Operele complete**, concepute de benedictinul Perpessicius. Și apoi să fim drepti, nu ca funia în sac, există inexorabil o perimare a clasicii, dar cred că mai depășită este lumea lui Caragiale, cu personaje fixate parcă în insectarele timpului trecut, decît lumea infinită de idei a geniului nostru național. Acestea sint cele pe care am vrut să le precizez, pentru evitarea unor confuzii regretabile.

PETRU REZUȘ ■

La Balș

Din anul 1982 conduce atelierul „Dacia Service” din Balș pe care l-a conceput chiar el, l-a urmărit îndeaproape cînd se construia și, evident, s-a îngrijit de dotarea lui tehnică. „Vezi, spre deosebire de marile orașe, unde te întîlnești rar cu clientul, eu, aici, am încă un motiv să nu fac rabat de la meserie și de la îndatorirea de șef de service. Cum aș trece pe lângă profesorul meu, rămas ca mașina în pană datorită superficialității sau ușurinței mele sau a unui subaltern? Dar pe lângă colegul meu din copilărie sau vecinul meu de palier de azi?”

Ce spune George Hărcă e bine gîndit. Vorba lui e cumpănită, de parcă nu ne-am afla în inima Olteniei. Și cred că are dreptate din moment ce aflăm că are breve de inovații, care nu sint minore, la autoturismul Dacia pentru modelul 1410 și ați colegi de breaslă îi cer frecvent părerea. „De cînd conduc „Dacia-Service” — Balș n-am avut nici o reclamație.

Avem testere electronice, rampă de reglare direcții, mașini de echilibrat roți, bancuri de probă cutii viteze, testere pentru depistarea jocurilor la suspensii, atelier electric pentru formare acumulatori. Nu sintem deci cu nimic mai prejos decît cei din orașele mari. Sint 30 de oameni ai muncii, grupați pe formații de lucru instruiți de așa manieră încît să le fie accesibile și alte lucrări.”

Îl ascult și gîndul îmi zboară la satul lui natal, Leotestii-Bobicești, unde copiii sint strigați să revină la casele lor, fiindcă s-a făcut seară. Parcă ieri băteam mînea „pe vale” cu Tulă — cum îl ziceam noi (de ce oare?) azi George Hărcă.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Noaptea urcă pe rug și piere în flăcări

UNIVERS

• Dinozaurii — victime ale unei catastrofe cosmice? • Teama morții ne ține treji •

DE PE TOATE MERIDIANELE

Din nou despre cauzele

pieirii dinozaurilor

De ce au dispărut dinozaurii? Iată o întrebare la care de multă vreme oamenii de știință caută să răspundă. Printre numeroasele ipoteze formulate a fost avansată și ideea unei catastrofe cosmice — ciocnirea Pământului cu un asteroid uriaș, acum circa 65 de milioane de ani. După cum scrie revista *Science News* din Washington, se pare că teoria dispariției în masă a animalelor de pe Terra — inclusiv a dinozaurilor — datorită unui accident cosmic a dobindit de curând o nouă confirmare. Se știe că această ipoteză s-a sprijinit pe existența unui conținut ridicat de iridiu în probele de rocă luate din straturile ce marcau interferența dintre perioada cretacică și cea terțiară. Intrucât un astfel de conținut ridicat de iridiu este caracteristic particulelor de origine cosmică, savanții au legat aceste date de un fenomen grandios — ciocnirea Pământului cu un corp ceresc imens. Și iată că nu demult un grup de oameni de știință americani au procedat la studierea prezentei în aceste roci de sedimentare a izotopilor de osmiu, deoarece corpurile de origine cosmică le este caracteristic, de asemenea, și un conținut ridicat din acest element. Ei au stabilit că unele probe de roci de acum 65 de milioane de ani au aceeași concentrație de osmiu ca și meteoriiții. Această descoperire este încă o dovadă că exact în perioada cînd au pierit dinozaurii a avut loc o catastrofă cosmică și că tocmai aceasta a dus la dispariția lor în masă.

Tutunul și rentabilitatea

Este larg răspîndită opinia că oricît de dăunător sănătății s-ar dovedi tutunul, el continuă să fie cultivat, iar industria și comerțul legate de tutun continuă să existe și să se dezvolte pentru bunul motiv că toate acestea aduc importante venituri statului. Iată însă că o serie de specialiști din R.F.G. — ne informează *Frankfurter Rundschau* — neagă cu hotărîre caracterul lucrativ, pentru stat, al tutunului. Potrivit datelor oficiale, în R.F.G. mor anual din cauza bolilor provocate de fumat peste 140 000 de oameni; circa 100 000 rămîn, tot din pricina fumatului invalizi pe viață. Avînd acestea în vedere, economiștii vest-germani au calculat că tutunul aduce țării lor o pagubă anuală de 70—80 miliarde de mărci — sumă în care un loc de seamă îl ocupă indemnizațiile de boală și pensiile de invaliditate pentru victimele fumatului. În afară de aceasta, productivitatea muncii fumătorilor este net inferioară celei a nefumătorilor. În ceea ce privește veniturile statului obținute din impozite speciale pe produsele de tutun, ele nu depășesc 20 de miliarde de mărci anual. Iată de ce numeroase organizații obștești de combatere a fumatului (în R.F.G. sînt vreo 15) cer ca și în țara lor să se procedeze la fel ca în Franța și în Belgia, supunînd fiecare pachet de țigări unui impozit suplimentar, „de risc”, în valoare de cel puțin o marcă. Mijloacele bănești obținute astfel urmează să fie destinate ajutorului medical pentru fumători indemnizațiilor de boală și pensiilor de invaliditate ale fumătorilor. Organizațiile menționate cer, de asemenea, desființarea automatelor pentru vânzarea țigărilor din cafeurile și discotecile pentru tineret.

Furturi de pe „Mary Rose”?

Ziarele, revistele, televiziunea, agențiile de presă, în general toate mijloacele

de informare au publicat și au transmis informații amănunțite despre ridicarea la suprafață, după patru veacuri de ședere pe fundul mării, a vasului englezesc „Mary Rose”. Obiectele recuperate sînt, fără îndoială, de o valoare muzeistică excepțională. Dar au ajuns oare toate în fondul „Mary Rose”? Încă din timpul operațiunii de aducere la suprafață circula zvonuri cu privire la posibile sustrageri ale unor piese deosebit de valoroase. În prezent, după cum relatează *Sunday Times*, operațiunea „Mary Rose” a devenit obiectul unei cercetări polițienești. Păzitorii ordinii urmează să verifice dacă zvonurile amintite sînt sau nu întemeiate. Și sînt destule elemente care să îndreptățască un răspuns afirmativ. Astfel, la începutul acestui an, în comitatul Hampshire a fost reținut un individ care a declarat că i s-a propus să cumpere obiecte găsite în epava și în jurul vasului amiral al lui Henric al VIII-lea. Nu demult, reprezentanții fondului „Mary Rose” au recunoscut că întocmesc un inventar amănunțit încercînd să determine cite din piesele găsite au dispărut. Directorul fondului, Margaret Toole, consideră că unele obiecte mici, inclusiv monede de aur (care au circulat în secolele XIV-XVI) au putut fi sustrate de scufundători. Se apreciază că „Mary Rose” avea la bordul ei o încărcătură prețioasă, inclusiv o cantitate considerabilă de monede de aur. Și totuși, în cei patru ani de lucrări sub apă, printre mai bine de 15 000 de obiecte recuperate de pe fundul mării s-au aflat doar 24 de monede de aur. Arheologul Alexander Macky, cel care a descoperit epava și care în 1980 a părăsit grupul de arheologi-scafandri din cauza disensiunilor cu Margaret Toole, a declarat: „Sincer vorbind, este de neconceput ca pe corabie să se fi aflat așa de puține monede. Consider că, practic, n-a existat nici un control; origine a dorit a putut să disimuleze monede de aur în mîneca costumului de scafandru autonom. Unul chiar a și fost prins cu moneda în mînecă”. Mai trebuie spus că în ultimii patru ani pe piața londoneză numărul monedelor de aur emise sub dinastia Tudorilor s-a dublat.

Dublarea populației globului

în mai puțin de 60 de ani

Un apreciat specialist în probleme demografice, Leon Bouvier, de la Biroul de informații în problemele populației, organizație de cercetări cu sediul la Washington, a publicat recent o lucrare intitulată: „Planeta Pămînt, 1984—2034: tabloul demografic”. Conform datelor lui Bouvier, populația planetei noastre va ajunge în anul 2034 la opt miliarde de locuitori — de două ori mai mult decît în 1976. Savantul a pornit de la presupunerea că, în mare, evoluția societății în următoarea jumătate de veac va decurge normal, că nu va avea loc vreun război nuclear și că omenirea va avea destule alimente, apă, resurse minerale și energetice. După părerea lui Bouvier, India va deveni cea mai populată țară din lume, cu 1,3 miliarde de oameni, depășind China, unde măsurile de limitare a natalității vor stabiliza populația la nivelul de 1,2 miliarde de oameni. Uniunea Sovietică își va păstra locul trei, cu 330 milioane de locuitori, iar Statele Unite locul patru — cu 270 milioane. Mexico va deveni în anul 2034 cel mai populat oraș din lume (40 de milioane de locuitori).

Închisori fără gratii

La Dietlikon, oraș în nord-estul Elveției, mai mulți tineri au curățat gratuit peluzele parcurilor și timp de două zile au curățat copacii de useături. Și nu pentru

că ar fi simțit vreun imbold să-și infrumusezeze orașul. Dimpotrivă, ei fuseseră surprinși de poluție pe cînd se ocupau cu distrugerea iluminatului public și tribunalele pentru tineret a hotărît să-i condamne să muncească pentru comunitate. Probabil pentru a înțelege mai bine care este deosebirea dintre a distruge și a construi! Pe un alt meridian, în Japonia, în peninsula Boso, se găsește unica închisoare din lume „rezervată” celor ce încalcă codul rutier. Ea are înscrisă pe frontispiciul de granit următoarea butadă: „Jur să redevin un șofer prudent!” Deținuții încarcerați pentru infracțiuni grave și repetate își ispășesc aici pedepsele ce merg de la trei luni la opt ani. Primele 15 zile ei le petrec la carceră. Apoi majoritatea dintre ei sînt transfezați în celule-dormitor unde pot conversa între ei. Programul de „reeducare” a lor cuprinde conferințe, filme despre regulile rutiere și lecții de... conducere. De 14 ani de cînd există această închisoare fără gratii, nici un deținut nu a încercat să evadeze. Din păcate, nici numărul infracțiunilor rutiere nu a scăzut!

Împrumut permanent

O bucată din barba sfînxului Marelui Sfînx, expusă la British Museum de 163 de ani, va reveni în Egipt în cadrul unui „împrumut permanent”, formulă prin care celorlaltor muzeu din capitala britanică eludează o lege din 1963 — „British Museum Act” — care interzice în mod expres administratorilor de muzee de a înstrăina obiectele ce le-au fost date în păstrare.

Negocierile în vederea repatrierii fragmentului, vechi de 5000 de ani și înalt de 0,5 metri, au durat peste doi ani, după ce Egiptul a cerut oficial să-i fie retrocedat. Fragmentul reprezintă o zecime din barba totală a celebrului Sfînx și a fost donat muzeului, în 1818, de Giovanni Cavaglia, un marinar italian care l-a găsit la Gizeh, unde fabulosul leu cu cap de om veghează de secole asupra piramidelor.

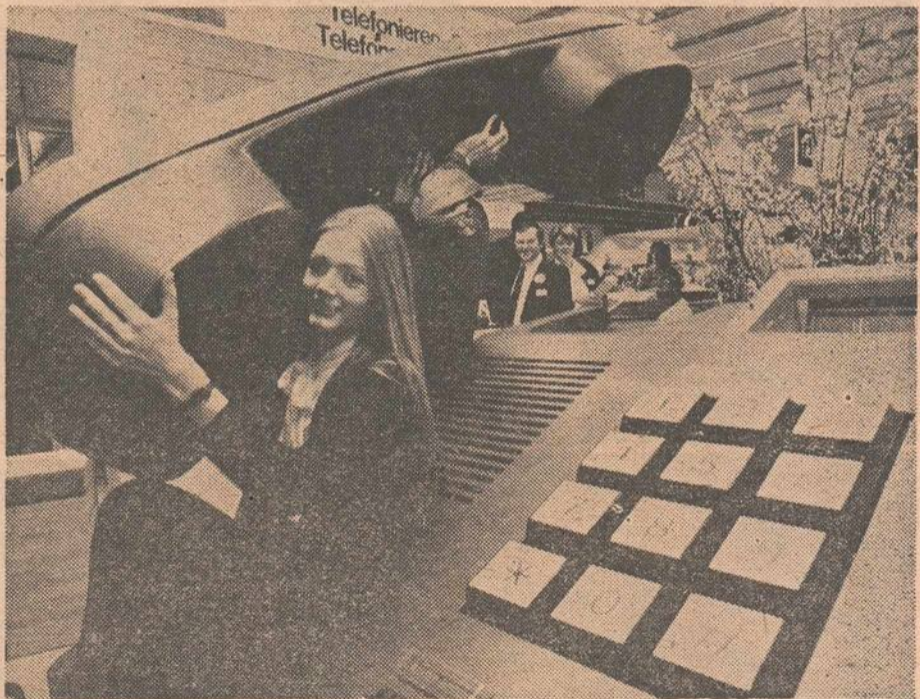
Și alte țări africane au cerut unor foste puteri coloniale să le fie înapoiate piese din tezaurul artei lor. Astfel Nigeria dorește să recupereze o celebră mască africană, iar Ghana caută să-și recupereze obiectele bijuterii ale coroanei regale a di-

nastiei Ashanti. Se pare că muzeele vest-europene au multe „împrumuturi permanente” de făcut!

Pagină realizată de ION D. GOIA

Spre sfîrșitul acestei luni, naveta spațială americană DISCOVERY urmează să-și ia zborul în prima sa misiune în spațiu. Fotografia noastră înfățișează un aspect din timpul transportării navei la rampa de lansare de la Centrul spațial Kennedy.

La Tîrgul internațional de la Hanovra (R.F.G.) unul din punctele de mare atracție l-a reprezentat „cel mai mare telefon din lume”. Telefonul, care este în stare de funcționare, cîntărește 80 de kilograme, iar receptorul are o lungime de 1,80 metri. Cu acest gigant, construit din poliester și fibre de sticlă, constructorii vor pătrunde în faimoasa Guinness-book of records.

Roza vinturilor

ANISE KOLZ (Luxemburg)

Vă spălați întotdeauna miinile nevinovați dar aveți o greață de miini

eu am o greață de picioare sunt miriapedul ei nu se spală nicicînd

Pămîntul respiră greu

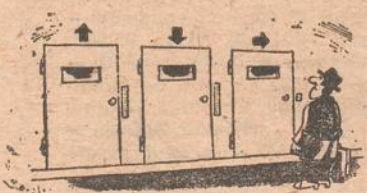
Pămîntul respiră greu dormim în plămîni de fier și-n treacănt ne-atingem

pielea străveche și ciuruită de vinturi

teama morții ne ține treji singele nostru goneste cu ciinii... Gură lingă gură lansăm strigăte de alarmă

În românește de PETRE STOICA

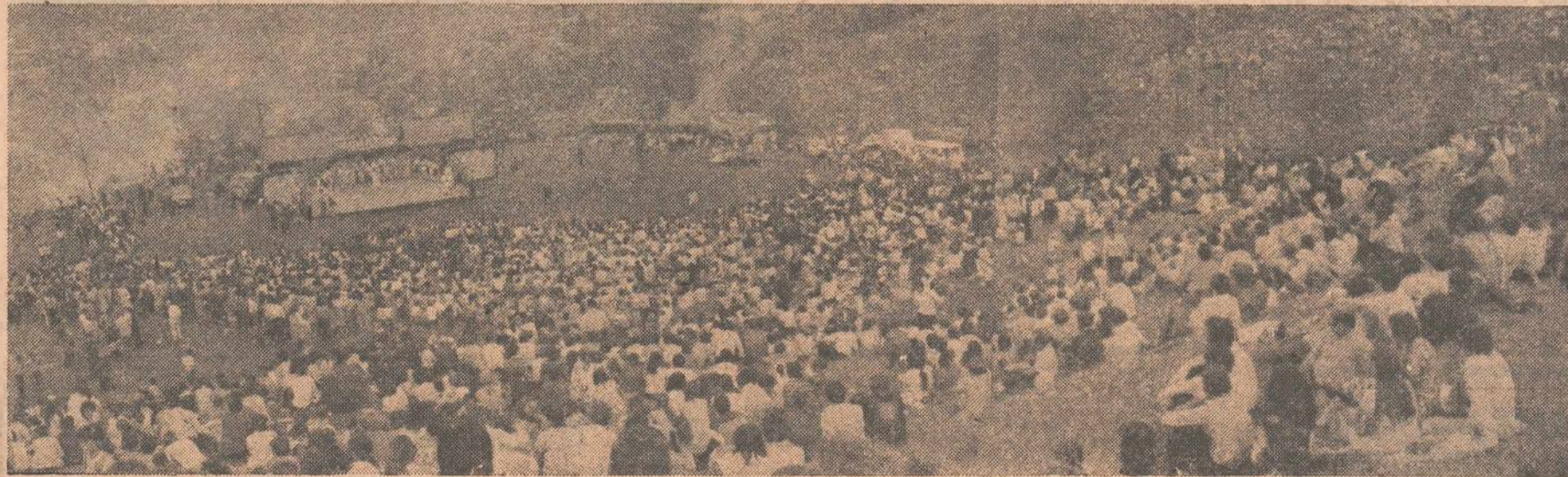
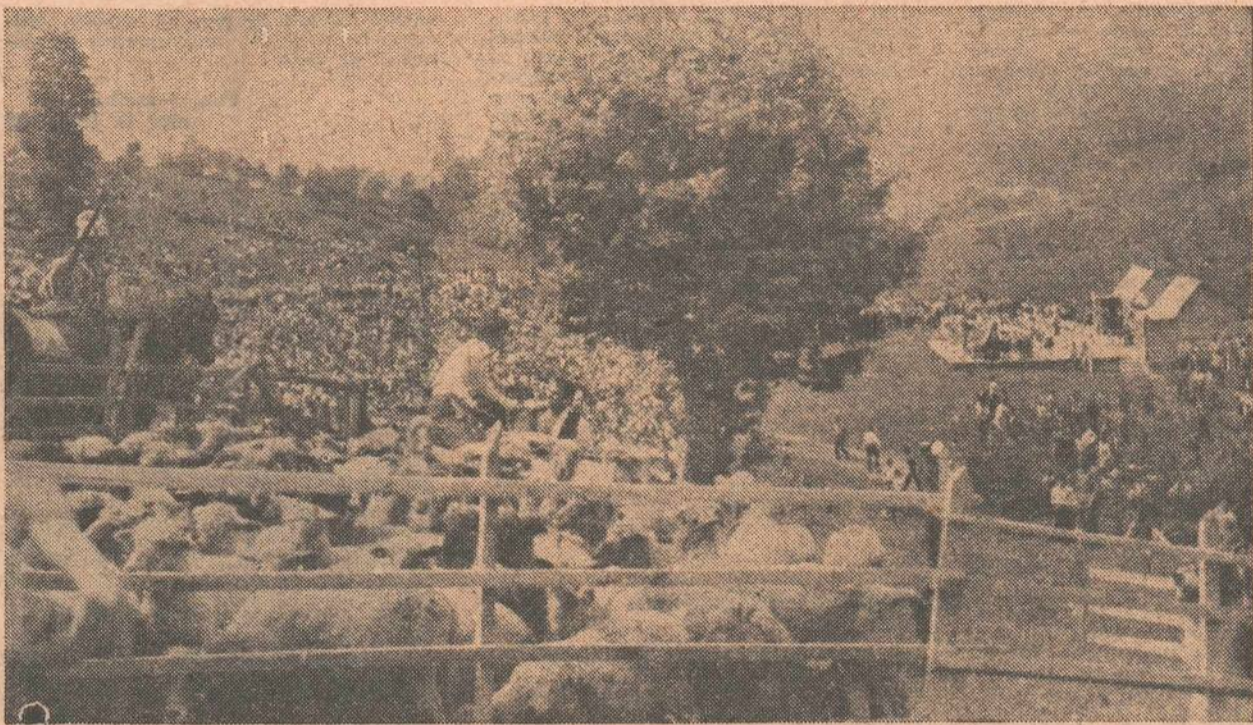
Lumea se amuză

(După N.B.I. — R.D.G.)

Într-o duminică, la Gura Teghii

● Invitat de onoare: Benone Sinulescu ● Gheorghelaș, ca în fiecare an ●

Se spune că, până a se haiduci, Gheorghelaș ar fi făcut parte din oastea pandurilor lui Tudor. După tragicul sfârșit al Vladimirescului, Gheorghelaș s-a întors pe meleagurile natale, pe sălbatica Vale a Buzăului, de la Cislău în sus, spre Penteleu, hălăduind și haiducind peste satele și tirgurile locului. Faptele sale de haiducie au fost cîntate în zeci și zeci de balade, semn de pretuire și admirație din partea celor obidiți. Una din aceste balade, o veritabilă secvență de teatru popular, a generat, acum 15 ani, prima ediție a Festivalului folcloric **Pe urme de baladă**. An de an deci,

în prima duminică a lunii iunie, la Gura Teghii, într-un cadru natural de-o frumusețe tulburătoare, pe un uriaș platou ce pare a fi un maiestuos amfiteatru aninat deasupra mereu involburatelor ape rostogolite la vale de Bîsca Mare, este reinviată povestea haiducului Gheorghelaș, mereu aceeași poveste în care haiducul, însoțit de ceata sa, îl pedepsește pe unul dintre oamenii stăpînirii. Firește, cele câteva mii de buzoieni care urca pînă la Gura Teghii cunosc povestea pînă în cele mai mici amănunte și o trăiesc cu o plăcere pe care numai ritualul, mereu și mereu același, o poate oferi. Cu alte cuvinte, **Pe urme de baladă** se străduiește, și putem spune că a reușit să fie un ritual născut în chiar zilele noastre, probînd astfel deschiderea spre înnoire și îmbogățire a extraordinarului nostru folclor. Dar, dincolo de repovestirea baladei, scena găzduiește un amplu spectacol folcloric în care și dau întâlnire toate forțele artistice ale județului, astfel încît prima duminică a lunii iunie este o adevărată zi plină de cîntec și joc, la iarbă verde, cu mici la grătar, cu bere la gheață, cu zeci și zeci de standuri ale cooperației meșteșugărești sau ale meșterilor populari de tot felul, o zi a bucuriei, o zi în care omul redescoperă, cu uimire, că este fiul naturii, adică al poienilor smălțuite cu verdele crud al ierbii și-al florilor, al munților îmbrăcați în mantia pădurilor de fagi și brazi, al cerului limpede și albastru, al aerului tare, de munte, al soarelui care, din înaltul cerului, pare să participe el însuși la sărbătoare.

VICTOR NIȚĂ
Fotografii de DORIN IVĂN

Flacăra. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 176010, 176020. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scriso—audiție—anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia Pătrașcu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu — 2542, 2130, 2558; PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. Gora, Liviu Timbus — 2566; PROBLEMELE CULTURII (literatură—artă—învățămînt) — George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — Ovidiu Ioanițoia, Ilie Purcaru, Adrian Dohotaru, Nicolae Grigore, Dumitru Constantinescu, Oprea Georgescu, Lionel Nițescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 2128; PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărlădeanu, Constantin Dragomir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 2123, 2569, 2072, 1453; secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 2143; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 2124; redactor șef 2002. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă, P.O. Box 12-201, telex 10376, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

